

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

2006
оной
августын
16
Среда
№ 93
(21333)

Нажарай
һүүл
хүжэгшэн
хонин
нарын
23
гарагай
4

Засагай
дээдын
зургаануудта

ТУСХАЙ
ДУГААР

БУРЯАДАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

2006 оной августын 7 - 11

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.Потапов августын 7-до Правительствын гэшүүдтэй, гүйсэдхэхэ засагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө эмхидхэжэ, үнгэрэгшэ долоон хоногой хүдэлмэрийн түсэбэй бэелүүлгэ болон ерэхэ долоон хоногой зорилгонуудыг хэлсээ.

Зүблөөндэ хабаадагшадтай А.В.Потапов имэ асуудалнуудыг хаража үзэн байна: агропромышленна комплексын эмхинүүдыг мүнгэн хангай талаар хайжаруулаха хэрэгтэ туһалаалга; республикын толгойлогшын "Байкальская лесная компания" ОАО-гой хэрэг байдалтай танилсалга; М.Е.Фрадковтой болон С.К.Шойгутай уулзалгада бэлдэлгэ; Республикын больницын ажал ябуулга; республика дотор гэр байрын ипотека урьһаламжа хүгжөөлгэ; авто-харгынуудыг хэблэжэ шэнэлэлгэ; Ми-8, Ми-171 түхэлэй вертоледуудыг ашаглагшадтай уласхоорондын табадахи конференци; РБ-гэй Правительствын ээлжээтэ бэшэ зүблөө үнгэрэгшэ болон бусад.

Тиихэдэ зүблөөн дээрэ түргэн шууд мэдээсэл шагнагдаа гэбэл: дулаасуулгын хаһада бэлдэлгэ, өөрын олзо оршо элсүүлгэ; пенсионно хубилган шэнэлэлгын ябаса; холын хараатай түсэблэлгэ болон инвестиционно гурим нэбтэрүүлгэ; "Элүүр" гэхэн үндэһэн түрүү проект бэелүүлгэ; үнэгүй болон хайн гэр байра барилга; "Бурятэнерго" ОАО-той тоосоон; ажаһуугшадтай ажалаар хангагдаса; сэнгүүдэй талаар байдал; түгэсгдөөгүй барилга үсөөлэлгэ.

Августын 7-до Буряадай Президент эрхэтэдэ хубинь асуудалнуудад хүлээн абаа.

Августын 8-да А.В.Потапов республикын Правительствын ээлжээтэ бэшэ зүблөө эмхидхэжэ, гол түлэб Буряадай 2006 оной бюджет хаража үзөөд, тус дансада хубилалтануудыг оруулаха тухай хэлсээ. Удаань бага олзын хэрэг эрхилэлгэ хүгжөөхын тула "Восточные ворота" гэхэн худалдаа наймаанай түбэй үндэһэ нуури дээрэ тогтоогдожо байһан бизнес-инкубатор ошожо хараа.

Августын 9-10-да Леонид Васильевич республикын ажабайдалда амин шухала асуудалнуудыг шийдхэхэ талаар гүрэнэй засагай федеральна зургаануудта хүдэлмэрилэн байна. Тодорхойлобол, августын 9-дэ Москвада Буряадай Президент России Федерациин Дотоодын хэрэгүүдэй министр Рашид Нургалиевтай уулзажа, республика дотор гэмтэ ябадалтай тэмсэлгын болон ёһо журам хангалгын талаар Россия МВД-гэй болон РБ-гэй Правительствын суг хамтын хэмжээнүүд зүбшэгдөө. Тийгэжэ Буряадай милициин материално-техническэ бааза хайжаруулаха тухай шийдхэбэри абтаа.

Августын 11-дэ Буряадай Президент хүдэлмэрийн хэдэн асуудалнуудыг хаража үзөөд, республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонортой заншалта зүблөө үнгэргөө.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо И.М.Егоров августын 7-до "2005-2007 онуудта РБ-гэй социально-экономическа хүгжэлтын программа тухай" 2005 оной мартын 30-ай 1069-III дугаарай Буряад Республикын хуулида хубилалтануудыг хаража үзөөд, 2007 оной бюджеттэ зорюулагдаһан хүдэлмэрийн зүблөө хүтэлбэрилөө.

Августын 8-9-дэ Иннокентий Матвеевич Карел Республикын делегациин айлшалха программаар хүдэлмэрилөө.

Августын 10-да Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо РБ-гэй гүрэнэй барилгын хиналтын албан тухай, Гүрэнэй гэр байрын инспекциин республиканска албан тухай, РБ-гэй Барилгын, архитектурын болон ЖКХ-гай министерство тухай дүримүүдэй түлэбүүдыг хаража үзөө. Тиихэдэ хэдэн зүблөөнүүдыг үнгэргөө гэбэл: сэрэгэй комиссариатуудгүй дэбисхэрнүүд дээрэ эжин сэрэгэй бүридхэлдэ абалга, "Бурят-энерго" ОАО-той тоосоонууд, Улаан-Үдэ хотын "Мухино" аэропортын нийдэлгын-буудалай талмайн хэблэжэ шэнэлэлгэжэ байха үедэ "Восточный" аэродромыг ашаглаалга тухай.

Августын 11-дэ И.М.Егоров экономикын түрүүшүүдыг элирүүлхэ талаар комиссийн зүблөө хүтэлбэрилэн, 2006 оной түрүүшын хаһад жэлдэ республикын бюджетдэй бэелүүлгэ хаража үзэһэн байна.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Б.Г.Бальжировой толгойлодог Россия Федерациин Президентын дэргэдэхэ Буряад Республикын Бүрин этигэмжэтэ түлөөлэлгын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада Россия Президентын Захиргаанда, федеральна министрствэнүүд болон албан зургаануудта, Москва хотын Правительствата имэ асуудалнуудад ажал ябуулаа: Улаан-Үдэ хотодо ухаагаар эрэмдэг хүүгэдэй интернат-гэрэй болон Республикын клиническэ больницын хирургическа корпусой барилга, Баргажанай аймагай больницын хэблэжэ шэнэлэлгэ номололго; Тресково - Оймуур - Заречье гэхэн автобилиин харгы, Сэлэнгэ дээрхэ хүүгэ болон Улаан-Үдэ - Турунтаево - Хурамхаан гэхэн авто-харгы хэблэжэ шэнэлэлгын республиканска программа бэелүүлхэ хэрэгтэ туһалаалга.

Социальна халбарие хүгжөөлгын талаар Буряадай Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Степан Гаврилович Ефимовэй залаан хүтэлбэрилдэг министрствэнүүд болон албан зургаануудай ажал хэрэгүүд.

Үнгэрэгшэ долоон хоногто Ажалай болон социальна хүгжэлтын министрствын хүдэлмэрилэгшэд 2006 оной январь-июниин хугасаада республикын муниципальна байгуулануудта зоной нүүлгэ шалгаа болон "Хүүгэдэй социальна хамгаалгын байгуулга хүгжөөлгэ: региональна хэмжээндэ үхибүүнэй эрхэнүүдыг хангалга" гэхэн эрдэмэй-практическа конференциин бэлдэлгэ бэелүүлээ.

Соёлой болон олоңдо мэдээсэлгын хэрэгсэлнүүдэй министрствын дэмжэлгээр республикын хүүгэдэй элүүржүүлгын лагерьнууд болон хүүгэдэй площадканууд номой сангуудаар хангагдаа.

Һуралсалай болон эрдэм ухаанай министрствын мэргэжэлтэдэй хиналта доро "Русский язык изучаем вместе" гэхэн лагерийн ажал ябуулга эмхидхэгдэ болон "Хүүгэдэ үргэжэ абаһан гэртэхинэй салин тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулаха талаар хүдэлмэри үнгэрэгдөө.

Спортын хэмжээ ябуулануудта: августын 12-то ВСГТУ-гай болон БГУ-гай команлануудай дунда футболоор Буряадай мурьсөөнэй финал эмхидхэгдээ.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - промышленностин, үйлдэбэрийн инфраструктурын болон технологинуудай министр В.В.Перелевай хүтэлбэрилдэг министрствэнүүд болон албан зургаануудта хото шадархи түмэр харгын харилсаанай болон нютагай агаарай транспортоор пассажирнуудыг шэрэлгын гаргашануудыг тэхэрюулэн бусааха талаар, "Буряадай модо отологшо - 2006" гэхэн республиканска мурьсөөндэ бэлдхэлэй хүдэлмэри эрхилэгдээ; республикын ТЭК болон ЖКХ-гай предпрятинуудта түлшын оросын хойноһоо, Улаан-Үдэ хотын аэропортын нийдэлгын-буудалай талмай хэблэжэ шэнэлэлгэ бэелүүлгын ябасын хойноһоо хиналта ябуулагдаа, тиихэдэ Сэлэнгын аймагай Зуран - Дэбэ - Черноярво гэхэн автобилиин харгы шалгагдаа.

Хуули ёһоной асуудалнуудай, хамгаалалтын болон захиргаанай зургаануудтай харилсаа холбоонуудай талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О.В.Хышиктуйвай хүтэлбэрилдэг байгуулануудта хуули буса ябадалтай тэмсэлгын шийдхэгдээгүй асуудалнуудта зорюулагдаа, Новосибирск хотодо үнгэрэгдэхөөр хараалагдаһан Сибириин федеральна тойрогой хуули хамгаалгын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зохиладуулгын үргэдхэгдэмэл зүблөөндэ хабаадалга болон республикын Президентын РФ-гэй дотоодын хэрэгүүдэй министрэй уулзалгын материалнууд бэлдхэгдээ; Аюулгүйн талаар Гүрэнэй Дүүмын комитэдэй түрүүлэгшын орлогшо В.П.Войтенкын

гүрэнэй хилэ бэхижүүлгыг хуулар хараалха тухай дурадхал оруулан бэшэг дээрэ хүдэлмэрилөө; эдилгэ абалгатай тэмсэлгын талаар суг хамтын хэмжээ ябуулануудай түсэб бэелүүлгын хойноһоо хиналта ябуулаа.

Агропромышленна комплексыг хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо А.Д.Турбановэй залаан хүтэлбэрилдэг министрствэнүүдэй болон албан зургаануудай мэргэжэлтэд августын 8-9-дэ Мухар-Шэбэрэй болон Бэшүүрэй аймагуудта нүүмэл экономика семинар-зүблөө үнгэргөө; хүдөө ажахын эмхинүүдэй мүнгэн хангай-ажахын ажал ябуулгыг болон 2006 оной түрүүшын хаһад жэлэй туршада номололгодон мүнгэнэй ашаглалга шэнжэлээ; "2010 он болотор хүдөөгэй социальна хүгжэлтэ" гэхэн ФЦП-гэй хэмжээндэ гэр байра барилгын болон ухаар хангалгын талаар хэмжээ ябуулануудыг бэелүүлээ; 2006 оной августын түрүүшын декадада үйлдэбэрилэгдэһэн болон худалдагдаһан хүн тухай мэдээсэл согсолоо; загаһанай ажахын соведэй ээлжээтэ зүблөөндэ болон Кабанскын аймагта РБ-гэй Хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрствын нүүмэл коллегидэ бэлдхэлэй ажал ябуулаа.

Буряад Республикын Президентын Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ - министр И.Б.Даргаевай толгойлодог байгууланууд Буряадай Президентын хүтэлбэрилэн түсэблэлгын зүблөөнүүдэй протоколнуудай бэелүүлгэ болон РБ-гэй гүйсэдхэхэ засагай зургаануудай тушаалта нюурнуудай республикын толгойлогшын даалгабаринуудыг дүүргэлгэ хинаа; "Бюджетүүд хоорондын харилсаанууд тухай", "Муниципальна аймагуудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта тусхай гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдыг олгохо тухай" РБ-гэй хуулинуудта оруулаха хубилалтануудай түлэбүүдыг РБ-гэй Арадай Хураалда дамжуулаа; нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудыг тогтоолгын асуудалнуудыг шийдхэлгэдэ хабаадаа болон Республикын дэбисхэр дээрэ үршөөлгын асуудалнуудай талаар комиссийн хүдэлмэри эмхидхээ; эрхэтэдэй бэшэгүүдээр болон хандалгануудад хүдэлмэрилөө. Августын 7-до республикын барилгын, архитектурын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министр В.А.Рубанай хабаадалгатайгаар республикын СМИ-нүүдэй журналистнуудта ээлжээтэ брифинг эмхидхээ. Тиихэдэ Буряад Республикын Президентын дэргэдэхэ РБ-гэй Яһатануудай соведэй болон РБ-гэй Президентын дэргэдэхэ Аха захатанай соведэй суг хамтын зүблөөндэ бэлдхэлэй ажал ябуулан байна.

Буряад Республикын
Правительствын
мэдээсэлэй таһаг.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЙН ТҮСЭБ

2006 оной августын 14 – 18

I. ТҮСЭБЭЛЭГЭЙН ЗҮБЛӨӨН

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ А.Г.ЛУБСАНОВАЙ ХҮТЭЛБЭРИ ДОРО

1. Буряад Республикын Арадай Хуралай августын 7-ноо 11 болотор хугасаада үнгэргэн хэмжээ ябуулганууд тухай эмхидхэлэй таһагай мэдээсэл
2. Буряад Республикын Арадай Хуралай хиналтын дансануудыг бэлүүлгэ тухай эмхидхэлэй таһагай мэдээсэл
3. Буряад Республикын Арадай Хуралай үнгэрэгшэ долоон хоногто ябуулхан ажал тухай республикын хэблэлэй шэнжэлэл тухай хэблэлэй албанай мэдээсэл
4. Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ хорин долоодохи сессидэ табигдаха асуудалнууд тухай
5. Буряад Республикын хуулинуудыг федеральна хуулинуудтай зохицуулха талаар хүдэлмэрийн хойнохоо хиналта тухай
6. Буряад Республикын Арадай Хуралай августын 14-ноо 18 болотор хугасаада түсэблэн хэмжээ ябуулганууд тухай 14.08 8.30 Бага танхим

II. ХҮДЭЛМЭРИЙН ЗҮБЛӨӨНҮҮД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХЭРЭГҮҮДЫГ ЭРХИЛЭГШЭ – АППАРАДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ В.Б.ЭРДЫНЕЕВЭЙ ХҮТЭЛБЭРИ ДОРО

1. Буряад Республикын Арадай Хуралай августын 14-ноо 18 болотор хугасаада түсэблэн хэмжээ ябуулганууд тухай
2. Буряад Республикын Арадай Хуралай хиналтын дансануудыг бэлүүлгын байдал тухай
3. Элдэб зүйл 14.08 13.30 Бага танхим

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДУУДТЭ

Бюджетэй, налогуудай, сан жасын болон банкнуудай талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ Ц.Э.Доржиев)

"Республикын 2005 оной бюджет бэлүүлгэ тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 14.08 14.00 каб.235
Баргажанай аймагта нүүмэл зүблөөн 17-18.08 Баргажан тосхон

Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахилгын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ А.Н.Маслов)

"Буряад Республикада муниципальна тушаалуудай тоолбори тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 15.08 10.00 каб.323

Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ В.А.Павлов)

"Буряад Республикын хуули ёноной зарим актнуудта хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 15.08 14.00 каб.119

"Буряад Республикада хүдөө ажыхын үйлдбэрийн гүрэнэй талааа дэмжэхэ тухай" Буряад Республикын Хуулин 13-дахи статьяда хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 17.08 14.00 каб.119

Уласхоорондын болон регионуудай холбоонуудай, яһатануудай асуудалнуудай, нийтын эмхидхэлэй болон шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдэй хэрэгүүдэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ А.С.Ковалев)

"Буряад Республикада Россин Федерациин музейн жаса болон Буряад Республикын музейнүүд тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 15.08 10.00 каб.212

"Физическэ культура болон спорт тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 16.08 14.00 каб.212

Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ С.Г.Мезенин)

"Буряад Республикын врачуудай тобшололоор нарайла эхэнэрнүүдыг, хүхөөр эхэнүүдыг, тийхэдэ гурбатай болоодуй үхибүүдыг хайн хоолоор хангалгын гурим тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 14.08 11.00 каб.216

"Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хүдөө нютагуудта, хүдэлмэришэдэй тосхонуудта (хотын түхэлэй тосхонуудта) ажаһуудаг болон хүдэлмэрилдэг мэргэжэлтэдэй гэр байрын болон коммунальна хангалгануудай түлбэринүүдэй талаар социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдыг үзүүлэгшэ холбоотой гаргашануудыг тэхэрюулэн бусаалгын хэмжээ, эрилтэнүүдыг болон гурим тогтоохо тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 16.08 10.30 каб.216

"Ветеранууд тухай" болон "Россин Федерацида эрэмдэг бээтэй зоной социальна хамгаалга тухай" федеральна хуулинуудай ёноор федеральна бюджетэй мүнгэн зөөрээр гэрээр хангагдаха эрхтэй эрхэтэдэй гэр байраар хангалгын гурим болон түхэл тогтоохо тухай" Буряад Республикын хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 16.08 11.00 каб.216

Экономическа политикын, байгаалин нөөснүүдыг ашаглалгын болон оршон тойронхи хамгаалгын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэ В.Г.Ирильдеев)

Байгаалин нөөснүүдыг ашаглалгын болон оршон тойронхи хамгаалгын талаар Буряад Республикын хуулинуудыг "Бүрин этигэмжэнүүдэй хизаарлалгыг болбосоруулгаһаа уламжалан, хуули ёноной зарим актнуудта хубилалтануудыг оруулха тухай" 2005 оной декабрийн 31-эй 199-ФЗ дугаарай федеральна хуулигай зохицуулха тухай 15.08 10.00 каб.211

"Буряад Республикада экономика талаар найжаруулагдаха региональна зононууд тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 16.08 10.00 каб.211

"Захын Северэй аймагуудһаа болон тэдэндэ адилдагдаһан нютагуудһаа зөөжэ байһан (зөөһэн) эрхэтэдэ федеральна бюджетэй мүнгэн зөөрээр гэр байрын субсидинуудыг үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдыг Буряад Республикада муниципальна байгуулгануудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта олгохо тухай" 2004 оной декабрийн 27-ой 997-III дугаарай Буряад Республикын Хуулигай хүсээ буураһанда тоолохо тухай" Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 17.08 10.00 каб.211

III. АРАДАЙ ХУРАЛАЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕ ОЛОНДО МЭДЭЭСЭЛ ТАРААЛГЫН ХЭРЭГСЭЛНҮҮДТЭ ТОЛИЛОЛГО

Арадай Хуралай ажал ябуулгыг харуулха талаар республикын олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдэй шэнжэлэл 14.08

Арадай Хуралай дансануудыг толилолго бүхы хугасаада Бюджетэй, налогуудай, сан жасын болон банкнуудай талаар Арадай Хуралай комитетэй Тарбагатайн болон Ивалгын аймагуудта нүүмэл зүблөөнэй материалнуудыг толилолго 16.08

Арадай Хуралай комитетүүдэй зүблөөнүүдһээ материалнуудыг "Бурятия" сониндо толилолго бүхы хугасаада Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай сайт шэнэлэлгэ бүхы хугасаада

IV. РЕГИОН ХООРОНДЫН ХАРИЛСАА ХОЛБООНУУД

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.Лубсановай хонгоодор угсаатанай фестивальда хабаадалга 15-18.08 Алайрай аймаг. Усть-Ордагай Буряадай агтономито тойрог

V. КОМАНДИРОВКОНУУД

К.А.Соболев – Баргажанай аймаг, хунгуулин тойрогто хүдэлмэрилгэ 17-18.08

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛ

2006 оной августын 7 №247

"Буряад Республикада олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдыг социальна талаар дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай" Буряад Республикын Правительствын 2006 оной апрелин 3-ай 87 дугаарай тогтоолдо хубилалтануудыг оруулха тухай

"Республикын 2006 оной бюджет тухай" 2005 оной декабрийн 30-ай 1492-III дугаарай Буряад Республикын Хуули бэлүүлгын болон олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхэ талаар хүдэлмэри эмхидхэхын тула Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. "Буряад Республикада олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдыг социальна талаар дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай" Буряад Республикын Правительствын 2006 оной апрелин 3-ай 87 дугаарай тогтоолдо хубилалтануудыг оруулха гэбэл:

1.1. 2-дохи пунктда:
- "хабсаргаданан" гэһэн үгыг усадхаха;
- "бюджетэй" гэһэн үгын удаа ("нэгдэхэ хабсаргалта") гэһэн үгэнүүдыг нэмэхэ.

1.2. Иимэ удахатай 3-дахи пункт нэмэхэ:
"3. Республикын бюджетэй мүнгэн зөөриһөө олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхэ гурим тухай дүрим баталха (хоёрдохи хабсаргалта)".

1.3. Республикын бюджетэй мүнгэн зөөриһөө олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхын тула гаргашануудыг номлолгын дүримэй 2-дохи пункт усадхаха.

1.4. Тус тогтоолой хабсаргалтатай зохицуулан, "Республикын бюджетэй мүнгэн зөөриһөө олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхэ гурим тухай дүрим" гэһэн хоёрдохи хабсаргалтаар нэмэхэ.

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

Буряад Республикын Правительствын
2006 оной августын 7-ой 247 дугаарай
тогтоолдо

Республикын бюджетэй мүнгэн зөөриһөө олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхэ гурим тухай дүрим

1. Тус дүрим республикын бюджетэй мүнгэн зөөриһөө олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэринүүдыг үзүүлхэ гурим тогтооно.

2. Олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй үхибүүдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэри 2006 оной декабрийн 31 болотор ажаһуудаг газараараа түрэлхидэй нэгэнэйн оруулан мэдүүлгын үндэһөөр ажаһууштадай социальна хамгаалгын территорияльна таһаг тогтоодог болон түлэдэг.

3. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ саг үргэлжэ ажаһууһыг болон мэдүүлгын үгтэһэн үедэ олон хүүгэдтэй зэргынь гэршэлһэн дансануудай болон мэдүүлгын бүридхэлдэ абтаһан үдэрһөө 10 үдэрэй туршада ажаһууштадай социальна хамгаалгын территорияльна таһаг шийдхэбэри абадаг.

4. Гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ доро, үргэмэл гэр бүлэдэ хүмүүжүүлгэдэ үгтэһэн хүүгэдтэ нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэри үзүүлэгдэдэггүй.

5. Хүүгэдэй нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэри урьһаламжын эмхи зургаануудта нэгдэхэн гү, али бии байгаа счёдуудта оруулагдадаг.

6. Хуурмаг аргаар (худал дансануудаар) гү, али ямар нэгэн адуугаар эрхэтэндэ үлүү түлэгдэһэн хүүгэдэй мүнгэн түлбэрийн тус эрхэтэн бусаадаг, хэрбээ гүрэнэй түлэхээ арсабал, сүүдээр нэхэгдэдэг.

7. Хүүгэдэй нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн түлбэри тогтоон зургаанай гэмээр үлүү түлэгдэһэн мүнгэн бусаадаггүй. Энэ ушарта гарза федеральна хууляар тогтоодоһон гуримаар гэмтэй нюурнуудһаа нэхэгдэдэг.

Буряад Республикын Хувилууд

"Буряад Республикада нютагай ханал хуряалга тухай"
Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной декабриин 21-гэ
баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2003 оной ноябриин 28-най 492-Ш дугаарай "Буряад Республикада нютагай ханал хуряалга тухай" Хуулида (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 11 (56); "Бурятия" нонин, 2003, декабриин 4) удаахи хубилалтануудыг оруулха гэбэл:

1) 1-дэхи статьяда:

а) 4-дэхи зүйлдэ "муниципальна байгууламжын" гэхэн үгэнүүдээр "Россин Федерациин" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 8-дахи зүйл ингэжэ найруулха:

"8) ГАС "хунгалта" – Россин Федерациин гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото хужаа";

в) 14-дэхи зүйл ингэжэ найруулха:

"14) нютагай ханал хуряалгын комиссинууд (комиссинууд) – тус Хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор ба болзорто бүрилдүүлэгдэдэг, нютагай ханал хуряалгын бэлдэлгэ болон үнгэргэлгэ эмхидхэдэг ба хангадаг хамтын зургаанууд";

г) нимэ удхатай 14.1-дэхи ба 14.2-дохи зүйлүүдэ нэмэхэ:

"14.1) муниципальна байгууламжын нютагай ханал хуряалгын комисси, дээдэ шатын комисси (муниципальна байгууламжын комисси) – тус Хууляар, муниципальна байгууламжын уставаар нютагай ханал хуряалгын бүхы комиссинуудай тэрэниэ бэлдэхэ ба үнгэргэхэ талаар ажал ябуулгын хүтэлбэри даалгагдан нютагай ханал хуряалга эмхидхэдэг комисси;

14.2) нютагай ханал хуряалгын шастково комисси, доодо шатын комисси (участково комисси) – нютагай ханал хуряалгын дэбисхэр дээрэ нютагай ханал хуряалгын асуудалнуудаар дуугаа үгэлгэ бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэ хангадаг комисси";

д) нимэ удхатай 21.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"21.1) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүрилдэл – нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тухай тодорхой данса баримта хамтаруулан байлдаг "хунгалта" гэжэ оньһото түхээрэлгын нөөсэ";

е) нимэ удхатай 26, 27 ба 28-дахи зүйлүүдэ нэмэхэ:

"26) үүсхэлтэ бүлэг – нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл бэелүүлхэ зорилгоор, тус Хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор ба болзорто байгуулагдаг нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүлэг;

27) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад оңдоо бүлэг – нютагай ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхэ зорилгоор, тус Хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор ба болзорто байгуулагдаг нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүлэг;

28) гар табилгын хуудаһан – нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэмжэлгэдэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилга суглуулха үүргэтэй хуудаһан";

2) 2-дохи статьягай 6-дахи зүйлдэ "хуулиа нюурнууд" гэхэн үгэнүүдэ "эмхинүүд" гэхэн үгөөр хэлгэхэ;

3) 4-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "муниципальна байгууламжануудай уставууд" гэхэн үгэнүүдэ хахаха, "шийдхэбэринүүд" гэжэ үгын урда "нютагай ханал хуряалга тухай" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

б) 2-дохи зүйл ингэжэ найруулха:

"2. Нютагай ханал хуряалгын ажал ябуулгын үедэ нютагай ханал хуряалга бэлдэлгын ба үнгэргэлгын гурим тодорхойлоһон дүримүүдтэй Буряад Республикын хуулин абтаһан, үгы гэбэл, заагдан үедэ Буряад Республикын хуулида нютагай ханал хуряалга бэлдэлгын ба үнгэргэлгын гуримда хабаатай хубилалтануудай оруулагдаһан ушарта заагдан хуули ба хубилалтанууд тэдэнэй хүсэндөө ороһоной нүүлээр нютагай ханал хуряалгада хэрэглэгдэдэг";

4) 5-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл ингэжэ найруулха: "Нютагай ханал хуряалгада заатагүй гаргагдаха асуудалнууд Федеральна

хууляар, Буряад Республикын Үндэһэн Хууляар, Буряад Республикын хууляар, муниципальна байгууламжын уставаар тодорхойлогдожо болодог. ";

5) 7-дохи статья ингэжэ найруулха:

"Статья 7. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл

1. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл гаргажа болохо гэбэл:

а) нютагай ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэд;

б) ханал хуряалгада хабаадалгыг хараалһан уставуудтай ба Федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор ба болзорто бүрилдхэдэ абтаһан хунгуулин нэгдэлнүүд, ниитын оңдоо нэгдэлнүүд;

в) муниципальна байгууламжын түлөөлэгтэ зургаан нютагай захиргаанай толгойлогшотой хамта.

2. Тус Хуулин 9-дэхи статьягай 2-дохи зүйлөөр тогтоогдоһон тоодо тус үүсхэл дэмжэлгэдэ гар табилгануудыг суглуулга тус статьягай 1-дэхи зүйлэй "б" хубида заагдан эрхэтэдэй, хунгуулин нэгдэлнүүдэй, ниитын оңдоо нэгдэлнүүдэй үүсхэлээр нютагай ханал хуряалга зарлагын эрхэ нүхэсэл болоно.

3. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдан эрхэтэдэй, хунгуулин нэгдэлнүүдэй, ниитын оңдоо нэгдэлнүүдэй гаргаһан нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл федеральна хууляар ба тус Хуулин 8-дахи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар албан ёһоний болгодог.

4. Муниципальна байгууламжын түлөөлэгтэ зургаанай нютагай захиргаанай толгойлогшотой суг гаргаһан нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл муниципальна байгууламжын түлөөлэгтэ зургаанай ба нютагай захиргаанай толгойлогшын хуулиа шийдхэбэринүүдээр албан ёһоний болгодог. ";

б) 8-дахи статьяда:

а) 6-дахи ба 7-дохи зүйлүүдтэ "нютагай өөһдын хүтэлбэрин" гэхэн үгэнүүдэ "муниципальна байгууламжын" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 9-дэхи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэл ингэжэ найруулха: "Бүридхэдэ абахая арсалгада федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар гомдол барижа болодог. ";

в) 9-дэхи статьяда:

а) 2-дохи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл ингэжэ найруулха: "Нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэмжэхын тула гар табилгын хэрэгтэй тоо тус Хуулин 13-дахи статьягай 3-дахи зүйлтэй зохидуулан нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ дэбисхэр дээрэ бүридхэдэ абтаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тоогой 5 процентһэ ехэ байжа болохогүй, гэбэшье 25 гар табилгаһаа үсөөн бэшэ байха ёһотой. ";

б) 4-дэхи зүйлдэ:

нэгдэх мэдүүлэлдэ "25 процентһэ" гэхэн үгэнүүдэ "10 процентһэ" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Хэрбээ нютагай ханал хуряалга зарлахын тула 40-һөө доошо гар табилга хэрэгтэй хаань, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад үгэнэй гар табилгануудай тоо нютагай ханал хуряалга зарлахын тула хэрэгтэй тооһоо дээшэ байжа болохо, гэбэшье 4-һөө олон бэшэ гар табилгаар. ";

зургаадахи мэдүүлэлдэ "адли асуудалаар" гэхэн үгэнүүдэ "найруулгаараа гү, али удхаараа адли асуудалаар" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ. ";

в) 10-дахи статьяда:

а) 2-дохи зүйлдэ "гараар" гэжэ үгэ "гар бэшэлгын түхэлөөр, тинхэдэе карандаш хэрэглэжэ болохогүй" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 3-дахи зүйлдэ:

дүрбэдэх мэдүүлэл ингэжэ найруулха: "Ажалай газарнуудта, хуралсаалай газарта, салин, пенси, тэдхэмжэ, социальна бусад түлбэри үгэлгын үедэ, мүн буян үйлдэлгын үедэ гар табилгануудыг суглуулга хорюултай. ";

нимэ удхатай табдахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Тус зүйл хазгайруулан суглуулагдаһан гар табилганууд үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдог. ";

в) нимэ удхатай 4-дэхи зүйл нэмэхэ:

"4. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудыг суглуулха эрхэ гар табилгануудыг суглуулгын үедэ 18 наһа хүсэһэн Россин Федерациин эрхэтэндэ олгогдог. Үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудыг суглуулдаг нюуртай гар табилгануудыг суглуулха тухай хэлсээ баталжа болодог. Энэ ажалын түлбэри үүсхэлтэ бүлэгтэй нютагай ханал хуряалгын жасада оруулагдаһан мүнгэнһөө түлэгдэдэг. ";

9) 11-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ: гурбадахи мэдүүлэл ингэжэ найруулха: "Шалгалтын дүнгүүдээр нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын гар табилга үнэн зүб, үгы гэбэл, үнэн зүб бэшэ ба (али) бодото бэшэ гэжэ мэдэргэдэг. "; нимэ удхатай хоёрдохи дохол мүн нэмэхэ:

"Танса хүн элдэб оңдоо зоной нэрэһээ гү, али оңдоо нюурай орондо нэгэ нюурай хэһэн гар табилганууд тус зүйлэй нэгдэх дохол мүртэ заагдан муниципальна байгууламжын гү, али ажалай бүлэгтэй комиссин бэшэмэл тобшололой үндэһөөр үнэн бэшэ гэжэ мэдэргэдэг. ";

б) нимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"1.1. Бодото бэшэ тоологдог гэбэл:

1) нютагай ханал хуряалгада хабаадаха эрхэгүй нюурнуудай гар табилганууд;

2) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгын хуудаһануудта үнэнтэ бэшэ мэдээнүүдэ зааһан гар табилганууд. Россин Федерациин дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай албан ёһоний тайлбари бэшгүүдэй, ГАС "хунгалта" гэхэн хужаагаар абтаһан мэдээнүүдэй ба Буряад Республикын хунгуулин комиссин тушаалта нюурай электрон оньһоор гар табилгын үгы гэбэл, тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдан муниципальна байгууламжын гү, али ажалай бүлэгтэй комиссин бэшэмэл тобшололой байһан ушарта гар табилганууд бодото бэшэ гэжэ мэдэргэдэг;

3) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тус Хуулин ёһоор эригдэһэн мэдээнүүдэй зарим нэгэниһн заагаһагүй, үгы гэбэл, гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын хара, үдэр заангүй үгэнэй гар табилганууд;

4) гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдэ гарай

бэшэ түхэлөөр гү, али карандашаар оруулагдаһан гар табилганууд;

5) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгын хуудаһанда хара, үдэриһн зааһабаритайгаар оруулан гар табилганууд, хэрбээ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад ээ зааһабаринууд тушаа тусхайлжа хэлэгдэггүй ушарта, мүн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад өөрын гараар хара, үдэр табигдаагүй гар табилганууд;

6) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдтэ зааһабаринуудтай гар табилганууд, ээ зааһабаринууд тушаа нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гү, али гар табилгын хуудаһануудыг батадаг нюурнуудай тусхайлжа онсологдоогүй ушарта;

7) гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүхы гар табилганууд, гар табилгын хуудаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудыг суглуулдаг нюурай ба (гү, али) үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшын өөрын гараар батадаагүй, үгы гэбэл, ээ гар табилгануудай али нэгэниһн буруу байбал, үгы гэбэл, гар табилгын хуудаһа баталгын хара, үдэр оруулагдаагүй гү, али өөрын гараар бэшгэдэггүй, үгы гэбэл гар табилгануудыг суглуулдаг нюур тухай мэдээнүүдтэ болон тус нюурай ба (гү, али) үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшын гар табилгын хара үдэртэ зааһабаринууд бии гэжэ гар табилгануудыг суглуулгын ба (гү, али) үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата

түлөөлэгшэ тушаа мэдээнүүд хүсэд бэшэ гү, али үнэнтэ бэшэ байһан, үгы гэбэл, гар табилгануудыг суглуулдаг нюур тухай мэдээнүүд өөрын гараар оруулагдаагүй ушарта;

8) нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгтэй бүридхэдэ абтаха үдэрһөө урид, үгы гэбэл, гар табилгануудыг суглуулха болзорой үнгэрһэн хойно гар табилгын хуудаһанда оруулагдаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилганууд;

9) тус Хуулин 10-дахи статьягай 3 ба 4-дэхи зүйлүүдээр хараалагдаһан эрилтэнүүдэ хазгайруулан суглуулагдаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилганууд;

10) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилганууд, хэрбээ тэдэн тушаа мэдээнүүд гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад өөһдөөн бэшэ, мүн гар табилгын тэрэ хуудаһанда гар табилгануудыг суглуулан нюурһаа бэшэ оруулагдаһан ушарта, - тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдан муниципальна байгууламжын гү, али ажалай бүлэгтэй комиссин бэшэмэл тобшололой үндэһөөр;

11) тус Хуулин 10-дахи статьягай 2-дохи зүйлөөр хараалагдаһан эрилтэнүүдэ сахингүй бэлдэгдэһэн гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүхы гар табилганууд;

12) гар табилгын хуудаһанда нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бүхы гар табилганууд, хэрбээ бүридхэдэ абах үнэмшэлгын дугаар гар табилгын хуудаһанда тэрэниэ бэлдэһэнэй хойно оруулагдаһан байбал. ";

в) нимэ удхатай 1.2-дохи зүйл нэмэхэ: "1.2. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдтэ, гар табилгын хуудаһанда байһан, эдэ мэдээнүүдэ нэгэ тээшнэй ойлгоходо хаад болохогүй хуряангы бэшгэлгүүд нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын гар табилгыг бодото бэшэ гэжэ мэдэргэн үндэһэн болохогүй. ";

г) 2-дохи зүйлдэ "үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшэ" гэхэн үгэнүүдэй урда, нютагай ханал хуряалга зарлахын тула нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудай хэрэгтэй тоо суглуулан";

д) 5-дахи зүйл ингэжэ найруулха: "5. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ арсаха үндэһэн гэбэл:

а) нютагай ханал хуряалга зарлахын тула үгтэһэн документүүдэй дунда тус Хууляар, нютагай ханал хуряалга зарлахын бусад хууляар хараалагдаһан хэрэгтэй документүүдэй үгы байбал;

б) нютагай ханал хуряалга зарлахын тула үгтэһэн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудай дунда гар табилгануудыг суглуулгын хууляар хоригдоһон газарнуудта суглуулагдаһан 10 процентһээ дээшэ гар табилгануудай байһан ушарта, хэрбээ федеральна хууляар оңдоо юумэнэй тогтоогдоогүй байбал;

в) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад нютагай ханал хуряалга зарлахын тула суглуулагдаһан үнэнтэ зүб гар табилгануудай үсөөдэлгэ, үгы гэбэл, шалгалтада илгагдаһан гар табилгануудай тооһоо бодото бэшэ ба үнэнтэ бэшэ гар табилгануудай 10-һаа дээшэ процентын элирүүлэгдэхэдэ, хэрбээ федеральна хууляар оңдоо юумэ тогтоогдоогүй байбал. Шалгалтада илгагдаһан гар табилгануудай тооһоо бодото бэшэ ба үнэнтэ бэшэ гар табилгануудай 10-һаа дээшэ процентые элирүүлгэ нютагай ханал хуряалга зарлагда арсалгын үндэһэн болохогүй, нютагай ханал хуряалга зарлахын тула 200-һаа доошо гар табилгануудай хэрэгтэй хаань, тэрэн нютагай ханал хуряалга зарлахын тула гар табилгануудай хүрэхэ байһан ушарта;

г) нютагай ханал хуряалгын жасыг үүсхэлтэ бүлэгтэй байгуулаагүй ушар (тус Хуулин 40-дэхи статьягай ёһоор нютагай ханал хуряалгын жаса байгуулгын уялгата бэшэ ушарһаа бэшэндэнь). Нютагай ханал хуряалгын жасада мүнгэнэй үгы байлга нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ арсалгын үндэһэн болодоггүй;

д) үүсхэлтэ бүлэгэй нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл гаргах, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай гар табилгануудыг суглуулга эмхидхэхэ талаар ажал ябуулгыг, мүн нютагай ханал хуряалгада тодорхой дүн абалгада шэглүүлэгдэхэн ажал ябуулгыг номололгодо нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэнь гадна нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэ гаргашалгын хууляар тогтоогдоон захын хэмжээнхээ 5 процентхээ дээш хэмжээнэй ондоо мүнгэ ашаглалга;

е) үүсхэлтэ бүлэгэй нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл гаргах, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай гар табилгануудыг суглуулга эмхидхэхэ талаар ажал ябуулгада, мүн нютагай ханал хуряалгада тодорхой дүн абалгада шэглүүлэгдэхэн ажал ябуулгада номололгодо нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэ гаргашалгын хууляар тогтоогдоон захын хэмжээнхээ 5 процентхээ ехээр мүнгэ ашаглалга;

ж) тус Хуулийн 38-дахы статьягай 1-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан хизаарлалтануудыг үүсхэлтэ бүлэгэй идхалгын үедэ сахингүй байлгыг сүүдэй шийдхэбэрээр элирүүлгэ;

з) үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүнэй гү, али найдалгата түлөөлэгшын өөрынгөө тушаалайнгаа гү, али албанайнгаа үлүү аша нэгэнтэ бэш хэрэглэгдэ;";

е) нимэ удхатай 5.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "5.1. Тус статьягай 5-дахы зүйлөөр тогтоогдоһон нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэд арсалгын үндэһэн болохо нэрэ тоолбори бүрин түгэс болоно;";

ж) 6-дахы зүйл ниггэжэ найруулаха:

"6. Гар табилгануудай шалгалтын дүүргэгдэхэдэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай мэдүүлгын гар табилгануудай тоо, үгтэһэн гар табилгануудай тоо ба шалгалдаһан гар табилгануудай тоо, мүн бодото бэшэ ба (али) үнэгтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн (шалгаг) заалгатай гар табилгануудай тоо зааһан эсэсэй протокол бэшэгдэдэг. Протоколой буулгабарин нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ тухай асуудал хаража үзэхэ ёһотой комиссийн зүблөөнэй урда 2 хоногһоо оройтуулангүй үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэдэ дамжуулагдадаг. Гар табилгануудай шалгалта үнгэргэлгэ тус статьягай 5-дахы зүйлэй "в" хубяг хараалагдаһан хойшомондо асараа хаань, үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэ комиссиһаа эсэсэй протоколой буулгабаритай зэргэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай гар табилгануудыг бодото бэшэ ба (али) үнэгтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн (шалгаг), данса хабтаһанай, гар табилгын хуудаһанда мүнүүдыг зааһан гар табилгануудыг шалгаһан дансануудай үнэмшэлэгдэхэн буулгабаринуудыг абаха эрхэтэй. Эсэсэй протокол нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл гаргалгын дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэриг хамсаргадаг. Протокол табилган комиссийн шийдхэбэри абаһанай хуульээр гар табилгануудай дахинаа шалгажа, протоколдо хубилалтануудыг оруулжа болохогүй;";

11) 12-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн" гэхэн үгэнүүдыг "муниципальна байгууламжын" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 3-дахы зүйлдэ "тэрэниг абаһан үдэрһөө" гэхэн үгэнүүдэй хойно "ба дуугаа үгэлгын үдэрһөө урид 45 хоногһоо оройтуулангүй" гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

10) III бүлэгэй нэрэдэ "нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолбори тогтоолгын" гэхэн үгэнүүдэй хойно "нютагай ханал хуряалгын тойрог," гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

12) 13-дахы статьяда:

а) 1-дэхи зүйл ниггэжэ найруулаха: "1. Нютагай ханал хуряалгын бүхы хабаадагшада бүридхэлдэ (тоо бүридхэлдэ) абтаха ёһотой;";

б) 2-дохи зүйл ниггэжэ найруулаха:

"2. Муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ нютагай ханал хуряалгын бүхы хабаадагшадыг бүридхэлдэ (тоо бүридхэлдэ) абалгын үндэһэн хадаа тус дэбисхэртэ ажаһуулга (нүүжэ ерэгшэдэ - саг зуурын байрлалга) болоно. Россин Федерацийн хил хизаарта байрладаг ба ажаһуудаг газараар Россин Федерацийн эрхэтэдыг бүридхэлдэ абадаг зургаануудай, мүн тэрэндэ хабаатай эрхэ түлөөлэгшэдэй бусад зургаануудай болон тушаалта нюрунуудай үгэдэг мэдээнүүдэй үндэһэн дээрэ заагдаһан ушар

тогтоогдодог;";

в) 3-дахы зүйл ниггэжэ найруулаха:

"3. Муниципальна байгууламжын тус дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадыг бүридхэлдэ абалгыг ГАС "хунгалта" гэхэн түхээрэлгэ ашаглалгын январин 1-нэй ба июлийн 1-нэй байдлаар муниципальна аймагай нютагай захиргаанай, хотын тойрогой толгойлогшо, сэрэгэй частин дарга бэлүүлэгдэ;";

13) 14-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"нютагай байгууламжын толгойлогшын (тиимэ тушаал муниципальна байгууламжын уставаар хараалагдаагүй хаань - нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн түлөөлэгшэдэ зургаанай эрхэ түлөөлэгшэдэй нюрунай)," гэхэн үгэнүүдыг "муниципальна аймагай нютагай захиргаанай, хотын тойрогой толгойлогшын" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ; нимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: "Муниципальна байгууламжын комисси Россин Федерацийн эрхэтэней нютагай ханал хуряалгын элдэб участогуудай нютагай ханал хуряалгын нэрэ тоолборинуудта оруулагдаһан ушарыг элирүүлбэл, участково комиссинуудта нютагай ханал хуряалгын хабаадагшадай нэрэ тоолборини дамжуулахаа урид адуу гү, али зүб бэшынэ заһаха талаар ажал үнгэргэдэг;";

б) нимэ удхатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"2.1. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада тухай мэдээнүүдыг үгэдэг нюрунууд тус мэдээнүүдэй үнэн зүбэй ба хүсэд байһанай түлөө, мүн тэдэниг саг соонь үгэхын түлөө харюусадаг;";

в) 4-дэхи зүйлдэ:

"ажаһуудаг газарай хаягуудаар" гэхэн үгэнүүдыг "гэр байрануудаар" гэжэ үгөөр хэлгэхэ;

"абаһан бюллетень бүхэнэй түлөө" гэхэн үгэнүүдэй хойно "өөрын паспортын гү, али эрхэтэней паспорт хэлгэһэн документын зэргэ ба дугаарай, мүн нютагай ханал хуряалгын талаар хамтын данса баримтануудыг оруулхын тула" гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;";

г) 5-дахы зүйлдэ "ба участково комиссийн" гэхэн үгэнүүдыг "ба (али) участково комиссийн" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 6-дахы зүйлдэ "25 үдэрһөө" гэхэн үгэнүүдыг "20 үдэрһөө" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

е) 8-дахы зүйлдэ "оройтуулангүй" гэжэ үгэ хаһаха;

ж) 9-дахы ба 10-дахы зүйлүүдыг ниггэжэ найруулаха:

"9. Нютагай ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерацийн эрхэтэн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо тэрэниг оруула тухай, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо оруулагдаһан тэрэн тушаа мэдээнүүдтэ байһан адуу гү, али үнэн бэшэ зүйл тухай мэдүүлгэ участково комиссида оруулаха эрхэтэй. Хандаалгын ороһоной удаа 24 часай бозорто, харин дуугаа үгэлгын үдэр хоёр часай туршада, гэбшье дуугаа үгэлгын үнгэрөөгүйдэ участково комисси мэдүүлгэ баригшын дуулгаһан мэдээнүүд болон үгэһэн документүүдыг заагагүй шалгаха, үгы гэбэл, адуу болон дутууень заһаха, үгы хаа мэдүүлгэ хэрэглэхэгүй тухай шийдхэбэри абаха, тэрэнэй хэрэгтүн шалгаг заалгатай тус шийдхэбэрийн буулгабарини мэдүүлгэ баригшада барюулаха. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо Россин Федерацийн эрхэтэниг оруула тухай мэдүүлгэ хэрэглэхэгүй тушаа участково комиссийн шийдхэбэри дээдэ шатын комиссида гү, али сүүдтэ (участково комиссийн байдга газараар), харин тэдэнь гомдол (мэдүүлгэ) гурбан үдэрэй болзорто хаража үзэхэ ёһотой, мүн дуугаа үгэлгын үдэр болотор гурбан гү, али тэрэнхээ бага үдэрэй үлэхэдэ ба дуугаа үгэлгын үдэр - тэрэ дары. Хэрбээ гомдол (мэдүүлгэ) хангаха тухай шийдхэбэрийн абтаһан байбал, участково комисси тэрэ дары нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо заһабари оруулаха. Россин Федерацийн эрхэтэниг нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборини болуюула тус комиссийн түрүүлэгшын ба секретарин га табилганай ба тус статьягай 5-дахы зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар элдэ комиссинуудай тамга табилганай удаа, илангага албан ёһоной документын, тэрэ тоодо нютагай ханал хуряалгын ондоо участогта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо оруулагдаһан тухай дээдэ шатын комиссийн мэдээнэй

үндэһөөр бэлүүлэгдэдэг. Тиихэдэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо, мүн ГАС "хунгалта" гэжэ түхээрэлгын данса баримтада Россин Федерацийн эрхэтэниг нэрэ тоолборинио хаһан хара, үдэр, мүн болюулан шалгаг заагдаха ёһотой. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо бэшэлгэ участково комиссийн түрүүлэгшын хара, үдэр заагдаһан гар табилгаар баталагдадаг. Россин Федерацийн эрхэтэн бүхэн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан нютагай ханал хуряалгын хабаадагшада тухай мэдээнүүдыг тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдаһан хубилалтанууд тухай участково комиссида мэдээсэхэ эрхэтэй.

10. Саг зуура байдаг газарнуудта, таһалгаряагүй ажалтай эмхинүүдтэ ба ажалай (халаанай) хугасаа бага болгожо болохогүй зарим хүдэлмэринүүдтэ хүдэлдэг нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада, мүн сэрэгэй частыһаа гадаа тээ байһан сэрэгэй алба хаагшадай тооһоо нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада участково комиссийн шийдхэбэриг участково комиссида үгтэһэн хубийн бэшэмэл мэдүүлгээр дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр гурбан хоногһоо оройтуулангүй саг зуура байһан газарта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдажа болодог. Энээн тушаа мэдээсэл нютагай ханал хуряалгын тус хабаадагшын ажаһуудаг газараар нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан участково комиссида дамжуулагдадаг. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборин "Онсо тэмдэгүүд" гэхэн хүсэнэгтэ участково комисси нютагай ханал хуряалгын участогтай дуугар заалгатай нимэ тэмдэг хэдэг: "Нютагай ханал хуряалгын № дугаарай участогта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо оруулагдаа;";

з) нимэ удхатай 12-дохи зүйл нэмэхэ:

"12. Нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдыг албан ёһоор толиһоной хүүлээр нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоолборидо байгаа нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада тухай мэдээсэл нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай бүридхэлдэ байһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада тухай мэдээнүүдыг тододохын тула хэрэглэхэдэг;";

14) III бүлэгтэ нимэ удхатай 14.1-дэхи статья нэмэхэ:

"Статья 14.1. Нютагай ханал хуряалгын тойрог

Нютагай ханал хуряалгын тойрогто нютагай ханал хуряалга үнгэргэгдэхөө байһан муниципальна байгууламжын бүхы дэбисхэр ородог;";

15) 15-дахы статьяда:

а) 2-дохи зүйл ниггэжэ найруулаха:

"2. Нютагай ханал хуряалгын участогууд тус Хуулийн 13-дахы статьягай 3-дахы зүйлтэй зохиуулан нютагай ханал хуряалгын участогтай дэбисхэртэ бүридхэлдэ абтаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоо тухай баримтануудай үндэһэн дээрэ, дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр 45 хоногһоо оройтуулангүй участок бүхэндэ нютагай ханал хуряалгын гурба мянган хабаадагшада олон бэшэ тоосонһоо муниципальна аймагай нютагай захиргаанай, хотын тойрогой толгойлогшын, үгы хаа сэрэгэй частин дэргын муниципальна байгууламжын комисситай хэлсэһэнэй ёһоор байгуулагдадаг;";

б) 3-дахы зүйлдэ "5 хоногһоо" гэхэн үгэнүүдыг "3 хоногһоо" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 4-дэхи зүйлдэ "дуугаа үгэхэ үдэр болотор" гэхэн үгэнүүдэй хойно "харин шухала ушарнуудта (тохёолдол) - дуугаа үгэлгын үдэр болотор 3 хоногһоо оройтуулангүй" гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

г) 5-дахы зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл ниггэжэ найруулаха: "Тус статьягай 2-дохи зүйлөөр тогтоогдоһон болзорһоо оройтуулжа нютагай ханал хуряалгын участогуудыг байгуулаһан ушарта тэдэ нэрэ тоолборинуудыг муниципальна байгууламжын толгойлогшо тэдэнэй байгуулагдаһанай хүүлээр гурбан хоногһоо оройтуулангүй, гэбшье дуугаа үгэлгын үдэр болотор 1 хоногһоо оройтуулангүй толиһоо ёһотой;";

16) 16-дахы статьяда:

а) 1 ба 2-дохи зүйлүүдыг ниггэжэ найруулаха:

"1. Нютагай ханал хуряалгануудай

бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэ бэлүүлдэг гэбэл: муниципальна байгууламжын нютагай ханал хуряалгын комисси; нютагай ханал хуряалгын участково комиссинууд.

Тус Хууляар, Буряад Республикын бусад хуулинуудаар хараалагдаһан ушарнуудта нютагай ханал хуряалга бэлдэлгэдэ Буряад Республикын хунгуулийн комисси хабаададаг.

2. Муниципальна байгууламжын хунгуулийн комисси нютагай ханал хуряалгануудыг үнгэргэлгэдэ муниципальна байгууламжын нютагай ханал хуряалгын комиссийн үүргэ дүүргэдэг;";

б) нимэ удхатай 2.1, 2.2, 2.3 ба 2.4-дэхи зүйлүүдыг нэмэхэ:

"2.1. Муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ нютагай ханал хуряалгын нэгэ участогтай байгуулагдаһан ушарта, муниципальна байгууламжын комиссийн шийдхэбэриг участково комисси байгуулагдаһангүй байжа болохо, харин участково комиссийн эрхэ түлөөлэгшэнүүдыг муниципальна байгууламжын комисси дүүргэхэ болохо.

2.2. Тус статьягай 2.3-дахы зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар абтаһан хунгуулийн участково комиссийн бүридэл бэлүүлдэг хунгуулийн дээдэ шатын тус комиссийн шийдхэбэрийн үндэһөөр хунгуулийн участково комиссинууд участково комиссийн орондо хүдэлжэ болодог. Заагдаһан ушарта тус Хуулийн 19-дэхи статьягай дуримүүд федеральна хуулинуудай, Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор участково тус комиссинуудта хэрэглэхэдэггүй.

2.3. Тодорхойлогдоһон дэбисхэр дээрэ хунгалта, нютагай ханал хуряалга эмхидхэхэн комиссийн хандаһан үндэһөөр абтаһан тус дэбисхэр дээрэ хунгалта, нютагай ханал хуряалга эмхидхэхэн комиссийн шийдхэбэриг, федеральна хуулийн ёһоор хунгуулийн комиссинуудай, ханал хуряалгын комиссинуудай элдэб шатын хунгалтануудыг, нютагай ханал хуряалгануудыг бэлдэхэ ба үнгэргэхэ талаар эрхэ түлөөлэгшэнүүд хамтаруулагдажа болоно.

2.4. Хунгуулийн комиссинуудай нютагай ханал хуряалгын комиссинуудыг муниципальна хунгалтануудыг ба нютагай ханал хуряалгануудыг бэлдэхэ ба үнгэргэхэ талаар эрхэ түлөөлэгшэнүүд муниципальна байгууламжын комиссийн шийдхэбэриг хамтаруулагдадаг;";

в) 3-дахы зүйлдэ "Муниципальна байгууламжын комиссинууд хангадаг" гэхэн үгэнүүдыг "Комиссинууд" гэхэн үгөөр хэлгэхэ;

г) нимэ удхатай 5.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "5.1. Нютагай ханал хуряалга тухай хүсэндөө байгаа хуулийн үүсхэлтэ бүлэгэй хазагайруулаһан ушарта тус комисси энэ үүсхэлтэ бүлэгтэ хануулга гаргах эрхэтэй, тэрэн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр, үгы гэбэл, ондоо аргаар нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада дуулгагдадаг;";

д) 9-дахы зүйл ниггэжэ найруулаха:

"9. Хуулида эсэргүү, үгы хаа тогтоогдоһон эрхэ мэдэлхээ үлүү гараһан комиссийн шийдхэбэри дээдэ шатын комиссийн гү, али сүүдээр болюулагдажа болодог. Тиихэдэ дээдэ шатын комисси асуудалай удаар шийдхэбэри абаха эрхэтэй, үгы гэбэл, шийдхэбэрийн болюулаһан доодо шатын комиссида тус материалнуудыг дахинаа хаража үзэхыень эльгээдэг. Хэрбээ доодо шатын комиссийн тус асуудал дахин хаража үзэнгүй байгаа хаань, дээдэ шатын комисси тус асуудалай удаар шийдхэбэри абаха эрхэтэй;";

е) 12-дохи зүйлдэ "муниципальна байгууламжын" гэхэн үгэнүүдэй урда "саг үргэлжын үндэһөөр хүсэндөө байгаа ба хуулига нюур болохо" гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

ж) 14-дэхи зүйлдэ "хубитай" гэхэн үгын хойно "(оруюулаа)" гэжэ үгэ нэмэхэ;

з) 16-дахы зүйлдэ "харин дуугаа үгэлгын үдэрһөө нэгэ үдэр урид, дуугаа үгэлгын үдэр" гэхэн үгэнүүдыг "хэрбээ дуугаа үгэлгын үдэрһөө урда табанһаа доошо үдэр соо, мүн дуулга үгэлгын үдэр гү, али дуугаа үгэлгэй үдэрэй удаадахи үдэр хандаһан ороо хаань - дуугаа үгэлгын үдэрһөө нэгэ үдэр урид," гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

17) 17-дохи статья хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

18) 18-дахы статьягай нэрэ ниггэжэ найруулаха:

"Статья 18. Муниципальна байгууламжын комиссинуудай эрхэ түлөөлэгшэнүүд;";

19) 18-дахи статьяда:
 а) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-дэхи зүйлнүүд хүсээ буураа гэж тоолохо;
 б) 10-дахи зүйлэй "з" хубида "доодо шатын комиссинуудай" гээн үгэнүүдэй хойно ", харин муниципальна аймагай комисси – мүн нуурин газарай комиссин шидхэбэридэ ба үйлэ хэрэгүүдтэ (юумэ хээгүйдэ) гомдолнууд (мэдүүлгэнүүд)";

20) 19-дэхи статьяда:
 а) 1, 2 ба 3-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"1. Участково комиссинуудые бүридүүлхэ талаар дурадхалнуудые абалтын болзорой дүүрэнэй удаа табан хоногһоо оройтуулангүй дуугаа үгэлгын ябаса ба нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый дуу тоололго хангахын тула нютагай ханал хуряалгын компаниин үедэ участково комиссинууд бүридүүлгэдэг. Участково комиссинуудай бүридэлэй талаар дурадхалнуудые 10 үдэрэй туршада абаха тухай мэдээсэл нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый нэрэ тоолборитойгоор нэгэ доро муниципальна байгууламжын комисси тоилдог.

2. Хэрбээ муниципальна байгууламжын комиссида участково тус комиссин үйлэ хэрэгүүдтэ (юумэ хээгүйдэ) дуугаа үгэлгын гурим ба (гү, али) дуу тоололгын гурим хазгайруулагдаа гээн гомдолнуудай (мэдүүлгэнүүдэй) ороогүй, үгы гэбэл, тус үйлээнүүдээр хэрэг шүүлгэ эрхилгэдээгүй байбал, нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһоноо хойшо 10 хоноод участково комиссин эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзор дууһадаг. Нютагай ханал хуряалгын тус участок дээрэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдээр гомдол баригдаһан ушарта участково комиссин эрхэ түлөөлэлгэнүүд муниципальна байгууламжын комиссин шидхэбэри абанан үдэрһөө, үгы гэбэл, гомдолой (мэдүүлгын) талаар сүүдэй шидхэбэрин хүсэндөө ороһон үдэрһөө болоулагдадаг.

3. Участково комиссине муниципальна байгууламжын комиссинууд ороһон дурадхалнуудай үндэһөөр бүридүүлгэдэг гэбэл:

муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай;
 ажалууд, ажалай, албанай, нуралсалай габараар нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый суглаанай;
 нийтын нэгдэлнүүдэй, мүн тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдан дурадхалнуудай";
 б) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:
 "4. Муниципальна байгууламжын комисси ороһон дурадхалнуудай үндэһөөр участково комиссин бүхы гэшүүдэй хоёрой нэгэнһээ үсөөн бэшээр томилхо уялгатай гэбэл:

Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ депутадуудай мандадуудые хубаалгада хүртэхэ кандидатуудай федеральна нэрэ тоолборинуудые дэбжүүлһэн политическэ партинууд;

Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудые хубаалгада хүртэхэ кандидатуудай нэрэ тоолборинуудые дэбжүүлһэн политическэ партинууд";

в) иимэ удхатай 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 ба 4.5-дахи зүйлнүүдые нэмэхэ:

"4.1. Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан ушарта участково комиссинуудай бүридэлнүүдтэ кандидатурануудай талаар дурадхалнуудые оруула эрхэ һүүлшын зарлалай Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутадуудай мандадуудые хубаалгада хүртэһэн кандидатуудай нэрэ тоолборинуудые дэбжүүлһэн хунгуулин нэгдэлнүүдтэ үлдэг, тиихэдэ тус дурадхалнууд тус статьягай 4-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар харагдаха зэргэтэй.

4.2. Участково комиссида политическэ парти бүхэнһөө, хунгуулин нэгдэл бүхэнһөө, нийтын бусад нэгдэлһээ үндэһээ олон бэшэ түлөөлэлгшэ толилогдохо зэргэтэй. Политическэ парти, хунгуулин нэгдэл, нийтын ондоо нэгдэл участково нэгэ комиссин бүридэлдэ нэгэ доро хэдэн кандидатурануудые дурадхаха эрхэгүй.

4.3. Гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшад участково комиссин бүхы гэшүүдэй хоёрой нэгэнһээ олон болохогүй. Тус дүрим амяараа, хуурын сэлээнһээ холо байһан сэрэгэй чагинуудай дэбисхэр дээрэ байгуулагдаһан участогуудта

участково комисси байгуулахда хэрэглэгдэнгүй байжа болохо.

4.4. Тус Хууляар тогтоогдоһон эрилтэнүүдэй ёһоор комиссин бүридэлдэ Россин Федерациин эрхэтэние томилхо муниципальна байгууламжын комисси тус комиссин бүридэлдэ орохо тухай заагдан эрхэтэнэй бэшэмэл зүшөөл абаха уялгатай.

4.5. Хууляар тогтоогдоһон болзорто участково комиссине гү, али хубине муниципальна байгууламжын комиссин томилогүй хаань, участково комиссине гү, али хубиние федеральна хууляар, тус Хууляар тогтоогдоһон гуримаар тогтоогдоһон эрилтэнүүдэй ёһоор дээдэ шатын комисси тоилдог";

г) 5-дахи зүйлэй "з" хубида "үгы гэбэл, тус буулгабаринуудые гэршээдэг" гээн үгэнүүдые хаһаха;

21) 20-дохи статьяда:

а) 3, 4 ба 5-дахи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

б) 7-дохи зүйлдэ "комиссинууд" гээн үгэ "участково комиссинууд" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 16 ба 17-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"16. Шидхэхы дуунай эрхэтэй комиссин гэшүүд комиссин шидхэбэри зүшөөгөөгүй хаа, комиссин протоколдо харуулагдаха ба ямар ушарһаа иимэ ханамжа оруулагдаһан гэжэ шидхэбэридэ хабарлагдаха онсо ханамжые бэшгээр оруулаха эрхэтэй. Хэрбээ комиссин тус шидхэбэри хуулин ёһоор толилогдохо байбал, тус ханамжа комиссин шидхэбэридэ адли гуримаар толилогдохо ёһотой.

17. Комиссинууд нютагай ханал хуряалга бэдэлгэ ба үнгэргэлгэтэй, мүн эрхэтэнэй-хуулига хэлсээнүүдээр эрхэ түлөөлэлгэнүүдые хангалгатай холбоотой хүдэлмэринүүдтэ эрхэтэдые хабаадуулжа болодог";

22) 21-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"комиссинууд" гэжэ үгэ "участково комиссинууд" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"д" хубида "мүн Буряад Республикын Президент, нютагай захиргаануудай толгойлогшонор" гээн үгэнүүдые нэмэхэ;

"и" хуби иигэжэ найруулаха:

"и" сүүдэй шидхэбэриээр комиссин бүридэлһөө гаргагдаһан нюурнууд, мүн комисси тараһан ушарһаа (дүнгөөр) шидхэхы дуунай эрхэтэй комиссин гэшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэ алданан нюурнууд – сүүдэй зохио шидхэбэрин хуулига хүсэндөө ороһон үдэрһөө хойшо табан хоногой туршада";

"к" хубида "сүүдүүлгэнэ болуулагдаагүй гү, али түгэсхэгдөөгүй" гээн үгэнүүдые "сүүдүүлгэн болуулагдаагүй ба түгэсхэгдөөгүй" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 3-дахи зүйлдэ "комиссин" гэжэ үгэ "участково комиссин" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 4-дэхи зүйлдэ:

"комиссин" гэжэ үгэ "участково комиссин" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"а" хуби иигэжэ найруулаха:

"а) комиссин гэшүүнэй уялганууда хуряан тухай бэшгээр мэдүүлгэ оруулахда. Тус мэдүүлгэ дуугаа үгэлгын үдэрһөө 10 үдэр урда эхилһэн ба дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоолгын, нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдые тодорхойлгын дүүрэхэ үдэрэй хугасаада үгтэжэ болодоггүй, тэрэндэ албадан ушарнуудһаа бэшэндэ: хүндэ үбшэндэ дайрагдахада, комиссин гэшүүнэй, тэрэнэй дүтэ түрэлхидэй бэеын горитой муудахада";

г) 5-дахи зүйлдэ:

"комиссин" гэжэ үгэ "участково комиссин" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

иимэ удхатай "е" хуби нэмэхэ:

"е) федеральна хуулин ба тус Хуулин ёһоор комиссине хубилган бүридүүлхэ тухай сүүдэй шидхэбэрин хуулига хүсэндөө орохо";

д) 6-дахи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

е) 7 ба 8-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"7. Хэрбээ участково комиссин гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэ хуряага тухай бэшгээр мэдүүлгэ барихан, үгы гэбэл, уялгануудаа бэлүүлхэ аргагүй үндэһэнэй бии болоһон үдэрһөө хойшо арбан хоногой туршада муниципальна байгууламжын комиссин шидхэбэри абаагүй хаань, тус комиссин гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые болуулаха тухай шидхэбэри тэрэнэй бүридэлдэ ородог комисси заагдан болзорой үнгэрхэһөө

гурбан хоног урид абадаг.

8. Тус статьягай 4-дэхи ба 5-дахи зүйлнүүдтэ заагдан ушар шалтагануудаар участково комиссин гаража ошоһон гэшүүнэй орондо гаража ошоһонийн удаа арбан хоногһоо оройтуулангүй муниципальна байгууламжын комисси шэнэ гэшүүниие тус Хуулин 19-дэхи статьягаар тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэй зохиладуулан томилхо уялгатай. Энэ эрилтын дүүргэдээгүй ушарта участково комиссин шэнэ гэшүүниие федеральна хуулин, тус Хуулин эрилтэнүүдые баримталан дээдэ шатын комисси тоилдог";

ж) 11-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"11. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэг, мүн Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудые хубаалгада хүртэһэн кандидатуудай нэрэ тоолбори үгэһэн хунгуулин нэгдэлнүүд нютагай ханал хуряалга зарлаха тухай шидхэбэрин албан ёһоор толилогдоһоний удаа нютагай ханал хуряалгын комиссин зүблэхы дуунай эрхэтэй нэгэ нэгэ гэшүүдтэй участково комиссинуудые муниципальна байгууламжын комиссида оруулаха эрхэтэй. Хунгадамал тушаалта нюурнууд ба федеральна хууляар тогтоогдоһон бусад нюурнууд зүблэхы дуунай эрхэтэй комиссинуудай гэшүүдээр зарлагдажа болохогүй";

з) иимэ удхатай 11.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"11.1. Тус комиссинуудаар тэрэндэ түлөөлгдэһэн шидхэхы дуунай эрхэтэй комиссин гэшүүд Россин Федерациин Захиргаанай хуули хазгайруулгын кодексн ёһоор захиргаанай хуули хазгайруулганууд тухай протоколнуудые бэшэдэг";

и) 12-дохи зүйлдэ иимэ удхатай "д" хуби нэмэхэ:

"д) "захиргаанай хуули хазгайруулга тухай протоколнуудые бэшэхэ";

к) 13-дахи зүйлэй "е" хубида "Буряад Республикын хунгуулин комиссине" гээн үгэнүүдые "дээдэ шатын комиссине" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

23) 22-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"мүн бэлүүлгэдэ" гээн үгэнүүдые "мүн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый дуу тоололгодо ба бэлүүлгэдэ" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"үүсхэлтэ бүлэгтэй түлөөлгшэ" гээн үгэнүүдэй хойно ", дээдэ шатын комиссинуудай гэшүүд ба тэдэ албан газарай хүдэлмэрилэгшэд" гээн үгэнүүдые нэмэхэ;

б) 4-дэхи зүйлдэ "тэдэнэй сэхэ мэдэлдэ байдаг нюурнууд, судьянар, прокурорнууд" гээн үгэнүүдые "депутадууд, Буряад Республикын Президент, нютагай захиргаанай толгойлогшонор, тэдэнэй сэхэ мэдэлдэ байдаг нюурнууд, судьянар, прокурорнууд" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ";

в) 5-дахи зүйлдэ "мүрдэлгын изоляторта ба саг зуура хаадаг изоляторта" гээн үгэнүүдые "нэгэжэглүүлгшэд ба гэмнүүлгшэдые харууһан доро байладаг газарнуудта" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

г) 6-дахи зүйлдэ "нюур гэршэлһэн документ" гээн үгэнүүдые "паспорт гү, али эрхэтэнэй паспорт нэгдэлһэн документ" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 7-дохи зүйлдэ "ондоо комиссида" гээн үгэнүүдые "муниципальна байгууламжын комиссида" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

е) 8-дахи зүйлдэ:

"а" хубида "дуугаа үгэлгын байрануудһаа гадуур дуугаа үгэлгэ тухай мэдүүлгэнүүдэй (хандалгануудай) реестрээр" гээн үгэнүүдые нэмэхэ;

иимэ удхатай "б.1." хуби нэмэхэ:

"б.1.) нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадта бюллетень үгэлгые адаглаха";

"е" хубида "ба документүүдэй гэршэлгэтэй буулгабаринуудые абаха, үгы гэбэл, тус протокол болон документүүдэй буулгабари бэдэхэ. Адагалгын эрилтээр комисси дурсагдаһан буулгабаринуудые үгэхэ гү, али гэршэлхэ уялгатай." гээн үгэнүүдые хаһаха;

"ж" хубида:

"хунгуулин бүлэглэлэй, нийтын эмхин" гээн үгэнүүдые "нийтын нэгдэлэй" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

Энгэртээ зүүхэ тэмдэгтэй түхэлые нютагай ханал хуряалга эмхидхэһэн муниципальна байгууламжын комисси

тогтоодог" гээн үгэнүүдые нэмэхэ;
 ж) 10 ба 11-дэхи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"10. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлгшэд нютагай ханал хуряалга бэдэлгын ба үнгэргэлгын хэблэдэ хабаадахадаа эрхэтэй гэбэл:

а) комиссинуудай зүблөөнүүдтэ байха;

б) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссин протоколтой, мүн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай бусад комиссинуудай, нютагай ханал хуряалгын, тэрэ тоодо дахин бэшгдэһэн дүнгүүд тухай протоколнуудай танилсаха, тус комиссинуудһаа заагдан протоколнуудай буулгабаринуудые болон тэрэндэ хабсаргагдаһан документүүдые абаха;

в) идхалгын хэмжээ ябуулануудта байха, тэдэнэй үнгэргэлгые олондо харуулаха;

г) дуугаа үгэлгын үдэр, болзорһоо урид дуугаа үгэлгын үдэрнүүдтэ дуугаа үгэлгын байрада байха, мүн дүрэ- ба видеозурагуудые буулгаха.

11. Комиссин протоколнуудай ба бусад документүүдэй буулгабаринуудые тус комиссин түрүүлгшэ гү, али түрүүлгшын орлогшо, үгы хаа секретарь гэршээдэг. Тиихэдэ документын буулгабари гэршэлһэн нюур тус буулгабари дээрэ "Зүб", үгы гэбэл, "Буулгабари үнэн" гэжэ бэшэдэг, гараа табидаг, өөрынгөө фамили ба нэрэ, обог, буулгабари гэршэлһэн нара, үдэр заадаг, тус комиссин тамга дарадаг";

24) 23-дахи статьяда:

а) 23-дахи статьягай нэрэ иигэжэ найруулаха:

"Статья 23. Участково комисси тараалга";

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"2. Участково комиссине тарааха тухай сүүдэй шидхэбэрин абтанан ушарта тус Хуулин 21-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлэй эрилтэ сахилгатай нютагай ханал хуряалгын үедэ муниципальна байгууламжын шэнэ бүридэлдэ тус комиссине бүридүүлгэдэг";

в) 3-дахи зүйлдэ:

"комисси" гэжэ үгэ зохио падежууд болон тоонуудта тааруулан "участково комисси" гээн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ:

"Участково саг зуурын комиссин эрхэ түлөөлэлгэнүүдэ тэрэнэй түрүүлшын зүблөө үнгэргэһэн үдэрһөө эхилээд, тэрэниие бүридүүлһэн муниципальна байгууламжын тогтооһон болзорто дүүрэдэг";

г) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"4. Участково комиссин тараахада тус комиссин зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдын үлдэг";

25) 24-дэхи статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 24. Тушаалта гү, али албанай байдалтай холбоотой хизаарлаланууд

1. Нютагай ханал хуряалга эмхидхэлгын үедэ гүрэнэй гү, али муниципальна тушаал эзэлдэг, үгы гэбэл, гүрэнэй гү, али муниципальна алба хаадаг, үгы гэбэл, түхэл янзаһаа илгаагүй эмхинүүдэй гэшүүд (хүтэлбэрин дээдын зургаанай суглаан болохо эмхинүүдтэ – эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) болохо нюурнууд, политическэ партинуудһаа бэшэндэнь нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үсхэл дэбжүүлхэ ба дэмжэхэ, нютагай ханал хуряалгын али нэгэ асуудалда харюу абаха зорилгоор өөрынгөө тушаалта ба албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэгүй.

2. Тушаалта гү, али албанай байдалтай холбоотой хизаарлалануудай нэрэ тоолбори федеральна хууляар тогтоогдодог";

26) 25-дахи статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 25. Үүсхэлтэ бүлэгтэй ба нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый бусад бүлэгүүдэй гэшүүдэй болон найдалгата түлөөлгшэдэй эрхэ зэргэ

1. Үүсхэлтэ бүлэгтэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый бусад бүлэгүүдэй гэшүүд ба найдалгата түлөөлгшэд нютагай ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэбжүүлхэ ба дэмжэхэ, нютагай ханал хуряалгын асуудалда ямар нэгэ харюу абаха зорилгоор өөрын тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэгүй.

2. Үүсхэлтэ бүлэгтэй нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадый бусад бүлэгүүд гэжэ бүридэлдэ абтананай удаа

политическэ партинуудай нютагай тагауудай гү, али доторой бүриэдэлнүүдэй хүтэлбэрилхы зургаануудай ажал ябуулгаяа бэлүүлжэ эхиэхэдэнь болохо.

3. Үүсхэлтэ бүлэгэй, тэдэнэй гэшүүдэй ба найдалгата түлөөлэгшэдэ хабаатай.;

27) 29-дэхи статьяда:

а) 2-дохи иигэжэ найруулаха:

"2. Тус Хуулида теле-радиодамжуулгын муниципальна эмхинүүд, үе үе гарадаг муниципальна хэблэлнүүд гэжэ нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн муниципальна эмхинүүдэй үүсхэн байгуулан (сүт байгуулан) ба (али) хунгалта зарлаалга (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрийн толилогдоһон (гунхаглагдаһан) үдэрһөө урдахи жэлдэ нютагай бюджетэй тоосоогоор үдэр үдэрэй ажалдань тэдхэмжын ба (али) тусгаар шэглэлэй мүнгэн туһаламжын түхэлөөр муниципальна дэмжэлгэ үзүүлэгдэһэн ба хунгалтын зарлаалга (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогтын (гунхагалгын) үдэртэ устайн (ниилүүлһэн) хүрэнгэ зөөридэнь муниципальна байгууламжын (муниципальна байгууламжануудай) хуби байһан телерадиодамжуулгын эмхинүүдэ ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдэ тоолодог.;"

б) иимэ удхатай 6-дахи зүйл нэмэхэ:

"6. Тус статьягай 5-дахи зүйлдэ заагдаһан нэрэ тоолбори муниципальна байгууламжын комиссида нютагай хангалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон удаа табан хоногһоо оройтуулангүй дамжуулагдаха ёһотой. Тус нэрэ тоолборидо телерадиодамжуулгын эмхи бүхэн тухай, үе үе гарадаг хэблэлнүүдэй хэблэл бүхэн тухай иимэ мэдээнүүд оруулагдадаг гэбэл:

а) телерадиодамжуулгын ба олондо мэдээсэл гарадаг тус хэрэгсэлнүүдэй, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлнүүдэй эмхинүүдэй нэрэ;

б) телерадиодамжуулгын эмхин, үгы гэбэл үе үе гарадаг хэблэлэй редакциин хуулига хаяг;

в) телерадиодамжуулгын эмхи үүсхэн байгуулагша (үүсхэн байгуулагшад), үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлэй редакци үүсхэн байгуулагша (үүсхэн байгуулагшад);

г) муниципальна дэмжэлгын түхэл ба хэрмэжэн (хэрбээ нютагай хангалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө урдахи жэлдэ тэрэ байбал);

д) уставайн хүрэнгэ зөөридэнь муниципальна байгууламжануудай хуби (хэрбээ нютагай хангалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэртэ тэрэ байбал);

е) үе үе гарадаг хэблэлэй үе дараалал;

ж) телерадиодамжуулгын эмхи, үе үе гарадаг хэблэл тусхай шэглэлэй гэжэ заалга (телерадиодамжуулгын, үе үе гарадаг хэблэлэй тусхай шэглэлэй эмхинүүдтэ).;"

28) 30-дахи статьяда:

а) 2-дохи зүйлэй "б" хуби иигэжэ найруулаха:

"б) идхалгын олоной үмэнэ хэмжээ ябууланууды үнгэргэлгын аргаар.;"

б) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"5. Нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһа гүйсөөгүй нюурнууды хабаадуулга, тэрэ тоодо идхалгын материалнууда эдэ нюурнууды ба эдэнэй хэлэһыень хэрэглэлгэ хоригдодог.;"

в) 6-дахи зүйлэй "б" хуби иигэжэ найруулаха:

"б) гүрэнэй гү, али муниципальна тушаал эзэлдэг нюурнууда, үгы гэбэл, гүрэнэй гү, али муниципальна алба хаагшадта, хубиин түхэл янзаһаа дулдыдангүй хүтэлбэрийн эмхинүүдэй гэшүүдтэ (суглааниинь хүтэлбэрийн эдэдын зурган болодог эмхинүүдтэ — эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) болохо нюурнуудта, политическэ партинуудһаа бэшэндэнь өөрингөө тушаалта ба албанай уяланууды дүүргэхэ үедэнь ба (али) тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэдэнь, федеральна хууляар хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэнь.;"

г) 6-дахи зүйлэй "г" хуби иигэжэ найруулаха:

"г) ядуушуудта туһа хүргэдэг ба шажанай эмхинүүдтэ, тэдэнэй үүсхэн байгуулан эмхинүүдтэ, мүн шажанай нэгдэлнүүдэй гэшүүдтэ ба хабаадагшадта шүтэлгын заншал ёһолонууды гүйсэдхэхэ үедэнь.;"

д) иимэ удхатай "з" хуби нэмэхэ:

"з) уласхоорондын эмхинүүдтэ ба уласхоорондын нийтын хүдэлөөнүүдтэ.;"

е) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"7. Гүрэнэй гү, али хунгамал муниципальна тушаалууды эзэлдэг нюурнууд нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхэ, тэрэ тоодо теле-радиодамжуулгын эмхинүүдтэ утаһанда ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ, идхалгын материалнууды гаргаха ба тарааха эрхэтэй, харин өөрингөө тушаалта гү, албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэгүй.;"

29) 31-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй нэгдэхэ мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Идхалгын саг үүсхэлтэ бүлэгтэй бүридхэлдэ абтаһан үдэрһөө эхилдэг.;"

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха: "2. Нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга теле-радиодамжуулгын эмхинүүдэй утаһанда ба хэблэлдэ дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 28 үдэрэй үлөөд байхада эхилдэг ба дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 1 хоног урид нютагай сагаар хүниин ноль сагта дүүрдэг.;"

в) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"4. Дуугаа үгэлгын таһалгаһаа, комиссиин байһан таһалгаһаа гадуур хууляар тогтоогдоһон гуримаар орохо үүдэнһэнь 50 метрһээ дүтэ бэшэ урид үлгэгдэһэн идхалгын хэблэмэл материалнууд (хууданууд, плакадууд ба бусад зүйлнүүд) дуугаа үгэлгын үдэр хуушан газартаа үлэдэг.;"

30) 32-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"1. Теле-радиодамжуулгын муниципальна эмхинүүд ба муниципальна хэблэлнүүдтэ редакцинууд тус хууляар тогтоогдоһон гуримаар нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ адли тэгшэ эрхэ нүхэсэл хангаха уялгатай.

Нютагай хангалта зарлаалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ (идхалгын үүсхэлтэ бүлэгүүдтэ) теле-радиодамжуулгын муниципальна эмхинүүдтэ утаһанда дамжуулгын саг ба муниципальна хэблэлнүүдтэ редакцинуудай хэблэлэй талмай түлөөлэгшэйгөөр үгтэдэг, харин тус хууляар хараалагдаһан ушарнуудта ба гуримаар түлөөлөгшгүйгөөр үгтэдэг (түлөөлөгшгүй дамжуулгын саг, түлөөлөгшгүй хэблэлэй талмай).;"

б) 2-дохи зүйлэй "бүлэгтэ" гэхэн үгын хойно "ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

в) 3-дахи зүйлэй "дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай олгохо бэлэн байһан тухай дуулаһан бэшэгтэй хамта" гэхэн үгэнүүдэ хангаха;

г) 5-дахи зүйлэй "хабаатай комиссиин" гэхэн үгэнүүдэ "муниципальна байгууламжын комиссиин ба иимэ тоосоной баримтанууды тус комиссида дуугаа үгэлгын үдэрһөө хойшо арбан хоногһоо оройтуулангүй үгэхэ" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 8-дахи зүйлэй "бүлэгтэ" гэхэн үгын хойно "нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

е) иимэ удхатай 9-дэхи зүйл нэмэхэ:

"9. Нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхын тула телерадиодамжуулгын эмхинүүдтэ түлөөлөгшгүй ба түлөөлөгшгүй дамжуулгын саг, үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ түлөөлөгшгүй ба түлөөлөгшгүй хэблэлэй талмай үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ хоорондо хубаалгы муниципальна байгууламжын комисси бэлүүлдэг.;"

31) 33-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй "бүлэгтэ" гэхэн үгын хойно "нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ гэжэ тоологдохо политическэ партинуудай нютагай таһагуудай гү, али хуби байгуулануудай хүтэлхы зургаанууд, хэрбээ тэдэнэй дэбжүүлһэн кандидатнуудай нэрэ тоолборинууд Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ депутатуудай мандадууды хубаалгада хүртэбэл" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

б) 2-дохи зүйлэй "бүлэгтэ" гэхэн үгын хойно "ба тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

в) 3-дахи зүйлэй иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Хэрбээ үүсхэлтэ бүлэг бүхэндэ ба нютагай хангалта зарлаалга

хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ түлөөлөгшгүйгөөр үгтэһэн дамжуулгын сагай 60 минутаһаа дээшэ гарабал, идхалга үнгэргэхын тула телерадиодамжуулгын эмхи бүхэнэй түлөөлөгшгүйгөөр үгтэһэн дамжуулгын юрэнхы хэмжээн хороогодохо ба 60 минута болоод, нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгэдэ эрхэтэй бүлэгүүдтэ тааруулан үдхэгдэхэ.;"

г) 4-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай гурбадахи ба дүрбэдэхи мэдүүлэлнүүдэ нэмэхэ: "Үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ түлбэрийн хэмжээн ба эрхэ нүхэсэлнүүд нэгэ адли байха ёһотой. Үүсхэлтэ бүлэг, нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүд нөөсэлэгдэһэн дамжуулгын сагай юрэнхы хэмжээнһээ, нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгэдэ эрхэтэй бүлэгүүдтэ тоодо энэ хэмжээ хубааһан дүнгөөр олгогдоһон сагай тус түлбэрээр абаха эрхэтэй.;"

д) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"6. Нютагай хангалта зарлаалга үнгэргэлгэдэ түлөөлөгшгүй дамжуулгын сагай юрэнхы хэмжээнэй хахадһаа бага бэшэнь үүсхэлтэ бүлэгтэ, нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ үгэ андалдаанууды, "дүхэриг шэрээнүүдэ", идхалгын иимэрхүү бусад хэмжээ ябууланууды сүт үнгэргэхын тула үгтэхэ ёһотой.;"

е) иимэ удхатай 7, 8, 9-дэхи зүйлнүүдэ нэмэхэ:

"7. Үүсхэлтэ бүлэг идхалгын хамтын хэмжээ ябуулгада хабаадалгаһаа арсаха эрхэтэй. Тийхэдэ идхалгын хамтын хэмжээ ябууланууды үнгэргэхын тула үгтэһэн дамжуулгын сагай хэмжээн бага болодоггүй (хородоггүй), идхалгын хамтын хэмжээ ябуулгада хабаадалгаһаа арсаһан дүнгөөр идхалгын энэ хэмжээ ябуулгада гансал нэгэ хабаадагшын хабаадаха байһан ушарһаа бэшэндэ. Тэрэ хабаадагшад тэрэнэй дураар идхалгын тус хэмжээ ябуулгада хараалагдаһан хамтын тоодо идхалгын хамтын хэмжээ ябуулга үнгэргэхын тула үгтэһэн дамжуулгын сагай хэмжээ хубааһан дүнгөөр олгогдоһон түлөөлөгшгүй дамжуулгын саг үгтэдэг. Идхалгын хамтын хэмжээ ябуулгада хабаадалгаһаа арсалта идхалгын хамтын хэмжээ ябуулгада хабаадалгаһаа арсаһан үүсхэлтэ бүлэгтэ түлөөлөгшгүй дамжуулгын нэмэлтэ саг олгохогүй.

8. Түлөөлөгшгүй дамжуулгын сагай юрэнхы хэмжээнэй үлэһэн хубиин (тэрэнэй байһан ушарта) телерадиодамжуулгын муниципальна эмхинүүд үүсхэлтэ бүлэгтэ ба тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ идхалгын зүйлнүүдэ тарааһын тула үгтэдэг.

9. Тус Хуулиин 32-дохи статьягай 3-дахи зүйлэй эрхэ нүхэсэлнүүдэ дүүргэһэн телерадиодамжуулгын гүрэнэй бэшэ эмхинүүд үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ адли тэгшэ эрхэ нүхэсэлнүүдээр (тэрэ тоодо утаһанда гараха сагаар) дамжуулгын саг үгэхэ уялгатай.;"

32) 34-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "бүлэг" гэхэн үгы "ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ" гэхэн үгэнүүдээр зохихо падежнүүдтэ тааруулан хэлгэхэ;

б) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулаха: "6. Идхалгын материалнууды толилон үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ редакцинууд үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ хэлгэ хубилгаһан аргаар үүсхэлтэ бүлэгтэ, нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгтэ үлүү илгэха эрхэгүй.;"

33) 35-дахи статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 35. Олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдтэ аргаар нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалгын эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд үүсхэлтэ бүлэгтэ олоной идхалгын хэмжээ ябууланууды эмхидхэхэ ба үнгэргэхэдэнь туһалха уялгатай.

2. Митинг, жагсаал болон сугларан ябалганууды эмхидхэгшэдтэ дуулаһан бэшэгүүд Россин Федерациин хууляар тогтоогдоһон гуримаар хаража үзэгдэдэг.

3. Үүсхэлтэ бүлэгтэй мэдүүлгээр олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдэ суглаанай түхэлөөр үнгэргэхын тула ба муниципальна мэдэлдэ байһан байһан таһалганууды нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай уулзахын тула эзэниинь,

эзэлэгшэнь муниципальна байгууламжын комиссиин тогтооһон сагта түлөөлөгшгүйгөөр үгэдэг.

4. Үүсхэлтэ бүлэгтэ түлөөлөгшэдтэ нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай уулзалга үнгэргэхын тула байра үгэхэ тухай тус статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан мэдүүлгэнүүдэ тэрэ байрын эзэниинь, эзэлэгшэнь гурбан үдэрэй туршада хаража үзэдэг.

5. Олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ ябууланууды үнгэргэхын тула үүсхэлтэ бүлэг ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүд эрхэтэдтэ ба зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдтэ хабаатай байһан таһалганууды хэлсээнэй үндэһөөр хүлхэлжэ абаха эрхэтэй.

6. Сэрэгэй частнуудай, сэрэгэй эмхинүүдтэ ба эмхи зургаануудай байдаг газарнуудта нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдтэ аргаар үнгэргэхэ ори ганса байһан сэрэгэй частин, үгы гэбэл, сэрэгэй эмхинүүдтэ ба эмхи зургаанай дэбисхэр дээрэ байһан ушарһаа бэшэндэ, хорюулай. Тиймэ байһан таһалга муниципальна байгууламжын комиссиин эрилтээр сэрэгэй частин дарга үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ сэрэгэй алба хаагшадтай тооһоо нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай уулзахын тула үгтэдэг. Тус уулзалгануудай эмхидхэг сэрэгэй частин дарга муниципальна байгууламжын комисситай сүт хангадаг, тийхэдэ үүсхэлтэ бүлэгтэ ба нютагай хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ бүхы түлөөлөгшэдтэ уулзалга үнгэргэлгын саг ба газар тухай тэрэниинь үнгэргэхын урда гурбан хоногһоо оройтуулангүй дууладаг.

7. Олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ ябууланууды үнгэргэлгэдэ аюулгүйе хангалта Россин Федерациин хуулиин ёһоор бэлүүлэгдэдэг.

34) 36-дахи статьяда:

а) иимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"1.1. Идхалгын хэблэлэй зүйлнүүдэ бэлдэхэ талаар ажалай гү, али туһа хангамжын түлбэрийн хэмжээн болон ондоо эрхэ нүхэсэл тухай мэдээнүүдэ идхалгын хэблэлэй зүйлнүүдэ бэлдэхэ талаар ажал гү, али эрхэ нүхэсэл дүүргэдэг тус эмхинүүд, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэд нютагай хангалта зарлаалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абтаһан үдэрһөө хойшо 30 хоногһоо оройтуулангүй толилах, мүн тэрэл болзрто муниципальна байгууламжын комиссида дамжуулаха ёһотой. Тус эрилтэнүүдэ дүүргэжэгүй эмхи, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэ идхалгын хэблэлэй зүйлнүүдэ бэлдэхэ талаар ажал хэхэ гү, али туһа хангамжа хүргэхэ эрхэгүй.;"

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"2. Бүхы хэблэмэл, абяа зураг буулаһан зүйлнүүдтэ, тэдэниинь бэлдэһэн эмхин нолог түлэгшын нэрэ, хуулига хаяг ба таниулын дугаар (ниурай фамили, нэрэ, обог ба республикын, аймагай, хотын, ондоо нуурин сэлээнэй нэрэ, нуудаг газарын), захиин эмхин нэрэ (ниурай фамили, нэрэ, обог), мүн эдэ материалнуудай хэлгэжэ үдэй тоо ба гаргаһан нара үдэр тухай мэдээн ба эдэниинь бэлдэһэн түлөө түлбэри нютагай хангалта зарлаалга зохихо жасын мүнгэнһөө түлэгдэһэн тухай заалга байха ёһотой.;"

в) 7-дохи зүйл:

"муниципальна байгууламжын комиссиин дурадхалаар" гэхэн үгэнүүдтэ урда "дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 30 хоногһоо оройтуулангүй" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

"комиссиинууд хүргэдэг" гэхэн үгэнүүдтэ урда "муниципальна байгууламжын" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

г) 8-дахи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэлдэ "байһан" гэхэн үгын урда "гүрэнэй гү, али муниципальна" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

д) 9-дэхи зүйлдэ "мүн комиссиинуудай байһан таһалгануудта, дуугаа үгэлгын байһан таһалганууд соо" гэхэн үгэнүүдэ "мүн хангалта зарлаалга хабаадагшадтай бусад бүлэгүүдтэ" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

е) 1-дэхи зүйлдэ: хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Суглаануудта, жагсаалануудта, олондо мэдээсэл гарадаг хэрэгсэлнүүдтэ үүсхэлтэ

35) 38-дахи статьяда:

а) нэрынь иигэжэ найруулаха:

"Статья 38. Нютагай хангалта зарлаалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын хизаарлалтанууд.;"

б) 1-дэхи зүйлдэ:

хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Суглаануудта, жагсаалануудта, олондо мэдээсэл гарадаг хэрэгсэлнүүдтэ үүсхэлтэ

бүлэгэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгүүдэй идхалгын материалнууд, үгэ хэлэлгэнүүд соо засаг хүсөөр буляаха, Россин Федерациин конституционно байгуулга хүсөөр хубилгаха, мүн дай үүдхэн уряанууд байха ёһогүй.”;

Иймэ удхатай табадахи мэдүүлэл нэмэхэ: “Ухаан бодолой бүтээл зөөри тухай Россин Федерациин хуули хазагайруулан идхалга хорюултай.”;

в) 2-дохи зүйлдэ “тэдэнэй найдалгата түлөөлгшэдтэ” гэнэн үгэнүүдэй удаа “, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгүүдтэ ба тэдэнэй найдалгата түлөөлгшэдтэ” гэнэн үгэнүүдые нэмэхэ; г) 3, 4, 5-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

3. Нютагай ханал хуряалгын үедэ дуугаа үгэлгын, нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдхэ дуудыдаһан шагналнуудтай, үгы гэбэл, нютагай ханал хуряалгатай холбоотой бусад түлээлхөө дуудыдаһан шагналнуудтай лотерейн, боосоной ба эндүүтэй бусад нааданай зүйл хорюултай.

4. Үүсхэлтэ бүлэгэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгэй гэшүүнэй гү, али найдалгата түлөөлгшын нютагай ханал хуряалгатай холбоогүй наймаанай ба бусад ажал ябуулгын наймаа гүйлгэхэ зар тунхагай түлбэри, нютагай ханал хуряалгын үедэ нэрэ, хүлдэ ба бусад тэмдэг хэрэглэгшэдтэй зар тунхагай түлбэри нютагай ханал хуряалгын жасын тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг. Дуугаа үгэлгын үдэр ба дуугаа үгэлгын урдахи үдэр иимэ наймаа гүйлгэхэ, тэрэ тоодо нютагай ханал хуряалгын жасын тоосоогоор түлэгдэһэн зар хорюултай.

5. Үүсхэлтэ бүлэгэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгэй гэшүүд ба найдалгата түлөөлгшэд, мүн ханал хуряалгын ажал ябуулгын эхилхэнэй хойно бүридхэдэ абтаһан тус нюурнуудай ба эмхинүүдэй үүсхэн байгууламжын, эзэдэнь, эзэлэгшэдэнь ба (али) хүтэлбэрийн зургаануудай гэшүүд болодог эмхинүүд (суглааниин хүтэлбэрийн дээдын зургаан болодог эмхинүүдтэ – эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэелүүлдэг зургаануудай гэшүүд) нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үедэ ядуушуудта туһа хүргэлгын ажал ябуулаха эрхэгүй. Бусад хубин ба хуулиа нюурнууд нютагай ханал хуряалгын үедэ үүсхэлтэ бүлэгэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгэй гэшүүдэй, найдалгата түлөөлгшэдэй гуйлтаар, даабаряар, үгы гэбэл, нэрэһэнь ядуушуудта туһа хүргэхэ буянта ажал үйлэ ябуулаха, мүн буянта хэрэгтэй хамта нютагай ханал хуряалгын идхалга хэхэ эрхэгүй. Үүсхэлтэ бүлэгэй, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшад бусад бүлэгэй гэшүүдтэ ба найдалгата түлөөлгшэдтэ эд хэрэгсэлэй, мүнгэнэй ба хангамжын талаар туһа нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадта хүргэхэ тухай дурадхалнуудтайгаар хубин ба хуулиа бусад нюурнуудта гү, али нютагай ханал хуряалгын хабаадагшадта хандалга хорюултай.”;

д) 6-дахи зүйлдэ “ба гаргагдаһан алдуунуудые зайлуулха талаар хэмжээнүүдые абадаг” гэнэн үгэнүүдые нэмэхэ;

е) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

“7. Тус Хуулин 36-дахи статьягай 2-б, 8 ба 9-дэхи зүйлнүүдэй эрилтэнүүдые хазагайруулгатай хуурмаг хэблэлэй, харалгын-шагналгын болон идхалгын бусад зүйлнүүдые тараанан ушарта, мүн теле-радиодамжуулгын эмхиин, үе үе гарадаг хэблэлэй редакциин тус Хууляар тогтоогдоһон нютагай ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалгын гурим эбдэһэн ушарта хабаатай комиссинууд хуули хамгаалгын зургаануудта, сүүдтэ, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй талаар гүрэнэй бодол бэелүүлдэг гүйсэдхэхэ засагай зургаанда хуули бусын идхалгын ажал ябуулаха болуулха, ба теле-радиодамжуулгын эмхиин, үе үе гарадаг хэблэлэй редакциин, тэдэнэй тушаалта нюурнуудые, бусад нюурнуудые Россин Федерациин хуулин ёһоор харюусалгада тухай зууршалгатайгаар хандаха эрхэтэй.”;

3б) 39-дэхи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха: “2. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ нютагай бюджеттэ хараалагдаһан мүнгэнэй гол захиралга хадаа муниципальна байгууламжын комисси болодог.”;

б) 3 ба 4-дэхи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

в) 5-дахи зүйлдэ:

“нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн түлөөлгшэдтэ зургаан” гэнэн үгэнүүдые “муниципальна байгууламжын түлөөлгшэдтэ зургаан” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

“комиссиин шийдхэбэринүүдтэ” гэнэн үгэнүүдые “муниципальна байгууламжын комиссиин шийдхэбэринүүдтэ” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

г) 6-дахи зүйлдэ иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: “Муниципальна байгууламжын комиссинуудай мүнгэн Россин Федерациин Түбэй банкын эмхи зургаануудта, тэрэнэй үгы ушарта - Россин Федерациин Нөөсэлэлгын банкын филиалнуудта нээгдэһэн дансада дамжуулагдадаг.”;

37) 40-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: “Хэрбээ тус муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай тоогой таба мянганһаа дээшэ бэшэ байбал, нютагай ханал хуряалга бэлдэлгэдэ болон үнгэргэлгэдэ мүнгэ һомолоогүй ушартан үүсхэлтэ бүлэгэй нютагай ханал хуряалгын жаса байгуулаха уялга заатагүй бэшэ.”;

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

Үүсхэлтэ бүлэг мүнгэнэй асуудалнуудаар найдалгата түлөөлгшэдые томилхо уялгагай.

Мүнгэнэй асуудалнуудаар найдалгата түлөөлгшэ фамили, нэрэ обог, түрэнэн үдэр, паспортын гү, али тэрэниие нэлгэһэн документын зэргэ, дугаар ба үгтэһэн нара, үдэр, ажаһуудаг газарай хаяг, гол ажалай гү, али албанай газар, эзэлдэг тушаал (гол ажалай гү, али албанай үгы байһан ушарта – хүдэлмэрийн түхэл) заагдаһан нотариусай этигэмжэтэ бэшэгэй үндэһөөр мүнгэнэй асуудалаар найдалгата түлөөлгшын эрхэ түлөөлгшынүүдые (нютагай ханал хуряалгын жасын тусхай данса бэшэг нээлгэ, нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэ мэдэлгэ, ханал хуряалгын мүнгэнэй бүридхэл, тэдэнэй оршалгын ба гаршын хиналта болон бусад эрхэ түлөөлгшынүүд, тэрэ тоодо данса бэшэгүүдтэ гартабильн эрхэ) бэелүүлдэг.”;

в) иимэ удхатай 2.1, 2.2 ба 2.3-дахи зүйлнүүдые нэмэхэ:

“2.1. Мүнгэнэй асуудалаар найдалгата түлөөлгшын паспорт гү, али тэрэниие нэлгэһэн документ харуулахадан, тус статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһан этигэмжэтэ бэшэгэй үндэһөөр муниципальна байгууламжын комисси мүнгэнэй асуудалаар найдалгата түлөөлгшые бүридхэдэ абадаг. Мүнгэнэй асуудалаар найдалгата түлөөлгшын эрхэ түлөөлгшынүүдэй болор муниципальна байгууламжын комиссиин тэрэниие бүридхэдэ абтаһан үдэрһөө эхилдэ, дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 30 хоногой үлөөд байхада, харин үүсхэлтэ бүлэгэй хабаадагшадтайгаар тус Хуулин ёһоор хуулиа нюурнай болоо хаа, - сүүдэй эсэсэй шийдхэбэри абтаһан саһаа дүүрэдэг.

2.2. Үүсхэлтэ бүлэг мүнгэнэй асуудалай талаар найдалгата түлөөлгшынгөө эрхэ түлөөлгшынүүдые ямаршэ сагта болоулаха эрхэтэй, энээн тушаа тэрэндэ бэшэгээр дуулагдаг ба муниципальна байгууламжын комиссида мүнгэнэй асуудалаар найдалгата түлөөлгшын болоулагдаһан эрхэ түлөөлгшынүүдэй даалагдаһан тухай мэдүүлгэ элбэгдэдэг. Тус мэдүүлгэнүүдэй буулгабаринуудые үүсхэлтэ бүлэг нэгэ доро нютагай ханал хуряалгын данса бэшэг нээһэн Россин Федерациин Нөөсэлэлгын банкын филиалда, тус статьягай 9-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан урьһаламжын бусад эмхидэ дамжуулагдаг.

2.3. Үүсхэлтэ бүлэг мүнгэнэй асуудалаар шэнээр томилогдоһон найдалгата түлөөлгшые бүридхэдэ абалга тус статьягай 2.1-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан гурирмаар бэелүүлэгдэдэг.”;

г) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“3. Федеральна хуулин ёһоор нютагай ханал хуряалгын жасануудта һайн дуранай үгэлгэ оруулхан хорюултай гэбэл:

а) хари гүрэнүүдхэ ба хари гүрэнүүдэй эмхинүүдхэ;

б) хари гүрэнэй эрхэтэдхэ, тус статьягай 3-дахи статьягай 4-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэнь;

в) эрхэтэн бэшэ нюурнуудһаа;

г) һайн дуранай үгэлгэ үгэлгын үдэртэ 18 наһа хүсөөгүй Россин Федерациин эрхэтэдхэ;

д) гадаадын хабаадалгатай россин хуулиа нюурнуудһаа, хэрбээ тэрэнэй уставайнь (ниилүүлхэн) хүрэнгэдэ гадаадын хабаадалгын хуби (хубита) нютагай ханал хуряалгын эхилхэн үдэртэ (нээмэл акциитай бүлгэмүүдтэ - урда жэлэй

акционернүүдэй нэрэ тоолбори табилгын үдэртэ) 30 процентһээ дээшэ байбалнь;

е) уласхоорондын эмхинүүдхэ ба уласхоорондын ниитын хүдэлөөнүүдхэ;

ж) гүрэнэй засагай зургаануудһаа, гүрэнэй бусад зургаануудһаа, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудһаа;

з) гүрэнэй ба муниципальна эмхи зургаануудһаа, гүрэнэй ба муниципальна нэгэдэмэл предпритинуудһаа;

и) нютагай ханал хуряалгын эхилхэн үдэртэ (нээмэл акциитай бүлгэмүүдтэ - урда жэлэй акционернүүдэй нэрэ тоолбори табилгын үдэртэ) хуулиа нюурнуудһаа, тэдэнэй уставайнь (ниилүүлхэн) хүрэнгэдэ Россин Федерациин, Буряад Республикын ба (али) муниципальна байгууламжинуудай хуби (хубитын) 30 процентһээ ехэ хаань;

к) гүрэнэй зургаануудай ба (али) нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай үүсхэн байгуулан эмхинүүдхэ (үмсэлэлгын гурирмаар байгуулагдаһан акционернэ бүлгэмүүдхэ бэшэндэнь); тус зүйлэй “д” ба “и” хубинуудта заагдаһан хуулиа нюурнуудай үүсхэн байгуулан эмхинүүдхэ, тус зүйлэй “д” ба “и” хубинуудта заагдаһан хуулиа нюурнуудай уставай хүрэнгэдөө нютагай ханал хуряалгын эхилхэн үдэртэ (нээмэл акциитай бүлгэмүүдтэ - урда жэлэй акционернүүдэй нэрэ тоолбори табилгын үдэртэ) 30 процентһээ дээшэ хубитай эмхинүүдтэ;

л) сэрэгэй частинуудһаа, сэрэгэй эмхи зургаануудһаа ба эмхинүүдхэ, хуули хамгаалгын зургаануудһаа;

м) нигүүлэхэ ба шажанай эмхинүүдхэ, мүн тэдэнэй үүсхэн байгуулан эмхинүүдхэ;

н) нэрэеэ хэлэнгүй үгэһэн зонһоо. Фамили, нэрэ, обогоо, ажаһуудаг газараа заагаагүй гү, али өөр тухайгаа буруу мэдээнүүдые зааһан эрхэтэн, нэрэгүй үгэгшэ гэгдэхэ; налог түлэгшын нюур танилгын дугаар, эмхиин нэрэ, банкын уялгата мэдээнүүдые заагаагүй гү, али буруу мэдээн зааһан хуулиа нюур нэрэгүй гэжэ тоологдодог;

о) нютагай ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр жэлхээ бага саг соо бүридхэдэ абтаһан хуулиа нюурнуудһаа.”;

д) 5 ба 6-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

“5. Хуулиа нюурай үгэлгэ оруулалгын баримтада тэрээн тушаа мэдээнүүд бэшэгдэдэг гэбэл: налог түлэгшын нюур танилгын дугаар, бүридхэдэ абалгын нара үдэр, банкын мэдээнүүд, тус статьягай 3-дахи зүйлөөр хараалагдаһан хизаар-лаалтануудай үгы байһан тухай мэдээнүүд.

6. Үүсхэлтэ бүлэг нютагай ханал хуряалгын жасада оруулан ямаршэ үгэлгэ бусааха эрхэтэй, нэрэгүй үгэгшын үгэлгэһөө бэшэндэнь. Хэрбээ иимэ үгэлгэ бэелүүлхэ эрхэгүй эрхэтэнэй гү, али хуулиа нюурай үгэлгэ оруулан, үгы гэбэл, тус статьягай 4 ба 5-дахи зүйлнүүдэй эрилтэнүүдые эбдэлгэтэйгээр оруулагдаһан үгэлгэ гү, али хууляар тогтоогдоһон хэмжээнһээ үлүү оруулагдабал, тэрэ үгэгшэдтэ дүүрэн хэмжээнһэнь бусаалгын шалтаг заалгатайгаар бусаагдадаг. Нэрэгүй үгэгшэдэй үгэһэн мүнгэн нютагай бюджетэй оршодо оруулагдадаг. Үгэлгэ үгэгшын тус статьягай 4 ба 5-дахи зүйлнүүдээр хараалагдаһан мэдээнүүдые оруулан ба тэдэниин үнэн бэшэ байһан ушарта үүсхэлтэ бүлэг үгэлгэ абтаһанай түлөө харюусадаггүй.”;

е) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“8. Үүсхэлтэ бүлэгэй нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэ гаргалгын дээдэ хэмжээн федеральна хууляар нютагай ханал хуряалгын зарлагдаһан үдэртэ тогтоогдоһон ажалы салингай доодо хэмжээ үлүүлжэ болохогүй гэбэл:

хотын, хүдөөгэй хуурин газарнуудай нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ 2 000 дахинһаа ехээр;

муниципальна аймагуудта, хотын тойрогуудта нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ 5 000 дахинһаа ехээр.”;

ж) 9-дэхи зүйлдэ:

“нютагай ханал хуряалгын тусхай данса бэшэгтэ” гэнэн үгэнүүдые “нютагай ханал хуряалгын жасын данса бэшэгтэ” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

“Буряад Республикын хунгуулин комиссиин” гэнэн үгэнүүдые “муниципальна байгууламжын комиссиин” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

з) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“10. Нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгэдэ нютагай ханал хуряалгын жасын тусхай данса нээлгын, хүтэлэлгын

ба хаалгын гурим Буряад Республикын хунгуулин комисси Россин Федерациин Түбэй банкын Буряад Республикадахи гол захиргаантай (улас түрын банкттай) хэлсэһэнэй ёһоор тогтоодог. Нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэнэй оршо ба гарша тухай тоо бүридхэлэй болон тоосоной гурим ба түхэл Буряад Республикын хунгуулин комисси тогтоодог.”;

38) 41-дэхи статьяда: а) 5, 6, 7-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

“5. Эрхэтэдэ ба хуулиа нюурнууд ималта нютагай ханал хуряалгын жасаар дамжуулан үүсхэлтэ бүлэгтэ мүнгэн сангай туһаламжа үзүүлхэ эрхэтэй. Нютагай ханал хуряалгада тодорхой дүнгүүдые туйлаха зорилгоор нютагай ханал хуряалгын жасануудта дамжуулагдаагүй мүнгэ гаргалга хоригдодог. Үүсхэлтэ бүлэгтэ мүнгэнэй асуудалнуудаар найдалгата түлөөлгшын баталагдаһан зүбшөөлгүгөөр ба нютагай ханал хуряалгын тус жасаһаа түлэлгүгөөр ханал хуряалгатай сэхэ гү, али тойруу холбоотой ба ханал хуряалгада тодорхой дүнгүүдые туйлалгада шэглүүлэгдэһэн түлөөлгшэ ажал хэлгэ, эд худалдалга, туһа хангамжа үзүүлэлгэ хоригдодог. Түлбэригүгөөр гү, али үндэһэгүгөөр хямдаруулан сэнгээр ханал хуряалгатай сэхэ гү, али тойруулан холбоотой ба хунгалтада тодорхой дүнгүүдые туйлалгада шэглүүлэгдэһэн хүдэлмэри хэлгэ, туһа хангамжа үзүүлэлгэ хорюултай. Үүсхэлтэ бүлэгтэ нютагай ханал хуряалгада тодорхой дүнгүүдые туйлалгада шэглүүлэгдэһэн эд хэрэгсэлэй туһаламжа нютагай ханал хуряалгын тус жасын мүнгэнэй тоосоогоор ималта тэрэниие хүсэлдүүлгэдэ үзүүлэгдэжэ болодог. Нютагай ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэргэхэ талаар гурбадахи нюурнуудые хабаадуулангүй, эрхэтэн һайн дураараа түлөөлгүгөөр өөрөө хүдэлмэри хэжэ, туһа хангамжа үзүүлжэ болодог.

6. Үүсхэлтэ бүлэг хууляар тогтоогдоһон гурирмаар нютагай ханал хуряалгын жасада ороһон мүнгэ зөөри нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай гар табилга суглуулаха талаар эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулануудай түлбэридэ, мүн нютагай ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгэдэ, хунгалтын тодорхой дүн туйлаалгэ зорюулагдаһан ондоо ажал ябуулагда ашаглаха эрхэтэй.

7. Нютагай ханал хуряалгын тусхай данса баригша урьһаламжын эмхи муниципальна байгууламжын комиссиин, үүсхэлтэ бүлэгтэ эрилтээр үе үе болоод үүсхэлтэ бүлэгтэ нютагай ханал хуряалгын тусхай дансада байһан мүнгэнэй оролго ба гарша тухай мэдээ үгэхэ уялгагай. Нютагай ханал хуряалгын тусхай данса баригша урьһаламжын эмхи муниципальна байгууламжын комиссиин зууршалгаар, мүн үүсхэлтэ бүлэгтэ эрилтээр гурбан хоногой туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр гурбан үдэрэй үлбэл, тэрэдэри нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэнэй оршо гарша гэршэлхэн анха түрүүшын мүнгэн хангай саарһа баримтануудай үнэлэлгэтэй буулга-баринуудые үзүүлхэ уялгагай.”;

8-дахи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: “Иимэ мэдээнүүд заатагүй толилогдохо ёһотой гэбэл:

1) ханал хуряалгын жасада ороһон мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн тухай ба тэндэһээ гаргалгадан мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн тухай;

2) нютагай ханал хуряалга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалы салингай доодо хэмжээнһээ 200 дахин ехэ хэмжээнэй һайн дуранай үгэлгэ (ниилүүлхэн һайн дуранай хэдэ үгэлгэнүүд) ханал хуряалгын жасада оруулан хуулиа нюур бүхэн тухай;

3) нютагай ханал хуряалга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалы салингай доодо хэмжээнһээ 10 дахин ехэ хэмжээнэй һайн дуранай үгэлгэ (һайн дуранай хэдэн үгэлгэнүүд) ханал хуряалгын жасада оруулан эрхэтэн бүхэн тухай;

4) ханал хуряалгын жасаһаа мүнгэ гаргалга талаар данса хүдэлгэһэн тухай, хэрбээ тэрэнэй хэмжээнэй ханал хуряалга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалы салингай доодо хэмжээнһээ 300 дахин ехэ байбал;

5) үгэлгэ үгэгшэдтэ бусаагдаһан мүнгэн, тэрэ тоодо бусаалгын үндэһэн тухай.”;

в) 9-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"9. Үүсхэлтэ бүлэг муниципальна байгууламжын комиссида нютагай ханал хуряалгын жасын хэмжээн тухай, тэрэниие бүридүүлгын нөөсэ тухай, мүн нютагай ханал хуряалгын жасын тоосоогоор бүхы гаршанууд тухай мүнгэнэй эсэсэй тоосоонуудые ханал хуряалгын дүнгүүдые албан ёһоор толилолгын хуульээр 30 үдэрһөө хойшо бэшэ оруулдаг. Эсэсэй тоосоондо нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэнэй оролго ба гаргашалга гэршэлһэн мүнгэн хангай саарһа баримтанууд хабсаргагдадаг. Эсэсэй мүнгэн хангай тоосоондо хабсаргагдаһан документнүүдэй нэрэ тоолбориие муниципальна байгууламжын комисси тодорхойлодог."

г) иимэ удхатай 9.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"9.1. Тус статьягай 9-дэхи зүйлдэ заагдаһан мүнгэн хангай тоосоонуудай буулгабаринуудые муниципальна байгууламжын комисси ороһонһоон хойшо табан үдэрһөө оройтуулангүй олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэ дамжуулдаг."

д) 10-дахы зүйл иигэжэ найруулха:

"10. Үүсхэлтэ бүлэг дуугаа үгэлгын үдэрэй хуульээр нютагай ханал хуряалгын жасада байһан гаргашалгадаггүй мүнгые үгэлгэ оруулаһан, үгы гэбэл, дансаар дамжуулаһан эрхэтэдэ ба хуулиа нюурнуудта үгэлһэн хубяарнь хараадуулан бусааха уялгатай."

Дуугаа үгэлгын хуульээр гушан хоногой үнгэрхэдэ Россин Федерациин Нөөсэлгын банкын филиалнууд, тус статьягай 9-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан урһаламжын бусад эмхинүүд нютагай ханал хуряалгын тусхай дансада гаргашалгадаггүй үлэһэн мүнгые муниципальна байгууламжын комиссиин бэшэһэн заабарья арсалтагүй гуримаар нютагай бюджетэ дамжуулха уялгатай."

е) 12-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"12. Нютагай ханал хуряалгын жасын мүнгэ бүридүүлгын ба гаргашалгын гуримые муниципальна байгууламжын комисси хинадаг. Россин Федерациин хилдэ Россин Федерациин эрхэтэдые байрладаг газараар ба ажаһуудаг газараар бүридхэлдэ абадаг зургаанууд, хуулиа нюурнуудые гүрэнэй бүридхэлдэ абалгые бэелүүдэг эрхэ түлөөлэгтэ зургаанууд муниципальна байгууламжын комиссиин зууршалгаар табан үдэрэй туршада нютагай ханал хуряалгын жасада үгэлгэ оруулаһан ба дамжуулаһан эрхэтэдэ болон хуулиа нюурнуудай заһан мэдээнүүдэй шагалта бэелүүлхэ ба шалгалтын дүн тухай хабаатай комиссида мэдээсэлхэ уялгатай."

39) 42-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ "тус муниципальна байгууламжын толгойлогшо (муниципальна байгууламжын устгавар муниципальна байгууламжын толгойлогшын тушаал хараалагдаггүй хаань — нютагай өөлһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэгтэ зургаанай эрхэ түлөөлэгтэй нюур)" гэнэн үгэнүүдые "тус муниципальна байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшо" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

40) 43-дахы статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"1. Нютагай ханал хуряалгада дуугаа үгэлгэдэ хабаадахын тула тэрэндэ хабаадагша бюллетень абадаг."

б) 2-дохи зүйлдэ:

"ба нарин тоосооной документнүүд болоно" гэнэн үгэнүүдые хаһаха;

"3 процентһээ" гэнэн үгэнүүдые "1,5 процентһээ" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

в) 3-дахы зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Нютагай ханал хуряалгада дуугаа үгэхэдэ табигдаһан асуудалай текст бюллетень соо бэшгэдэг ба дуугаа үгэгшын хүсэлөө мэдүүлгын хубилбаринууд "Зүбшөөнэб" гү, али "Буруушаанаб", үгы гэбэл, "Дэмжэнэб" гү, али "Дэмжэнэгүйб" гэнэн үгэнүүдээр заагдадаг, доронь хоолон гэршэрнүүд байха. Нютагай ханал хуряалгада хэдэн асуудал табигдабал, ондоо бюллетеньүүдэ оруулагдадаг. Нютагай ханал хуряалгада гуримшуулгын шийдхэбэри табигдаһан байбал, бюллетень соо тэрэнэй текст бэшгэдэг, үгы гэбэл, гуримшуулгын тус шийдхэбэрийн нэрэ бэшгэдэһэн байха ёһотой."

г) 5, 6, 7, 8, 9-дэхи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

"5. Хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхин барлаһан бюллетеньүүдые захил хэһэн муниципальна байгууламжын комиссиин шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэ баталаһан дамжуулагдадаг, тэндэнь баралаһан нара, үдэр ба саг, мүн

дамжуулагдаһан бюллетеньүүдэй тоо заагдадаг. Барсалһан бюллетеньүүдые захилда зохихо тоогоор дамжуулаһанай хуульээр хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхин хуульээр хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхин хуульээр хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхин (тэдэниие элирүүлбэл) үгы хэдэг, тэрэн тушаа баталаага бэшгэдэг. Бюллетеньүүдые барлалгада захил хэһэн муниципальна байгууламжын комисси хэблэлэй үйлдэбэрийн тус эмхинэе бюллетеньүүдые абаһааа хоёр хоног урид тус комиссиин гэшүүдэ бюллетеньүүдые дамжуулгын, үгы хэлгын газар болон саг тухай шийдхэбэри абаха уялгатай. Тус комиссиин ямаршые гэшүүн, үгы гэбэл, үүсхэлтэ бүлэгтэй түлөөлэгтэ тус зүйлдэ заагдаһан шийдхэбэрийнүүдэ гараа табиха эрхэтэй."

6. Бюллетеньүүдые барлалгада захил хэһэн муниципальна байгууламжын комисси хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхинэе бюллетеньүүдые абаһанай хуульээр муниципальна байгууламжын комиссиин тогтооһон болорто, бюллетеньүүдые хубааха тухай шийдхэбэрийнүүдэ үндэһөөр участково комиссинуудта баталан дамжуулдаг. Муниципальна байгууламжын комиссиин участково комиссида бюллетеньүүдые дамжуулаһан тухай баталаага хоёр хэһэгээр бэшгэдэг, тэндэнь нара, үдэр ба саг, мүн дамжуулагдаһан бюллетеньүүдэй тоо заагдадаг."

7. Бюллетеньүүдые дамжуулгын ба хадагалалгын түлөө харюусалга бюллетеньүүдые дамжуулдаг, абадаг ба хадагадаг комиссиин түрүүлэгшэнэр даадаг."

8. Бюллетеньүүдые участково комиссинуудта дуугаа үгэлгэһөө урид (тэрэ тоодо болортоо урид дуугаа үгэлгэһөө) гурбан хоногһоо оройтуулангүй дамжуулдаг. Нютагай ханал хуряалгын участок бүхэнөөр дамжуулагдадаг бюллетеньүүдэй тоо нютагай ханал хуряалгын тус участогта бүридхэлдэ абтаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тооһоо 0,5 процентһээ үлүү байха ёһогүй (гэбэшье, хоёр бюллетеньһээ бага бэшэ) ба бюллетеньүүдые дамжуулгын үдэрэй байдалаар нютагай ханал хуряалгын тус участогта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай зарим бүлэгүүдэ болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхэ тухай шийдхэбэри муниципальна байгууламжын комисси абаха эрхэтэй, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 хоногһоо эртэ бэшэ, тус статьягай 3 — 11 дэхи зүйлнүүдээр тогтоогдоһон гуримаар хэдэн үдэрэй туршада."

9. Муниципальна байгууламжын комиссиин бюллетеньүүдые участково комиссида дамжуулдаг, тэдэниие голоходо ба үгы хэдэ тус комиссинуудай гэшүүд, үүсхэлтэ бүлэгтэй түлөөлэгтэ хабаадаха эрхэтэй. Тоологдоһон нюурнуудта бюллетеньүүдые дамжуулгын газар ба саг тухай муниципальна байгууламжын комисси дууладаг, тэрэ хадаа бюллетеньүүдые дамжуулгада үүсхэлтэ бүлэгтэй нэгэнһээ үсөөн бэшэ түлөөлэгшые хабаадуулха уялгатай. Тийхэдэ нэрлэгдэһэн нюурнуудһаа хэнииншые бюллетеньүүдые дамжуулгада, мүн тэрэниие гологодо ба үгы хэлгэдэ бэшгэдэһэн баталаһануудта (хэрбээ тэрэнэй байһан ушарта) гар табиха эрхэтэй."

а) 12-дохи зүйлдэ "бусад комиссинуудта" гэнэн үгэнүүдые "муниципальна байгууламжын комиссинуудта" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

41) 44-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "муниципальна байгууламжын комисси ба" гэнэн үгэнүүдые хаһаха;

б) 8-дахы зүйлэй гурбадахи мэдүүлэй иигэжэ найруулха: "Гутаагдаһан бюллетеньдээр шийдхэхы дуунай эрхэтэй комиссиин гэшүүн зохихо бэшэлгэ хэдэг ба тэндэ гараа табиха үнэмшэдэг, участково комиссиин секретарь мүн лэ гараа табиха үнэмшэдэг, тэрэнэй удаа иимэ бюллетень тэрэ дары үгы хэгдэдэг."

в) 11-дэхи зүйлдэ "участково комиссиин" гэнэн үгэнүүдэй хойно "гү, али муниципальна байгууламжын комиссиин" гэнэн үгэнүүдые нэмэхэ;

г) 13-дахы зүйл хүсээе буураа гэжэ тоолохо;

42) 45-дахы статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай табадахи мэдүүлэй нэмэхэ: "Комисси нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын мэдүүлгэдэ заагдаһан болортоо урид дуугаа үгэхэ

тухай шалтаг шалгаха эрхэтэй, харин тэрэнэй баталаадаггүй ушарта дуугаа үгэлгын бюллетень үгэлгэдэ арсаха уялгатай."

б) 7-дохи зүйлдэ "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" гэнэн үгэнүүдэй удаа ("Дэмжэнэб" ба "Дэмжэнэгүйб") гэнэн үгэнүүдые нэмэхэ;

в) 9-дэхи зүйл хүсээе буураа гэжэ тоолохо;

43) IX бүлэгтэ иимэ удхатай 45.1-дэхи статья нэмэхэ:

"Статья 45.1. Холын ба хүрэхэдэ хүшэр газарнуудта болортоо урид дуугаа үгэлгэ

1. Муниципальна байгууламжын комисси Буряад Республикын хуульээр тогтоогдоһон нэрэ тоолборидо оруулагдаһан холын ба хүрэхэдэ хүшэр газарнуудта нютагай ханал хуряалгын нэгэ гү, али хэдэн участогууд дээр болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхэ тухай шийдхэбэри абаха эрхэтэй, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 үдэрһөө эртэ бэшэ. Энэ ушарта болортоо урид дуугаа үгэлгэ тус Хуулиин 44-дэхи статьягаар тогтоогдоһон дүримүүдээр үнгэрэгдэдэг, тэрэнэй удаа тэрэ дары нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай дуу тоологдодог ба тус Хуулиин 48-дахы статьягай эрилтэнүүдэй ёһоор дуугаа үгэлгын дүнгүүд баталагдадаг."

2. Дуугаа үгэхэ газарһаа аргагүй холын, тэндэ ошохо харгыгүй гү, али муу харгытай газарнуудта (холын гү, али хүрэхэдэ хүшэр газарнуудта, бусад газарнуудта) ба энэһинэе боложо тус статьягай 1-дэхи зүйлэй ёһоор нютагай ханал хуряалгын участогаар бүхыдэнь болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхэ аргагүй ушарта нютагай ханал хуряалгын тус участогта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай зарим бүлэгүүдэ болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхэ тухай шийдхэбэри муниципальна байгууламжын комисси абаха эрхэтэй, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 хоногһоо эртэ бэшэ, тус статьягай 3 — 11 дэхи зүйлнүүдээр тогтоогдоһон гуримаар хэдэн үдэрэй туршада."

3. Тус статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһан болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхын тула дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагуудые хэрэгдэдэг, тэдэнэй тоо муниципальна байгууламжын комисси тодорхойлодог. Болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхын урда нүүдэл хоолон хайрсагууд участково комиссиин байрада тэрэнэй олонхи гэшүүдэ, мүн тус Хуулиин 22-дохи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан хабаатай нюурнуудта үгтэдэг, тэрэн тушаа баталаага бэшгэдэдэг. Тийхэдэ нүүдэл хоолон хайрсагуудта тамга дарагдадаг (ласадагдадаг)."

4. Нютагай ханал хуряалгада болортоо урид дуугаа үгэхэ хабаадагшада үгтэһэн бюллетень бүхэнэй нюур талын баруун дээдэ углуууда участково комиссиин шийдхэхы дуунай эрхэтэй хоёр гэшүүнэй гар табигдадаг, тэдэниинэе участково комиссиин тамгаар гэршэлэгдэдэг."

5. Дуугаа үгэлгын байһан таһалгаһаа гадаа болортоо урид дуугаа үгэлгые участково комиссиин шийдхэхы дуунай эрхэтэй хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүд үнгэрэгдэдэг, тэдэ участково комиссиин тамга дарагдаһан (ласадаһан) дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагтай, тогтоогдоһон түхэлэй хэрэгтэй тоогой бюллетеньүүдтэй, болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэхын тулада нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада ошохоо байһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада тухай баримтанууд, үгы гэбэл, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолбори, мүн нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай бюллетеньүүдтэ тэмдэг табиха бэшэмэлэй зүйлнүүд (карандашһаа бэшэ) байха ёһотой."

6. Болортоо урид дуугаа үгэхэ нютагай ханал хуряалгада хабаадагша нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолбориһоо хуулбариде, үгы гэбэл, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо бюллетень абааб гэжэ гараа табидог. Болортоо урид дуу үгэлгэ үнгэрэгдэг участково комиссиин гэшүүд заагдаһан хуулбариде, үгы гэбэл, нэрэ тоолборидо нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын болортоо урид дуугаа үгэлгэн тухай тэмдэг табидог, дуугаа үгэлгын нара, үдэр ба саг заадаг. Хэрбээ нютагай ханал хуряалгада хабаадагша нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборин хуулбариде гараа табихан байбал, тэдэ тэмдэглэнүүд, паспортнын гү,

али тэрэниие нэлгэһэн документын зэргэ ба дугаар болортоо урид дуу үгэлгэнэй хуульээр нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдадаг. Тус хуулбар нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборитой суг хадагалалгадаг."

7. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагша тус Хуулиин 44-дэхи статьягаар хараалагдаһан гуримаар бюллетень тэмдэглэн бэшэдэг ба тэрэниие дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсаг руу хэдэг."

8. Болортоо урид дуугаа үгэлгые үнгэрэхэ тухай баталаага бэшгэдэдэг, тэндэнь дуугаа үгэлгын үдэр, саг, болортоо урид дуугаа үгэлгэдэ хабаадахын тула бюллетень абаһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай тоо, участково комиссиин гэшүүдэй ба дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан бусад нюурнуудай фамили заагдадаг. Тус баталаага дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагтай суг хадагалалгадаг."

9. Болортоо урид дуугаа үгэлгын дүррэхэдэ нүүдэл хайрсагуудай бюллетень хэдэг забарыень участково комиссиин түрүүлэгшэ ласададаг. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагуудай хадагалалгые участково комиссиин секретарь хангадаг. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд нютагай ханал хуряалгын участогта нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай дуу тоологдоһоо урид нээгдэхэ ёһогүй."

Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай болортоо урид дуугаа үгэлгэн бюллетеньүүдтэй нүүдэл хайрсагуудые дуугаа үгэлгын үдэр дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэдэ ашаглахань хорюултай."

10. Болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэдэ тус Хуулиин 22-дохи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан нюурнууд хабаадаха эрхэтэй. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагуудые ашагалгатайгаар болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэдэ участково комисси болортоо урид дуу үгэлгэ үнгэрэхэ газарта хүргэхын тула тус комиссиин зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тооһоо хоёрһоо үсөөн бэшэ нюурнуудта, үүсхэлтэ бүлэгтэй томилон адаглагшада участково комиссиин шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдтэй ади тэгшэ арга боломжо хангаха ёһотой."

11. Болортоо урид дуугаа үгэлгэ участково комиссиин шийдхэбэрээр тогтоогдоһон сагта үнгэрэгдэдэг, тэрэн тушаа нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада ба тус Хуулиин 22-дохи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр ба (гү, али) ондоо аргаар дуулагдаха ёһотой."

12. Болортоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэдэ участково комисси дуу үгэлгын нюуса хангаха, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай ханала, бюллетеньүүдэй бүтэн байлгые ба нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдые тогтоологодо нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай дуу тоололго хангаха уялгатай."

44) 46-дахы статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай мэдүүлэй нэмэхэ: "Нютагай ханал хуряалгын участогаар нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан аад, нэжэгтэ ба зэмлэдэ харуул доро байһан нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада дуугаа үгэлгэдэ хабаадахыень мү лэ участково комисси хангадаг."

б) 3-дахы зүйлдэ: "тэрэнэй хуудаг газар" гэнэн үгэнүүдые "ба тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

"ба хуудаг газар" гэнэн үгэнүүдые "ба ажаһуудаг газарай хаяг" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

в) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"4. Мэдүүлгэ (аман хандалга) соо нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын дуугаа үгэлгын таһалгада ерэгэ шадахагүйн шалтаг заагдаха ёһотой. Мэдүүлгэ соо нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын фамили, нэрэ ба обог, тэрэнэй хуудаг газарай хаяг байха ёһотой."

г) 7-дохи зүйлдэ иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэй нэмэхэ: "Дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэдэ арсаха тухай абтаһа шийдхэбэри тушаа комисси тэрэ дары нютагай ханал хуряалгада хабаадагшада дуулагдаха ёһотой."

д) 8-дахы зүйл иигэжэ найруулха:

"8. Участково комисси дуугаа үгэлгын байһан таһалгаһаа гадаа дуугаа үгэлгэ үнгэрэхын тула хэрэгтэй тоогой нүүдэл хайрсагуудтай байха ёһотой. Иимэ хайрсагуудай тоо участково комиссиин шийдхэбэрээр тодорхойлогдодог."

е) 9-дэхи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэдэ бэшэлгын хэрэгтэй зүйлнүүд гэнэн үгнүүдэй удаа "(карандашһаа бэшэ)" гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ;

ж) 17-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:
"17. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсаг ашаглаалгатай дуугаа үгэлгын дүүрэхэдэ участково комисси баталалга бэшэдэг, тэрээн соо дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа тээ дуу үгэлгэ үнгэргэһэн участково комиссиин шийдхэхи дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ үгтэһэн бюллетеньнүүдэй тоо, дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа дуугаа үгэхэ арга олгогдоһон тухай нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай бэшэһэн мэдүүлгэнүүдэй тоо, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн ба бусаадагшадтай (нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай хэрэглээгүй, гутааһан) бюллетеньнүүдэй тоо, мүн дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа дуу үгэлгэ үнгэргэһэн участково комиссиин шийдхэхи дуунай эрхэтэй гэшүүд тухай, дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа дуу үгэлгэдэ хабаадаһан участково комиссиин зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүд ба адаглагшад тухай мэдээнүүд заагдадаг.";

45) 47-дохи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ "протокол бэшэдэг" гэнэн үгнүүдэ "дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай шийдхэбэри протоколдо бэшэдэг" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;
б) 2-дохи зүйлдэ:
нэгдэхэ дохол мүрэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Онсо ушарнуудта нэгдэхэ олон хуудаһан дээрэ бэшэгдэжэ болодог, тиихэдэ хуудаһан бүхэндэһэн участково комиссиин шийдхэхи дуунай бүхэ байһан гэшүүдэй гар табигдаха ба участково комиссиин тамга дарагдаха ёһотой.";

г) хубида "комиссиин нэрэ" гэнэн үгнүүдэ "дуу үгэлгын байшан таһалгын хаяг" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;
д) хубида арбан хоёрдохи дохол мүртэ "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" гэнэн үгнүүдэй хүүлээр "(Дэмжэнэб" ба "Дэмжэнэгүйб") гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ; имэ удхатай 13, 14, 15-дахи дохол мүрнүүдэ нэмэхэ;

"Тус Хуулин 48-дахи статьягай 22-дохи үйлөөр хараалагдаһан ушараар абтаһан мэдүүлгэнүүдэ оруулхын тула дуу үгэлгын протокол имэ мүрнүүдтэй байха гэбэл:

11а мүр: гэгдэһэн бюллетеньнүүдэй тоо; 11б мүр: хараада абтаагүй бюллетеньнүүдэй тоо";

е) хубида "шиидхэбэринүүдэй ба бусад документнүүдэй" гэнэн үгнүүдэ хаһаха;

46) 48-дахи статьяда:
а) 4-дэхи зүйлдэ:
"(бюллетениин "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" гэнэн ханамжатай тэбхэрнүүдэ хаһалжа болохогүй)" гэнэн үгнүүдэ хаһаха;

имэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ:
"Дуу тоололгын техниксэ хэрэгсэл хэрэглэһэн ушарта абтаһан баримтанууд соносхогдоһон удаа дүнгүүд тухай протоколой томодогдоһон түхэлэй 7-дохи мүртэ оруулагдадаг.";

б) 11-дэхи зүйлдэ "тус статьягай 16 ба 17-дохи зүйлнүүдээр" гэнэн үгнүүдэ "тус статьягай 13, 16 ба 17-дохи зүйлнүүдээр" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;

в) 13, 15 ба 18-дахи зүйлнүүдтэ "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" гэнэн үгнүүдэй хүүлээр "(Дэмжэнэб" ба "Дэмжэнэгүйб") гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ; г) 22-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"22. Участково комиссиин зүбшэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй ба адаглагшадтай илгагдаһан бюллетеньнүүдтэй танилсаһан хойно дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо

оруюлагдаһан баримтануудай тудалдал шалгададаг. Хэрбээ заагдаһан хиналтын тудалдаага наань, участково комисси дүнгүүдэй протоколой бүхэ гү, али зарим мүрнүүдээр нэмэлтэ тоололго, тэрэ тоодо бюллетеньнүүдэй нэмэлтэ тоололго тухай шийдхэбэри абадаг. Нэмэлтэ тоололгын эсэстэ хиналтын тудалдаагүй наань, участково комисси зохихо шийдхэбэри абажа, дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо тудалдаагүй 11а ба 11б мүрнүүд тухай баримтануудэ оруулагда. Хэрбээ нэмэлтэ тоололгын эсэстэ протоколдо дуу үгэлгын дүнгүүд тухай хубилалтанууд оруулагдаха байбала, протоколой шэнэ данса бэшэгдэдэг, мүн дэшлэгдэһэн түхэлдэһэн зохихо заһабаринууд оруулагдадаг. Хэрбээ хиналтын тудалдал дүүргэгдэдэг, протоколой 11а ба 11б мүрнүүдтэ "0" тоо табигдадаг.";

д) 28-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:
"28. Участково комиссиин гэшүүнэй, адаглагшын, тус Хуулин 22-дохи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюрунуудай эрилтээр участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо (тэрэ тоодо дахин бэшэгдэһэн) гар табигдаһан хүүлээр тэрэ дары заагдаһан нюрунуудта протоколой дүнгүүд тухай гэршэлэгдэһэн буулгабарин үгэхэ уялгатай. Участково комисси буулгабарин үгтэһэн тухай реестр соо тэмдэглэдэг. Гэршэлэгдэһэн буулгабарин абаһан нюур реестр соо гараа табигдаг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой буулгабарин гэршэлэһэн нюур тэрэнэй хүсэдэй болон байһан баримтануудай зүб буруугай түлөө харюусалга даадаг.";

е) 29-дэхи зүйлдэ:
"үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудэ гэршэлэһэнэй" гэнэн үгнүүдэ хаһаха; хоёрдохи мэдүүлэлдэ "ба реестрнүүд" гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ;

имэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Заагдаһан документнүүдэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринууд ба участково комиссиин шийдхэбэринүүд дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой хоёрдохи хэлэгтэ хабаргададаг.";

ж) 30-дахи зүйлдэ "бюллетеньнүүд" гэжэ үгын хойно "нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолбори," гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ;

з) имэ удхатай 31-дэхи зүйл нэмэхэ:
"31. Муниципальна аймагта, хотын тойрогто нютагай ханал хуряалга үнгэргэгдэ дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссиинүүдэй протоколнуудай баримтанууд Россин Федерациин хунгуулин Түбэй комиссиар тодорхойлогдоһон гуримаар юрэнхы ашагалгын "Интернет" гэнэн оньһото мэдээсэлэй-хэлхэ холбоондо тараагдадаг.";

47) 49-дэхи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ "үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудэ гэршэлэһэнэй" гэнэн үгнүүдэ хаһаха;

б) нэгдэхэ дохол мүрэй 2-дохи зүйлдэ имэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай комиссиин шийдхэбэри дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколоор бэшэгдэдэг.";

в) 7-дохи зүйлдэ "буулгабаринуудэ буулгахын" гэнэн үгнүүдэ хаһаха;

г) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:
"8. Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо гар табигһан ба нэгдэхэ хэлэгүүдэнь муниципальна байгууламжын комиссида эльгээһэнэй хүүлээр протокол эльгээһэн комиссиин, үгы гэбэл, муниципальна байгууламжын комиссиин уридшалан шалгалгын үедэ зүб бэшэ зүйл (бэшэлгын, барлалгын, үгы

гэбэл, нэмэлгын адуунууд) элирүүлэхэнь, участково комисси өөрын зүблөөн дээрэ протоколой 1-11, 11а ба 11б мүрнүүдтэ тодохолнуудэ оруулаха тухай асуудал хараха ушартай. Абтаһан шийдхэбэри тухайгаа комисси заатагүй шийдхэхи дуунай эрхэтэй өөрын гэшүүдтэ, адаглагшадта ба анхан баталагдаһан протокол бэшэхэдэ байлсаһан бусад зондо, мүн олондо мэдээсэл тараалгын түлөөлэгдэдэг дуулагда. Энэ ушарта участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшэдэг, тэрээн дээрэ "Дахин бэшэгдэһэн" гэжэ тэмдэг табигдаг. Заагдаһан протокол тэрэ дары муниципальна байгууламжын комиссида эльгээгдэдэг. Дахинаа бэшэгдэһэн протокол бэшэлгын тус эрилтэ эбдэлгэ тус протоколые үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болоно. Хэрбээ дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой 12-дохи ба удаадахи мүрнүүдтэ тодохолнуудэ оруулаха хэрэгтэй наань, тус статьягай 9-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһон гуримаар дахинаа дуу тоололго үнгэргэгдэдэг.";

д) 9-дэхи зүйлдэ:
"нютагай ханал хуряалгын дүн тодорхойлолгын хуулар тогтоогдоһон болзорой дүүрэтэр нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй" гэнэн үгнүүдэ ба "(бэлдэгдэһэн буулгабаринууд гэршэлэгдэдэг)" гэнэн үгнүүдэ хаһаха; имэ удхатай 6-дахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Дуугаа үгэлгын дахинаа тоололго муниципальна байгууламжын комиссиин дуу үгэлгын дүнгүүдэ тогтоогдоһон, нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдэ тодорхойлтор ба дуу үгэлгын дүнгүүд тухай, нютагай ханал хуряалгын дүнгүүд тухай протокол табигтар тэрэ үнгэргэгдэжэ болодог.";

48) 50-дахи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ:
"тогтоодог" гэжэ үгэ "тодорхойлодог" гэжэ үгөөр хэлгэхэ;

имэ удхатай дүрбэдэхэ мэдүүлэл нэмэхэ:
"Нютагай ханал хуряалгын дүнгүүд тухай протоколой үндэһэн дээрэ комисси нютагай ханал хуряалгын дүн тухай шийдхэбэри абадаг.";

б) имэ удхатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"2.1. Нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай тоо дуу үгэлгын үдэр байшан таһалгада дуугаа үгэлгын, нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо тус хабаадагшадтай гар табилгануудай тоогоор ба нютагай ханал хуряалгада хабаадагшын дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа, үгы гэбэл, болзорһоо урид дуугаа үгэлгын тухай нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо хэгдэһэн тэмдэгүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог. Дуугаа үгэлгын нютагай ханал хуряалгада хабаадагшадтай тоо дуу үгэлгын хайрсагуудһаа гаргагдаһан, тогтоогдоһон түхэлэй бюллетеньнүүдэй тоогоор тодорхой-логдодог.";

49) 51-дэхи статьягай 3-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"3. Нютагай ханал хуряалгын дүнгүүдэ, мүн "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" ("Дэмжэнэб" ба "Дэмжэнэгүйб") гэнэн тэмдэгүүдээр нютагай ханал хуряалгада дуунуудай тоо тухай баримтануудэ муниципальна байгууламжын комисси дуу үгэлгын үдэрһөө хойшо 10 хонгоһоо оройтуулангүй албан ёһоор толиадог.";

50) 52-дохи статьягай 7-дохи зүйлдэ:
"нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаан" гэнэн үгнүүдэй хойно "тү, али нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тусаалта нюур" гэнэн үгнүүдэ нэмэхэ; "нэгэ жэл" гэнэн үгнүүдэ "гурбан

һара" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ; 51) 53-дахи статьяда:
а) нэрэдэнь "гүрэнэй автоматжуулаһан оньһото мэдээсэлэй гурим" гэнэн үгнүүдэ "ГАС "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэ" үгнүүдээр хэлгэхэ;

б) 1-дэхи зүйлдэ:
"гүрэнэй автоматжуулаһан оньһото мэдээсэлэй гурим" гэнэн үгнүүдэ "ГАС "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэ" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;

имэ удхатай хоёрдохи ба гурбадахи мэдүүлэлнүүдэ нэмэхэ:

"Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай, муниципальна аймагуудай, хотын тойрогуудай нютагай ханал хуряалгын дүнгүүд тухай комиссиинүүдэй протоколнуудта байһан баримтануудэ ГАС "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэдэ оруулаха уялгата болоно. Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай, хотын, хүдөө нуурын газарнуудай нютагай ханал хуряалгын дүнгүүд тухай баримтануудэ "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэдэ оруулаха Россин Федерациин хунгуулин Түбэй комиссиин тодорхойлоһон ушарнуудта ба гуримаар бэелүүлэгдэдэг.";

в) 2 ба 3-дахи зүйлнүүдтэ "гүрэнэй автоматжуулаһан оньһото мэдээсэлэй гурим" гэнэн үгнүүдэ зохихо падежнүүдтэ тааруулан "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэ" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;

г) имэ удхатай 3.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"3.1. Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссиин протоколой баримтануудэ "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэдэ оруулаһан хүүлээр техниксэ адуунууд элирүүлэгдэбэл, заһанан баримтанууд имагта Буряад Республикын хунгуулин комиссиин үндэһэлэгдэһэн шийдхэбэреэр оруулагдадаг";

д) 4-дэхи зүйлдэ:
"гүрэнэй автоматжуулаһан оньһото мэдээсэлэй гурим" гэнэн үгнүүдэ "Һунгалта" гэнэн түхээрэлгэ" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ;

"оньһото мэдээсэлэй-харилсаанай хужаа" гэнэн үгнүүдэ "оньһото мэдээсэлэй-телехарилсаанай хужаагай" гэнэн үгнүүдээр хэлгэхэ; 52) имэ удхатай 54.1-дэхи статья нэмэхэ:

"Статья 54.1. Тус Хуулин дүримүүдэ хуулига бусад харилсаануудта хэрэглэгдэ"

1. Тус Хуулин дүримүүд хуулига бусад харилсаануудта федеральна хуулар хараалагдаһан ушарнуудта хэрэглэгдэдэг.

2. Муниципальна байгууламжын хилэ хубилгалгада, муниципальна байгууламжа шэнээр байгуулгада зоной зүбшөөл абахын тула федеральна хуулар ба тус Хуулар тогтоогдоһон гуримаар, "Россин Федерацида нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн эмхинүүдэй юрэнхы ёһо заршамууд тухай" Федеральна хуулар хараалагдаһан онсо шэнжнүүдэ хараада абалгатайгаар муниципальна байгууламжын хилэ хубилгалгын, муниципальна байгууламжы шэнээр байгуулгын асуудалнуудаар дуугаа үгэлгэ үнгэргэгдэдэг.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһонной удаа 10 үдэрһөө хойшо хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент

Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной декабриин 29
№ 1447-III

Буряад Республикын ханал хуряалга тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной декабриин 21-дэ баталан абаа

Тус Хуули дотор арадай засаг байһыень гэршэлэһэн дээдын хэмжээн болохо ба Россин Федерациин Конституцигай, Федеральна хуу-линуудтай, Буряад Республикын Конституцигай зохилдуудан үн-гэргэгдэдэг Буряад Республикын ханал хуряалгада эрхэтэдэй хабаадаха Россин Федерациин Конституцигай хараалагдаһан эрхээ бэелүүлэхэ ёһо заршам, илгаа ба гурим тодор-хойлогдоно.

Бүлэг 1. Юрэнхы дүримүүд
Статья 1. Гол ойлгосонууд ба нэрэ томьёо

Тус Хуулида имэ ойлгосонууд ба нэрэ томьёо хэрэглэгдэнэ гэбэл:

1) идхалгын материалнууд – ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалгын шэнжэтэй ба Буряад Республикада ханал хуряалга үнгэргэхэ үедэ олоной дунда тараахаар, тунхаглахаар хараалагдаһан хэблэлэй, шагналын-харалгын ба бусад материалнууд;

2) идхалгын хугасаа – ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхөөр зүбшөөгдэһэн үе саг;

3) ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга – ханал хуряалгын үедэ бэелүүлэгдэдэг ба ханал хуряалгада хабаадагшадэ ханал хуряалгы үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэхые, үгы гэбэл, тиимэ дэмжэлгэһээ арсахые, дуугаа үгэхые, үгы гэбэл, дуугаа үгэхые арсахые, ханал

хуряалгада табигдаһан асуудал дэмжэхые гү, али буруушаахые баадаха зорилготой гү, али баадаһан ажал ябуулаха;

4) ажаһуудаг газар – Россин Федерациин эрхэтэнэй байһан ба ажаһуудаг газартаа тоо бүридхэл эрхилдэг зургаанда Буряад Республикын хизаар соо бүридхэдэ абтаһан газар (аймагай, хотын, бусад нуурын газарай, гудамжын нэрэ, гэрэйн ба байрын дугаар);

5) бюллетень – ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын бюллетень;

6) ханал хуряалгын асуудал (асуудалнууд) – ханал хуряалга үнгэргэхые дурадхаһан гү, али үнгэргэхөөр шийдхэгдэһэн хуулин, хуулига-гуримшуулгын шийдхэбэрийн асуудал (асуудалнууд), проект;

7) ханал хуряалгада хабаадаха эрхын ба найдуулга – Россин Федерациин

эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ бэелүүлгы хангаһан Россин Федерациин Конституцигай, хуулар, хуулига-гуримшуулгын бусад шийдхэбэреэр тогтоогдоһон эрхэ нүхэсэлнүүд, дүримүүд ба журамлаһан үйлэнүүд;

8) "Һунгалта" гэжэ гүрэнэй оньһото хужаа (ГАС "Выборы") – Россин Федерациин гүрэнэй "Һунгалта" гэжэ оньһото түхээрэлгэ;

9) ханал хуряалгада хабаадагшадэ бүридхэлдэ абалгын (бүридхэлгын) гүрэнэй гурим – ханал хуряалгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдэ суглуулаха, гуримшуулаха ба хэрэглэхэ талаар Россин Федерациин эрхэтэдэй хунгуулин эрхэ ба ханал хуряалгада хабаадаха эрхын лаб найдуулга ба бэелүүлгэ хангаха хэмжээнүүд.

10) эрхэтэнэй хайн дуранай үгэлгэ - ханал хуряалгын мүнгэнэй тусхай дансада Россин Федерациин эрхэтэнэй өөрынгөө мүнгэн зөөри бусаалтагүйгөөр оруулалга;

11) хуулига нюурай хайн дуранай үгэлгэ - ханал хуряалгын мүнгэнэй тусхай дансада хуулига нюурай өөрынгөө тоосоной дансада бусаалтагүйгөөр мүнгэн зөөри дамжуулга;

12) эрхэтэнэй паспорт нэлгэхэ документ - гүрэнэй түлөөлэгэтэ зургаанай үгэн эрхэтэниие үнэмшэлэн документ. Тиймэ документ гэхэдэ;

а) сэрэгшын билет, сэрэгшын биледэй орондо үгтэдэг саг зуурын үнэмшэлгэ гү, али хубийн үнэмшэлгэ (сэрэгэй албанда байхан нюурнуудта);

б) Россин Федерациин Правительствын баталхан гуримаар паспорт абахаар бэлдэжэ байхан сагта Россин Федерациин эрхэтэнэй хубийн саг зуурын үнэмшэлгэ;

в) далайда тамаратшын паспорт (далайда тамаратшын хубийн үнэмшэлгэ);

г) харуул доро байхан, нэжэглэгдэн ба гэмнэгдэн Россин Федерациин эрхэтэдэ Россин Федерациин Правительствын баталхан гуримаар үгтэдэг тогтоогдоон хэбэй справка;

13) ханал хуряалгын хэмжээнүүд - ханал хуряалга үнгэрэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгые бүридхэлдэ абанан үдэрнөө ханал хуряалга эмхидхэн комиссийн зүгнөө ханал хуряалга бэлдэлгэдэ ба үнгэрэгэлгэдэ үгтэнэй бюджетэй мүнгэн зөөри гаргашала тухай тоосоо үгэнэй үдэр болотор, үгы гэбэл, ханал хуряалга үнгэрэхэе арсанан үдэр болотор хугасаада бэлүүлэгдэдэг ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэрэхэ талаар ажал ябуулга;

14) ханал хуряалгын комисси - хууляар тогтоогдоон гуримай ёһоор ба болзорто бүридүүлэгдэдэг, ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэ эмхидхэдэг ба хангадаг хамтадаа зүбшэлгын зургаан;

15) ханал хуряалгын дээдэ шатын комисси - тус ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэ эмхидхэдэг ба хангадаг ханал хуряалгын бусад комиссинуудай ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэе эмхидхэдэг ба хангадаг гэжэ тодорхойлогдоон ханал хуряалгын комисси;

16) ханал хуряалгын доодо шатын комисси - тус ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэ эмхидхэдэг ба хангадаг ханал хуряалгын бусад комиссинуудай ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэе эмхидхэдэг ба хангадаг гэжэ тодорхойлогдоон ханал хуряалгын комисси;

17) ханал хуряалга эмхидхэгшэ ханал хуряалгын комисси - ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэрэхэ талаар ханал хуряалгын бүхы комиссинуудай ажал ябуулгын хүтэлбэрийн даалгагданан Буряад Республикын хунгуулин комисси;

18) электрон оньһотой аргаар дуугаа үгэлгын түхээрэлгэ - электрон оньһотой аргаар дуугаа үгэлгэ үнгэрэгэлгын, ханал хуряалгада хабаадагшад дуу өөрөө хүдэлдэг оньһотой аргаар тоолохын, дуугаа үгэлгын дүн тогтоохын ба дуу үгэлгын дүн тухай участково комиссийн протокол табихын тулада хэрэглэгдэхэ ГАС "хунгалта" гэжэ гүрэнэй оньһотой нужаагай хэрэгсэлнүүд;

19) адаглагша - ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын, тэрэнэй дүн тогтоолгын, дүн тодорхойлолын үедэ дуугаа үгэлгэ, дуу тоололго болон бусад ажал ябуулгын хойноһоо, тэрэ тоодо дуу үгэлгын дүн тогтоолгын ба дүн тодорхойлолын зүб бурууе комиссийн шалгаха талаар ажал ябуулгын, адаглагша бэлүүлхэ эрхэ түлөөлэгэтэй Россин Федерациин эрхэтэн;

20) гадаадын ороной (уласкоорондын) адаглагша - хууляар тогтоогдоон гуримаар ханал хуряалгада бэлдэлгын ба үнгэрэгэлгын хойноһоо адаглагша бэлүүлхэ эрхэтэй гадаадын ороной гү, али уласкоорондын эмхийн түлөөлэгшэ;

21) бодото бэшэ гар табилга - ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилга суглуулха ба (али) гар табилгын хуудашы албан ёһодо оруулгын гурим хазагайруулжа суглуулагдахан гар табилга;

22) үнэн бэшэ гар табилга - ондоо хүнэй нэрэнэй гар табилга;

23) олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдые хэблэн гаргалга бэлүүлдэг эмхинууд - теле - ба (али) радиодамжуулга бэлүүлдэг эмхинууд, үе үе гаража байдаг хэблэлэй редакцинууд;

24) бүридхэлһөө гаргалгын үнэмшэлгэ - ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын тула бүридхэлһөө гаргалгын үнэмшэлгэ;

25) ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ - ханал хуряалгын асуудалнуудаар дуугаа

үгэхэ, мүн ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэрэхэ талаар бусад үйлэнүүдтэ хабаадаха Россин Федерациин эрхэтэдэй Конституцияр хараалагдахан эрхэ;

26) олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлэй түлөөлэгшэ - олондо мэдээсэл тараадаг эмхийн түлөөлэгшын эрхэ түлөөлэгшүүдые гэршэлэн редакциин үгэнэй үнэмшэлгэтэй гү, али ондоо саархатай нюур;

27) ханал хуряалга - ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэдэй дуугаа үгэлгын аргаар бэлүүлэгдэдэг гүрэнэй ба нютагай удах шанартай эгээн шухала асуудалнуудаар шийдхэбэри абаха зорилгоор Россин Федерациин эрхэтэдэй ханалаа сэхэ мэдүүлгын түхэл;

28) Буряад Республикын ханал хуряалга (саашаа ханал хуряалга) - ажаһуудаг газарын Буряад Республикын хизаар соо байдаг Россин Федерациин эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ абагшад дунда Россин Федерациин Конституциин, Федеральна хуулинуудай, Буряад Республикын Конституциин, тус Хуулийн ёһоор үнгэрэгдэдэг ханал хуряалга;

29) ханал хуряалгада хабаадагша - ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэн.

30) ханал хуряалгада хабаадагшад регистр - ханал хуряалгада хабаадагшад тухай хубийн мэдээ баримтануудые байлагад "хунгалта" гэжэ гүрэнэй оньһотой нужаагай мэдээ баримтануудай нөөсэ;

31) электрон оньһотой аргаар дуугаа үгэлгэ - саархан дээрэ бэшэгдэн биолетень хэрэглэнгүй, "хунгалта" гэжэ оньһотой нужаагай хэрэгсэлнүүдые хэрэглэгдэгшээр дуугаа үгэлгэ;

32) электрон оньһотой биолетень - электрон оньһотой аргаар дуу үгэлгэдэ хэрэглэгдэг оньһотой гүхэлэй программмын-техникын аргаар бэлдэгдэн биолетень.

Статья 2. ханал хуряалга үнгэрэгэлгын заршамууд

1. ханал хуряалга Буряад Республикын бүхы дэбисхэр дээрэ үнгэрэгдэдэг.

2. ханал хуряалга бүгэдэ ниитын, адли тэгшэ, сэхэ ханалаа мэдүүлгын үндэһөөр нюусаар дуугаа үгэлгын аргаар үнгэрэгдэдэг. ханал хуряалгада хабаадагша бүхэн нэгэл дуутай.

3. ханал хуряалгада хабаадалга сүлөөтэ ба хайн дуранай байдаг, эрхэтэнэй ханалаа мэдүүлгэ хинажа болохогүй. ханал хуряалгада хабаадаха гү, али хабаадахагүйе баадаха зорилготойгоор Россин Федерациин эрхэтэндэ нүлөө үзүүлхэ, үгы гэбэл, сүлөөтэ ёһоор ханал хүсэлөө мэдүүлгэдэ хаад хэхэ хэншые эрхэгүй.

4. ханал хуряалга эмхидхэхэ ба үнгэрэхэ талаар комиссинууд (саашаа - комиссинууд) ханал хуряалга эмхидхэдэг ба үнгэрэгдэг. ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэрэхэ, дуу үгэлгэ тоолохо, дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоохо, дүн тодорхойлохо талаар комиссинуудай ажал ябуулга нээмэл аргаар, олондо тунхаглагдан бэлүүлэгдэдэг.

5. Федеральна хуулийн ёһоор гүрэнэй засагай хуули гаргалгын (түлөөлэгшын) зургаанууд, Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд, эмхинууд, тушаалта нюурнууд комиссинуудай ажал ябуулгада хамааралсаха ёһогүй, хэрбээ федеральна хууляар ондоо юумэн хараалагдаагүй хаань.

6. Федеральна хуулийн ёһоор гадаадын ороннуудай эрхэтэдэ, эрхэтэн бэшэ зон, гадаадын ороннуудай хуулига нюурнууд ханал хуряалга үнгэрэхэ үүсхэл дэбжүүлгэдэ ба ханал хуряалга үнгэрэгдэдэ, ханал хуряалгада тодорхой дүн туйлалгада нүлөөлхэ гү, али хаалта хэхэ эрхэгүй.

Статья 3. ханал хуряалгада хабаадалгын эрхэ

1. ханал хуряалгын үдэрэй байдалаар 18 наһа гүйсэхэн, ажаһуудаг газарын Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ оршодог Россин Федерациин эрхэтэн ханал хуряалгада дуугаа үгэхэ ба федеральна хууляар хараалагдахан ханал хуряалга бэлдэхэ ба үнгэрэхэ талаар бусад үйлэ ябуулганууда хууляар хараалагдахан арга түхэл хэрэглэн хабаадаха эрхэтэй.

2. Россин Федерациин эрхэтэн ханал хуряалгада эрэ эмхын, нюурай үнгын, үндэһэ яһанай, хэлэнэй, изагуурай, зөөрийн ба тушаалай зэргын, байдаг газарай, шажаанда хандасын, үзэл бодолой, ниитын нэгэдэлдэ хабаадалгын, мүн бусад

ушарнуудһаа илгаагүй хабаадаха эрхэтэй.

3. Хэрэг ябадалайнгаа түлөө харюусажа шадахагүй гэжэ сүүдээр мэдэрэгдэнэн гү, али сүүдэй шийдхэбэреэр эрхэ хаһалгын газарта байхан эрхэтэд ханал хуряалгада хабаадаха эрхэгүй.

Статья 4. ханал хуряалгада хабаадаха адли тэгшэ эрхэ

Россин Федерациин эрхэтэд адли тэгшэ үндэһөөр ханал хуряалгада хабаададаг.

Статья 5. ханал хуряалгада ханал бодолоо сэхэ мэдүүлхэ эрхэ

Россин Федерациин эрхэтэд ханал хуряалгада табигдахан асуудалай түлөө гү, али тэрэниие буруушаажа сэхэ дуугаа үгэдэг.

Статья 6. ханал хуряалга тухай хуули ёһонууд

1. ханал хуряалга тухай хуули ёһонууд хадаа Россин Федерациин Конституцида, федеральна хуулинуудта, Буряад Республикын Конституцида, тус Хуулида үндэһэлдэг ба тус Хуулиһаа, Буряад Республикын бусад хуулинуудһаа, ханал хуряалга тухай Буряад Республикын хуулига-гуримшуулгын бусад шийдхэбэринүүдһээ бүридэдэг.

2. ханал хуряалгын ажал ябуулгын үедэ ханал хуряалга бэлдэлгын ба үнгэрэгэлгын гурим тодорхойлон дүримүүдтэй Буряад Республикын хуулийн гү, али заагдахан хугасаа соо Буряад Республикын хуулида ханал хуряалга бэлдэлгын ба үнгэрэгэлгын гуримда хабаатай хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдэй оруулагдахан ушарта заагдахан хуулинууд, хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүд тэдэнэй хүсэндөө орононой хүүлээр зарлагдахан ханал хуряалгада хэрэглэгдэдэг.

3. Федеральна хуулийн ёһоор тус Хуулийн дүримэй (дүримүүдэй) сүүдээр хүсэндөө бэшэ ба хэрэглэгдэжэ болохогүй гэжэ мэдэрэгдэнэнэй хойшолоондо хэрэглэгдэжэ болохогүй хаань, тус Хуулийн сүүдээр хүсэндөө бэшэ ба хэрэглэгдэжэ болохогүй гэжэ мэдэрэгдэнэн хубидань Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хуряалга федеральна хуулинуудай үндэһэн дээрэ үнгэрэгдэг, харин хуулинуудаар гуримшуулагдахан хубидаа байхан хуулига үндэһэнэй хүсэд бэшэ ушарта, мүн Россин Федерациин Президентын зарлигуудай үндэһэн дээрэ үнгэрэгдэдэг.

Бүлэг 2. ханал хуряалга зарлалга

Статья 7. ханал хуряалгын асуудалнууд

1. Федеральна хуулийн ёһоор иматгал Буряад Республикын мэдэлдэ гү, али Россин Федерациин ба Буряад Республикын хамтын мэдэлдэ байхан асуудалнууд, хэрбээ Россин Федерациин Конституцияр, федеральна хуулинуудаар гуримшуулагдаагүй байгаа хаа, ханал хуряалгада табигдажа болодог. ханал хуряалгада табигдахан асуудалнууд Россин Федерациин хуулинуудтай зүридэхэ ёһогүй.

2. ханал хуряалгада табигдахан асуудалнууд хүнэй ба эрхэтэнэй олондо мэдэрэгдэнэн эрхэ ба сүлөөнүүдые, тэдэниие бэлүүлгын Конституцияр хараалагдахан лаб найдуулгануудые хизаарлаха гү, али хаһаха ёһогүй.

3. ханал хуряалгада Буряад Республикын эрхэ зэргэ хубилалгада зүбшөөл үгэхэ тухай асуудал уялгата гуримаар табигдадаг.

4. ханал хуряалгада нимэ асуудалнууд табигдажа болохогүй гэбэл:

1) Буряад Республикын Арадай Хуралай, Буряад Республикын Правительствын, Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай эрхэ түлөөлэгшын болзор саһаа урид болмоулха гү, али хунааха тухай, тэдэнэй эрхэ түлөөлэгшэ бэлүүлгын зогсоохо тухай, мүн Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай, Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай хунгалта болзорхоо урид үнгэрэгшэ, үгы гэбэл, хойшолуулха тухай;

2) Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай хубийн нэрэ бүридэл тухай;

3) депутатуудые ба тушаалта нюурнуудые хунгаха тухай, тушаалта нюурнуудые тушаалда баталха ба тушаалһаа сүлөөлхэ тухай, мүн тэдэниие тушаалда томилхо ба тушаалһаа сүлөөлхэ зүбшөөл үгэхэ тухай;

4) нютагай бюджет баталан абалга гү, али хубилалга, Буряад Республикын мүнгэн сангай уялгануудай гүйсэдхэл ба хубилалта тухай;

5) зоной элүүр энхые ба аюулгүй байдалые хангаха талаар онсо ба шууд хэмжээнүүдые абаха тухай.

5. ханал хуряалгын асуудал тэрэниие олон ондоогоор ойлгохогүйгөөр, тодорхойбол, тэрэндэ ганса хэриу үгэхөөр, мүн ханал хуряалга дээрэ абтанан шийдхэбэрийн хуулига хойшололнуудай тодорхой бэшэ байхагүйгөөр найруулагдаха ёһотой.

6. ханал хуряалгада табигдаха асуудалнуудай бусад хизаарлалтанууд федеральна хууляар тогтоогдодог.

Статья 8. ханал хуряалга үнгэрэгшэгүй ушар шалтаганууд

1. Федеральна хуулийн ёһоор Россин Федерациин дэбисхэр дээрэ, үгы гэбэл, ханал хуряалгын болохо дэбисхэр дээрэ гү, али тус дэбисхэрэй хубида соносогодон дайнай гү, али онсо ушаралта байдалай эрхэ нүхээсэдэ, мүн дайнай гү, али онсо ушаралта байдал болмоулһанай хүлээр гурба харын туршада ханал хуряалга зарлагдаагүй ба үнгэрэгдэдэггүй.

2. Удхаараа адли асуудалай ханал хуряалгын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоон үдэрнөө хойшо жэлэй туршада ханал хуряалга дахин үнгэрэгдэдэггүй.

3. ханал хуряалга бэлдэхэ үүсхэл дэбжүүлхэдэ ханал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлгэ гуримшуулдаг хуулига шийдхэбэринүүдые эбдэнэн лэ ушарта ханал хуряалга зарлахаһыень Буряад Республикын Арадай Хурал арсаха эрхэтэй.

4. ханал хуряалга зарлахагүй ба үнгэрэгшэгүй бусад ушар шалтаганууд федеральна хууляар тогтоогдодог.

Статья 9. ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэл

1. ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэл ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэдэ хабаатай.

2. ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэл дэбжүүлхын ба тэрэниие дэмжэнэн Россин Федерациин эрхэтэдэй гар табилгануудые суглуулхын тула ханал хуряалга үнгэрэгшэ талаар үүсхэлтэ бүлэг (саашаа - үүсхэлтэ бүлэг) байгуулагдажа болодог. ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэн гү, али эрхэтэдэй бүлэг заагдахан үүсхэлтэ бүлэг байгуулха эрхэтэй. хунгалтада ба (али) ханал хуряалгада хабаадалга федеральна хууляар тодорхойлогдоон гуримаар, ханал хуряалгын таарамжатай хэмжээндэ гү, али бүри дээгүүр хэмжээндэ үүсхэлтэ бүлэгэй байгуулагдаха үдэрнөө жэлһээ бага бэшэ сагурид бүридхэлдэ абтанан устав дотороо хараалан хунгуулин нэгэдэл, ниитын ондоо нэгэдэл ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэл мүн дэбжүүлжэ болоно. Энэ ушарта энэ хунгуулин нэгэдэлэй, ондоо ниитын нэгэдэлэй, үгы гэбэл, тэрэнэй нютагай нэгэдэлэй гү, али ондоо байгуулгын хүтэлбэрилхэ зургаан (ханал хуряалгын шатада хараадуулан) тооһоо илгаагүй үүсхэлтэ бүлэг болодог.

3. ханал хуряалга зарлахын тулада тус статьягай 2-дохи зүйлэй ёһоор байгуулагдахан үүсхэлтэ бүлэг Буряад Республикын хунгуулин комиссида ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэлдэмжэнэн ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудые үзүүлхэ ёһотой.

Статья 10. ханал хуряалга зарлалга

1. Федеральна хууляар, Буряад Республикын Конституцияр, тус Хууляар тогтоогдоон ханал хуряалга үнгэрэгшэ үүсхэл дэбжүүлгын ба тэрэниие бэлүүлгын гуримай ба болзорой сахигданан байбал, ханал хуряалга заатагүй зарлагдадаг ба үнгэрэгдэдэг.

2. ханал хуряалгада табигдажа боломоор асуудалай гол удхаар Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай, Буряад Республикын гүрэнэй бусад зургаануудай шийдхэбэри абанан ушар хадаа тус асуудалаар ханал хуряалга үнгэрэгшэ арга боломжо хаһаха үндэһэн болодоггүй.

3. ханал хуряалга федеральна хуулинуудай, Буряад Республикын Конституциин, Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор Буряад Республикын Арадай Хурал зарладаг.

4. Анал хурялгада дуугаа үгэлгэ имгалта амаралтын үдэр зарлагдадаг. Найдэрэй урда тээхи ба ажалай бэшэ найдэрэй үдэрнүүдтэ, ажалай бэшэ найдэрэй үдэрэй удаадахи үдэртэ, мүн тогтоогдоһон гуримаар ажалай гэжэ сонсогдоһон амаралтын үдэртэ дуугаа үгэлгэ зарлажа болохогүй. Анал хурялгада зарлаха тухай шийдхэбэри дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 60 хоногтоо оройтуулангүй олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдтэ албан ёһоор толилогдохо зэргэтэй.

5. Гүрэнэй засагай зургаануудта хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэртэй гү, али зарлагдаһан ондоо анал хурялгада дуугаа үгэлгын үдэртэй хамтаруулаха зорилгоор Буряад Республикын Арадай Хурал дуугаа үгэлгын зарлагдаһан үдэр хүрэтэр 25 хоногтоо оройтуулангүй анал хурялгада дуугаа үгэлгые хойшлуулажа (гэбэшье 90 хоногтоо ехэ бэшээр) болоно.

6. Анал хурялгада зарлаха тухай, мүн тус статьягай 5-дахи зүйлтэй зохилдуулан анал хурялгада дуугаа үгэлгын үдэр хойшлуулаха тухай шийдхэбэри тэрэниие абһан үдэрһөө хойшо 5 хоногтоо оройтуулангүй олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдтэ албан ёһоор толилогдохо зэргэтэй.

Бүлэг 3. Анал хурялгада хабаадагшадые бүридхэдэ абалга, анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори табилга, анал хурялгын участогуудые байгуулга

Статья 11. Анал хурялгада хабаадагшадые бүридхэдэ абалга

1. Анал хурялгада бүхы хабаадагшад бүридхэдэ абтаха зэргэтэй.

2. Анал хурялгада хабаадагшадые бүридхэдэ абалга федеральна хуулийн ёһоор бэелүүлэгдэдэг.

Статья 12. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори табилга

1. Анал хурялгада хабаадагшадые бүридхэдэ абалтын гүрэнэй байгууламжа хэрэгсэлгэ абтаһан ба тус статьягай 4-дэхи зүйлтэй зохилдуулан үгтэһэн мэдээнүүдэй үндэһөөр анал хурялгада үнгэргэхэ талаар территориальна комиссинууд (саашадаа — территориальна комиссинууд) анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори табилга.

2. Анал хурялгын участогуудта анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо дуугаа үгэлгын үдэрэй байдалаар анал хурялгада хабаадаха эрхтэй Россин Федерацийн эрхэтэд оруулагдадаг.

3. Россин Федерацийн эрхэтэнэй тус участогай дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг, харин федеральна хуулинуудаар хараалагдаһан байбаль, эрхэтэнэй тус участогай газар дэбисхэр дээрэ саг зуура байһан (эрхэтэндэ анал хурялгын эрхын байбал), үгы гэбэл, бүридхэлһөө гаргагдаһан үнэмшлэгтэй байһан ушар анал хурялгын тодорхой участок дээрэ анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулаха үндэһэн боложо үгэдэг. Анал хурялгын участогай дэбисхэр дээрэ эрхэтэнэй ажаһуудаг гү, али саг зуура байһан ушарые Россин Федерацийн хуулийн ёһоор Буряад Республикын дэбисхэрэй хизарта байһан ба ажаһууһан тухайн Россин Федерацийн эрхэтэдэ бүридхэдэ абадаг зургаанууд, харин федеральна хууляар хараалагдаһан ушарнуудта — бусад тиймэ түлөөлэгтэй зургаанууд, эмхинүүд, тушаалта нюурнууд тогтодог.

4. Бүридхэдэ абтаһан анал хурялгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдые муниципальна байгууламжын, хотын тойрогой толгойлогшо бүридүүдэд ба тододходог. Анал хурялгада хабаадагшад — сэрэгэй частыда байһан сэрэгэй албатан, тэдэнэй гэр бүлын гэшүүд ба бусад анал хурялгада хабаадагшад тухай, хэрбээ тэдэнэй сэрэгэй частин байрлаһан дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг гү, али алба хэдэг газартаа сэрэгэй частин дэргэдэ тогтоогдоһон гуримаар бүридхэдэ абтаһан байгаа һаань мэдээнүүдые сэрэгэй частин командир бүридүүдэд ба тододходог. Заагдаһан мэдээнүүдые эрхэ түлөөлэгтэ зургаан гү, али түлөөлэгтэ тушаалта нюур - территориальна комиссинуудта, харин хууляар хараалагдаһан ушарнуудта дуугаа үгэлгын үдэрэй зарлагдаһан гү, али тус комиссийн байгуулагдаһан гү, али тус комиссийн үнгэргэхэ талаар участково комиссинуудта (саашадаа — участково

комиссинууд) эльгээдэг.

5. Анал хурялгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдые үгэдэг нюурнууд тэдэ мэдээнүүдэй зүб ба гүйсэд байхын түлөө, мүн тэдэниие саг соонь үгэлгын түлөө харюусалга даадаг.

6. Анал хурялгада хабаадагшад тухай тоолбори территориальна комисси тиймэ түлөөлэгтэй зургаанай гү, али тушаалта нюурай тогтоогдоһон түхэлөөр үгэдэг мэдээнүүдэй үндэһэн дээрэ бүридхэдэг, тэрэ тоодо "хунгалта" гэжэ оньһото хужаа хэрэглэжэ болодог.

7. Россин Федерацийн эрхэтэн анал хурялгын нэгэл участога анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулагдадаг. Нэгэл анал хурялгада ондо ондоо участогуудта нэрэ тоолборинуудта Россин Федерацийн эрхэтэниие оруулан ушарые территориальна комиссийн элирүүлхэдэ участково комиссинуудта анал хурялгада хабаадагшад тухай дамжуулхын урда тээ территориальна комисси алдуу гү, али нарин бэшэ зүйлые усадхаха хүдэлмэри хэдэг.

8. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори хоёр хэнгээр бүридхэдэг. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулагдадаг мэдээнүүд алфавидтай гү, али ондоо гуримаар (нуурин сэлээнүүдээр, гудамжануудаар, гэрнүүдээр, ажаһуудаг газарнуудаар) бэшэгдэдэг. Нэрэ тоолбори соо анал хурялгада хабаадагшын фамили, нэрэ, обог, түрэнэн жэл (18 наһатай һаань — түрэнэн һара, үдэр), ажаһуудаг газарын заагдадаг. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо хабаадагшын абһан бюлетень бүхэнэй түлөө гар табихаар ба хабаадагшад бюлетень (бюлетень-нүүдые) үгтэһэн участково комиссийн гүшүүнэй гар табихаар зай үлөөгдэхэ ёһотой.

9. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборин нэгдэхэ хэнгэтэ участково комиссийн түрүүлэгшэ ба секретарь гараа табидат. Сэрэгэй частин дэбисхэр дээрэ, холын ба хүрэхэн хэсүү газарнуудта байгуулагдаһан анал хурялгын участогуудта анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо участково комиссийн түрүүлэгшэ ба секретарь гар табидат. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори территориальна комиссийн ба участково комиссийн тамгануудаар баталагдадаг. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборин хоёрдох хэнгэе бэлдэлгын, хэрэглэгын, тэрэниие участково комиссида дамжуулгын, үнэлэлгын ба тододхогын гурим ба болзор Буряад Республикын хунгуулийн комисси тодорхойлодог.

10. Территориальна комисси анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборин нэгдэхэ хэнгэтэ участково комиссинуудта актээр тодорхой участога дуугаа үгэлгэ болотор 20 үдэрһөө оройтуулангүй дамжуудаг. Участково комисси нютагай анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборин нэгдэхэ хэнгэе амяараа дэбтэр болгожо хубааха эрхтэй. Тиймэ дэбтэр бүхэн дуугаа үгэлгын урдахы үдэрһөө хойшо бэшэ багсалагдаха (оёгдохо) ёһотой, тэрэнэй участково комиссийн тамгаар ба түрүүлэгшын гар табилгаар гэршлэгдэдэг.

11. Участково комисси нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудтай, анал хурялгада хабаадагшад бүридхэл хэдэг эмхи зургаануудтай харилсан ажалаа ябуулаха талаар тогтоогдоһон гуримаар анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолбори тододходог. Анал хурялгада хабаадагшад шалгагдаһан ба тододхогдоһон нэрэ тоолборидо дуугаа үгэлгын урдахы үдэрһөө хойшо бэшэ участково комиссийн түрүүлэгшэ ба секретарь гар табидат ба участково комиссийн тамга табидат.

12. Участково комисси дуугаа үгэлгын үдэр болотор 20 үдэрһөө оройтуулангүй анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборие хабаадагшад танилсахын ба дахин тододхогын тулаада үзүүдэг.

13. Анал хурялгада хабаадаха эрхтэй Россин Федерацийн эрхэтэн тэрэниие анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулаха тухай, нэрэ тоолборидо оруулагдаһан тэрэн тухай мэдээнүүдэй алдуу гү, али хазгайрал тухай участково комиссида мэдүүлхэ эрхтэй. 24 часай туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэр хандалгын удаа хоёр часай туршада, гэбэшье дуу үгэлгын дүүрэхэнь урид участково комисси мэдүүлгын, мүн үзүүлэгдэһэн документүүдыень шалгаха ба алдуу гү, али хазгайрал заһаха, үгы

гэбэл, мэдүүлгэ баригшада мэдүүлгэ буруушаһан шалтаг заалгатай бэшэмэл харюу үгэхэ ёһотой. Федеральна хуулийн ёһоор Россин Федерацийн эрхэтэниие оруулаха тухай мэдүүлгэ бусааха тухай участково комиссийн шийдхэбэридэ дээдэ гарай комиссида гү, али сүүдтэ (участково комиссийн байдаг газарай) зарга барижа болодог, тэдэнэй мэдүүлгын гурбан үдэрэй туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр гурба ба доошо үдэртэ болон дуугаа үгэлгын үдэртэ тэрэ дары хаража үзэхэ ёһотой. Гомдол хангаха тухай шийдхэбэрийн абтаһан ушарта нэрэ тоолборидо заһалта тэрэ дары оруулагдадаг. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо Россин Федерацийн эрхэтэниие тус статьягай 9-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар тус комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй ба секретарьнарай тэрэндэ гар табиханай ба үнэлэнэй хүлээр гаргалга имгалта албан ёһоной документүүдэй, тэрэ тоодо анал хурялгада хабаадагшад ондоо тоолборидо оруулан тушаа дээдэ гарай комиссийн мэдээсэлэй үндэһэн дээрэ бэелүүлэгдэдэг. Тийхэдэ, анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо, мүн гүрэнэй мэдээсэлэй "хунгалта" гэжэ оньһото хужаагай дансада Россин Федерацийн эрхэтэниие нэрэ тоолборидо гаргаһан ушар ба үдэр, мүн гаргалгын шалтаг заагдадаг. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо тэмдэг участково комиссийн түрүүлэгшын гар табилгаар гэршлэгдэдэг. Тус тус участога анал хурялгын нэрэ тоолборидо оруулагдаһан анал хурялгада хабаадагшад тухай мэдээнүүдтэ "Россин Федерацийн эрхэтэдэй хунгуулийн эрхын ба анал хурялгада хабаадаха эрхын гол найдүүлганууд тухай" 2003 оной июлийн 12-ой Федеральна Хуулийн 11-дахи статьягай 5-дахи зүйлдэ заагдаһан хубилалтанууд тухай Россин Федерацийн эрхэтэн бүхэн участково комиссида мэдээсэхэ эрхтэй.

14. Саг зуура байдаг газарнуудта, таһалгарягүй ажалтай эмхинүүдтэ ба ажалай (халаанай) хугасаа бага болгожо болохогүй зарим хүдэлмэринүүдтэ хүдэлдэг анал хурялгада хабаадагшад, мүн сэрэгэй частыһаа гадаа тээ байһан сэрэгэй алба хаагшад хууляар тогтоогдоһон гуримаар үгтэһэн хубийн бэшэмэл мэдүүлгээр дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр долоон хоногтоо оройтуулангүй саг зуура байһан газартаа анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулагдажа болодог. Энээн тухай мэдээнүүд тус территориальна комиссаар (хэрбээ байдаг газарын Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ байбал) байдаг газартаһан анал хурялгада хабаадагшад тухай тоолборидо тус хабаадагшын оруулагдаһан участково комиссида дамжуулагдадаг. Участково комисси "Онсо тэмдэгүүд" гэжэ хүсэнтэ "анал хурялгын №... участога хабаадагшад тухай тоолборидо оруулагдаа" гэжэ тэмдэг табидат.

15. Анал хурялгада хабаадагшад нэрэ тоолборинуудта дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр ямар нэгэ хубилалтануудые оруулажа болодоггүй.

Статья 13. Анал хурялгын округ тодорхойло ба участогуудые байгуулга

1. Буряад Республикын бүхы дэбисхэр анал хурялгын округ болоно.

2. Дуу үгэлгые үнгэргэхын ба анал хурялгада хабаадагшад дуу тоолохын тула анал хурялгын участогууд байгуулагдадаг.

3. Тус Хуулийн 11-дэхи статьягай зохилдуулан анал хурялгын участогай дэбисхэр дээрэ бүридхэдэ абтаһан анал хурялгада хабаадагшад тоо тухай мэдээнүүдэй үндэһөөр муниципальна байгууламжын толгойлогшо территориальна комиссинуудтай, үгы гэбэл, тус статьягай 5-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудтай тус статьягай 4-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар хэлсэн тааруулжа, участок бүхэндэ гурба мянганһаа олон бэшэ хабаадагшад хүртэсэтэйгөөр анал хурялгын участогууд байгуулагдадаг. Заагдаһан участогууд дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 45 хоногтоо оройтуулангүй байгуулагдадаг.

4. Анал хурялгада хабаадагшад саг зуура байдаг газарнуудта (больницануудта, санаторинуудта, профилакторинуудта, амаралтын байшануудта, эмнэлгын-хэргыльмжын бусад эмхи

зургаануудта, хэжэгтэ орогшодой ба гэмнүүлэгшэдэй хаалтада байһан газарнуудта), хүрэхэдэ хэсүү ба холо нютагуудта анал хурялгын участогууд тус статьягай 3-дахи зүйлөөр хараалагдаһан болзорто, харин онсо ушарнуудта - дээдэ шатын комисситай зүбшэн хэлсэн, дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 3 хоногтоо оройтуулангүй байгуулагдадаг. Хүрэхэдэ хэсүү ба холын нютагуудта анал хурялгын участогуудые дээдэ гарай комисси тэндэхи объектүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсэн байгуулагдадаг.

5. Федеральна хуулийн ёһоор сэрэгэй алба хаагшад анал хурялгын юрэнхы участогуудта дуугаа үгэдэг. Онсо ушарта амяараа, нуурин сэлээнһээ холо оршодог сэрэгэй частынуудта участогууд байгуулагдажа болодог. Эдэ ушарнуудта участогуудые сэрэгэй частынуудай командирнууд Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн шийдхэбэреэр дуугаа үгэлгын үдэр болотор 45 хоногтоо оройтуулангүй байгуулагдадаг.

6. Анал хурялгын участогуудай нэрэнүүдые тэдэнэй хил болон дугаар, участково комиссинуудай ба дуугаа үгэлгын байһан таһалгануудай байһан газарнуудые заалгатайгаар муниципальна байгууламжын нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн толгойлогшо дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 40 хоногтоо оройтуулангүй албан ёһоор толилодог. Тус статьягай 4-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан ушарнуудта заагдаһан мэдээнүүдые анал хурялгада хабаадагшад хүргэхэ гурим хууляар тогтоогдодог.

Бүлэг 4. Анал хурялгын комиссинууд

Статья 14. Анал хурялгын комиссинуудай байгуулга ба эрхэ зэргэ

1. Буряад Республикада анал хурялгын ниймэ комиссинууд хүдэлдэг гэбэл:

1) анал хурялгада эмхидхэдэг Буряад Республикын комиссийн шэнжээр хүдэлдэг Буряад Республикын хунгуулийн комисси;

2) территориальна (аймагай, хотын ба бусад) комиссинууд;

3) участково комиссинууд.

2. Анал хурялгада үнгэргэхэдөө Буряад Республикын хунгуулийн комисси хунгуулийн территориальна комиссинууд, анал хурялгын комиссийн үүргэ дүүргэдэг. Тус статьягай 7-дохи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн абһан шийдхэбэрийн ёһоор хунгуулийн участково комиссинууд анал хурялгын участково комиссинуудай үүргэ дүүргэдэг.

3. Россин Федерацийн эрхэтэдэй анал хурялгада хабаадаха эрхэ бэелүүлгэ ба хамгаалга хангадаг комиссинууд эрхэ мэдэлэйнгээ эмжээгээр анал хурялгын ажал ябуулгын үедэ тэдэндэ ороһон хуули эбдэлгэ тухай хандалгануудые хаража үзэхэ, тус хандалгануудаар шалгалтануудые үнгэргэхэ, хандалгануудые эльгээһэн нюурнуудта табан үдэрэй туршада, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэрэй урдахы үдэрһөө оройтуулангүй, харин дуу үгэлгын үдэр гү, али удаадахи үдэртэнь ороһон хандалгануудаар дары харюу үгэхэ уялгатай. Хэрбээ хандалга дотор байһан баримтануудаар нэмэлтэ шалгалтын хэрэгтэй болоһон ушарта тэдэ асуудалнуудаар шийдхэбэри арбан үдэрһөө оройтуулангүй абтадаг. Хэрбээ хандалга дотор үүсхэлтэ бүлэгтэй хуули эбдэһэн тухай мэдээсэгдэһэн һаань, тэрэ хандалга тухай үүсхэлтэ бүлэгтэ гү, али түлөөлэгшэдтэнь дары мэдээсэгдэдэг, тэдэн хандалгын удхаар тайлбари үгэхэ уялгатай.

4. Комиссинууд бусад асуудалнуудай дунда тус статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан хандалгануудаар шалгалтануудые үнгэргэхэ, хуули эбдэхэ ушар хэргыльхэ дурадхалнуудтайгаар хуули хамгаалгын зургаануудта, гүйсэдхэхы засагай зургаануудта хандаха эрхтэй, тэдэн федеральна хуулийн ёһоор тэдэ хазгайруулгануудые зайлуулха талаар хэмжээ абадаг.

5. Үүсхэлтэ бүлэгтэй федеральна хуули ба тус Хуули эбдэһэн ушарта хабаатай комисси үүсхэлтэ тус бүлэгтэ хануулга хэдэг, тэрэн анал хурялгада хабаадагшад олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдээр, үгы гэбэл, ондоо аргаар дуулагдадаг.

6. Комиссинууд анал хурялгада бэлдэлгэтэй ба үнгэргэлгэтэй холбоотой үйлэ ябуулгануудай болзор ба гурим тухай, анал хурялгын ажал хүдэлмэрийн ябаса

3. Территориальна комиссинууд шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдые томилодог тухай шийдэхэрийн абтаһанһаа хойшо арбан табадахи хоногһоо орой бэшэ түрүүшын зүблөөндэ суглардаг. Тийхэдэ территориальна комиссийн бүридэлдэ комиссинуудай гэшүүдэй гурбанай хоёр хубиһаа үсөөн бэшэ гэшүүд томилодогһоо ёһотой. Шэнэ бүридэлэй комиссийн түрүүшын зүблөөнэй үдэрһөө урдахи бүридэлэй комиссийн эрхэ түлөөлэлгэ болуулагдадаг. Комиссийн эрхэ түлөөлэлгын болзор түрүүшын зүблөөнэй үдэрһөө тоологдодог.

4. Участково комиссинууд бүридхэгдэн саһаа хоёр үдэрһөө хойшолуулангүй түрүүшынгөө зүблөө үнгэргэдэг.

5. Территориальна ба участково комиссинуудай түрүүлэгшээр шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тооһоо тушаалда томилогдодог ба дээдэ шатын комиссар тушаалһаа сүлөөлэгдэдэг.

6. Комиссийн түрүүлэгшын орлогшо ба секретарь түрүүшын зүблөөн дээрэ шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тооһоо нюусаар дуугаа үгэлгөөр хунгададаг.

7. Комиссийн зүблөөнүүдые тэрэнэй түрүүлэгшэ хэрэгтэй болоходонь зарладаг. Мүн комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тогтоогдоһон тоогой гурбанай нэгэ хубиһаа үсөөн бэшэнэй эрилтээр зүблөөн заатагүй үнгэргэгдэдэг.

8. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн комиссийн бүхэ зүблөөнүүдтэ байха уялгатай.

9. Комисси ямаршы гэшүүнэй, мүн зүблөөндэ хабаадажа байһан дээдэ шатын комиссийн ямаршы гэшүүнэй эрилтээр зүблэхэ зүйлнүүдэй ёһоор зүблөөн дээрэ комиссийн зүбшэн хэлсэжэ байгаа ба тэрэнэй эрхэ мэдээдэ ородог ямаршы асуудалаар дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэ уялгатай.

10. Комиссийн түрүүлэгшын орлогшын, секретарийн тушаалда хунгалга, мүн тус тушаалнуудта кандидадуудай талаар дуралдануудые оруулха тухай, хангалга бэлдэлгэ ба тэрэниие үнгэргэлгын мүнхэн сангай хангалга тухай, дуугаа үгэлгэ үгэлгэ үгэлгэ тухай, федеральна хууляар ба тус хууляар хараалагдаһан гуримаар комиссийн шийдэхэбэри болуулха тухай шийдэхэбэринүүд комиссийн зүблөөн дээрэ комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тогтоогдоһон тоогой олонхиин дуугаар абтадаг. Хунгалтын дүнгөөр заагдаһан тушаалнуудые эзэлһэн түрүүлэгшын орлогшын, секретарийн тушаалһаа сүлөөлэлгэ тухай шийдэхэбэринүүд нюусаар дуугаа үгэлгын гуримаар абтадаг (хубийн мэдүүлгээр тушаалһаа сүлөөлэлгын ушарһаа бэшэндэ), тийхэдэ түрүүлэгшын шэнэ орлогшые, комиссийн секретарие хунгалга тус статьягай 6-дахи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар бэлүүлэгдэдэг.

11. Бусад асуудалуудаар комиссийн шийдэхэбэринүүд комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй байһан гэшүүдэй олонхиин дуугаар абтадаг.

12. Хэрбээ комиссийн шийдэхэбэринүүдые баталан абаха үедэ "тэрэнэй түлөө" болон "буруушаажа" дуугаа үгэлгын тоогой ади байбал, комиссийн түрүүлэгшын (суглаа хүтэлэгшын) дуун шийдэхэ байдаг.

13. Комиссийн шийдэхэбэринүүдтэ комиссийн түрүүлэгшэ болон секретарь (зүблөө хүтэлэгшэ ба зүблөөнэй секретарь) гараа табиддаг.

14. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүд комиссийн абаһан шийдэхэбэри зүбшөөгөөгүй хаа, онсо ханамжаяа бэшэмэл түхэлөөр мэдүүлхэ эрхэтэй, тэрэн комиссийн протоколдо бэшэгдэдэг ба шийдэхэбэридэнь хабсаргададаг. Онсо ханамжа комиссийн шийдэхэбэридэ ади гуримаар томилогдог (тунхаглагдаха) эзргэтэй.

15. Комиссийн зүблөөн дээрэ гомдол (жалга) хаража үзэхэ үедэ энэ хэрэгтэ хабаатай талуудай түлөөлэгшэд байлсаха эрхэтэй.

16. Эрхэтэдэй-хуулиа хэлсээнэй ёһоор комиссинууд хангалга бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэдэ хабаатай хүдэлмэринүүдтэ эрхэтэдые хабадуулжа болодог.

Статья 20. Комиссинуудай гэшүүдэй эрхэ зэргэ

1. Федеральна хуулийн ёһоор

комиссинуудай шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдээр удаадахи нюурнууд байжа болохогүй гэбэл:

1) Россин Федерацийн эрхэтэн бэшэ нюурнууд;

2) хэрэг ябадалынгаа түлөө харюусажа шадаха болоһон, хэрэг ябадалынгаа түлөө зарим тэды харюусажа шадаха болоһон гэжэ сүүдэй шийдэхэбэреэр тоологдоһон Россин Федерацийн эрхэтэд;

3) Россин Федерацийн 18 наһа хүсөөдүй эрхэтэд;

4) гүрэнэй засагай хуули бэлдэдэг (түлөөлхы) зургаануудай, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай депутатууд;

5) хунгагдаһан тушаалта нюурнууд, мүн Россин Федерацийн можын дээдэ тушаалта нюур (Россин Федерацийн можын гүрэнэй засагай гүйсэдхэхэ дээдын зургаанай хүтэлбэрилэгшэ), нютагай захиргаануудай толгойлогшо;

6) судьянар, прокурорнууд;

7) тус хангал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгүүдэй гэшүүд ба найдалгата түлөөлэгшэд;

8) тус хангал хуряалгада комиссинуудай зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүд;

9) сүүдэй шийдэхэбэреэр комиссийн бүридэлһөө гаргагдаһан нюурнууд; мүн комисси тараалгын эсэстэ шийдэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэ алдаһан нюурнууд (комиссийн хэһэн хазагайралай түлөө гом үгы гэжэ сүүдэй шийдэхэбэри тоологдоһон нюурнуудһаа бэшэ) – сүүдэй тус шийдэхэбэрийн хуулиа хүсэндөө ороһон үдэрһөө хойшо табан жэлэй туршада;

10) сүүдүүлэгшэ болуулагдаагүй гү, али түгэсхэгдөөгүй, мүн наһа хангал хуряалга тухай хуули эбдэлхэнэй түлөө албан захиргаанай талаар сүүдээр хэлсэгдэн нюурнууд - албан захиргаанай талаар хэлсэхэ тухай сүүдэй шийдэхэбэрийн (тогтоолой) хуулиа хүсэндөө ороһон үдэрһөө хойшо нэгэ жэлэй хугасаада;

2. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн нэгэ хангал хуряалгын үедэ нэгэн доро ондоо комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн байха ёһотой.

3. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзор бүридэлдэнь ородог комиссийн эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй дүүрэхэтэй ади дүүрэдэг.

4. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн комиссийн гэшүүнэй уялануудһаа болзорһоо урид тэрэниие томилһон зургаанай шийдэхэбэреэр иимэ ушарнуудта сүлөөлэгдэдэг гэбэл:

1) комиссийн гэшүүнэй уялануудһаа хуряалгын тухай бэшэмэл мэдүүлгэ оруулхада. Тус мэдүүлгэ дуугаа үгэлгэ хүртээр арбан үдэрэй үлэхэһөө эхилээд, дуу үгэлгын дүн тогтоолгын, хангал хуряалгын дүн тодорхойлгын үдэртэ дүүрэлхэн хугасаада үгтэжэ болохогүй, баадаһан ушар шалтагаар – комиссийн гэшүүнэй, тэрэнэй дүтын түрэлэй хүндэ үгшэн, махабад муудалгаһаа боложо үгтэхэһөө бэшэндэ;

2) тус статьягай 1-дэхи зүйлэй "1", "2" ба "10" хубинуудһаа хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэнь тус статьягай 1-дэхи ба 2-дэхи зүйлнүүдээр хараалагдаһан үндэлхэнэй бии болоходо.

5. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд удаадахи ушарнуудта дары болуулагдадаг гэбэл:

1) Россин Федерацийн эрхэтэн бэшэ болоходонь;

2) комиссийн гэшүүн гэмтэй гэнэн сүүдэй шийдэхэбэрийн гү, али хунгалта ба хангал хуряалганууд тухай хуули эбдэлхэнэй түлөө захиргаанай талаар хэлсэлтэ тухай сүүдэй шийдэхэбэрийн хуулиа хүсэндөө ороходо;

3) комиссийн гэшүүнэй хэрэг ябадалынгаа түлөө харюусажа шадахагүй, зарим тэды харюусажа шадаха боло, хураггүйгөөр үгы болоо гү, али наһа бараа гэжэ сүүдэй шийдэхэбэреэр мэдэргэдэхэдэнь;

4) комиссийн гэшүүнэй наһа бараада;

5) комиссийн гэшүүнэй уялануудһаа сүлөөлэгжэ дүүргэнгүй гэнэн тус комиссийн мэдүүлгын үндэлхөөр сүүдэй шийдэхэбэрийн хуулиа хүсэндөө ороходо;

6) федеральна хуулийн ёһоор комисси тарааха тухай сүүдэй шийдэхэбэрийн хуулиа хүсэндөө ороходо.

6. Хэрбээ комиссийн гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые болзорһоо урид болоулха тухай шийдэхэбэри - нэгэ нарын туршада, харин хангал хуряалгын томилогдоһон үдэрһөө хангал хуряалгын ажал хүдэлмэрийн түгэсэтэр – комиссийн гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэе болуулха тухай бэшэмэл түхэлөөр мэдүүлгэ

заагдаһан зургаанда бариһан үдэрһөө хойшо 10 үдэрэй туршада гү, али уялануудһаа бэлүүлхэ аргагүй болоһон ондоо үндэлхэнэй гарахада, тэрэниие томилһон зургаанай абаагүй хаань, тус комиссийн гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые болуулха тухай шийдэхэбэри тэрэнэй бүридэлдэнь ородог комисси заагдаһан болзорой үнгэрхэһөө гурбан хоног урид абадаг.

7. Тус статьягай 4-дэхи ба 5-дахи зүйлнүүдтэ заагдаһан ушар шалтагаануудһаа комиссийн гаража ошоһон гэшүүнэй орондо гаража ошоһонийн удаа нарын болзорһоо, харин хунгалта бэлдэлгын үедэ арбан хоногһоо оройтуулангүй комиссийн гэшүүниие томилог зургаан шэнэ гэшүүниие тус Хуулийн 15-18-дахи статьянуудһаа тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэй зохицуулан томилхо уялгатай. Энэ эрилтын дүүргэгдээгүй ушарта комиссийн шэнэ гэшүүниие дээдэ шатын комисси томилог.

8. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүндэ комиссида хүдэлхэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри (урмашуулга) хэгдэжэ болохо. Комиссийн оруулан дуралданууд хунгалта бэлдэлгын үедэ гол ажалһаа сүлөөлэгдэн комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүндэ гол ажалһаа (тушаалһаа) үлөөгдэдэг, гол ажалһаа сүлөөлэгдэн сагтань мүнхэн түлэгдэдэг. Түлбэрийн ба нэмэлтэ түлбэрийн (урмашуулгын) хэмжээ Буряад Республикын хунгалга хуряалгын комисси хангал хуряалга үнгэргэлгэдэ бюджетһээ үгтэнхэн мүнхэнэй хэмжээгээр тогтоодог.

9. Федеральна хуулийн ёһоор комиссийн шийдэхэ дуунай гэшүүн Буряад Республикын Прокуророй зүбшөөлгөйгөөр уголовно харюусалгада хабаадуулагдажа гү, али сүүдэй гуримаар тохогодог захиргаанай хэлсэлтэдэ хүртэжэ болохогүй.

10. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн өөрын эрхэ түлөөлэлгын дүүрэтэр, комиссийн зүблэхэ дуунай гэшүүн хангал хуряалгын ажал ябуулгын үедэ ажал үгэлгын үүсхэлээр ажалһаа гаргагдажа гү, али тэрэнэй зүбшөөлгөйгөөр ондоо ажалда оруулагдажа болохогүй.

11. Хангал хуряалга зарлаха тухай Буряад Республикын Арадай Хуралай шийдэхэбэрийн албан ёһоор томилогдоһоний удаа үүсхэлтэ бүлэг, мүн тийхэдэ Буряад Республикын Арадай Хуралай гү, али Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай мандадуудай хубарида кандидадуудайн нэрэ тоолборин оруулагдаһан хунгалгын нэгэдэлнүүд Буряад Республикын хунгалгын комиссида ба доодо шатын комиссинуудта хангал хуряалгын комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй нэгэ нэгэ гэшүүниие томилхо эрхэтэй.

12. Хангал хуряалгын комиссинуудай зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдээр тус статьягай 1-дэхи хубийн 1,3-6-дахи зүйлнүүдтэ заагдаһан нюурнууд, сүүдэй шийдэхэбэри хэрэг ябадалынгаа түлөө харюусажа шадахагүй гэжэ тоологдоһон Россин Федерацийн эрхэтэд, Россин Федерацийн Федерацийн Сөвөдэй гэшүүд, комиссийн албан газарай хүдэлмэрилэгшэд, мүн сэрэгэй частнуудта, сэрэгэй эмкинүүдтэ ба эмхи зургаануудта даргын тушаал эзэлдэг нюурнууд томилогдожо болохогүй.

13. Комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн хангал хуряалга бэлдэлгын ба үнгэргэлгын асуудалуудһаа комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүнтэй ади эрхэтэй байдаг, гэбэшье тэрэндэ иимэ эрхэ байхагүй гэбэл:

1) бюллетеньнүүдые, бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэнүүдые үгэхэ ба гар табиха;

2) бюллетеньнүүдые илгалгада, тоололгодо ба хэрэгһээ гаргалгада хабаадаха;

3) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, хангал хуряалгын дүнгүүд тухай протокол табиха;

4) тус комиссийн мэдээдэ оруулагдаһан асуудалаар шийдэхэбэрийн абтахада дуугаа үгэлгэдэ хабаадаха ба комиссийн шийдэхэбэридэ гараа табиха.

5) албан захиргаанай эрхэ хуули эбдэлгэ тухай протокол табиха.

Тус хубийн дүримүүд комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүндэ тус зүйлдэ заагдаһан үйлэнүүдые хэхэ үедэ байлсахыень арсалгын үндэлхэн болохо ёһотой.

15. Комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүд ба зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүд эрхэтэй гэмэл:

1) тус комиссийн зүблөөнүүд тухай сар

соонь дуулгалта абаха;

2) комиссийн зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ, тус комиссийн мэдээдэ ородог асуудалуудһаа дуралдануудые оруулха, эдэ асуудалуудһаа дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэ тухай эрилтэ табиха;

3) зүблэгдэнхэн зүйлэй талаар комиссийн зүблөөндэ хабаадаһан бусад хүнүүдтэ асуудалуудые табиха ба болохотой харюунуудые абаха;

4) хангал хуряалгада хабаатай бүхэ саарһа дансануудтай ба материалнуудтай (тэрэ тоодо хангал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборинуудтай, гар табилгатай хуудануудтай, үүсхэлтэ бүлэгүүдэй мүнхэнэй тоосоонуудтай, бюллетеньнүүдтэй), тус тус ба доодо шатын комиссинуудай саарһан дээрэ барлагдаһан документнүүд ба материалнуудые тэрэ тоодонь, танилсаха ба тус документнүүд болон материалнуудай (бюллетеньнүүдһээ, бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэнүүдһээ, хангал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборинуудһаа, гар табилгын хуудануудһаа, федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар нюуса гэжэ тоологдоһон бусад документ болон материалнуудһаа бэшэнэй) буулгабаринуудые абаха, заагдаһан буулгабаринуудые гэршэлхэ эрилтэ табиха;

5) хангал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборин ёһоор дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан нюурнуудай тоо тоололгын, бюллетеньнүүдые хангал хуряалгын асуудалада (асуудалуудта) харюугай түхэлөөр илгалгын зүб байһые үнэлхэ;

6) комиссийн ажал ябуулгада (ажал ябуулаагүй байлгада) дээдэ шатын комиссида гү, али сүүдтэ гомдол бариха.

16. Зүблэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүд комиссийн бэлүүлдэг дуу тоололгын ба дуугаа үгэлгын дүн тухай протокол табигын үедэ байлсажа болодог. Шийдэхэбэридэ абахада дуугаа үгэлгэдэ хабаадаггүй.

17. Комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэ тус комиссийн эрхэ түлөөлэлгын болуулагдахада нэгэн доро болуулагдадаг.

18. Комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн тэрэнэй эрхэ түлөөлэлгын үргэлжэлхэ хугасаада хангал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэдэ хабаатай тус статьягаар тогтоогдоһон эрхэтэй байдаг.

19. Комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэ тэрэниие томилһон нюурай гү, али зургаанай шийдэхэбэреэр болуулагдажа, ондоо нюурта дамжуулагдажа болодог.

Статья 21. Комиссинуудай ажал ябуулгын олово мэдээжэ байла

1. Комиссийн бүхэ зүблөөнүүдтэ, мүн участково, территориальна комиссинуудай хангал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборитой, бюллетеньнүүдтэй, бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэнүүдтэй, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудтай хүдэлмэри бэлүүлхэдэ дээдэ шатын комиссийн гэшүүд, үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүн гү, али найдалгата түлөөлэгшэ байха эрхэтэй. Комиссийн зүблөөнүүдтэ ба хангал хуряалга бэлдэлгэтэй ба үнгэргэлгэтэй холбоотой документнүүдтэй хүдэлмэри бэлүүлхын үедэ байхынь тулада заагдаһан нюурнуудта нэмэлтэ зүбшөөл хэрэггүй. Комисси зүблөөндэ ба хангал хуряалга бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэдэ хабаатай документнүүдтэй хүдэлмэри бэлүүлхын үедэ байхынь тулада заагдаһан нюурнуудтай байха арга хангаха, тэрэн тухай дуулгаха уялгатай. Комиссийн бүхэ зүблөөнүүдтэ ба заагдаһан документнүүдтэй хүдэлмэри бэлүүлхэдэнь, мүн хангал хуряалгада хабаадагшадтай дуу тоололгодо олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдтэй түлөөлэгшэд байха эрхэтэй.

2. Хангал хуряалга бэлдэлгэтэй ба үнгэргэлгэтэй сэхэ холбоотой комиссинуудай шийдэхэбэринүүд гүрэнэй гү, али муниципальна сар үргэлжэ гарадаг хэблэдэ томилогдодог, үгы гэбэл, хангал хуряалгада хабаадагшадта ондоо аргаар дуулгагдадаг, мүн олондо мэдээсэл тараалгын бусад хэрэгсэлнүүдтэ тус хуулийн 14-дэхи статьягай 16-дахи хубяар хараалагдаһан хэмжээгээр шийдэхэбэрийн абтаһанай хүүлээр 10 үдэрһөө оройтуулангүй дамжуулагдадаг.

3. Дуугаа үгэлгын үдэр участково комиссийн хүдэлмэри эхилхэнхэ хойшо, мүн саһаа урид дуугаа үгэлгын үдэрнүүдтэ ба дээдэ шатын комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол абаһан тухай

мэдээсэлэй абатар, тийхэдэ дуу дахинаа тоололгын үедэ ханал хуряалгын участогуудта тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан нюурнууд, мүн адаглагшад, гадаадын (уласхоорондын) адаглагшад байха эрхэтэй. Ханал хуряалга үнгэргэхэ үедэ адаглагшые үүсхэлтэ бүлэг, тус шатада гү, али бүри дээгүүр хэмжээндэ байгуулагдаһан ба бүридхэлдэ абтаһан хунгуулин нэгдэл томилол болодог. Адаглагшаар хунгадамал тушаалта нюурнууд, депутатууд, Буряад Республикын дээдын тушаалта нюур (Буряад Республикын гүрэнэй засагай дээдын гүйсэдхэхи зургаанай хүтэлбэриэлгшэ), нютагай захиргаануудай толгойлогшод, тэдэнэй сэхэ мэдэлдэ байдаг нюурнууд, судьянар, прокурорнууд, шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүд томилогдохо ёһогүй.

4. Сэрэгэй частьда, больницада, санаторида, амаралтын байшанда, мүрдэлгын изоляторта ба сагзуура хаадаг изоляторта байгуулагдаһан ханал хуряалгын участок дээрэ байгуулагдаһан участково комиссийн байрада, мүн ханал хуряалгын энэ участогта дуугаа үгэлгын газарта комиссийн бүхы гэшүүд, тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан нюурнууд, адаглагшад орохо эрхэтэй.

5. Адаглагшад, гадаадын (уласхоорондын) адаглагшад бусад комиссионуудай болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэдэ, дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтооходо, ханал хуряалгын дүнгүүдые тодорхойлодо, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын дүнгүүд тухай протокол табихада, мүн ханал хуряалгада хабаадагшад дуугаа үгэлгэ дахин тоолоходо байлсаха эрхэтэй.

6. Адаглагшын эрхэ түлөөлэгэ тэрэнэй түлөөлхэн нийтын нэгдэлэй, ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгэй бэшэжэ үгэлхэн шэглүүлгын саарһаар үнэмшэлэгдэхэ ёһотой. Шэглүүлгэ соо адаглагшын фамили, нэрэ, обог, байдаг газарайнь хаяг, адаглагшын ошохо ханал хуряалгын участогтай дугаар, комиссийн нэрэ заагдадаг, мүн тус статьягай 3-дахи хубяар хараалагдаһан хизаарлалтын үгы тухай тэмдэглэл хэгдэдэг. Адаглагша тухай ямар нэгэ нэмэлтэ мэдээнүүдые заалга, үүсхэлтэ бүлэгэй эльгээһэн ушарта тамга табилга хэрэггүй. Паспорт гү, али паспорт орлоһон документ харуулахадань шэглүүлхэн саарһан үнэнтэ гэжэ тоологдодог. Адаглагшые эльгээжэ тухай уридшалан дуулгаһанай хэрэггүй.

7. Тус статьягай 6-дахи зүйлдэ дурдагдаһан документ участково комиссида - тус статьягай 3-дахи хубида заагдаһан үедэ, территориальна гү, али Буряад Республикын хунгуулин комиссида болзорһоо урид дуугаа үгэлгын үедэ гү, али ханал хуряалгын участогуудта дуугаа үгэлгын эхилхэн саһаа тус дэбисхэр дээрэ дүнгэй протокол бэшэлгын дүүрэтэ харуулагдадаг. Тийхэдэ адаглагшын эрхэ түлөөлэгэ нэгэ зэргэ комиссийн байгша газарта, дуугаа үгэлгын газарта нийтын нэгдэлэй, үүсхэлтэ бүлэгэй аша талые түлөөлхэн хоёрһоо үлүг адаглагшад бэелүүлжэ болохогүй. Адаглагшад дуугаа үгэлгын байшанда байха, дуугаа үгэлгэ, ханал хуряалгада хабаадагшад дуу тоололго, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол табилга, мүн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудай буулгабаринуудые үгэлгэ хинаха хэрэгтэ хабаатай федеральна хууляар хараалагдаһан бэшэ ямаршые хизаарлалтануудые тогтоожо болохогүй.

8. Адаглагшад эрхэтэй гэдэл:

- 1) ханал хуряалгада хабаадагшад нэрэ тоолборитой, бүридхэлхөө гаргаһан үнэмшэлгэнүүдые үгэлгын реестртэй, комиссида байһан бүридхэлхөө гаргаһан үнэмшэлгэнүүдтэй, дуугаа үгэлгын газарһаа гадаа тээ дуугаа үгэлгэ тухай мэдүүлгэнүүдэй (хандаалгануудай) реестртэй танилсаха;
- 2) дуугаа, үгэлгын үдэр, мүн дуугаа болзорһоо урид үгэлгын үдэрнүүдтэ тус статьягай 3-дахи хубида заагдаһан хугасаада ханал хуряалгын тус тус участогта дуугаа үгэдэг газарта байха;
- 3) ханал хуряалгада хабаадагшадта бюллетень үгэлгые хараха;
- 4) ханал хуряалгада хабаадагшад дуугаа үгэлгын үедэ дуугаа үгэлгын газарһаа гадаа тээ байха;
- 5) ханал хуряалгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулагдаһан эрхэтэдэй, тэдэндэ үгтэһэн бюллетеньүүдэй, гүйсэдхэгдэһэн бюллетеньүүдэй тоо тоололгын хойноһоо адаглан хараха; бюллетеньүүдтэ хунгагшад тэмдэг

хараха арга олгоһон зайһаа болон эрхэ нүхсээдэ ханал хуряалгын участогта хабаадагшад дуу тоололго адаглаха; ханал хуряалгада хабаадагшад дуу тоолоходо али бүхы тэмдэгтэй гү, али тэмдэггүй бюллетень үзэхэ; тус статьягай 3-дахи хубида заагдаһан үедэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол болон бусад документнүүдые комиссийн зохёон табилгын хойноһоо адаглаха;

6) дуу үгэлгэ эмхидхэлгын асуудалнуудаар дурадхал болон ажаглалтатыйгаар участково комиссийн түрүүлэгшэдэ, харин тэрэнэй үгы байгаа хаань тэрэниие орлоһон хүндэ хандаха;

7) дуугаа үгэлгын, ханал хуряалгын дүнгүүд тухай тус тус ба доодо шатын комиссионуудай протоколнуудтай ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдтэй танилсаха, хабаатай комиссиһаа заагдаһан протоколнуудай ба документнүүдэй гэршэлэгтэй буулгабаринуудые абаха;

8) өөрын зэргэ тэмдэглэһэн ба өөрын фамили, нэрэ, обог, мүн комиссида адаглагшые эльгээһэн нийтын эмхийн нэрэ зааһан тэмдэг энгэртээ зүүхэ;

9) федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар комиссийн үйлэ хэрэгүүд (юумэ хээгүй байһан) тухай дээдэ шатын комиссида гү, али сүүдтэ гомдол бариха;

10) хабаатай комиссионуудта ханал хуряалгада хабаадагшад дуугаа үгэлгые дахинаа тоололгодо байлсаха.

9. Адаглагша эрхэгүй гэдэл:

1) ханал хуряалгада хабаадагшадта бюллетеньүүдые үгэхэ;

2) ханал хуряалгада хабаадагшын түлөө, тэрэ тоодо тэрэнэй гуйлтаар, бюллетень абалга тухай гар табиха;

3) ханал хуряалгада хабаадагшын түлөө, тэрэ тоодо тэрэнэй гуйлтаар, бюллетендэ тэмдэг табиха;

4) дуу үгэлгын нюуса эбдэһэн үйлэ ябуулаха;

5) комиссийн шийдхэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдэй бюллетень тоололгодо сэхэ хабаадаха;

6) комиссийн ажалда хаань хэһэн үйлэ ябуулаха;

7) ханал хуряалгада хабаадагшад дунда идхалга ябуулаха;

8) тус комиссийн шийдхэхэри абалгада хабаадаха.

10. Гадаадын (уласхоорондын) адаглагшад ажал ябуулага федеральна хууляар гуримшуулагдадаг.

11. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэд ханал хуряалга бэлдэлгые ба ябасынь мэдээсэлэй талаар харуулагда хабаадаха үедэ эрхэтэй гэдэл:

1) комиссионуудай зүблөөнүүдтэ байха;

2) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколтой, мүн дуугаа үгэлгын гү, али ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай бусад комиссионуудай протоколнуудтай танилсаха, тэрэ тоодо хоёрдохие бэлдэгдэһэн, тус протоколнуудай ба тэдэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй буулгабаринуудые хабаатай комиссиһаа абаха;

3) идхалгын хэмжээ ябуулануудта байлсаха, тэдэниие нураглан бэшэхэ;

4) дуугаа үгэлгын үдэртэ, уридшалан дуугаа үгэлгын үдэрнүүдтэ дуу үгэдэг газарта байлсаха, фото ба кино буулгабары хэхэ.

12. Тус тус комиссийн түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо гү, али секретарь комиссионуудай протоколнуудай болон бусад документнүүдэй буулгабары үнэмшэлдэг. Тийхэдэ дурдагдаһан нюурнууд үнэмшэлэгдэһэн саарһа дансада "үнэн" гү, али "буулгабаринь үнэн" гэдэн тэмдэглэл хэдэг, гараа табидаг, сагынь заадаг ба тус комиссийн тамга табидаг.

13. Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хуряалга үнгэргэхэ үдэр болотор 30 хоногһоо оройтуулангүй сэтгүүлшэдые бүридхэлдэ абаха гурим тогтоодог. Бүридхэлдэ абахая арсаһан ушарта заагдаһан комисси үндэһэтэй шийдхэхэри абажа, мэдүүлгэ баришадта шийдхэхэриин буулгабары үгэхэ уялгатай.

Статья 22. Комисси тараалга

1. Федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар комисси тараагдадаг.

2. Комисси тараалга тус тус комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй эрхэ түлөөлэгэ болуулха үндэһэн болодоггүй.

Бүлэг 5. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл бэелүүлгэ

Статья 23. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл бэелүүлгын гурим

1. ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерацийн эрхэтэн бүхэн гү, али бүлэг эрхэтэд ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй 20 хүнһөө үсөөн бэшэ тоогоор ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэлтэ бүлэг эмхидхэхэ эрхэтэй.

2. Үүсхэлтэ бүлэг Буряад Республикын тэрэниие бүридхэлдэ абаха тухай зууршалгатайгаар хунгуулин комиссида хандадаг, тэрэнь үүсхэлтэ бүлэгтэй хандаһан үдэрһөө эхилжэ ханал хуряалга эмхидхэлгын комиссийн үүргэ дүүргэдэг.

3. Үүсхэлтэ бүлэгтэй зууршалга дотор заагдадаг гэдэл:

1) ханал хуряалгада табихын тула үүсхэлтэ бүлэгтэй дурадхал асуудалай (асуудалнуудай) удха;

2) үүсхэлтэ бүлэгтэй гэшүүн бүхэнэй, мүн үүсхэлтэ бүлэгтэй нэрэһээ ажал ябуулаха бүлэгтэй нюурнуудай фамили, нэрэ, обог, түрэнхэн жэл, нара, үдэр ба газар, паспортын гү, али тэрэниие нэлгэһэн документын хубари, дугаар ба үгэлхэн жэл, нара ба үдэр, тэрэниие үгэлхэн зургаанай нэрэ ба тэмдэг заажа, ажаһуудаг газарайнь хаяг. Үүсхэлтэ бүлэгтэй зууршалгада заагдаһан бүлэгтэй бүхы гэшүүд гараа табиха ёһотой.

4. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэбжүүлхэн тухай шийдхэхэри абанан үүсхэлтэ бүлэгтэй суглаанай протокол зууршалгада хабсаргагдаха ёһотой.

5. Буряад Республикын хунгуулин комисси үүсхэлтэ бүлэгтэй зууршалгын ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй ороһон үдэрһөө хойшо 15 хоногтой туршада тэрэниие хаража үзэхэ ба шийдхэхэри абаха уялгатай гэдэл:

1) заагдаһан зууршалгын ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй федеральна хуулин, Буряад Республикын Конституцийн, Буряад Республикын хуулинуудай эрилтэнүүдтэ таараһан ушарта - тэдэниие Буряад Республикын Арадай Хуралда эльгээһэн тухай;

2) таараагүй ушарта - үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абахая арсаха тухай.

6. Буряад Республикын Арадай Хурал ханал хуряалгада табихын тула дурадхал асуудалай федеральна хуулин ба тус Хуулин 7-дохи статьягай эрилтэнүүдтэ таараһые шалгаха уялгатай.

Тийхэдэ шалгалгын болзор үүсхэлтэ бүлэгтэй ба зууршалгын тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй ороһон үдэрһөө хойшо 20 хоногһоо удааруулжа болохогүй. Заагдаһан зууршалга ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдые шалгалгын дүүрэгтэй үдэрһөө хойшо 15 хоногһоо оройтуулангүй Буряад Республикын Арадай Хурал иимэ шийдхэхэриинүүдэй нэгыне абадаг гэдэл:

1) ханал хуряалгада табигдаха асуудалай федеральна хуулин, Буряад Республикын Конституцийн ба тус Хуулин эрилтэнүүдтэ таараһые мэдэрхэ тухай;

2) ханал хуряалгада табигдаха асуудалай федеральна хуулин, Буряад Республикын Конституцийн ба тус Хуулин эрилтэнүүдтэ таараагүйе мэдэрхэ тухай.

7. Буряад Республикын Арадай Хурал үүсхэлтэ бүлэгтэй зууршалгын ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй ороһон үдэрһөө хойшо 5 хоногһоо оройтуулангүй тус үүсхэл тухай Буряад Республикын Президентэ, Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Федерацийн Советтэ, Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Россин Федерацийн Правительствата ба Россин Федерацийн Түбэй хунгуулин комиссида дуулгаха уялгатай.

8. ханал хуряалгада табигдаха асуудал федеральна хуулин эрилтэнүүдтэ харюусана гэжэ Буряад Республикын Арадай Хурал мэдэрбэл, Буряад Республикын хунгуулин комисси үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абадаг, бүридхэлдэ абалгын үнэмшэлгэ тэрэндэ үгэдэг, мүн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ энээн тухай мэдээсэдэг.

ханал хуряалгада табигдаһан асуудал федеральна хуулин эрилтэнүүдтэ таарана гэжэ Буряад Республикын Арадай Хурал мэдэрхэн үдэрһөө хойшо арбан табан хоногтой үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абаха тухай шийдхэхэри абтадаг.

9. Буряад Республикын хунгуулин комиссийн түхэлинь баталһан ба үүсхэлтэ бүлэгтэ үгэдэг бүридхэлдэ абалгын үнэмшэлгэ тэрэниие үгэлхэн үдэрһөө хойшо гурбан харын туршада хүсэндөө байдаг.

10. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэбжүүлгэдэ хабаатай эрхэ мэдэл тухай

арсадаанай гараһан ушарта Россин Федерацийн Президент, Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Федерацийн Совет, Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэ, Россин Федерацийн Правительство федеральна хуулин ёһоор ханал хуряалгада табигдаха асуудал федеральна хуулин ба тус Хуулин эрилтэнүүдтэ харюусана гэжэ мэдэрхэн Буряад Республикын Арадай Хуралда үүсхэлтэ бүлэгтэй түлөөлэгшэдэй хүдэлмэридэнь хабаадаха эрхэтэй зүбшэлэгын комисси байгуулхынь дурадхаха эрхэтэй. Зүбшэлэгын комиссийн хүдэлмэрийн үедэ тус статьягай 8-дахи зүйлдэ заагдаһан болзор зогсоогдодог.

11. ханал хуряалгада табигдаха асуудал федеральна хуулин эрилтэнүүдтэ харюусанагүй гэжэ Буряад Республикын Арадай Хурал мэдэрхэн ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абахая арсадаг.

12. Үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абахая арсаһан ушарта арсалтын шалтаг заажа, Буряад Республикын хунгуулин комисси тэрэндэ шийдхэхэри үгэдэг.

13. Федеральна хуулин үүсхэлтэ бүлэгтэй имагал Россин Федерацийн Конституци, федеральна хуулинуудые, Буряад Республикын Конституци, Буряад Республикын хуулинуудые хазагайруулан ушар үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абахы арсаха үндэһэн болодог. Бүридхэлдэ абалгы арсалта тушаа сүүдтэ гомдол барижа болоно.

Статья 24. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэһэн гар табилгануудые суглуулга

1. ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэмжэһэн ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилганууд суглуулгададаг. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэлдэмжэһын тула Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ бүридхэлдэ абтаһан ханал хуряалгада хабаадагшад тоогой хоёр процентын гар табилгануудые суглуулха хэрэгтэй. Гар табилгануудые суглуулгын гаргаша үүсхэлтэ бүлэг даадаг.

2. Үүсхэлтэ бүлэгтэ бүридхэлдэ абанан удаадахи үдэрһөө гар табилганууд суглуулгада болоно. Тийхэдэ эрхэтэдэй урид суглуулгадан гар табилганууд хараада абтахагүй. ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилга суглуулгын тула гар табилгын хууданууд ханал хуряалгын жасын тоосоогоор бэлдэгдэхэ ёһотой. ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэһэн ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилганууд 40 үдэр соо суглуулгададаг. Энэ хугасаагай туршада ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерацийн эрхэтэдэй хэрэгтэй хэмжээнэй гар табилгын суглуулгадаагүй хаа, саашадаа гар табилгануудые суглуулга болуулагдадаг.

3. Имагал ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй зоной дунда гар табилга суглуулжа болоно. Федеральна хуулин ёһоор Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд, Буряад Республикадахи нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудые, зөөрийн бүхы түхэл янзатай эмхинүүдэй хүтэлбэрийн зургаануудые, эмхи зургаануудые, комиссионуудай шийдхэхы дуунай гэшүүдые гар табилга суглуулгада хабаадуулжа, мүн гар табилгануудые суглуулгын үедэ ханал хуряалгада хабаадагшад баалажа гү, али гар табилганайнь түлөө урмашуулжа болохогүй. Федеральна хуулин ёһоор ажалай газарта, салин хүлэ, пенси, тэдэмжэ, социальна бусад түлбэринүүдые түлэжэ байхада ба түлэдэг газарта гар табилгануудые суглуулжа болохогүй. Тус хубийн эрилтэ эбдэжэ суглуулгадан гар табилганууд бодото бэшэ болодог.

4. ханал хуряалгада хуулин проект табилган ушарта гар табилгануудые суглуулган нюур Россин Федерацийн эрхэтэнэй түрүүлгын эрилтээр тус Хуулин проектын текст харуулха ёһотой.

5. Россин Федерацийн үйлэ хэрэгтэй тээ түлөө харюусажа шадаха гар табилгануудые суглуулха үедэ 18 наһа гүйсэхэн эрхэтэн ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудые суглуулха эрхэтэй. Үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшэ ханал хуряалгада хабаадагшад гар табилгануудые суглуулха нюуртай гар табилгануудые суглуулха тухай хэлсээ баталжа болоно. Тус хүдэлмэрийн түлбэри имагал үүсхэлтэ бүлэгтэй байгуулан ханал хуряалгын жасаһаа түлэгдэдэг. Үүсхэлтэ

бүлэг ханал хуряалга хабаадагшдад гар табилагнуудай суглуулаха бэлүүдэд нюурнуудай нэрэ тоолбори харуулха уялгатай.

6. Гар табилагын хуудаханууд тус Хуулийн хабсаргалтада үгээн түхэлөөр бэлдэгдэдэг. Гар табилагын хуудахандаа бэлдэгдэдэг:

1) "Буряад Республика" гэхэн үгэнүүд;
2) үүсхэлтэ бүлэг байгуулан Росси Федерациин эрхэтэнэй (эрхэтэдэй) фамили, нэрэ, обог; үүсхэлтэ бүлэг байгуулан хунгуулийн нэгдэлэй, нийтын нэгдэлэй нэрэ;

3) үүсхэлтэ бүлэг бүридхэлдэ абаха тухай Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин шийдхэбэрийн нара, үдэр ба дугаар; бүридхэлдэ абалга тухай үнэмшэлгын дугаар, тэрэниие үгээн жэл, нара, үдэр;

4) ханал хуряалгада табирын тула дурдахдаг асуудал.

7. Ханал хуряалгада хабаадагша гар табилагын хуудаханда гараа табидаг ба гараа табибан үдэр заадаг, мүн фамили, нэрэ, обогоо, түрэн жэлээ (дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһатай байбал — түрэн нара ба үдэр нэмжэ), ажаһуудаг газараа, Буряад Республикын ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй эрхэтэнэй паспорттын гү, али тэрэниие нэлгээн документын хубарил ба дугаар бэшэдэг. Гар табилагын хуудаханда гараа табибан ба гараа табибан үдэр заадаг, мүн фамили, нэрэ, обогоо, түрэн жэлээ (дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһатай байбал — түрэн нара ба үдэр нэмжэ), ажаһуудаг газараа, Буряад Республикын ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй эрхэтэнэй паспорттын гү, али тэрэниие нэлгээн документын хубарил ба дугаар бэшэдэг. Гар табилагын хуудаханда гараа табибан ба гараа табибан үдэр заадаг, мүн фамили, нэрэ, обогоо, түрэн жэлээ (дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһатай байбал — түрэн нара ба үдэр нэмжэ), ажаһуудаг газараа, Буряад Республикын ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй эрхэтэнэй паспорттын гү, али тэрэниие нэлгээн документын хубарил ба дугаар бэшэдэг. Гар табилагын хуудаханда гараа табибан ба гараа табибан үдэр заадаг, мүн фамили, нэрэ, обогоо, түрэн жэлээ (дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһатай байбал — түрэн нара ба үдэр нэмжэ), ажаһуудаг газараа, Буряад Республикын ханал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй эрхэтэнэй паспорттын гү, али тэрэниие нэлгээн документын хубарил ба дугаар бэшэдэг.

Гар табилагын хуудахан бүхэндэ гар табилагнуудые суглуулан нюур өөрынгөө фамили, нэрэ, обог, ажаһуудаг газарайнга хаяг, паспорттын гү, али Росси Федерациин эрхэтэнэй паспорт нэлгээн документын хубарил, дугаар ба үгээн жэл, нара, үдэр заажа, гар табилагын хуудаханда гараа табидаг ба гараа табибан үдэрэе бэшэдэг, мүн үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэ фамили, нэрэ, обогийнгоо хажууда өөрөө гараа табидаг ба гар табилагын хуудаханда тэрэниие оруулан жэл, нара, үдэр заадаг.

Статья 25. Ханал хуряалга зарлаха гурим

1. Ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэжэ суглуулан ханал хуряалгада хабаадагшдад хүрэхэ хэмжээнэй гар табилагнууд хууляар хараалагдахан гуримаар ханал хуряалга зарлаха үндэһэн болохо үгэдэг.

2. Гар табилагнуудые суглуулгын түгэсэһэнэй хүлээр, гэбэшье бүридхэлдэ абан тухай үнэмшэлгын болзорой дүүрэхэһэ урид үүсхэлтэ бүлэг Росси Федерациин эрхэтэдэй суглуулагдахан гар табилагнуудые тооложо, гар табилагнуудые суглуулгын дүнгүүд тухай протокол табидаг.

3. Ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэн суглуулагдахан ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнуудай ханал хуряалга зарлахын тула үзүүлэгдэдэг хэмжээн бүридхэлдэ абахада хэрэгтэй гар табилагнуудай тооһоо дээшэ, гэбэшье 10 процентһээ үлүү бэшээр, хэрбээ Федеральна хууляар ондоо гурим хараалагдаагүй хаань.

4. Тогтоогдоһон гуримаар дугаарлагдан ба оёгдоһон гар табилагтай хуудахануудые ба үүсхэлтэ бүлэгэй гар табилага суглуулгын дүнгүүд тухай протоколой хэһэг үүсхэлтэ бүлэгэй түлөөлэгшэд Буряад Республикын хунгуулийн комиссида дамжуулааг, тэрэнь гар табилагын хуудахан бүхэниие Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин тамгаар гэршэлдэг, гар табилагын үзүүлэгдэһэн хуудахануудай тоогой гар табилагнуудые суглуулгын дүнгүүд тухай протокол дотор заагдаһан гар табилагын хуудахануудай тоотой адил үүсхэлтэ бүлэгэй шалгадаг, харин үүлээрнь гар табилагын абтаһан хуудахануудай тоо ба гар табилагын мэдүүлэгдэһэн хуудахануудай ба гар табилагын хуудахануудые абан үдэр ба саг заажа, гар табилагын хуудахануудые абан тухай бэшэмэл түхэлэй гэршэлгэ үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэд үгэдэг.

Буряад Республикын хунгуулийн комисси гар табилагнуудые суглуулгын гурим сахилга, гар табилагын хуудахануудые тэмдэглэн бэшэлгэ, ханал

хуряалгада хабаадагшдад тухай мэдээнүүдэй ба ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэжэ суглуулагдахан ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнуудай үнэн зүбьень шалгадаг. Тус Хуулийн 24-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһон гар табилагнуудай 25 процентнь шалгагдаха ёһотой. Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин тогтооһон гуримаар Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин шийдхэжэ дуунай эрхэтэй гэшүүнэй үнгэргэһэн жээрэб хаялгын аргаар шалгагдаха ёһотой гар табилагын хуудаханууд шэлэгдэдэг.

5. Гар табилагын хуудахануудта байбашье, ханал хуряалга үнгэргэхэе үүсхэлтэ бүлэг зуража, гар табилагын хуудаханда гү, али гар табилагын дүнгүүд тухай протоколдо тэдэнэй гар табилагнуудые Буряад Республикын хунгуулийн комиссида үгэхэһөө урид тусгаар тэмдэглэһэн гар табилагнууд шалгагдааггүй ба хараада абтадаггүй.

6. Гар табилагын хуудахануудые шалгаха үедэ ханал хуряалга үнгэргэхэ нэгэл үүсхэл дэмжэжэ дэмжэжэ, нэгэ хүнэй хэдэн гар табилагын элрхэйлэгдэһэн ушарта гансал гар табилагын үнэн гэжэ тоологдодог, харин бусад гар табилагнуудын үнэн бэшэ гэжэ тоологдодог.

7. Элдэб нюурнуудай нэрэһээ нэгэ нюурай гү, али нэгэ нюурай зүгһөө ондоо нюурай табибан гар үнэн бэшэ гэжэ тоологдодог. Тиигэжэ табидагхан гар табилагнууд шалгалтада хабаадуулан шэнжэлэгшын бэшэһэн тобшололой үндэһэн дээрэ үнэн бэшэ гэжэ тоологдодог.

8. Бодото бэшэ гэжэ тоологдодог гэбэл:

1) ханал хуряалгада хабаадаха эрхэгүй нюурнуудай, тэрэ тоодо гар табилагын хуудаханда оруулаха үедэ 18 наһа гүйсөөгүй нюурнуудай гар табилагнууд;

2) гар табилагын хуудаханда буруу мэдээнүүдэ бэшэһэн нюурнуудай гар табилагнууд. Энэ ушарта Росси Федерациин дотоодын хэрэгүүдэй зургаанай албанай справкын, "хунгалта" гэжэ оньһото нужаагай утаһаар абтаһан ба Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин тушаалта нюурай электрон оньһото гар табилагын байхада, үгы гэбэл, гар табилагнуудые шалгаха талаар хүдэлмэридэ хабаадуулагдахан шэнжэлэгшын тобшололой байхада гар табилага бодото бэшэ гэжэ тоологдодог;

3) тус Хуулийн ёһоор хэрэгтэйдэ тоологдоһон мэдээнүүдэ бэшэгүй гү, али гар табилагын үдэр заагаагүй эрхэтэдэй гар табилагнууд;

4) гар табилагын хуудаханда гараараа бэшэ гү, али карандашаар эрхэтэдэй бэшэһэн гар табилагнууд;

5) ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэлгэдэ гараа табибан эрхэтэдэй ба гар табилагын хуудахануудые гэршэлэһэн нюурнуудай гар табилагын хуудаханда гараа табибан үдэрэе заажа бэшэһэн аад, тэрэнь тухай тухай тэмдэглэл хээгүй байбалнь, мүн эрхэтэдэй өөһэдөө бэшэжэгүй нара, үдэрые оруулагдахан гар табилагнууд;

6) тус тус мэдээнүүд дотор заһабаритай аад, эрхэтэдэй гү, али гар табилагын хуудахануудые гэршэлэһэн нюурнуудай тэрэнь тухай тусхай тэмдэглэл хээгүй гар табилагнууд;

7) гар табилагын хуудаханда бүхэ гар табилагнууд нимэ ушарнуудта гэбэл: гар табилагнуудые суглуулан нюурай ба (гү, али) үүсхэлтэ бүлэгэй түрүүлэгшын гар табилагын хуудаха өөрөө гэршэлэгшэй байһан гү, али нэгэшье гар табилагын үнэн бэшэ байһан, гар табилагнуудые суглуулан нюурай мэдээнүүдтэ, гар табилагнуудые үнгэргэһэн нюурнуудай, үүсхэлтэ бүлэгэй түлөөлэгшын гараа табибан үдэртэ тусгаар тэмдэглэгдэжэгүй заһабаринуудай байбал, үгы гэбэл, гар табилагнуудые суглуулан нюур тухай ба (али) найдалгата түлөөлэгшэ тухай мэдээнүүд хүсэд бэшэ, үгы гэбэл, бодото байдалһаа ондоо, үгы гэбэл, гар табилага суглуулан нюур тухай мэдээнүүд өөрын гараар оруулагдаагүй байхада;

8) үүсхэлтэ бүлэгэй бүридхэлдэ абтаһаһаа урид, үгы гэбэл, гар табилага суглуулан болзорой дүүрэхэһэн хойно гар табилагын хуудаханда оруулагдахан эрхэтэдэй гар табилагнууд;

9) тус Хуулийн 24-дэхи статьягай 3-дахи хубийн эрилтэ эбдэлгэтэйгээр суглуулагдахан ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнууд;

10) гар табилагын хуудаханда гараа табибан эрхэтэдэй, мүн гар табилагын тус хуудаханда оруулагдахан гар табилагнуудые суглуулаха үнгэргэһэн нюур-

нуудай тэдээн тухай мэдээнүүдэ өөһэдөө оруулаагүй байһан ушарта эрхэтэдэй гар табилагнууд - шалгалтада хабаадуулагдахан шэнжэлэгшын бэшэһэн тобшололой үндэһэн дээрэ;

11) тус Хуулийн 24-дэхи статьягай 6-дахи хубяар хараалагдахан эрилтэнүүдэ сахингүй бэлдэгдэһэн гар табилагын хуудаханда табидагхан бүхэ гар табилагнууд;

12) бүридхэлдэ абалгын үнэмшэлгын дугаар гар табилагын хуудаханда тэрэниие бэлдэһэнэй удаа оруулагдахан ушарта гар табилагын хуудаханда ханал хуряалгада хабаадагшдад бүхэ гар табилагнууд.

9. Ханал хуряалгада хабаадагша тухай мэдээ зүб ойлгожо ядахаар бэшээр хаһагануудай оруулагдахан ушар гар табилагнуудые үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрхэ үндэһэн болодоггүй.

10. Ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнуудай шалгалта үнгэргэхэ үедэ, тэрэ тоодо шалгалтада гэжэ гар табилагнуудые шэлэн абаха үедэ үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэд байха эрхэтэй.

Тиимэ шалгалта тухай ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнуудай тогтоогдоһон тоо үзүүлэһэн үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэд дуулагдаха ёһотой.

11. Гар табилагнуудай хуудахануудые шалгалгын дүүрэхэдэ эсэсэй протокол бэшгэдээг, тэрэнь соо хэлэгдэһэн гар табилагнуудай тоо, үзүүлэгдэһэн тоо ба ханал хуряалгада хабаадагшдад шалгагдахан гар табилагнуудай тоо, мүн үнэн бэшэ ба (али) бодото бэшэ гэжэ тоологдоһон гар табилагнуудай тоо, тиигэжэ тоолохын үндэһэтэйгээр (шалгалтагаар) заагдааг. Протоколой буулгабаритай үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэд ханал хуряалга үнгэргэхэ тухай асуудалай харагдаха ёһотой комиссиин зүблөөн болотор хоёр хоногһоо хойшо оройтуулангүй дамжуулагдааг. Тус статьягай 15-дахи хубийн 3-дахи зүйлөөр хараалагдахан хойшолоһон гар табилагнуудай шалгалтын асарһаа хаань, үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэ комиссида эсэсэй протоколой буулгабаритай суг ханал хуряалгада хабаадагшдад гар табилагнуудые бодото бэшэ бэшэ ба буруу гэжэ мэдэрхэ үндэһэ (шалгалт) заһан гар табилагын хуудахануудые шалгалгын дансын буулгабаринуудые хабтаһа, гар табилага ба гар табилагын хуудаханда мүн заалгатайгаар, абаха, мүн тус гар табилагнуудые бодото бэшэ ба буруу гэжэ мэдэрхэ үндэһэн боложо үгэһэн албанай документнүүдэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринуудые абаха эрхэтэй. Эсэсэй протокол ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэмжүүлгын дүн тухай комиссиин шийдхэбэридэ хабсаргадааг. Тус шийдхэбэрийн абтаһан хойно гар табилагнуудые дахинаа шалгажа, протколдо хубилалта оруулжа болохогүй.

12. Ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлгын гуримай федеральна хуулийн ба тус Хуулийн эрилтэнүүдтэ харюусаһан ушарта Буряад Республикын хунгуулийн комисси үүсхэлтэ бүлэгэй гар табилагын хуудахануудые ба гар табилагын дүнгүүд тухай протокол үзүүлэһэн үдэрһөө хойшо 15 хоногой туршада Буряад Республикын Арадай Хуралда гар табилагын хуудахануудые, гар табилага суглуулгын дүнгүүд тухай протоколой хэһэг ба тогтоолойngoо буулгабаритай эльгэдэг, тэрэнь Буряад Республикын Конституциин ёһоор ханал хуряалга зарлаха тухай шийдхэбэри абаха эрхэ түлөөлэгшэтэй. Комиссиин тогтоолой буулгабаритай мүн үүсхэлтэ бүлэгэй эльгэгдэдэг.

13. Федеральна хуулийн ёһоор Росси Федерациин гүрэнэй засагай зургаануудай ба Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай дунда ханал хуряалга зарлаһан ушараар эрхэ түлөөлэгшэ тухай арсадаанай бин болоһон ушарта ханал хуряалгы бэлдэлгэ Росси Федерациин Конституционно Сүүдэй шийдхэбэрийн гаратар зогсоогдодог.

14. Ханал хуряалга үнгэргэлгэ арсаһан ушарта Буряад Республикын хунгуулийн комисси ханал хуряалга үнгэргэлгэ арсаһан тухай шийдхэбэрийн абтаһан саһаа хойшо сүүдхын туршада арсалтын шалгалт заажа, шийдхэбэрийн буулгабаритай үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэд үгэхэ уялгатай.

15. Федеральна хуулийн ёһоор бүридхэлдэ абахая арсаха үндэһэн болодог гэбэл:

1) бүридхэлдэ абахын тула үзүүлэгдэһэн документнүүдэй дунда федеральна хуулийн ёһоор ханал хуряалга зарлахада хэрэгтэй документнүүдэй үгы байха;

2) хуулийн ёһоор гар табилагнуудые суглуулгын хоригдоһон газарта ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэһэн гар табилагнуудые суглуулан гар табилагнуудай хубийн 10 процентһээ ехэ байхадань, федеральна хууляар ондоо юумэн хараалагдаагүй хаань;

3) ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэжэ суглуулагдахан ханал хуряалгада хабаадагшдад хүрэхэгүй бодото гар табилагнуудай тоо гү, али шалгалтада шэлэгдэһэн гар табилагнуудай бүхэ тооһоо бодото бэшэ ба буруу гар табилагнуудай хубийн 10 процентһээ үлүү гараһые элрүүлгэ, федеральна хууляар ондоогоор тогтоогдоогүй ушар;

4) үүсхэлтэ бүлэгэй ханал хуряалгын жаса байгуулаагүй ушар. Ханал хуряалгын жасада мүнгэнэй үгы байла ханал хуряалгы арсалгын үндэһэн болодоггүй;

5) үүсхэлтэ бүлэгэй ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэжэ талаар ажал ябуулгатай номлолгодо, тус үүсхэл дэмжэлгэдэ гар табилагнуудые суглуулаха эмхидхэлгэдэ, мүн ханал хуряалгада тодорхой дүн туйлаха шэлгэлтэй ажал ябуулгата ханал хуряалгын жасын мүнгэ мүнгэһөө гадуур ханал хуряалгын жасын мүнгэ гаргашалгын хууляар тогтоогдоһон дээдэ шатын хэмжээнэй 5 процентһээ ехэ ондоо тээһээ ороһон мүнгэ хэрэглээг;

6) үүсхэлтэ бүлэгэй ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэжэ талаар ажал ябуулгатай номлолгодо, тус үүсхэл дэмжэлгэдэ гар табилагнуудые суглуулаха эмхидхэлгэдэ, мүн ханал хуряалгада тодорхой дүн туйлаха шэлгэлтэй ажал ябуулгата ханал хуряалгын жасын мүнгэ мүнгэһөө гадуур ханал хуряалгын жасын мүнгэ гаргашалгын хууляар тогтоогдоһон дээдэ шатын хэмжээнэй 5 процентһээ ехэ мүнгэ гаргашалга;

7) идалгын үедэ үүсхэлтэ бүлэгэй федеральна хууляар тогтоогдоһон хизаарлалтануудые сахяагүйе сүүдэй шийдхэбэригээр тогтооһон ушар;

8) үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшын тушаалай гү, али албанай булюо байдал нэгэ дахин бэшэ хэрэглээг.

16. Федеральна хуулийн ёһоор ханал хуряалгада табирын тула дурдахдагхан асуудалаар ханал хуряалга үнгэргэлгы арсаһан тухай шийдхэбэри Буряад Республикын хунгуулийн комиссиин абан ушарта үүсхэлтэ тус бүлэгэй гэшүүд энэ шийдхэбэрийн абтаһан үдэрһөө хойшо 2 жэлэй туршада нимэрхүү асуудалаар ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дахин гаргажа болохогүй.

Бүлэг 6. Ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэгэй эрхэ зэргэ

Статья 26. Тушаалай гү, али албанай байдалтай холбоотой хизаарлалтанууд

Тушаалай ба албанай байдалтай холбоотой хизаарлалтанууд федеральна хууляар тогтоогдодог.

Статья 27. Үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүдэй зэргэ

Федеральна хуулийн ёһоор үүсхэлтэй бүлэгэй гэшүүд ба найдалгата түлөөлэгшэд ханал хуряалга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлгын ба дэмжэлгын, ханал хуряалгын асуудалда ямар нэгэ харюу абалгын зорилгоор өөрын тушаалай гү, али албанай байдалтай аша нүлөө ашаглаха эрхэгүй.

Бүлэг 7. Ханал хуряалга тухай мэдээнүүдэ абаха ба гараах талаар эрхэтэдэй эрхэ хангалга

Статья 28. Ханал хуряалгы мэдээсэлэй талаар хангалга

1. ханал хуряалгы мэдээсэлэй талаар хангалгада ханал хуряалгада хабаадагшдад мэдээ дуулгалга, ханал хуряалгын асуудалнуудаар идалга ородог ба эрхэтэдэй бодомжотойгоор ханалаа мэдүүлгэдэ, ханал хуряалгын олондо мэдээжэ байлага нүлөөлдэг.

2. ханал хуряалгада хабаадагшдад мэдээ дуулгалга федеральна хуулийн ёһоор бэлүүлэгдэдэг.

Статья 29. Олонийтын ханал асуулга

1. ханал хуряалгатай холбоотой олонийтын ханал асуулгын дүн толилолго (тунхаглаага) хадаа ханал хуряалгада хабаадагшдад мэдээсэлээр хангалтын янза болоно.

2. Ханал хуряалгатай холбоотой олонийтын ханал асуулгын дүнгүүдье толилоодоо (тунхаглахдаа) тус толилоого (тунхаглаа) бэлдүүлэн олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүд, эрхэтэд ба эмхинүүд ханал асуулга хээн эмхине, хэгдээн сагыень, асуулганы зоной тоо, мэдээ суглуулгын арга, асуулга хээн тойрог, асуудалы найруулга, боломоор алдууе бүрихэн тоолоон сэгнэтэ, асуулга захинан ба тэрэнэй толилоого түлээн нюурье (нюурнуудье) зааха уялгатай.

3. Федеральна хуулийн ёһоор дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр табан үдэрэй туршада, мүн дуугаа үгэлгын үдэр нийтын ханал асуулгын дүнгүүдье, ханал хуряалгын дүнгүүдэй багсаамжал, үнгэргэгдэж байгаа ханал хуряалгатай холбоотой бусад шэнжэлгэнүүдье толилоого (тунхаглаа), тэрэ тоодо мэдээсэлэй-телехарилсалгын утаһанда (тэрэ тоодо "Интернет") табилга хорюултай.

Статья 30. Ханал хуряалга мэдээсэлэй талаар хангалгада хэрэглэгдэдэг теле-радиоамжуулгын эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүд

Федеральна хуулинуудай ёһоор ханал хуряалгые мэдээсэлэй талаар теле-радиоамжуулгын ба үе үе гарадаг хэблэлэй эмхинүүдэй хангалга федеральна хуулинуудаар гуримшуулагдадаг.

Статья 31. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга

1. Россин Федерацийн эрхэтэд, нийтын нэгдэлнүүд хуулар зүбшөөгдэһэн түгээлээр ба хуулар аргаар ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэж эрхэтэй.

2. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэгдэх гэбэл:

1) теле-радиоамжуулгын эмхинүүдэй утаһанда ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ; 2) олоной үмэнэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэлгын аргаар

3) хэблэлэй, абматый, зурагтай ба бусад идхалгын материалнуудые бэлдэлгын ба тараалгын аргаар;

4) хуулар хоригдоогүй бусад аргуудаар.

3. Үүсхэлтэ бүлэг идхалгын түхэл ба аргуудые өөрөө тодорхойлодог, тэрэнь өөрөө үнгэргэдэг, мүн хуулар тогтоогдоһон гуримаар ондоо нюурнуудые хабаадуула эрхэтэй.

4. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын гаргашанууд иматгал хуулар тогтоогдоһон гуримаар иматга ханал хуряалгын жасын мүнгөөр бэлдүүлгэдэг.

5. Федеральна хуулийн ёһоор ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалгада дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһа гүйсөөгүй нюурнуудые хабаадуула, тэрэ тоодо тиймэ нюурнуудай үгэ хэлэлгые идхалгын материалнуудта хэрэглэлгэ хоригдодог.

6. Федеральна хуулийн ёһоор ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэжнэ, идхалгын ямаршье асуудалнуудые гаргаха ба тараахан хоригдодог гэбэл:

1) Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудта, гүрэнэй бусад зургаануудта, Буряад Республикдахи нотагай өөһэдгын хүтэлбэрийн зургаануудта;

2) гүрэнэй гү, али хунгагдамал муниципальна тушаалуудые эзэлдэг нюурнуудта, гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшадта, зөөрийн түхэлөө нагагүй эмхинүүдэй хүтэлбэрийн зургаануудай гэшүүд болодог нюурнуудта (хүтэлбэрийн дээдэ зургаанынь суглаан болодог эмхинүүдтэ – эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулга хүтэлдэг зургаануудай гэшүүд) өөрын тушаалай гү, али албанай уялгануудые дүүргэхэ үедэнь, тус статьягай 7-дохн хубяар хараалагдаһан ба (али) тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэлгэтэйгээр ушарта;

3) сэрэгэй частынуудта, сэрэгэй эмхи зургаануудта ба эмхинүүдтэ;

4) ядуушуудта туһа хүргэдэг эмхинүүдтэ ба шажанай нэгдэлнүүдтэ, тэдэжэй үүсхэн байгуулан эмхинүүдтэ, мүн шажанай нэгдэлнүүдтэ түлөөлэгшэдтэ шүтэлгын заншал ёһолонуудые гүйсэдхэхэ үедэнь;

5) комиссинуудта, комиссинуудай шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ;

6) хари гүрэнэй эрхэтэдтэ, эрхэтэн бэшэ нюурнуудта, хари гүрэнэй хуулар нюурнуудта;

7) уласкоорондын эмхинүүдтэ ба уласкоорондын нийтын эмхинүүдтэ;

8) олондо мэдээсэл тараадаг хэ-

рэгсэлнүүдье хэблэн гаргадаг эмхинүүдэй түлөөлэгшэдтэ мэргэжэлэйнгээ ажал ябуулга бэлдүүлэхэ үедэнь.

7. Гүрэнэй гү, али хунгагдамал муниципальна тушаалуудые эзэлдэг нюурнууд ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэж, тэрэ тоодо теле-радиоамжуулгын эмхинүүдтэ утаһан дээрэ ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ, идхалгын материалнуудые гаргаха ба тарааха эрхэтэй, гэгэнь өөрын тушаалай гү, али албанай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэтэй.

Статья 32. Идхалгын хаһа

1. Идхалгын хаһа үүсхэлтэ бүлэгэй бүрихэлдэ абтаһан ба ханал хуряалгын жаса байгуулан үдэрһөө эхилдэг. Идхалгын хаһа дуугаа үгэлгын үдэр болотор нэгэ хоног урид нотагай сагай ноль часта болуулагдадаг.

2. Теле-радиоамжуулгын эмхинүүдэй утаһанда ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 28 үдэрэй үлөөд байхада эхилдэг ба дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр нэгэ сүүдхын үлөөд байхада нотагай ноль сагта дүүрдэг.

3. Дуу үгэлгын үдэр ба урда үдэрын ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хорюултай.

4. Дуугаа үгэлгын таһалгаһа, комиссийн байшан таһалгаһа гадуур федеральна хуулар тогтоогдоһон гуримаар орохо үүдэнһэнь 50 метрһээ дүтэ бэшэ урид үлгэгдэһэн идхалгын хэблэмэл материалнууд (хуудаланууд, плакатууд ба бусад зүйлнүүд) дуугаа үгэлгын үдэр хуушан газартаа үлэдэг.

5. Дуугаа үгэлгэ дахин үнгэргэһэн ушарта Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн дуугаа дахин үгэлгын үдэр зарлаһан үдэрһөө идхалгын хаһа эхилдэг, дуугаа дахин үгэлгын үдэр болотор нэгэ хоног урид ноль сагта болуулагдадаг.

Статья 33. Теле- ба радиоамжуулгын эмхинүүдэй утаһанда ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын юрэнхы эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Теле-радиоамжуулгын гүрэнэй эмхинүүд ба гүрэнэй үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд федеральна хуулар ба тус хуулар тогтоогдоһон гуримаар ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхэ эрхэ байдал үүсхэлтэ бүлэгтэ хангаха уялгатай. Теле-радиоамжуулгын заагдаһан эмхинүүдэй утаһанда агаарай саг ба заагдаһан үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ редакцинуудта хэблэлэй талмай түлөөһөөр, харин федеральна хуулинуудаар ба тус хуулар хараалагдаһан ушарнуудта ба гуримаар түлөөлэгшгүйгөөр (агаарай түлөөлэгшгүй саг, хэблэлэй түлөөлэгшгүй талмай) үгтэдэг.

2. Федеральна хуулийн ёһоор Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хунгуулийн хэдэн ажал ябуулгын, ханал хуряалгын ажал ябуулгын нэгэн доро үнгэргэгдэһэн ба заагдаһан ажал ябуулгануудта теле-радиоамжуулгын эмхинүүдэй утаһанда ба үе үе гарадаг хэблэлдэ идхалга үнгэргэлгын сагай тудалдаһан ушарта теле-радиоамжуулгын эмхин, үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинын зүбшөөлөгшгүйгөөр агаарай түлөөлэгшгүй сагай ба хэблэлэй түлөөлэгшгүй талмай хэмжээн дээшлүүлэгдэдэггүй.

3. Ханал хуряалгын ажал ябуулгын эхилхэлтэ урид жэлһээ бага бэшэ саг урид үүсхэн байгуулагдаһан гүрэнэй бэшэ теле-радиоамжуулгын эмхинүүд ба гүрэнэй бэшэ үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд үүсхэлтэ бүлэгтэ дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай үгэхэ эрхэтэй. Гүрэнэй бэшэ бусад теле-радиоамжуулгын эмхинүүд ба гүрэнэй бэшэ үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд үүсхэлтэ бүлэгтэ дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай үгэхэ эрхэтэй.

4. Ханал хуряалга үнгэргэхэдөө дамжуулгын сагай, хэблэлэй талмай түлбэрийн хэмжээн (Россин Федерацийн валютаар) ба бусад эрхэ нүхэсэл тухай мэдээлнүүдье идхалгын түрүүшын материалтай толилоодоһоо урид нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй теле-радио-амжуулгын эмхи, үе үе гарадаг хэблэлэй редакци дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай олгохо бэлэн байһан тухай дуулгаһан бэшэгтэй хамта толлохо ба Буряад Республикын хунгуулийн комиссида үзүүлэхэ ёһотой.

5. Теле-радиоамжуулгын гүрэнэй бэшэ эмхинүүд ба гүрэнэй бэшэ үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд, долоон хоногто

нэгэ дахинһаа үсөөн бэшэ барлагдадаг гүрэнэй үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд, теле-радиоамжуулгын тусхайлагдамал эмхинүүд ба үе үе гарадаг тусхайлагдамал хэблэлэй редакцинууд (соёл-гэгээрэлэй, хүүгэдэй, техникескэ, эрдэмэй ба бусад), теле-радиоамжуулгын муниципальна эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлэй муниципальна редакцинууд федеральна хуулийн ёһоор ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үгэргэлдэ дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай үгэхээ арсаха эрхэтэй. Тус тус комиссида тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдаһан дуулгалтын бэшэг тогтоогдоһон болзорто үзүүлэгшгүй ушар тиймэ арсалта гэжэ тоологдохо.

6. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдье хэблэн гаргадаг эмхинүүд ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэжнэ тулада Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн тогтооһон түхэлөөр ба гуримаар дамжуулгын сагай ба хэблэлэй талмай хэмжээнэй ба сэнгэй амьараа бүрихэл хэжэ, тиймэ мэдээлнүүдье тус комиссида дуугаа үгэлгын үдэрһөө хойшо арбан үдэрһөө сааша бэшэ үзүүлэхэ уялгатай.

7. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдье хэблэн гаргадаг эмхинүүд федеральна хуулийн ёһоор тус статьягай 6-дахн зүйлдэ заагдаһан дамжуулгын саг ба хэблэлэй талмай түлөөлөгшгүйгөөр ба түлөөлэгшгүйгөөр үгэхэн тухай саарһа баримтануудые дуугаа үгэлгын үдэрһөө хойшо гурбан жэлһээ бага бэшэ сагта хадагалах уялгатай.

8. Теле-радиоамжуулгын гүрэнэй эмхинүүдтэ ба үе үе гарадаг гүрэнэй хэблэлэй редакцинуудай дамжуулгын түлөөлөгшгүй саг ба хэблэлэй түлөөлөгшгүй талмай ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалгын хүдэлмэридэ үгэлгэдэ хабаатай гаргашанууд тус эмхинүүдтэ ба редакцинуудай ажал ябуулгын дүнгүүдтэ оруулагдадаг.

9. Теле-радиоамжуулгын гүрэнэй эмхинүүдтэ ба үе үе гарадаг гүрэнэй хэблэлдэ түлөөлөгшгүй ба түлөөлөгшгүй саг ба талмай үгэлгэ теле-радиоамжуулгын эмхин, хэблэлэй редакцинын ба үүсхэлтэ бүлэгтэ түлөөлөгшын хоорондо дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай үгтэхэһөөн урид бэшэмэл түхэлөөр баталһан хэмсээнэй ёһоор бэлдүүлэгдэдэг.

Статья 34. Телевидени ба радиоо ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга ябуулгын эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар телевидени болон радиоо идхалга хэжнэ эрхэ нүхэсэл ба гурим федеральна хуулар гуримшуулагдадаг.

Статья 35. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үе үе гарадаг хэблэлдэ ябуулгын эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ тараагдадаг ба долоон хоногой нэгэ удааһаа үсөөн бэшэ гарадаг гүрэнэй хэблэлнүүдтэ редакцинууд үүсхэлтэ бүлэгтэ үгэхэн идхалгын материалнуудта хэблэлэй талмай гарган үгэхэ уялгатай. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ тараагдадаг ба долоон хоногой нэгэ удааһаа үсөөн бэшэ гарадаг хэблэлэй редакци бүхэнэй үүсхэлтэ бүлэгтэ үгэхэ идхалгын материалнуудай хэблэлэй талмай долоон хоногой эгэлэ бага хэмжээн тус хэблэлэй долоон хоног бүрийн хэблэлэй талмай юрэнхы хэмжээнэй 5 процентһээ бага бэшэ байха ёһотой.

2. Федеральна хуулийн ёһоор долоон хоногой нэгэ удааһаа үсөөн бэшэ гарадаг гүрэнэй хэблэлэй редакцинууд ханал хуряалгын асуудалнуудаар толилоогын талмай түлөөһөөр үгэхэ ёһотой. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ тараагдадаг ба долоон хоногой нэгэ удааһаа үсөөн бэшэ гарадаг хэблэлэй редакци бүхэнэй нөөсэлэн үлөөдэг талмай юрэнхы хэмжээн тус статьягай 1-дэхи зүйлэй ёһоор үгтэдэг түлөөлөгшгүй хэблэлэй талмай хэмжээнһээ бага бэшэ байха, гэгэнь тэрэнь хоёр дахинһаа ехээр үлүүлэхэ ёһотой.

3. Тус хуулийн 33-дахн статьягай 4-дэхи зүйлэй эрхэ нүхэсэл дүүргэһэн гүрэнэй бэшэ хэблэлэй редакцинууд ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэжэдэ хэблэлэй талмай үгэхэ арсаха эрхэтэй.

4. Тус статьягай ёһоор бэлдүүлэгдэдэг идхалгын материалнуудые толилоого редакцинын зүгһөө ямар нэгэ тайлаартай, үүсхэлтэ бүлэгтэй хэмсэн тааруулаагүй нэрэнүүд болон зурагуудтай гарга ёһотой.

5. Үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ

толилогдоһон идхалгын бүхы материалнуудта тус толилоогын түлөө үүсхэлтэ бүлэг ханал хуряалгын жасаһаа мүнгэ түлөө гэхэн мэдээн байха ёһотой. Идхалгын материалнуудай түлбэриггүйгөөр толилогдоһон байбал, хэнэй толилуулһаниие зааһан мэдээн үгтэхэ ёһотой. Федеральна хуулийн ёһоор тус эрилтэ дүүргэхын түлөө харюусадаг үе үе гарадаг хэблэлэй редакци даадаг.

6. Үе үе гарадаг хэблэлдэ ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын бусад эрхэ нүхэсэлнүүд ба гурим федеральна хуулинуудаар гуримшуулагдадаг.

Статья 36. Олоной хабаадалгатай хэмжээнүүдэй аргаар ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын эрхэ нүхэсэлнүүд

Олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдтэ аргаар ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлгын эрхэ нүхэсэлнүүд федеральна хуулар гуримшуулагдадаг.

Статья 37. Хэблэмэл, шагналгын-харалгын ба идхалгын бусад материалнуудые бэлдэлгын ба тараалгын эрхэ нүхэсэлнүүд

Үүсхэлтэ бүлэг хэблэмэл, шагналгын-харалгын ба идхалгын бусад материалнуудые гаргалгын ба тараалгын эрхэ нүхэсэлнүүд федеральна хуулар гуримшуулагдадаг.

Статья 38. Хуулийн, ханал хуряалгада табигдаһан бусад гуримшуулгын хуулига шийдхэбэрийн проекттэй ханал хуряалгада хабаадагшадтай танилсаха эрхэ

Ханал хуряалгада хуулийн, гуримшуулгын-хуулига бусад шийдхэбэрийн проект ханал хуряалгада табигдаһан ушарта дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 30 үдэрһөө хойшо оройтуулангүй ханал хуряалгада хабаадагша тус проектын бэшэг территориальна комиссида абаха эрхэтэй. Тус текст бэлдэлгын ба тараалгын уялга үүсхэлтэ бүлэгтэ даалгагдадаг. Түлбэринь ханал хуряалгын жасын мүнгэнэй тоосоогоор хэгдэдэг.

Статья 39. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга хэжэдэ хизаар-лалтанууд

1. Ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэлдэ олондо мэдээсэлэй эрхэ сүлөө хэтэрүүлжэ болохогүй. Суглаан, митингнүүд дээрэ, олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдтэ үүсхэлтэ бүлэгтэ үгэ хэлэлгэнүүдтэ засаг хүсөөр булаха, Конституцияар хараалагдаһан байгуулга хүсөөр хубилгаха ба Россин Федерацийн бүрин бүтэн байдал эбдэхэ тухай урианууд, дай үүдхэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн идхалганууд байха ёһотой. Социальна үндэһэ яһатанай, шажанай үзэн ядалга ба хөмороо үүсхэлэн идхалга, мүн Россин Федерацийн хуулар тодорхойлогдоһон олондо мэдээсэл тараалгын эрхэ сүлөө ондоо аргаар хазагайруула хорюултай. Социальна үзэн шударга байдал тухай бодол хамгаалһан идхалга социальна хөмороо үүдхэлэн гэжэ харагдадаггүй. Оюун бодоло хабаатай зөөри тухай Россин Федерацийн хуули хазагайруулан идхалга хоригдодог.

2. Үүсхэлтэ бүлэгтэ ба тэрэнэй найдаглата түлөөлөгшэдтэ, мүн бусад нюурнуудта болон эмхинүүдтэ ханал хуряалгын асуудалнуудаар идхалга үнгэргэхэдөө ханал хуряалгада хабаадагшадые эдилгээр бээдэ таталга хорюултай гэбэл: эмхидхэлэй ажал ябууланһаа (ханал хуряалгада хабаадагшадтай гар табилгануудые суглууланһаа, идхалгын хүдэлмэриһөө) бэшэндэнь тэдэндэ мүнгэ, бэлэг ба бусад эд зүйл барюулаха; заагдаһан эмхидхэлэй ажал ябууланһан ханал хуряалгада хабаадагшадые дуугаа үгэлгын дүнһөө уламжалан шагналаар урмашуулаха гү, али урмашуулахаар найдуулаха; ханал хуряалгада гэжэ тусгаар бэлдэгдэһэн барламал материалнуудаа (тэрэ тус зурагтай) ба энгэрэй тэмдэгүүдтэ бэшэндэнь эд хэрэгсэл хүнгэлэлтэйгөөр худалдаха, ямаршье эд түлөөлөгшгүйгөөр тарааха; хуулийн ёһоор гүрэнэй засагай зургаануудай шийдхэбэреэр абтадаг үндэһэнһөө ондоогоор түлөөлөгшгүйгөөр, хүнгэлэлтэйгөөр туһа хангамжа хүргэхэ, мүн мүнгэ, үнэтэ саархануудые ба бусад эд хэрэгсэл (тэрэ тоодо дуугаа үгэлгын дүнгөөр) дамжуулан үгэхые найдууланһан

аргаар ханал хурялгада хабаадагшадта нүлөөлхэ.

3. Ханал хурялгын үедэ ханал хурялга болон тэрэнэй дүн лотерейн, боосоной ба эндүүтэй бусад нааданай зүйл болохо ёһогүй.

4. Үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүдэй ба найдалгата түлөөлэгшэдэй ханал хурялгын ажал ябуулгатай холбоогүй наймаанай ба бусад ажал ябуулгын, мүн заагдаһан нюурнуудай фамили гү, али дүрэ зураг хэрэглэгдэтэй наймаа гүйлгэхэ зар тунхагай түлбэри, мүн ханал хурялгын хүдэлмэрин үедэ наймаа гүйлгэхэ зар тунхагай түлбэри ханал хурялгын ажал ябуулгын үедэ ханал хурялгын жасын тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг. Дуугаа үгэлгын үдэр ба дуугаа үгэлгын урдаа үдэр наймаа гүйлгэхэ зар, тэрэ тоодо ханал хурялгын жасын мүнгэнэй тоосоогоор түлэгдэһэн, хорюултай.

5. Үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүд ба найдалгата түлөөлэгшэд, мүн ханал хурялгын ажал ябуулгын эхилхэнэй хойно бүрихэдэ абтаһан тус нюурнуудай ба эмхинүүдэй үүсхэн байгуулагдаһан, эзэдын, эзэлэгшэдэнь ба (али) эмхинүүдэй гэшүүд болодог эмхинүүд ханал хурялга үнгэргэлгын үедэ нигүүлэсхы сэдхэлэй ажал ябуулха эрхэгүй. Бусад хубин ба хуулига нюурнууд ханал хурялгын үедэ үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүдэй ба найдалгата түлөөлэгшэдэй гуйлтаар гү, али даабаряар, үгы гэбэл, тэдэнэй нэрэһэ нигүүлэсхы сэдхэлэй ажал үйлэ ябуулха, мүн нигүүлэсхы сэдхэлэй хэрэгтэй нэгэн доро ханал хурялгын асуудалуудаар идхалгын ажал ябуулха эрхэгүй. Ханал хурялгада хабаадагшадта ба Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ оршодог эмхинүүдтэ эд хэрэгсэлэй ба мүнгэнэй талаар туһалха гү, али туһа хангамжа үзүүлхэ тухай дурадалнуудтайгаар хубин ба хуулига нюурнуудта үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүдэй ба найдалгата түлөөлэгшэдэй хандаалга хорюултай.

6. Комиссинууд ханал хурялга үнгэргэхэ үедэ идхалгын тогтоогдоһон гурим сахилгыг хинадаг ба хэгдэһэн хазгайрал зайлуулха талаар хэмжээнүүдые абадаг.

7. Теле-радиодамжуулгын эмхин, үе үе гарадаг хэблэлэй редакцин зүгһөө хуурмаг хэблэмэл, шагналгын-харалгын ба бусад материалнуудые тарааһан, федеральна хуулин эрилтэ эбдэлгэтэйгээр хэблэлэй, шагналгын-харалгын ба бусад идхалгын материалнуудые тарааһан ушарта, мүн федеральна хуулар тогтоогдоһон ханал хурялгын асуудалуудаар идхалгын гурим эбдэһэн ушарта комиссинууд хуули хамгаалгын зургаануудта, сүүдтэ, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдэй талаар гүрэнэй бодол бэелүүлдэг гүйсэдхэхы засагай зургаанда хуули буса идхалгын ажал ябуулга болуулха, хуули бусын идхалгын материалнуудые хуряан абаха ба теле-радиодамжуулгын эмхине, үе үе гарадаг хэблэлэй редакцие, тэдэнэй тушаалта нюурнуудые, бусад нюурнуудые Россин Федерациин хуулар тогтоогдоһон харюусалгада татаха тухай зууршалгатайгаар хандаха уялгатай.

Бүлэг 8. ханал хурялгада мүнгэ һомололго

Статья 40. ханал хурялга үнгэргэлгы мүнгэн сангай талаар хаягалга

1. Ханал хурялга үнгэргэлгэтэй холбоотой гаршанууд республикын бюджетдээ үгтэһэн мүнгэнэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг. Тиэхэдэ республикын бюджетдээ комиссинуудта үгтэһэн мүнгэнэй тоосоогоор ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдотор иматгал ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэлгэдэ суглуулгадан гар табилгануудай шалгалтатый холбоотой комиссин гаршанууд хэгдэдэг.

2. Республикын бюджеттэ ханал хурялга үнгэргэлгэдэ хараалагдаһан мүнгэнэй гол захирагша хадаа Буряад Республикын хунгуулин комисси бэелүүлдэг.

3. Бюджетдэй мүнгэ ханал хурялгада гаргашалга тухай Буряад Республикын хунгуулин комиссин тоосоон Буряад Республикын Арадай Хуралда ханал хурялгын дүнгэй албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хоёр хараһаа оройтуулангүй үзүүлэгдэдэг. Буряад Республикын хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ ханал хурялга бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэдэ үгтэһэн мүнгэн зөөри мурьны

олодог ба мүнгэн хангай асуудалуудаар комиссин шийдхэбэринүүдтэ мүнгэнэй документүүдэй зохилгын түлөө ба заагдаһан мүнгэ хуулар тогтоогдоһон гуримаар ба болзрто гаргашалга тухай тоосолгын түлөө харюусалга даадаг.

4. Ханал хурялгын комиссинуудай данса бэшэг нээлгын ба эрхилэн хүтэлэлгын талаар банкын туһа хангамжын түлөө түлбэри абтадаггүй. Заагдаһан данса бэшэгтэ байһан мүнгэ хэрэглэһэнэй түлөө банк түрсэ түлэдэггүй.

5. Эдэб шатын бюджетүүдхэ мүнгэ абадаг комиссинууд заагдаһан бюджетүүдхэ абтаһан мүнгэнэй бухгалтерай, кассын бүрихэл ба тоосоо амяарнь бэелүүлдэг.

6. Ханал хурялга бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ, оньһото хэрэгсэлүүдые ашаглаагада ба хүгжөөлгэдэ болон комиссинуудай ажал ябуулга хангалгада гэжэ республикын бюджетдээ Буряад Республикын хунгалтын комиссида үгтэһэн мүнгэ зөөрин данса бэшэгүүдые нээлгын ба эрхилэлгын, тоо бүрихэлэй, тоосолгын ба дансаһаа дамжуулгын гурим Буряад Республикын хунгуулин комисси Буряад Республикын Улас түрын банктай хэлсэн тогтоодог. Мүнгэн зөөри комиссинуудай Россин Федерациин Түбэй банкын филиалуудта нээһэн, тэдэнэй үгы байбал – Россин Федерациин Нөөсэлэлгын Банкын филиалуудта нээһэн данса бэшэгүүдтэ дамжуулдаг.

7. Участково комиссинууд ханал хурялгын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө хойшо 10 хоногһоо оройтуулангүй территорияльна комиссинуудта мүнгэнэй талаар тоосоо үзүүлдэг. Территорияльна комиссинууд ханал хурялгын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө хойшо 30 хоногһоо оройтуулангүй Буряад Республикын хунгуулин комиссида мүнгэнэй талаар тоосоо үзүүлдэг.

Статья 41. ханал хурялгын жаса байгуулгын гурим

1. Үүсхэлтэ бүлэг ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлхэ ажал ябуулгада, тус үүсхэл дэмжэлгэдэ гар табилгануудые суглуулга эмхидхэхэ талаар, мүн ханал хурялгада тодорхой дүн абалгада шэглүүлэгдэһэн ажал ябуулгада мүнгэ һомолхын тулада өөрын жаса байгуулха уялгатай.

2. Үүсхэлтэ бүлэг мүнгэнэй асуудалуудаар найдалгата түлөөлэгшэдые томилох уялгатай, тэдэниен федеральна хуулар тогтоогдоһон гуримаар Буряад Республикын хунгуулин комисси бүрихэлдэ абадаг.

3. Федеральна хуулин ёһоор ханал хурялгын жасада хайн дуранай үгэлгэ оруулхын хорюултай гэбэл:

1) гадаадын оронуудһаа ба гадаадын хуулига нюурнуудһаа;
2) гадаадын оронуудай эрхэтэдхэ;
3) эрхэтэн бэшэ нюурнуудһаа;
4) дуугаа үгэлгын үдэртэ 18 наһа хүсөөгүй Россин Федерациин эрхэтэдхэ;

5) ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар (нээмэл түхэлэй акцитай бүлгэмүүдтэ – урда жэлэй акционерүүдэй нэрэ тоолбори табиха үдэртэ) уставайн (ниилүүлэгдэһэн) хүрэнгэдэ гадаадын хабаадалгын хубин 30 процентһээ ехэ байгаа хаань, гадаадын хабаадалгатай россин хуулига нюурнуудһаа;

6) уласхоорондын эмхинүүдхэ ба уласхоорондын ниитын хүдэлөөнүүдхөө;

7) гүрэнэй засагай зургаануудһаа ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрин зургаануудһаа;

8) гүрэнэй ба муниципальна эмхи зургаануудһаа, гүрэнэй ба муниципальна нэгдэхэмэл предприятинуудһаа;

9) ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар (нээмэл акцитай бүлгэмүүдхэ – урда жэлэй акционерүүдэй тоолбори табилгын үдэр) уставайн (ниилүүлэн) хүрэнгэдэ 30 процентһээ үлүү гүрэнэй ба (гү, али) муниципальна хубитай хуулига нюурнуудһаа;

10) гүрэнэй ба (али) нютагай өөһэдын хүтэлбэрин зургаануудһаа (үмсэлэлгын гуримаар үүсхэн байгуулагдаһан акцитай бүлгэмүүдхэ бэшэ); тус зүйлэй 5 ба 9-дэхи зүйлнүүдтэ заагдаһан хуулига нюурнуудай үүсхэн байгуулан эмхинүүдхэ; ханал хурялгын хүдэлмэрин эхилхэн үдэртэ (нээмэл акцитай бүлгэмүүдхэ – урда жэлэй акционерүүдэй тоолбори табилгын

үдэртэ) уставайн (ниилүүлэн) хүрэнгэдэ 30 процентһээ үлүү гүрэнэй ба (гү, али) муниципальна хубитай 5 ба 9-дэхи зүйлнүүдтэ заагдаһан хуулига нюурнуудһаа;

11) сэрэгэй частнуудһаа, сэрэгэй эмхи зургаануудһаа, хуули хамгаалгын зургаануудһаа;

12) нигүүлэсхы тэдхэмжэ хэдэг эмхинүүдхэ, шажанай нэгдэлнүүдхэ ба тэдэнэй үүсхэн байгуулан эмхинүүдхэ;

13) нэрээ заангүй үгэгшэдхөө. Фамили, нэрэ, обогоо, ажаһуудаг газараа заагаагүй гү, али өөр тухайгаа буруу мэдээнүүдые зааһан эрхэтэн, үгы гэбэл, налог түлэгшын нюур танилгын дугаар, эмхин нэрэ, банкын уялга мэдээнүүдые заагаагүй гү, али буруу мэдэе зааһан хуулига нюур нэрэгүй үгэгшэ гэжэ ойлгогдодог;

14) дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр жэлхэ бага сар урид бүрихэлдэ абтаһан хуулига нюурнуудһаа.

4. Эрхэтэн үгэлгэ оруулхандаа түлбэрин баримта саарһанда өөр тухайгаа нимэ мэдээнүүдые бэшэдэг гэбэл: фамили, нэрэ, обог, түрэнх жэл, хара, үдэр, ажаһуудаг газар, паспорттын гү, али тэрэниен нээлгэһэн документын хубарил ба дугаар, гүрэнэй эрхэтэн тухай мэдэе.

5. Хуулига нюур үгэлгэ оруулалгын баримтада бэшэдэг гэбэл: налог түлэгшын нюур танилгын дугаар, нэрэ, бүрихэлдэ абалгын жэл, хара, үдэр, банкын мэдээнүүдые, федеральна хуулар хараалагдаһан хизаарлалтануудай үгы тухай тэмдэг.

6. Үүсхэлтэ бүлэг нэрэгүй үгэгшын орууланһаа бэшэ ямаршы үгэлгые үгэгшэд бусааха эрхэтэй. Хэрбээ үгэлгые тиймэ үгэлгэ хэхэ эрхэгүй эрхэтэнэй гү, али хуулига нюурай оруулбал, үгы гэбэл, үгэлгын тус Хуулар тогтоогдоһон дээдэ хэмжээнхэ үлүү хэмжээгээр оруулагдаһан байбал, үгэгшэд дүүрэн хэмжээгээр гү, али хуулар тогтоогдоһон дээдэ хэмжээнхэ үлүү хубинь бусаагдадаг, харин нэрээ заангүй үгэгшэдэй мүнгэн гушан үдэрэй туршада республикын бюджеттэ оруулагдаха зэргэтэй.

7. Ханал хурялгын жаса ямар мүнгэ зөөрөз байгуулагдахаб гэбэл:

1) үүсхэлтэ бүлэгэй өөрын мүнгөөр, тэрэн ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хуулар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээ 1500 дахинһаа ехээр үлүүлхэ ёһогүй;

2) эрхэтэнэй хайн дуранай үгэлгөөр. Эрхэтэнэй хайн дуранай үгэлгын хэмжээн ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хуулар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээ 60 дахинһаа ехээр үлүүлхэ ёһогүй;

3) хуулига нюурнуудай хайн дураараа оруулан мүнгөөр. Хуулига нюурнуудай хайн дураараа оруулан үгэлгын хэмжээн ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хуулар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээ 600 дахинһаа ехээр үлүүлхэ ёһогүй.

8. Ханал хурялгын жасын мүнгэ гаргашалгын дээдэ хэмжээн ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдалаар федеральна хуулар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээ 7500 дахинһаа ехээр үлүүлхэ ёһогүй.

9. Ханал хурялгын жаса бүрихүүлхэн бүхы мүнгэн Буряад Республикын хунгуулин комиссин зүбшөөлөөр үүсхэлтэ бүлэгэй мүнгэн сангай талаар найдалгата түлөөлэгшын Россин Федерациин Нөөсэлэлгын банкын филиалуудта, тэдэнэй үгы хаань – Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ байдаг урьһаламжын бусад эмхинүүдтэ нээһэн ханал хурялгын тусхай дансануудта дамжуулагдадаг.

10. Заагдаһан дансануудые нээлгын ба эрхилэн хүтэлэлгын, ханал хурялгын жасануудай мүнгэнэй бүрихэлэй ба тоосолгын гурим Буряад Республикын хунгуулин комисси Буряад Республикын Улас түрын банктай хэлсэн таарууддаг. Ханал хурялгын жасануудай мүнгэнэй оролгын бүрихэлэй болон тоосолгын ба тэрэ мүнгыг гаргашалгын гурим ба түхэлье Буряад Республикын хунгуулин комисси тогтоодог.

Статья 42. ханал хурялгын жасын мүнгэ гаргашалгын гурим

1. Ханал хурялгын жасын мүнгэ зөөриен

мурьны олохо эрхэ тэдэниен байгуулан үүсхэлтэ бүлэгтэ хабаатай.

2. Ханал хурялгын жасын мүнгэн тусхай заагдаһан шэглэлтэй ба иматгал ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлгэдэ, тэрэ үүсхэл дэмжэлгэдэ гар табилгануудые суглуулгада ба ханал хурялгада тодорхой дүн туйлаагада шэглүүлэгдэһэн ажал ябуулгада үүсхэлтэ бүлэг ашагладаг.

3. Ханал хурялгын жасын мүнгэн ашагладаг гэбэл:

1) ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжэһэн ханал хурялгада хабаадагшадтай гар табилгануудые суглуулгада шэглүүлэгдэһэн эмхидхэлэй – техникскэ хэмжээнүүдые мүнгөөр хангалгада, тэрэ тоодо ханал хурялгада хабаадагшадтай гар табилга суглуулгада хабаадуулагдаһан нюурнуудай ажалай түлбэридэ;

2) ханал хурялгын асуудалуудаар идхалгада, мүн мэдээсэлэй ба зүбшэл заабарин хүдэлмэрин (туһа хангамжын) түлбэридэ;

3) эрхэтэдэй гү, али хуулига нюурнуудай хүдэлмэрин (туһа хангамжын) түлөө түлэгдэ, мүн үүсхэлтэ бүлэгэй ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлгэдэ, гар табилгануудые суглуулгада ба ханал хурялгада тодорхой дүн туйлаагада зорюулагдаһан ажал ябуулгатай сэхэ холбоотой бусад гаршануудые хаалгада.

4. Федеральна хуулин ёһоор ханал хурялгын хүдэлмэринтэй холбоотой тодорхой хүдэлмэри хэлгэ (туһа хангамжа үзүүлэгэ) тухай эрхэтэдтэй ба хуулига нюурнуудтай хэлсэнүүдые үүсхэлтэ бүлэгэй мүнгэн хангай талаар найдалгата түлөөлэгшэ баталдаг. Заагдаһан хүдэлмэри хэлгын (туһа хангамжа үзүүлэгын) түлөө үүсхэлтэ бүлэгэй ба хуулига нюурнуудай хоорондохи тоосоон гар дээрэхи бэшэ мүнгэ дансаһаа дансада дамжуулгын аргаар бэелүүлэгдэдэг.

5. Эрхэтэд ба хуулига нюурнууд иматгал ханал хурялгын жасаар дамжуулан үүсхэлтэ бүлэгтэ мүнгэн сангай (эд хэрэгсэлэй) туһаламжа үзүүлхэ эрхэтэй. Үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшын бэшэһэн зүбшөөлгүйгөөр ба ханал хурялгын тус жасаһаа түлэгэггүйгөөр ханал хурялгатай сэхэ гү, али холуур холбоотой ба ханал хурялга үнгэргэхэ үүсхэл дэмжүүлгэдэ болон ханал хурялгада тодорхой дүнгүүдые туйлаагада шэглүүлэгдэһэн түлөөһэтэ ажал хэлгэ, эд хуадалдага, туһа хангамжа үзүүлэгэ хоригдодог. Түлбэриггүйгөөр гү, али түлбэриггүйгөөр хямда сэнгээр хуулига нюурнуудай, тэдэнэй филиалуудай, түлөөлэгшэнүүдэй ба бусад байгууламжануудай ханал хурялгатай сэхэ гү, али тойруулан холбоотой ба ханал хурялгын үүсхэл дэмжүүлгэдэ, ханал хурялгада тодорхой дүнгүүдые туйлаагада шэглүүлэгдэһэн хүдэлмэри хэлгэ, туһа хангамжа үзүүлэгэ хорюултай. Ханал хурялгада бэлдэхэ ба үнгэргэхэ талаар гурбадахи нюурнуудые хабаадуулангүй, эрхэтэн хайн дураараа түлөөлэггүйгөөр өөрөө хүдэлмэри хэжэ, туһа хангамжа үзүүлжэ болодог.

6. Ханал хурялгын жасада ороһон лэ мүнгэ зөөри ханал хурялгада хабаадагшадтай гар табилга суглуулха талаар хүдэлмэрин түлбэридэ, ханал хурялгын асуудалуудаар идхалга үнгэргэлгэдэ, ханал хурялгын тодорхой дүн туйлаагада зорюулагдаһан ондоо ажал ябуулгада ашаглажа болодог.

7. Ханал хурялгын тусхай данса баригша - урьһаламжын эмхи Буряад Республикын хунгуулин комиссин, үүсхэлтэ бүлэгэй эрилтээр үе үе болоод үүсхэлтэ бүлэгэй ханал хурялгын тусхай дансада байһан мүнгэнэй оршо ба гарша тухай мэдэе үгэхэ уялгатай. Ханал хурялгын тусхай данса баригша - урьһаламжын эмхи Буряад Республикын хунгуулин комиссин зууршалгаар, мүн үүсхэлтэ бүлэгэй эрилтээр гурбан хоногой туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр гурбан үдэрэй үлэбэл, тэрэ дары ханал хурялгын жасануудай мүнгэнэй оршо гарша гэршэлхэн анха түрүүшын мүнгэн хангай саарһа баримтануудай үнэлэлгэтэй буулгабаринуудые үзүүлхэ уялгатай.

8. Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хурялгада дуугаа үгэлгын үдэр болотор үе үе болоод ханал хурялгын жасын мүнгэнэй оршо ба гарша тухай мэдээнүүдые толилуулхын тулада олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ эльгээдэг. Үе үе гарадаг гүрэнэй хэблэлнүүдэй редакцинууд заагдаһан мэдээнүүдые Буряад Республикын хунгуулин комиссиһаа абтаһаа хойшо гурбан үдэрэй туршада толилох уялгатай. Иимэ мэдээнүүд заатагүй толилогдохо ёһотой гэбэл:

1) ханал хурялгын жасаа мүнгэ гаргашалха талаар мүнгэн хангай хүдэллэг тухай, хэрбээ тэрэнэй хэмжээнэй ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдлаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээнһээ 500 дахин ехэ байбал;

2) ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдлаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээнһээ 200 дахин ехэ хэмжээнэй үгэлгэ ханал хурялгын жасада оруулан хуулига нюурнууд тухай;

3) ханал хурялга зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй байдлаар федеральна хууляар тогтоогдоһон ажалай салингай доодо хэмжээнһээ 30 дахин ехэ хэмжээнэй үгэлгэ ханал хурялгын жасада оруулан эрхэтэдэй тоо тухай;

4) үгэлгэ үгэгшэдэй бусаагдаһан мүнгэн, тэрэ тоодо бусаалгын үндэһэн тухай;

5) ханал хурялгын жасада ороһон мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн тухай ба тэндэһээ гаргашалагдаһан мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн тухай.

9. Үүсхэлтэ бүлэг Буряад Республикын хунгуулин комиссида өөрын ханал хурялгын жасын хэмжээн тухай, тэрэниие бүридүүлгын нөөсэ тухай, тус жасын тоосоогоор бүхы гаршанууд тухай мүнгэнэй хоёрһоо үсөөн бэшэ тоосоо ханал хурялгын дүнгүүдые албан ёһоор толилогдлын хүүлээр 30 үдэрһөө хойшолоулангүй үзүүлхэ уялгатай. Эсэсэй жэлэй тоосоондо ханал хурялгын жасын мүнгэнэй оршо ба гарша гэршэлһэн мүнгэн хангай саарһа баримтанууд хабсаргагдадаг. Мүнгэн хангай талаар эсэсэй тоосоондо хабсаргагдаха документүүдэй тоолбори Буряад Республикын хунгуулин комисси тодорхойлодог. Үүсхэлтэ бүлэг гар табилгын хуудануудые үзүүлхэтээ суг түрүүшын мүнгэн сангай тоосоо үзүүдэг.

10. Тус статьягай 9-дэхи хубида заагдаһан мүнгэнэй тоосоонуудай буулгабаринуудые Буряад Республикын хунгуулин комисси ороһонһоон хойшо 5 үдэрһөө оройтуулангүй олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ дамжуулдаг. Гүрэнэй үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд комиссийн тэдээндэ үгэһэн тоосоонуудые (тоосооной мэдээнүүдые) табан үдэрэй туршада толилог уялгатай.

11. Дуугаа үгэлгын үдэрэй хүүлээр ханал хурялгын тусхай жасада байһан гаргашалагдаагүй мүнгые үүсхэлтэ бүлэг үгэлгэ оруулан, үгы гэбэл, дансаар дамжуулан эрхэтэдтэ ба хуулига нюурнуудта үгэһэн хубяарнь хараадуулан бусааха уялгатай. Дуу үгэлгын хүүлээр гүшан хоногой үнгэрхэдэ ханал хурялгын тусхай дансада гаргашалагдаагүй үлэһэн мүнгые урьһаламжын эмхи Буряад Республикын хунгуулин комиссийн бэшэһэн заабаряар арсалтагүй гуримаар орохо ёһотойнь тус комиссийн дансада, харин ханал хурялгын жасын тусхай дансада үлэһэн мүнгые 60 үдэрэй туршада - республикын бюджеттэ оруулаха уялгатай.

12. Ханал хурялгын жасын, тус жасада хайн дуранай үгэлгын ба дансааха үгэһэн мүнгэндэ налог тохолгын, мүн тус жасын мүнгэ гаргашалгын гурим федеральна хууляар тогтоогдодог.

13. Ханал хурялгын жасын мүнгэ бүридүүлгын ба гаргашалгын гуримые Буряад Республикын хунгуулин комисси хинадаг. Россин Федерацийн эрхэтэдые байһан ба ажаһуудаг газартань бүридхэл хэдэг зургаанууд, хуулига нюурнуудые гүрэнэй бүридхэлдэ абалгые бээлүүдэд эрхэ түлөөлэлгэтэй зургаанууд Буряад Республикын хунгуулин комиссийн зууршалгын тэдээндэ ороһоорнь табан үдэрэй туршада эрхэтэдэй ба хуулига нюурнуудай ханал хурялгын жасада үгэлгэ оруулахадаа гү, али данса бэшэгтэ дамжуулахадаа зааһан мэдээнүүдэй шалгалта бээлүүлхэ ба шалгалтын дүн тухай тэрэндэ мэдээсэлхэ уялгатай.

Статья 43. Хиналтын-шалгалтын албан

Буряад Республикын хунгуулин комиссида ханал хурялга бээлхын ба үнгэрхын тула үгтэһэн мүнгэ тусхай зорилгоор гаргашалгын, мүн ханал хурялгын жасада мүнгэ оруулагын, тэрэнэй тоо зүбөөр бүридхэлгын ба ашаглалгын хиналта бээлүүлхын, үүсхэлтэ бүлэгэй мүнгэн хангай тоосоонуудые шалгахын тула федеральна хуулин ёһоор ажал ябуулгая бээлүүдэд хиналтын-шалгалтын бүлэг байгуулагдадаг.

Бүлэг 9. Ханал хурялгада дуугаа үгэлгы, ханал хурялгада хабаадагшадтай дуу тоололгы, ханал хурялгын дүн тогтоолгы ба тэрэниие толилоггы эмхидхэлгэ ба бээлүүлгэ

Статья 44. Дуугаа үгэлгын байшан таһалга

1. Дуугаа үгэлгын байшан таһалга участково комиссийн мэдэлдэ түлөөлгөүгөөр нютагай захиргаанай толгойлогшо, харин федеральна хуулинуудаар хараалагдаһан ушарнуудта хуулига нюурнууд тухай;

2. Дуугаа үгэлгын байшан соо кабинатай гү, али гэрэлтүүлэгдэһэн ба карандашһаа ондоо бэшэхэ зүйлнүүдээр хангагдаһан нюусаар дуугаа үгэдэг тусгаар түхээрэгдэһэн газартай зал байха ёһотой.

3. Дуугаа үгэлгын таһалга соо, үгы гэбэл, заагдаһан таһалгын урда участково комисси мэдээсэлэй самбар түхээрэдэг, тэрэн дээрэ ханал хурялгын асуудалнууд тухай мэдээсэлэй материалнуудые, тэрэ тоодо ханал хурялгада табигдаһан гуримшуулгын шийдхэбэрийн текст, бюллетень (бюллетеньүүдые) тэмдэглэхэ бүхы аргануудые харуулан ханал хурялгада дуугаа үгэлгын бюллетеньүүдэй түхэнүүдые үлгэн түхээрэдэг. Мэдээсэлэй заагдаһан материалнууд ханал хурялгын асуудалнуудаар идхалгын шэнжэтэй байха ёһотой.

4. Дуугаа үгэлгын таһалга соо дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй тодорхойлогдоһоо тэдэниие оруулжа байхын тула зорюулагдаһан дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томо болгоһон түхэл байха ёһотой. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томодогдоһон түхэлгэ дуугаа үгэлгын эхилтэр үлгэдэгдэг ба участково комиссийн гэшүүдэй, адаглагшадтай харахаар, тэрэн соохи мэдээнүүдые ойлгохоор газарта байха ёһотой.

5. Дуугаа үгэлгын таһалга соо хууридаа байха хайрсагууд табигдадаг. хууридаа байха хайрсагуудай орондо дуу тоололгын техничкэ хэрэгсэлнүүд, тэрэ тоодо бюллетеньүүдые илган шалгаха техничкэ программатай түхээрэгдэһэн үдэр хэрэгсэлгэжэ болно. Электрон оньһотой аргаар дуугаа үгэлгын үнгэрхэдэ электрон аргаар дуу үгэлгын түхээрэгдэһэн үдэр хэрэгсэлгэдэг.

6. Дуугаа үгэлгын таһалга хадаа бюллетень үгэдэг газарнуудын, дуугаа нюусаар үгэлгын газарнууд ба хайрсагуудын, дуу тоололгын техничкэ хэрэгсэлнүүдын ашаглагдаха үедөө участково комиссийн гэшүүдэй, адаглагшадтай зэргэ харахаар түхээрэгдэһэн байха ёһотой.

Статья 45. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ

1. Ханал хурялгада хабаадаха эрхэтэйшүүлэй нэрэ тоолборидо оруулагдаһан Россин Федерацийн эрхэтэн ханал хурялга үнгэрэгдэхэ үдэр болотор 30 хоногһоо бага бэшэ сар урид ханал хурялгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ханал хурялгын участогтай байшанда ханал хурялгын үнгэрэгдэхэ үдэр ошожо шадахагүйб гэжэ ойлгобол, дуугаа үгэлгын үдэр Буряад Республикын хизаарта ханал хурялгын байха участок дээрэ ханал хурялгада хабаадаха эрхэтэй болохын тула бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ участково комиссиһаа абаха эрхэтэй.

2. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ абаһан ханал хурялгада хабаадагшад абаһан үдэрөө заажа, ханал хурялгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо гараа табигдаг. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ үгэхдөө бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ үгэлгын тоолбори дотор бүридхэлдэ оруудаг. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ харуулжа, эрхэтэн ханал хурялгын ондоо участогта ханал хурялгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо оруулагдаха ёһотой. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгын хуби эрхэтэнэй хараһаар байтар таһалагдадаг ба участково комиссийн секретарьта хадагалагдадаг. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгын түхэл, тэрэниие бээлхын ба ашаглалгын гурим, ханал хурялга үнгэрэхэдэ хэрэгсэлгэдэг бүридхэлһөө гаргада үнэмшэлгэнүүдэй тоо, мүн дээдэ гарай комиссиинуудай доодо гарай комиссиинуудта дамжуулагда табигдадаг эрилтэнүүд Буряад Республикын хунгуулин комиссиар дуугаа үгэлгын үдэр болотор 60 үдэрһөө сааша

оройтуулангүй баталагдадаг. Бүридхэлһөө гаргада үнэмшэлгэ нягта тоосооной документ болоно.

Статья 46. Бюллетень

1. Ханал хурялгада хабаадахын тулада ханал хурялгада хабаадагшад бюллетень абадаг.

2. Бюллетеньүүд Буряад Республикын имагай хунгуулин комиссийн захиралаар бээлгэдэг. Бюллетеньүүдые дугаарлажа болохогүй. Хэгдэһэн бюллетеньүүдэй тоо ханал хурялгада хабаадагшадтай тооһоо 1,5 дахинһаа үлүү байжа болохогүй.

3. Бюллетенийн түхэл ба текст, бюллетеньүүдэй тоо, мүн бюллетеньүүдые бээлхын хиналта бээлүүлхэ гурим Буряад Республикын хунгуулин комисси дуугаа үгэлгын үдэр болотор 25 хоногһоо оройтуулангүй баталдаг. Бюллетеньдэ бэшэһэнийн тэрэнэй нэгэ талада багтаха ёһотой. Дуугаа үгэлгэ дахин үнгэрэгдэһэн ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси дахин дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэхэ тухай шийдхэбэри абалгатай нэгэн доро бюллетенийн текст, бюллетеньүүдэй тоо баталдаг.

4. Ханал хурялгада табигдаһан асуудалай текст бюллетень соо бээлгэдэг ба дуугаа үгэлгын хүсэлөө мэдүүлгын удхань "Зүб" гэхэ гү, али "Үгы" гэһэн, үгы гэбэл, "Зүбшөөнэб" гэхэ гү, али "Буруушаанаб" үгэнүүдээр заагдадаг, баруун хажуу тээн хөөһон тэбхэрнүүд байха. Ханал хурялгада хуулига-гуримшуулгын шийдхэбэрийн проектын табигдаһан байбал, бюллетень соо тэрэнэй текст бээлгэдэг, үгы гэбэл, тэрэ документын нэрэ заагдадаг.

5. Бюллетень соо тэрэниие тэмдэглэхэ гурим тухай ойлгууламжа байха ёһотой.

6. Бюллетеньүүд ород хэлэн дээрэ барлагдадаг. Буряад Республикын хунгуулин комиссийн шийдхэбэрээр бюллетеньүүд ород ба буряад хэлэнүүд дээрэ, харин хэрэгтэй ушарнуудта - Россин Федерацийн арадуудай бүлгөөрөө ажаһуудаг дэбисхэртэ тэдэнэй хэлэн дээрэ барлагдадаг. Ханал хурялгын участогта дуугаа үгэлгын бюллетеньүүдэй хоёр ба тэрэнһээ олон хэлэнүүд дээрэ барлагдаа хаа, ород хэлэн дээрэ бээлгэдэһэнийн бюллетень бүхэндэ байха ёһотой. Энэ ушарта дуугаа үгэлгын бюллетенийн текст Буряад Республикын хунгуулин комисси баталдаг.

7. Ханал хурялгын хунгалтатай ба бусад ханал хурялгатай нэгэ үдэр тудалдаһан ушарта ханал хурялга бүхэндэ дуугаа үгэлгын бюллетеньүүд хэдэн ондоо үнгэтэй саарһан дээрэ бээлгэдэг, үгы гэбэл, бюллетень бүхэн илгаруулахаар ондоо тэмдэгтэй байдаг.

8. Хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхийн бээлхэн бюллетеньүүдые тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд хуулин ёһоор бюллетеньүүдые захила хэһэн Буряад Республикын хунгуулин комиссийн шийдхэлхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ актаар баталан дамжуулагдадаг, тэрэн соонь акт бээлхэн үдэр сар, мүн дамжуулагдаһан бюллетеньүүдэй тоо заагдадаг. Багсалһан бюллетеньүүдые захилда зохих тоогоор дамжуулаһан хүүлээр хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхийн хүдэлмэрилэгшэд үлүү гараһан (тиимэ бюллетеньүүдэй байгаа хаа) бюллетеньүүдые үгы хэдэг. Бюллетень комиссийн гэшүүдтэ дамжуулгын, бюллетеньүүдые үгы хэлгын газар ба сар тухай бюллетень бээлхэ захила хэһэн Буряад Республикын хунгуулин комисси тус хэблэлэй эмхийн бюллетень абахаһаа хоёр хоног урид шийдхэбэри абаха ёһотой Тус комиссийн ямаршые гэшүүн, ханал хурялгын үүсхэлтэ бүлэгэй түлөөлэгшэ тус зүйлдэ заагдаһан актнуудта заагдаһан нюур бүхэн гар табиха эрхэтэй.

9. Хэблэлэй үйлдэбэрийн эмхийн бюллетеньүүдые абаһан Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хурялга эмхидхэн комиссийн тогтооһон болзорто бюллетеньүүдые хубааха тухай өөрын шийдхэбэрийн үндэһэн дээрэ тэдэниие актаар территориальна комиссиинуудта дамжуулдаг. Территориальна комиссиинууд нимэл гуримаар бюллетеньүүдые участково комиссиинуудта дамжуулдаг. Доодо гарай комиссида дээдэ гарай комиссиһаа бюллетеньүүдые дамжуула тухай акт хоёр хэһэгээр хэгдэдэг, тэрэн соонь тэрэниие бээлхэн үдэр ба сар, мүн дамжуулагдаһан бюллетеньүүдэй тоо заагдадаг.

10. Участково комиссиинуудта бюллетеньүүдые дамжуула дуугаа үгэлгын

(тэрэ тоодо сарһаа урид дуугаа үгэлгын) үдэр хүртээр нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй бээлүүлэгдэдэг. Тийхэдэ участково комиссида дамжуулагдаха бюллетеньүүдэй тоо хунгуулин участок дээрэ ханал хурялгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо бюллетень дамжуулгын үдэрэй байдлаар оруулагдаһан тооһоо 0,5 процентээр үлүүлжэ (хоёр бюллетеньдэ бага бэшэ) ба бюллетень дамжуулан үдэрэй байдлаар ханал хурялгын тус участок дээрэ нэрэ тоолборидо оруулагдаһан зоной тооһоо 70 процентһээ бага байжа болохогүй. Участково комиссиинуудта бюллетеньүүдые дамжуула үедэ тэдэниие тоолодог ба гологдоһонниие илгадаг, гологдоһон бюллетеньүүдые элирүүлбэл комиссийн гэшүүд үгы хэдэг, тэрэн тухай акт бээлгэдэг.

11. Дээдэ гарай комиссиһаа доодо гарай комиссида бюллетеньүүдые дамжуулаха, гологдоһонниие усадхада тэдэ комиссиинуудай гэшүүд, үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүд байха эрхэтэй. Тоологдоһон нюурнуудта бюллетеньүүдые дамжуулгын газар ба сар тухай тус комисси дуулгадаг, тэрэшэлэн үүсхэлтэ бүлэгэй нэгэнһээ үсөөн бэшэ түлөөлэгшэдэ дамжуулгын үедэ байлсаха боломжо үгэхэ уялгатай. Тийхэдэ тоологдоһон ямаршые нюур бюллетеньүүдые дамжуулаха, мүн тэдэниие илгахада, усадхада бээлгэдэг акта гар табиха болодог.

12. Бюллетеньүүдые дамжуулгын ба бүрин байлгахын түлөө харюусалга бюллетеньүүдые дамжуулдаг ба абадаг комиссиинуудай түрүүлэгшэнэр даадаг.

13. Участково комиссийн абаһан бүхы бюллетеньүүдэй нюур талада, дээдэ баруун углуудаа участково комиссийн хоёр гэшүүдэй гар табигдажа, комиссийн тамгаар гэршээлэгдэдэг.

14. Дуугаа үгэлгын сагай дүүрэхэдэ комиссиинуудта байһан хэрэгсэлгэдэггүй бюллетеньүүд тоологдодог ба таһа татагдадаг. Участково комиссиинуудта энэ гурим тус Хуулин 51-дэхи статьягай 4-дэхи хубийн ёһоор бээлүүлэгдэдэг. Ондоо комиссиинуудта хэрэгсэлгэдэггүй бюллетеньүүдые таһа татахада тооһон зааһан акт бээлгэдэг. Бюллетеньүүдые таһа татахада тус Хуулин 21-дэхи 3-дахы хубида заагдаһан нюурнууд байха эрхэтэй. Тэдэ бюллетеньүүдые комиссийн секретарь бусад саарһа дансануудтай хадагалдаг.

15. Электрон оньһоор дуугаа үгэлгын түхээрэгдэ хэрэгсэлэн ханал хурялга үнгэрэгдэхэ электрон оньһотой бюллетень хэрэгсэлгэдэг. Бюллетенийн түхэл ба текст Буряад Республикын хунгуулин комисси дуугаа үгэлгын үдэр болотор 20 үдэрһөө оройтуулангүй баталдаг ба тэрэн тус статьягай 4-6-дахы хубинуудаар хараалагдаһан эрилтэнүүдтэ таараха ёһотой. Дахинаа дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэһэн ушарта электрон оньһотой бюллетенийн текст Буряад Республикын хунгуулин комисси дахинаа дуу үгэлгэ тухай шийдхэбэри абалгатай хамта баталдаг.

Статья 47. Дуугаа үгэлгын гурим

1. Ханал хурялгын бүхы участогуудта дуугаа үгэлгэ нютагай сагай 8-һаа 20 час болотор үнгэрэгдэдэг. Ажалайн сагай дуугаа үгэлгын сагай тудалдадаг (таһалгаряагүй ажалай гуримтай гү, али вахтын гуримаар хүдэлдэг предпрятинуудта хүдэлхэдэнь) ханал хурялгада хабаадагшадтай ажаһуудаг газартай байдаг участогтай дэбисхэртэ дээрэ ханал хурялгын үнгэрэгдэһэн ушарта, Буряад Республикын хунгуулин комиссийн шийдхэбэрээр энэ участок дээрэ дуугаа үгэлгын эхилхэ сар нэгэ бага урид, гэбэшье хоёр чашаа ехэ бэшээр нэлгэгдэжэ болодог. Дуу үгэлгын сар ба газар тухай территориальна ба участково комиссиинууд олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр дамжуулан гү, али ондоо аргаар дуугаа үгэлгын үдэр болотор хорин хоногһоо оройтуулангүй, харин сарһаа урид ба дахинаа дуугаа үгэлгэ үнгэрэгдэхэ дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр табан үдэрһөө оройтуулангүй ханал хурялгада хабаадагшадта дуулгаха уялгатай.

2. Дуугаа үгэлгын үдэр нютагай сагаар 8 часта участково комиссийн түрүүлэгшэ ханал хурялгын участогые нээгдэбэ гэжэ соносходог ба комиссийн гэшүүдтэ байһан ханал хурялгада хабаадагшадта, тус Хуулин 21-дэхи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта дуу үгэлгын хайрсагуудые (дуу тоололгын техничкэ түхээрэгдэһэн хооһон таһагуудые - хэрбээ тэрэниие хэрэгсэлбэл) харуулдаг, хүүлээрнь

участково комиссийн тамгаар тамгалдаг. Үүлээрнэ участково комиссийн түрүүлэгшэ нанал хуряалгада хабаадагшадые дуугаа үгэхыень уридаг.

3. Нанал хуряалгада хабаадагша бүхэн дуугаа өөрөө үгэдэг, нанал хуряалгада бусад хабаадагшадай түлөө дуугаа үгэжэ болзошгүй.

4. Бюллетеньүүдые нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан хабаадагшадта паспорт гү, али эрхэтэнэй паспорт хэлгэдэг документ, харин нанал хуряалгада хабаадагшын бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшлэгээр дуугаа үгэхэ хаань, бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшлэгэ үзүүлэхэдэнь үгэдэг.

5. Бюллетень абахадаа нанал хуряалгада хабаадагша нэрэ тоолборидо паспортын гү, али паспорт хэлгэдэг документаһын хубарил ба дугаар бэшэдэг. Нанал хуряалгада хабаадагшын зүбшөөлөөр, үгы гэрээ, тэрэнэй гуйлтаар эрхэтэнэй паспортын гү, али тэрэниие хэлгэһэн документаһын хубарил ба дугаарые участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүн нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо бэшэжэ болодог. Нанал хуряалгада хабаадагша зүб бэшэһыень шалгажа, бюллетень абаһан тухай нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборин зохихо мүртэ гараа табидаг. Бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшлэгээр дуугаа үгэһэн ушарта нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо нэмэлтэ тэмдэг хэгдэдэг. Хэдэн бюллетеньүүдээр нэгэн доро дуугаа үгэлгэ үнгэргэһэн ушарта нанал хуряалгада хабаадагша бюллетень бүхэнэй түлөө гар табидаг. Нанал хуряалгада хабаадагшада бюллетень (бюллетеньүүдые) үгэһэн участково комиссийн гэшүүн нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо мүн лэ гараа табидаг.

6. Нанал хуряалгада хабаадагша бюллетенийн хүсэлөө мэдүүлгын ямар нэгэ хубилбарыие шэлэһэн тэбхэртээ ямар нэгэ тэмдэг табиалгын аргаар дуугаа үгэдэг.

7. Нанал хуряалгада хабаадагша тус статьягай 9-дэхи зүйлдэ заагдаһан ушарһаа бэшэндэнь тусхай түхээрэгдэһэн кабина соо, ондоо тусхай түхээрэгдэһэн газарта бусад нюурнуудай үгы байхада бюллетеньдэ тэмдэг табидаг.

8. Нанал хуряалгада хабаадагша бюллетень тэмдэглэхэдэ алдуу гаргааб гэжэ тоолобол, гутааһанайнь түлөө шэнэ бюллетень үгэхэ гэжэ гуйлтатайгаар тэрэндэ бюллетень үгэһэн участково комиссийн гэшүүндэ хандаха эрхэтэй. Комиссийн гэшүүн нанал хуряалгада хабаадагшада шэнэ бюллетень үгэдэг, тэрэн тухай нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо тус хабаадагшын фамилийн хажууда тэмдэг табидаг. Гутаагдаһан бюллетеньдэ шийдэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүн бэшэдэг ба өөрын гар табилаар үнэмлэдэг, мүн участково комиссийн гэшүүнэй гар табилаар үнэмлэгдэдэг, тэрэнэй хүлээр дары таһа татагдадаг.

9. Бюллетень абахада өөрөө гараа табижа гү, али тэмдэглэжэ шадахагүй нанал хуряалгада хабаадагша комиссийн гэшүүн, үүсхэлтэ бүлэгэй найдалгата түлөөлэгшэ, адаглагша бэшэ нанал хуряалгада хабаадагшын ямаршые туһа хэрэглэжэ эрхэтэй. Энэ ушарта нанал хуряалгада хабаадагша бюллетень тэмдэглэхын тула туһа эрихэ хүсэл тухайгаа комиссида дуулгадаг. Тиыхэдэнь нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо туһа үзүүлһэн нанал хуряалгада хабаадагшын фамилийн, нэрэ, обья, паспортын гү, али ондоо документаһын хубарил, дугаар зохихо мүртэ заагдадаг.

10. Тэмдэг табигдаһан бюллетеньүүдые нанал хуряалгада хабаадагшад дуугаа үгэлгын ласалагдаһан хайрсагууд руу, үгы гэбэл, дуу тоолодог техникэскэ хэрэгсэл руу хэдэг.

11. Нанал хуряалгада тухай хуули эбдэбэл, участково комиссийн гэшүүн тэрэ дары ажадань хабаадагшаа болуулагдадаг, харин адаглагша ба бусад нюурнууд дуу үгэлгын таһалгаһаа гаргагдадаг. Тэрэн тухай үндэһэлэгдэһэн шийдхэбэри участково комисси бэшэмэл түхэлөөр табидаг.

12. Дуугаа үгэлгэдэ хабаадагшын түлөө нанал хуряалгада хабаадагшадые асарха, абаашаха үйлэ хэхэнэ үүсхэлтэ бүлэгэй гэшүүндэ ба найдалгата түлөөлэгшэдэ, мүн заагдаһан нюурнуудай ба эмхинүүдэй үүсхэн байгуулагдаһын, эзэдын, эзэлэгшэдын ба (гү, али) хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али хиналтын зургаануудай гэшүүд болохо эмхинүүдэ, заагдаһан нюурнуудай ба эмхинүүдэй

гуйлтаар гү, али даабаряар ябаһан бусад хубийн ба хуули нюурнуудта хорюултай.

13. Сэрэгэй частнуудта, холын ба хүрэхэн хүндэ газарнуудта байгуулагдаһан нанал хуряалгын участогуудта нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан, нанал хуряалгада хабаадаха эрхэтэй Россин Федерацийн бүхы эрхэтэдэй дуугаа үгэһэн байбал, дуугаа үгэлгэ дүүрээ гэжэ участково комисси нютагай сагай 20 часһаа урид соносхожэ болодог.

14. Участково комиссийн түрүүлэгшэ дуугаа үгэлгын таһалга соо гурим сахилгые адагладаг. Тэрэнэй эрхэ мэдэл соогоо абаһан захиранууд дуугаа үгэлгын таһалга соо байһан бүхы зондо уялгата болодог. Участково комиссийн түрүүлэгшын үгы байһан ушарта - тэрэниие орологшонь, харин орологшын үгы байбал - секретарь гү, али участково комиссийн түлөөлэгшэ гэшүүн хэлгэдэг.

15. Нанал хуряалгада үнгэргэжэ үедэ саарһан бюллетеньүүдые хэрэглэн дуугаа үгэлгын орондо федеральна хуулар хараалагдаһан гуримаар электрон оньһо хэрэглэн дуугаа үгэжэ болодог.

Статья 48. Болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ

1. Буряад Республикын хүрэхэдэ хүшэр ба холын нютагуудта байгуулагдаһан нанал хуряалгын нэгэ гү, али тэрэнһээ олон участогуудта нанал хуряалгада бүхы хабаадагшадай дуугаа үгэлгые нанал хуряалгын территориальна комисси Буряад Республикын хунгуулийн комисситай хэлсэлһэнэй ёһоор болзорһоо урид үнгэргэхыень (гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 хоногһоо урид бэшэ) зүбшөөжэ эрхэтэй. Энэ ушарта тус Хуулийн 47-дохи статьягай ёһоор болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэгдэдэг ба тэрэнэй дүүрэн сасуу нанал хуряалгада хабаадагшадай дуу тоололго хэгдэдэг ба тус Хуулийн 50-дахи, 51-дэхи статьягай эрилтэнүүдтэй зохиолдуулан дуугаа үгэлгын дүнгүүд тогтоогдодог.

2. Нанал хуряалгын тус тус участок дээрэ нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан нанал хуряалгада хабаадагшадай зарим бүлэгүүдэй дуугаа үгэлгын байшанһаа нэлээд холо, хүрэхэдэ хүшэр ба захын газарнуудта (холын бэлшээр, гүүртэ, экспедици г.м.) байдаг, унагаар тэдэндэ хүрэхын аргагүй гү, али хүшэр болон энээнһээ уламжалан, тус статьягай 1-дэхи зүйлэй ёһоор нанал хуряалгын участогта бүхы дээрэнэ дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэхын аргагүй байһан ушарта территориальна комисси Буряад Республикын хунгуулийн комисситай хэлсэлһэнэй ёһоор нанал хуряалгада хабаадагшадай тус бүлэгүүдтэ дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 хоногһоо эртэ бэшэ тус статьягай 3-9 зүйлнүүдээр тогтоогдоһон гуримаар хэдэн үдэрэй туршада үнгэргэхыень зүбшөөжэ эрхэтэй.

3. Тус статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһанэй ёһоор дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэхын тула дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд хэрэглэгдэдэг, тэдэнэй тоо тус тус территориальна комисси тодорхойлодог. Болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэхын урда тээ дуугаа үгэлгын нүүдэл хооһон хайрсагууд нанал хуряалгын участогтай участково комиссийн байшан соо комиссийн гэшүүдэй олонхидонь, мүн тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта харуулагдадаг, тэрэн тухай акт табидаг. Нүүлээрнэ дуугаа үгэлгын нүүдэл хооһон хайрсагууд тамгалагдадаг (ласалагдадаг).

4. Болзорһоо урид дуугаа үгэхэ нанал хуряалгада хабаадагшада дуугаа үгэхын тула үгэһэн бюллетень бүхэнэй нюур талын дээдэ баруун урлууда участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй хоёр гэшүүнэй гар табидаг, участково комиссийн тамгаар гэршэлэгдэдэг.

5. Дуугаа үгэлгын байшанһаа гадуур болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүд үнгэргэдэг, тэдэ участково комиссида уридшалан тамгалагдаһан (ласалагдаһан) дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсаг, болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэхын тула тэдэнэй ошохо нанал хуряалгада хабаадагшад тухай мэдэнүүдтэй нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо буулгабары гү, али нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо мүн нанал хуряалгада хабаадагшадай дуугаа үгэлгын бюллетеньдэ тэмдэг табиһын тулада

бэшэлгын хэрэгтэй зүйлнүүдые (карандашһаа бэшэ) абажа ябаха ёһотой.

6. Болзорһоо урид дуугаа үгэхэ нанал хуряалгада хабаадагша нанал хуряалгада дуугаа үгэхын тула бюллетень абаһанай түлөө нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо буулгабары гү, али нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо гараа табидаг. Заагдаһан буулгабары гү, али нэрэ тоолборидо соо болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэжэ байгаа участково комиссийн гэшүүд нанал хуряалгада хабаадагша болзорһоо урид дуугаа үгөө гэжэ тэмдэглэдэг, дуугаа үгэлгын үдэр ба саг бэшэдэг. Нанал хуряалгада хабаадагшын нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо буулгабары гараа табиһан байбал, болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэһэнэй нүүлээр заагдаһан тэмдэглэлнүүд, мүн паспортын гү, али тэрэниие хэлгэһэн документаһын хубарил ба дугаар, нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдадаг. Нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо хэгдэһэн тус буулгабары нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборитой хамта хадагалагдадаг.

7. Нанал хуряалгада хабаадагша дуугаа үгэлгын бюллетень тэмдэглэдэг ба тус Хуулийн 47-дохи статьягаар хараалагдаһан гуримаар дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагта тэрэниие хэдэг.

8. Дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэһэн тухай акт табидажа, тэрэн соо дуугаа үгэлгын үдэр ба саг, дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэгдэдэ хабаадагшын тула бюллетеньүүдые абаһан нанал хуряалгада хабаадагшадай тоо, дуугаа үгэлгын үедэ байлсаһан комиссийн гэшүүдэй ба тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудай фамилий бэшэгдэдэг.

9. Болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэлгын дүүрэн сагһаа нанал хуряалгада дуугаа үгэлгын бюллетеньүүдые хэдэг нүүдэл хайрсагуудай забһар участково комиссийн түрүүлэгшэ ласадан тамгалдаг. Участково комиссийн секретарь дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагуудые хадагалажа хангадаг. Нанал хуряалгын участок дээрэ нанал хуряалгада хабаадагшадай дуу тоололгын эхилтэр дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд нэлээдэгдэг. Нанал хуряалгада хабаадагшадай болзорһоо урид дуугаа үгэжэ бюллетеньүүдые хэдэн нүүдэл хайрсагуудые дуугаа үгэлгын үдэр дуугаа үгэхын тула хэрэглэхэнь хорюултай.

10. Дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэхэ үедэ тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнууд байлсаха эрхэтэй. Дуугаа үгэхын тула нүүдэл хайрсагуудые хэрэглэжэ, болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэдэе участково комисси комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүдтэ, адаглагшадта болзорһоо урид дуугаа үгэлгын газарта ошоходонь участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй дуугаа үгэлгэ болзорһоо урид үнгэргэхын тула ошоһон гэшүүдтэй ади тэгшэ арга боломжо хангаха ёһотой.

11. Болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ иматгал тус тус участково комиссийн шийдхэбэрээр тогтоогдоһон сагта үнгэргэгдэдэг, тэрэн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр дамжуулан ба (гү, али) ондоо аргаар нанал хуряалгада хабаадагшадта ба тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта дуулгагдаһан байха ёһотой.

12. Болзорһоо урид дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэдэе нанал хуряалгын комисси дуугаа үгэлгын нюуса хангаха, нанал хуряалгада хабаадагшадай нанамжа хазгайруулха боломжо усадхаха, дуугаа үгэлгын бюллетеньүүдэй бүрин бүтэниие ба дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоохо ба нанал хуряалгын дүн тодорхойлохо үедэ нанал хуряалгада хабаадагшадай дуунай тоо бүридхэл хангаха уялгатай.

Статья 49. Нанал хуряалгада хабаадагшадай дуу үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэлгын гурим

1. Нанал хуряалгын тус участогта нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан аад, хүндэтэй шалтагаар (бэын элүүрэй байдалай, эрэмдэгтэй) дуугаа үгэлгын таһалгада ержэ шадахагүй хабаадагшадта дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэлгэ хабаадаха арга боломжо участково комисси хангаха уялгатай. Нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо тус участка дээрэ оруулагдаһан ба нэжэгтэ ба гэмнэлгэдэ орогшодые хадаг

газарнуудта байһан зондо дуугаа үгэлгэдэ хабаадаха арга боломжо участково комисси хангадаг.

2. Дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ тус Хуулийн 48-дахи статьягаар хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэнь иматгал дуугаа үгэлгын үдэртэ дуугаа үгэхэ арга боломжо олгохо тухай нанал хуряалгада хабаадагшын бэшэмэл мэдүүлгын гү, али амаараа хандагшын (тэрэ тоодо ондоо зоной дамжуулаар) үндэһөөр лэ дуу үгэлгэ үнгэргэгдэдэг. Участково комисси үгтэһэн бүхы мэдүүлгэнүүдые (аман хандагшануудые) тусхай реестр соо тэмдэглэдэг, тэрэнэ дуугаа үгэлгын дүүрэхэдэ нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборитой хамта хадагалагдадаг.

3. Тус статьягай 2-дохи зүйлдэ хараалагдаһан реестр соо аман хандагшануудые тэмдэглэн бүридхэлдэ абахада, тус хандагшын ороһон саг, дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэхэ хүсэлөө мэдүүлһэн нанал хуряалгада хабаадагшын фамилийн, нэрэ, обог, тэрэнэй ажалууд газар, мүн хандагша абаһан комиссийн гэшүүнэй гар табила заагдадаг. Хандагшые ондоо хүнэй дамжуулаһан байбал, реестр соо тэрэ хүнэй фамилийн, нэрэ, обог ба ажалууд газар мүн лэ заагдадаг. Комиссийн гэшүүдэй нанал хуряалгада хабаадагшада ержэдэ, тус хандагша бэшэмэл мэдүүлгээр гэршэлэгдэдэг.

4. Мэдүүлгэ (аман хандагша) соо нанал хуряалгада хабаадагшын дуугаа үгэлгын таһалгада ержэ шадахагүйн шалтаг заагдаха ёһотой, заагдаһан мэдүүлгэдэ нанал хуряалгада хабаадагшадай нэрэ тоолборидо байһан хабаадагша тухай баримтанууд оруулагдаһан байха ёһотой.

5. Тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдаһан мэдүүлгэнүүд (аман хандагшанууд) участково комиссида дуугаа үгэлгын сагай дүүрэтэр дүрбэн часһаа оройтуулангүй үгтэжэ болодог.

6. Участково комиссийн гэшүүд дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуу үгэлгэ үнгэргэхэ гэжэ ошотор 30 минутаһаа урид участково комиссийн түрүүлэгшэ соносхохо ёһотой.

7. Участково комисси нанал хуряалгада хабаадагшын дуу үгэлгын таһалгада өөрөө ержэ шадахагүйн шалтагые хүндэтэ бэшэ гэжэ тоолохо, тэрэ үндэһөөр дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэхыень нанал хуряалгада хабаадагшада арсаха эрхэтэй. Тиимэ дуугаа үгэлгы арсаха тухай абаһан шийдхэбэри тушаа комисси нанал хуряалгада хабаадагшада дары дуулгаха ушартай.

8. Участково комисси хэрэгтэй тоото нүүдэл хайрсагуудтай байха ёһотой, тоонь комиссийн шийдхэбэрээр тодорхойлогдодог.

9. Мэдүүлгээр (аман хандагшаар) ошоһон участково комиссийн гэшүүд бюллетеньүүдые абадаг ба абаһан тухайгаа гараа табидаг. Дуугаа үгэлгын байшанһаа гадаа тээ дуугаа үгэлгые участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүд үнгэргэдэг, тэдэ өөртөө урид участково комиссида тамгалагдаһан (ласалагдаһан) дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсаг, тогтоогдоһон түхэлэй бюллетеньүүдэй хэрэгтэй тоо, тус статьягай 2-дохи зүйлдэ хараалагдаһан реестр, үгы гэбэл, дуугаа үгэлгэдэ хабаадагша тухай ба дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэхэ арга боломжо олгохо тухай ороһон мэдүүлгэ (аман хандагша) тухай реестрһээ хэрэгтэй мэдээтэй буулгабары, дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэхэ арга боломжо олгохо тухай ороһон нанал хуряалгада хабаадагшадай мэдүүлгэнүүдые, мүн нанал хуряалгада хабаадагшын бюллетень тэмдэглэхын тула хэрэгтэй бэшэлгын зүйлнүүдые абажа ябадаг. Хэрбээ дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуу үгэлгы үнгэргэхэдэ тус статьягай 14-дэхи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудһаа хоёрһоо үсөөн бэшин байбал, участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй нэгэ гэшүүн дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуу үгэлгэ үнгэргэжэ болодог.

10. Дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуу үгэлгэ тус Хуулийн 47-дохи статьяда хараалагдаһан эрилтэнүүдые сахин үнгэргэгдэдэг.

11. Дуу үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэхэ арга боломжо олгохо тухай мэдүүлгэдэе нанал хуряалгада хабаадагша паспортын гү, али тэрэниие хэлгэхэ документаһын хубарил ба дугаар бэшэдэг ба бюллетень абаһанаа гараа табижа гэршэлдэг. Нанал хуряалгада хабаадагшын зүбшөөлөөр, үгы гэбэл, тэрэнэй гуйлтаар паспортын гү, али тэрэниие хэлгэһэн

документын хубарил ба дугаар участково комиссийн шийдэхэ дуунай гэжүүн заагдаһан мэдүүлгэдэ оруулжа болодог. Участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд мэдүүлгэ дээрэ гар табилгануудаар бюллетень үгэһэн ушар гэршэдэг. Мэдүүлгэдэ мүн гутаагдаһанай орондо шэнэ бюллетень абан тухай, харин ханал хуряалгада хабаадагшын хоёр ба тэрэһнээ олон бюллетень (хунгалта ба ханал хуряалганууды нэгэдхэлгэ хараада абан) абан ушарта абан бүхы бюллетеньүүд тухай тэмдэг хэгдэдэг.

12. Ханал хуряалгада хабаадагшад мэдүүлгээр (аман хандалгаар) ошонон участково комиссийн гэжүүд иматгал тус статьягай 2-дохи зүйлэй ёһоор реестртэ мэдүүлгээ (аман хандалга) бүридхүүлһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта бюллетеньүүды үгэхэ эрхэтэй.

13. Дуу үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшын паспортын гү, али паспорт нэлгэдэг документын хубарил, дугаар ханал хуряалгада хабаадагшад мэдүүлгээр (аман хандалгаар) ошонон участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд бусаһан хойноо ханал хуряалгада хабаадагшад нэрэ тоолборидо оруулдаг. Нэгэ зэргэ ханал хуряалгада хабаа-дагшад нэрэ тоолборин зохио муртэ "Дуу үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгөө" гэхэн онсо тэмдэг хэгдэдэг, мүн комиссийн заагдаһан гэжүүдэй гар тибгдэдэг.

14. Дуу үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуу үгэлгэдэ комиссийн зүбшэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд, адаглагшад байха эрхэтэй. Тийхэдэ дуу үгэлгын үнгэрэгжээ ошонон участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүдтэй адли дуугаа үгэлгын газарта ерэхэ арга боломжо комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй хоёрһоо үсөөн бэшэ гэжүүдтэ, үүсхэлтэ бүлэгтэй, ниитын нэгдэлнүүдтэй томилһон адаглагшадта үгтэхэ ёһотой.

15. Дуу үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэлгын эмхидхэлгэ ханал хуряалгада хабаадагшын эрхэ эбдэхэ, мүн ханал хуряалгада хабаадагшын бодолоо элрхэйлэлгэе хазгайруулха ёһогүй.

16. Хэрбээ дуу үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэхэ арга боломжо олгохо тухай мэдүүлгэ (аман хандалга) үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшын тэрэһндэ участково комиссийн гэжүүдые эльгээһэнэй һүүлээр дуугаа үгэлгын таһалгада ерээ хаань, участково комиссийн гэжүүн тус хабаадагшын мэдүүлгээр (хандалгаар) ошонон комиссийн гэжүүдтэй бусатар ба тус хабаадагша хунгаагүй гэжэ тодортор бюллетень үгэхэ эрхэгүй.

17. Дуугаа үгэлгын дүүрэхэ участково комиссийн акт бэшэдэг, тэрээн соо дуу үгэлгын байшанһаа гадаа тээ дуу үгэлгэ үнгэрэгжэн шийдэхэ дуунай эрхэтэй участково комиссийн гэжүүдтэ үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо, ханал хуряалгада хабаадагшадтэй зүгһөө тэдэһндэ дуугаа үгэлгын байраһаа гадаа тээ дуугаа үгэхэ арга үгэхэ тухай мэдүүлгэнүүдтэй тоо, мүн үгтэһэн, хэрэглэгдэһэн ба бусаагдаһан (хэрэглэгдээгүй, гутаагдаһан) бюллетеньүүдтэй тоо, мүн дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадаа дуу үгэлгэдэ байлсаһан участково комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд болон адаглагшад тухай мэдээнүүд заагдадаг.

18. Участково комиссийн гэжүүдтэй дуугаа үгэлгын байшан таһалгада бусахада дуу тоололгын эхилтэр дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсаг нэгдэдэггүй.

Статья 50. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протокол

1. Участково комиссийн ханал хуряалгын тус тус участок дээрэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшэдэг.

2. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол нэгэ хуудаһан дээрэ бэшэгдэхэ ёһотой. Онсо ушарнуудта нэгэһнээ олон хуудаһан дээрэ бэшэгдэжэ болодог, тийхэдэ хуудаһан бүхэндэһэн участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй байһан бүхы гэжүүд гараа табиха ёһотой. Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо бэшэгдэхэ гэбэл:

- 1) хэйгэй дугаар;
- 2) ханал хуряалгын нэрэ, дуу үгэлгын үдэр;
- 3) "Протокол" гэжэ үгэ;
- 4) байшан таһалгын байһан газар ханал хуряалгын участкай дугаар заалгатайгаар;
- 5) протоколой мурнууд имэ гуримаар хубаридаг.

1-дэхи мур: Дуу үгэлгын дүүрэхэ сагта нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоо;

2-дохи мур: участково комиссийн абан бюллетеньүүдтэй тоо;

3-дахы мур: болзорһоо урид дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо, тэрэ тоодо амяараа 4-дэхи муртэ — территориальна комиссийн байдаг газарта;

5-дахы мур: дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

6-дахы мур: дуугаа үгэлгын үдэр дуугаа үгэлгын газарһаа гадуур дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

7-дохи мур: таһа татагдаһан бюллетеньүүдтэй тоо;

8-дахы мур: дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд соо байһан бюллетеньүүдтэй тоо;

9-дэхи мур: дуугаа үгэлгын байрада байһан хайрсагууд соо байһан бюллетеньүүдтэй тоо;

10-дахы мур: бодото бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньүүдтэй тоо;

11-дахы мур: бодото бюллетеньүүдтэй тоо;

11а мур: участково комиссийн абан бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

11б мур: участково комиссийн дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр ханал хуряалгын участка ханал хуряалгада хабаадагшадта үгэһэн бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

11в мур: ханал хуряалгын участка бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдээр дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгэһэн бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

11г мур: ханал хуряалгын участка таһа татагдаһан бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо.

Тус Хуулийн 51-дэхи статьягай 21-дэхи хубяар хараалагдаһан ушарта абтаһан мэдээнүүдые оруулхын тулада дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо имэ мурнууд байха ёһотой гэбэл:

11д мур: үгы хэгдэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

11е мур: үгэхэдэ хараада абтаагүй бюллетеньүүдтэй тоо;

12-дохи ба удаадахи мурнууд: ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын бюллетеньүүд соо байһан "Зүб" ба "Үгы" ("Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэхэн ханамжануудаар ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу үгэлгын тоо;

б) участково комиссида дуугаа үгэлгын үдэр ба ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололгын дүүрэтэр ороһон протоколдо хабсаргагдаха гомдолнуудтэй (мэдүүлгэнүүдтэй) тоо тухай мэдээн;

7) участково комиссийн түрүүлгшын, түрүүлгшын орлогшын, секретариин ба шийдэхэ дуунай эрхэтэй бусад гэжүүдтэй фамили, нэрэ болон гар табилганууд;

8) протоколдо гар табилгын үдэр, саг;

9) участково комиссийн тамга.

3. Тус статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһан тоонууд дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо тоогоор ба бэшэмэлээр оруулагдадаг. Протоколдо шалгалтын дүнгүүдээр алгасаанууд тухай мэдээ оруулхын тула тусгаар мурнууд оруулагдадаг, тэдэ участково комиссийн түрүүлгшын, түрүүлгшын орлогшын, секретариин гар табилгаар болон участково комиссийн тамгаар гэршэлэгдэдэг.

Статья 51. Ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололго ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протокол бэшэлгэ

1. Ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын сагай дүүрэхэдэ участково комиссийн түрүүлгшэ дуугаа үгэлгын таһалгада байһан ханал хуряалгада хабаадагшад лэ дуу үгэлгын бюллетеньүүдые абаха ба дуугаа үгэхэ аргатай, мүн удаань ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололго эхилхэ гэжэ сонсохдог.

2. Ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололго нэмэл ба олондо мэдээсэлгын оршондо участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүдтэй бюллетеньүүдые ба ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололго талаар хэгдэһэн үйлэнуудтэй бүхы дүнгүүдые удаа дараалан тунхаглан, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол томодхоһон түхэлээр харуулан бээлүүлэгдэдэг.

3. Дуу тоололго дуу үгэлгын сагай дүүрэхэнэй удаа дары эхилдэг ба забхарлаагүйгөөр дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоотор болодог, дүнгүүд тухай участково комиссийн бүхы

гэжүүдтэ, мүн адаглагшадта дуулагдаха ёһотой.

4. Дуу үгэлгын сагай дүүрэмсээр участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд адаглагшадтэй, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудтэй хажууда хэрэглэгдээгүй бюллетеньүүдые тоолодог ба доодо зүүн углууен таһалан хэрэгһээ гаргадаг, удаань хэрэглэгдээгүй хаха татаһан бюллетеньүүдтэй, мүн ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуугаа үгэхэдөө гутааһан бюллетеньүүдтэй тоо сонсохон дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой ба дуу үгэлгын таһалга соо байһан тэрэнэй томодхоһон түхэлэй 7-дохи муртэ оруулдаг. Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлнүүдые ашаглахада абтаһан дүнгүүд тунхаглагдаһанай удаа дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томодхоһон түхэлэй 7-дохи муртэ оруулагдадаг.

5. Участково комиссийн түрүүлгшэ, түрүүлгшын орлогшо гү, али секретарь участково комиссийн абан бюллетеньүүдтэй тоо тодоходог, тунхагладаг ба протоколой болон тэрэнэй томодхоһон түхэлэй 2-дохи муртэ оруулдаг. Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл хэрэглэһэн ушарта абтаһан баримтанууд сонсохогоһоной удаа дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томодхоһон түхэлэй 2-дохи муртэ оруулагдадаг.

6. Ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололгын урда тээхэнэ участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборин нюур бүхэндэ нюур бүхэнэй имэ баримтануудые оруулдаг гэбэл:

1) дуугаа үгэлгын дүүрэхэ сагай байдалаар ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоо (территориальна ба участково комиссиинуудтэй бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэ үгэһэн, мүн бусад шалгагар гаргаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоо хараада абтадаггүй);

2) дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын таһалга соо ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо (ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборидо ханал хуряалгада хабаадагшадтэй гар табилгануудаар тогтоодог);

3) дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо (ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборидо тэмдэглэнүүдтэй тоогоор тогтоодог);

4) болзорһоо урид дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо (ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоолборидо хэгдэһэн тэмдэглэнүүдтэй тоогоор тогтоодог ба урид дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоогоор шалгагдадаг);

5) ханал хуряалгын участка участково комиссийн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгэһэн бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

6) ханал хуряалгын участка бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгөөр дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоо.

7. Тус статьягай 6-дахы зүйлдэ заагдаһан баримтануудые ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборин хуудаһан бүхэндэ оруулаһанай удаа тэдэ баримтануудые оруулан комиссийн гэжүүн гараа табидог, нэгдэхэн нэмэдэг, тунхагладаг ба участково комиссийн түрүүлгшэдэ, түрүүлгшын орлогшо гү, али секретарьта ба дуу тоололго байһан нюурнуудта мэдээсэдэг. Тус статьягай 6-дахы зүйлэй ёһоор тогтоогдоһон эсэсэй баримтануудые участково комиссийн түрүүлгшэ, тэрэнэй орлогшо гү, али секретарь сонсохдог, ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборин хуудаһан дуугаа үгэлгын үдэр дуугаа үгэлгын үдэр дуугаа үгэлгэ хангаһан участково комиссийн шийдэхэбээр бодото бэшэ гэжэ тоологдодог, тэрэн тухай акт бэшэгдэжэ, дуу үгэлгын протоколдо хабсаргагдадаг ба дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа дуугаа үгэлгын нүүдэл тус хайрсаг хэрэглэн дуугаа үгэлгэ хангаһан участково комиссийн гэжүүдтэй фамили болон хуряангы нэрэ, обог заагдадаг. Энэ ушарта бодото бэшэ гэжэ мэдээрэгдэһэн бюллетеньүүдтэй тоо сонсохогодог, заагдаһан актда оруулагдадаг ба нүүдэһэн бюллетеньүүдые илгалдаг элрүүлэгдэһэн бюллетеньүүдтэй тоодо нэмэгдэдэг. Эдэ бюллетеньүүдтэй нюур

хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

3) 5-дахы муртэ - дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын таһалга соо үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

4) 6-дахы муртэ - дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын таһалгаһаа гадаа тээ дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгтэһэн бюллетеньүүдтэй тоо;

5) 11а муртэ - участково комиссийн абан бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

6) 11б муртэ - ханал хуряалгын участка участково комиссийн үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадта үгэһэн бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо;

7) 11в муртэ - ханал хуряалгын участка бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдээр дуугаа үгэһэн ханал хуряалгада хабаадагшадтэй тоо;

8) 11г муртэ - ханал хуряалгын участка таһа татагдаһан бүридхэлһөө гаргаһан тухай үнэмшэлгэнүүдтэй тоо.

Тэрэнэй удаа ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборитой адаглагшад болон тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнууд танилсажа болодог, харин участково комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд тоололгын зүблэхэ лаблаха эрхэтэй.

8. Тус статьягай 22-дохи зүйлэй ёһоор дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо оруулагдаһан баримтануудые шалгатар ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолборитой холбоотой саашанхи гэдэмэри хэгдэдэггүй. Энэ үедэ ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолбори түмэр хайрсаг соо, үгы гэбэл, документ хадагалдаг тусгаар түхээрэгдэһэн газарта хадагалдаггадэг. Дуу үгэлгын таһалга соо байһан нюурнуудтэй ханал хуряалгада хабаадагшадтэй нэрэ тоолбори эрхэ байдал участково комиссийн түрүүлгшэ гү, али секретарь хангадаг.

9. Ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу сэхэ тоололго участково комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд дуугаа үгэлгын хайрсагууд соо байһан бюллетеньүүдээр бээлүүлдэг.

10. Дуу үгэлгэ сэхэ тоололгын участково комиссийн зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүд, адаглагшад, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахы зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнууд байлсаха эрхэтэй.

11. Ханал хуряалгада хабаадагшадтэй дуу тоололго тусгаар түхээрэгдэһэн газарнуудта хэгдэдэг, тийшэ участково комиссийн шийдэхэ хуушье, зүблэхэ хуушье дуунай эрхэтэй гэжүүд орожо аргатай байха ёһотой. Участково комиссийн түрүүлгшэ (түрүүлгшын орлогшо) ба секретарьһаа бэшэ комиссийн шийдэхэ дуунай эрхэтэй гэжүүдтэй дуу тоололгын үедэ тус статьягай 13 ба 17-дохи зүйлөөр хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэһэн саарһа, гуурһа хэрэглэхэн хорюултай. Дуу тоололгын үедэ байһан нюурнуудта комиссийн гэжүүдтэй хүдэлмэри эли харагдажа байха ёһотой.

12. Бюллетеньүүдые илгалгын үедэ участково комисси тогтоогдоогүй түхэлэй бюллетеньүүдые амьарладаг, тэдэһэн дуу тоололгодо хараада абтадаггүй.

13. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд соо байһан бюллетеньүүд түрүүн тоологдодог. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууды нээхын урда тээ хайнаар тамгалагданхайн шалгадаг. Ньюсаар дуугаа үгэлгын заршам эбдэнгүй тоолохо ёһотой. Тогтомол түхэлэй абтаһан бюллетеньүүдтэй тоо сонсохогодон, дуу үгэлгын дүнгэй протоколой ба тэрэнэй томо түхэлэй 8-дахы муртэ оруулагдадаг. Дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагһаа гаргагдаһан тогтомол түхэлэй бюллетеньүүдтэй тоогой абтаһан бюллетеньүүдтэй тоо тухай тэмдэгтэй ханал хуряалгада хабаадагшадтэй мэдүүлгэнүүдтэй тооһоо олон байбал, тус нүүдэл хайрсаг соо байһан бүхы бюллетеньүүд участково комиссийн шийдэхэбээр бодото бэшэ гэжэ тоологдодог, тэрэн тухай акт бэшэгдэжэ, дуу үгэлгын протоколдо хабсаргагдадаг ба дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадаа дуугаа үгэлгын нүүдэл тус хайрсаг хэрэглэн дуугаа үгэлгэ хангаһан участково комиссийн гэжүүдтэй фамили болон хуряангы нэрэ, обог заагдадаг. Энэ ушарта бодото бэшэ гэжэ мэдээрэгдэһэн бюллетеньүүдтэй тоо сонсохогодог, заагдаһан актда оруулагдадаг ба нүүдэһэн бюллетеньүүдые илгалдаг элрүүлэгдэһэн бюллетеньүүдтэй тоодо нэмэгдэдэг. Эдэ бюллетеньүүдтэй нюур

талын "Зүб" ба "Үгы" ("Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэхэн тэбхэрнүүд соо бюллетенийн бодото бэш гэж мэдэргэдээн шалтаг тухай тэмдэг хэдэдэг, участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй хоёр гэшүүдэй гар табигдажа, участково комиссийн тамгаар табигдадаг, харин бюллетеньнүүд дуу сэхэ тоололгын үедэ амяараа багсаалагдаад, тамгалагдадаг ба саашанхи тоололгодо хараада абтадаггүй.

14. Байрадаа байхан дуугаа үгэлгын хайрсагуудыг тамга (ласын) шалгаһанай удаа участково комиссийн түрүүлэгшэ нээдэг.

15. Участково комиссийн гэшүүд дуугаа үгэлгын нүүдэл ба байрадаа байхан хайрсагуудһаа гаргагдаһан бюллетеньнүүдэ "Зүб" ба "Үгы" ("Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэхэн ханамжануудаар үгэлгын дуугаар илгадаг, тийхэ зуураа тогтоомол бэшэ түхэлэй ба бодото бэшэ бюллетеньнүүдэ амяарладаг. Бюллетеньнүүдэ илгахадаа участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд тэрэн бүхэндэнь байхан ханал хуряалгада хабаадагшын тэмдэгүүдэ сонсоходог ба дуу үгэлгэ сэхэ тоололгын үедэ байхан бүхэ зоной харахаар үзүүдэг. Нэгэн доро хоёр ба хоёрһоо олон бюллетеньнүүдэй тэмдэг сонсохожо болохгүй.

16. Бодото бэшэ бюллетеньнүүд тоологдож, амяараа нэмэгдэдэг. "Зүб" ба "Үгы" ("Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэхэн бэшэлгын тэбхэрнүүд соо ямаршье тэмдэг табигдаагүй гү, али тэбхэрнүүд соо хууляар тогтоогдоһонһоо олон тэмдэг табигдаа хаань, бюллетень бодото бэшэ гэжэ тоологдодог. Ханал хуряалгада хабаадагшын хүсэл элирүүлэгдэ маргабал, тэрэ бюллетень амяараа багсада табигдадаг. Илгалтын дүрээр участково комисси маргахаар бюллетеньнүүдэй үнэн бэшэнь дуу тоолон шийдэхэдэг, тийхэдэ бюллетенийн ара талаа бодото гү, али бодото бэшэ гэжэ тоололгын шалтаг заагдадаг. Тэрэ бэшэлгэдэ участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй хоёр гү, али тэрэнһээ олон гэшүүдэй гар табигдадаг ба комиссийн тамгаар тэршэлэгдэдэг. Бодото гү, али бодото бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүд тиймэ багсануудта нэмэгдэдэг. Бодото бэшэ бүхэ бюллетеньнүүдэй тоо (тус статьягай 13-дахи зүйлэй ёһоор бодото бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүдэ хараада абан) дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо ба тэрэнэй томодхогдоһон түхэлэй 10-дахи мүртэ оруулагдадаг.

17. Тэрэнэй үүдээр тогтоомол түхэлэй гэжэ илгадаһан бюллетеньнүүдэй багса табихадаа "Зүб" ба "Үгы" ("Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэхэн бэшэлгээрн илган тоолодог. Тийхэдэ нэгэ багсаһаа нүгөөдэнь бюллетеньнүүдэ нэгэ нэгээр табихадаа дуу тоололгын үедэ байхан бүхэ зоной бюллетень бүхэндэ ханал хуряалгада хабаадагшын табихан тэмдэг хараха арга боломжо олгогдодог. Элдэ багсаһаа бюллетеньнүүдэ нэгэн доро тооложо болохгүй. Абтаһан баримтанууд дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколой болон тэрэнэй томодхогдоһон түхэлэй 12-дахи ба удаадахи мүрнүүдэ оруулагдадаг.

18. Участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд үнэнтэ бюллетеньнүүдэ тоолодог ба тооень дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколой ба тэрэнэй томодхогдоһон түхэлэй 11-дэхи мүртэ оруулагдаг.

19. Хунгуулин участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд дуугаа үгэлгын байра дээрэ байхан хайрсагууд соохи тогтоогдоһон түхэлэй бюллетеньнүүдэ тоолодог, сонсоходог ба тооень дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколой ба тэрэнэй томодхогдоһон түхэлэй 9-дэхи мүртэ оруулагдаг.

20. Тэрэнэй үүдээр участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй хиналта доро адаглагшад илгадаһан бюллетеньнүүдэй хаража танилсаха эрхэтэй, харин участково комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд үгэлгын зүб, бурууе шалгаха эрхэтэй.

21. Участково комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй ба адаглагшадэй илгадаһан бюллетеньнүүдэй танилсаһан хойно дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо оруулагдаһан баримтануудай тудалдал шалгагдадаг. Хэрбээ заагдаһан хиналтын дүнгүүдэй тудалдаагүй хаань, участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй протоколой бүхэ гү, али зарим мүрнүүдээр нэмэлтэ тоололго, тэрэ тоодо бюллетеньнүүдэй нэмэлтэ тоололго тухай

шийдэхэри абадаг. Нэмэлтэ тоололгын эсэстэ хиналтын дахяад тудалдаагүй хаань, участково комисси эсэстэ дүнгүүд тухай протоколдо хабсаргагдаха акт бэшэдэг, тудалдаагүй баримтанууд тухай протоколой 11д ба 11е мүрнүүдтэ бэшэдэг. Хэрбээ нэмэлтэ тоолоһон дүнгөөр дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо хубилаата оруулха хэрэгтэй хаань, протоколой шэнэ саарһанда бэшэдэгдэг, томодхогдоһон хубилбаридань хубилаатанууд оруулагдадаг. Хиналтын тоо баримтануудай тудалдаа хаань, протоколой 11д ба 11е мүрнүүдтэ "0" тоо табигдадаг.

22. Тоололгын дүрэхэдэ илгадаһан бюллетеньнүүдэ амяарнь багсадаг. Багсаалагдаһан бюллетеньнүүд мэшээгүүд соо гү, али хайрсагуудта хэгдэдэг, тэдэн дээрэ ханал хуряалгын участвогай дугаар, бюллетеньнүүдэй тоо заагдадаг. Мэшээгүүд гү, али хайрсагууд ласадагдадаг ба гансал дээдэ шатын комиссийн гү, али сүүдэй шийдэхэбэрээр нэгдэжэ болоно. Тус мэшээгүүд болон хайрсагууд дээрэ участково комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд, мүн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд гараа табиха эрхэтэй. Тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудай байлсахада мэшээг, хайрсаг руу бюллетеньнүүдэ хэдэг, тэдэндэ мэшээг, хайрсаг дээрэ гар табихаар арга боломжо олгогдодог.

23. Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлнүүдэ ашаглахада ханал хуряалгада хабаадагшадэй нэрэ тоолборитой хүдэлмэри дүргэһэнэй үүдээр участково комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй, адаглагшадэй, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудай байхада:

1) хэрбээ дуугаа үгэлгын талалга соо ямар нэгэ шалтагаар дуугаа үгэлгын саг зуура дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлгүйгөөр үнгэргэгдэһэн байбал, участково комисси дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлэй тусгаар хубида гү, али дуугаа үгэлгын байра дээрэ байхан нөөсэ хайрсагай тамгын (ласын) бүрин бүтэниие шалгадаг, тиймэ хайрсаг нээжэ, тэрэн соо байхан бүхэ бюллетеньнүүдэ дуугаа үгэлгын нюуса хазагайруулангүйгөөр дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл руу табигдаг;

2) участково комисси тус статьягай 13-дахи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагууд соо байхан бюллетеньнүүдэ тоолодог, хүүлээрнь дуугаа үгэлгын нүүдэл хайрсагуудһаа бүхэ бюллетеньнүүд дуу тоололгын гуримда оруулагдаһан дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл руу дуугаа үгэлгын нюуса хазагайруулангүйгөөр табигдадаг;

3) участково комисси ханал хуряалгада хабаадагшадэй нэрэ тоолборитой хүдэлмэрийн үедэ абтаһан баримтануудыг, тодорхойлол, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томодхогдоһон түхэлэй 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ба 11а, 11б, 11в, 11г мүрнүүдтэ оруулагдаһан баримтануудыг дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлдэ оруулагдаг;

4) участково комисси дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлһээ дуу тоололгын дүнгүүд тухай протокол тайлбарилан гаргадаг, сонсоходог ба тус тус баримтануудыг дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой томодхогдоһон түхэлэй 8, 9, 10, 11, 12 ба удаадахи мүрнүүдтэ оруулагдаг;

5) участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо оруулагдаһан баримтануудай тааралдаһы хинан шалгадаг. Заагдаһан хиналтын дүнгүүдэй таараагүй хаань, участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой бүхэ гү, али зарим мүрнүүдэ нэмэжэ тоолохо тухай, тэрэ тоодо зарим бюллетеньнүүдэ гараараа нэмэжэ тоолохо тухай шийдэхэри абадаг. Нэмэжэ тоололгын үүдээр хиналтын дүнгүүдэй дахяад таараагүй хаань, участково комисси зохио шийдэхэри абадаг, тэрэниие дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо хабсаргадаг ба дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой тусхай мүрнүүдтэ алгасаан тухай мэдээнүүдэ оруулагдаг.

24. Участково комисси хунгалтын үдэр ханал хуряалгада хабаадагшадэй дуу тоололгын дүрэтэр ороһон дуу тоололгодо байлсаһан нюурнуудай гомдолнуудыг (мэдүүлгэнүүдэ) хаража үзэхэ ба зохио шийдэхэбэрнүүдэ абаха уялгатай, тэдэ шийдэхэбэрнүүдэнь дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколой нэгдэхэ хэһэгтэ хабсаргагдадаг. Дуу сэхэ тоололгын үедэ байхан нюурнуудай

үндэһэлэгдэһэн гомдолнуудай (мэдүүлгэнүүдэй) ороһон ушарта дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл ашаглаһан участво комисси тус хэрэгсэлгүйгөөр (гараараа) дуу сэхэ тоололго тэрэ дары үнгэргэхэ тухай шийдэхэри абаха эрхэтэй. Заагдаһан тоололгын дүнгөөр нэгэ процентһээ ехэ (бага тооень ехэдэнь хубаажэ тодорхойлодог), гэбшье дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участво комиссийн протоколой 10, 11, 12 ба удаадахи мүрнүүдэй нэгэндэньшье хаа дуу гараар тоололгын дүнгүүдэй ба дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл ашаглажа абтаһан дүнгүүдэй хоорондо гурбан тооһоо бага бэшэ байбал, гараар тоололгын дүнгөөр дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол табигдадаг. Заагдаһан алгасаһанай гараагүй хаа, дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлэй аргаар абтаһан протоколдо гар табигдадаг ба дуу дахин тоололгын үедэ абтаһан баримтануудай түрүүшын баримтануудтай тааралдан тухай акт табигдажа, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участво комиссийн протоколтой хамта дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг.

25. Хэрэгтэй бүхэ үйлэһнүүд болон тоололгонуудыг хэһэнэй удаа участво комисси заатагүй дүн гаргаһан суглаа хэдэг, тэрэн дээрэ дуугаа үгэлгэдэ ба ханал хуряалгада хабаадагшадэй дуу тоололгодо хазагайруулангууд тухай гомдолнууд (мэдүүлгэнүүд) харагдадаг, тэрэнэй үүдээр дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участво комиссийн протоколдо гар табигдадаг ба тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта протоколой буулгабаринууд үгтэдэг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол хоёр хэһэгээр бэшэгдэдэг ба участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй тэндэ байхан бүхэ гэшүүдэй гар табигдадаг, гар табилгын үдэр, саг (минутатай) бэшэгдэдэг. Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлэй ашаар абтаһан дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол заагдаһан гар табилгануудай удаа хуулиа хүсэтэй болодог. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол караандашаар бэшэжэ ба тэрэндэ ямар нэгэ заһабари оруулжа болохгүй. Тус гурим эбдэлгэтэйгээр протоколдо гар табилга тэрэ протоколые бодото бэшэ гэжэ мэдэрэлгын ба дахин дуу тоололго үнгэргэлгын үндэһэн болодог.

26. Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшэлгын үедэ участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй зарим гэшүүдэй үгы байбал, протоколдо энээн тухай тэмдэглэл үгы байһанайн шалтаг заалгатайгаар бэшэгдэдэг. Участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тогтоогдоһон тоогой олонхиин гараа табилал, протокол бодото гэжэ тоологдодог. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо гар табилгада участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй түлөө участво комиссийн ондоо гэшүүдэй гү, али амяараа хүнэй гар табилан нэгшье ушар хадаа протоколые бодото бэшэ гэжэ мэдэрэлгын ба дахинаа дуу тоололгын үндэһэн болодог.

27. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо гар табихадаа, протоколой удаа зүб гэжэ зүбшөөгөөгүй участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд онсо ханамжаяа протоколдо хабсаргаха эрхэтэй, тэрэн тухай протокол соо зохио тэмдэг хэгдэдэг.

28. Участво комиссийн гэшүүдэй, адаглагшын, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудай эрилтээр участво комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо гар табигдаһанай үүдээр тэрэ дары заагдаһан нюурнуудта протоколой буулгабарин үгэхэ гү, али протоколой буулгабарин хэхэ арга боломжо олгохо, мүн гэршэлэхэ уялгатай. Участво комисси буулгабарин үгтэһэн тухай реестр соо тэмдэглэдэг. Буулгабарин абтаһан нюур реестр соо гараа табигдаг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой буулгабарин гэршэлэһэн нюур тэрэнэй хүсэд байһанай болон байһан баримтануудай зүб, буруугай түлөө харюусалга даадаг.

29. Участво комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой нэгдэхэ хэһэгын участво комиссийн шийдэхы дуунай байхан бүхэ гэшүүдэй гар табиланай ба гэршэлэгдэһэн буулгабаринуудайн абаха эрхэтэй зондо үгтэһэнэй, үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудыг гэршэлэһэнэй үүдээр дээдэ шатын комиссида тэрэ дары эльгээгдэдэг ба участво комиссида бэшэ бусадаггүй. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой нэгдэхэ хэһэгтэ участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй онсо

ханамжанууд, мүн тус комиссида хунгалтын үдэр ба дуу тоололгын дүрэтэр ороһон хуули хазагайруулга тухай ханал хуряалгада хабаадагшадэй гомдолнууд (мэдүүлгэнүүд), заагдаһан гомдолнуудар (мэдүүлгэнүүдээр) абтаһан участво комиссийн шийдэхэбэрнүүд ба участво комиссийн бэшэһэн актууд хабсаргагдадаг. Участво комиссийн тус документнүүдэй ба шийдэхэбэрнүүдэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринууд протоколой хоёрдохи хэһэгтэ хабсаргагдадаг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой нэгдэхэ хэһэгтэ тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдтэй хамта участво комиссийн түрүүлэгшэ гү, али секретарь, үгы гэбэл, участво комиссийн түрүүлэгшын даабаряар участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй ондоо гэшүүд дээдэ шатын комиссида абаадаг. Участво комиссийн протокол дамжуулгада участво комиссийн бусад гэшүүд, мүн тус участво комиссида эльгээгдэһэн адаглагшад байха эрхэтэй.

30. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой хоёрдохи хэһэг адаглагшадта, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудта танилсаһын тулада үгтэдэг, харин гэршэлэгдэһэн буулгабаринь участво комиссийн тогтооһон газарта олоной хоёрто үлгэгдэдэг, удаань протоколой хоёрдохи хэһэг хууляар хараалагдаһан ханал хуряалгын саарһа дансатай хамта, тэрэ тоодо бюллетеньнүүд, мүн участво комиссийн тамга дээдэ шатын комиссида хадагалалгада дамжуулагдадаг.

31. Участво комиссиууд Россин Федерацийн Түбэй Хунгуулин комиссийн шийдэхэбэрээр гү, али тэрэнэй даабарин үндэһөөр Буряад Республикын Хунгуулин комиссийн шийдэхэбэрээр ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын үедэ дуугаа үгэлгын байрадаа байдаг хайрсагуудай орондо дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлнүүдэ ашагладаг. Ондоо шатын хунгалта ба (али) ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын эдэрнүүдтэй тудалдаһан ушарта дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл, электрон оньһото түхээрэлгэ хэрэгсэлгэ бүхэ шатын бүхэ хунгалта болон ханал хуряалгада дуу тоололодо уялгата болодог. Тэдэнэй хэрэгсэлгэдэхэ ханал хуряалгын участвоудай нэрэ тоолбори Россин Федерацийн Түбэй Хунгуулин комисси гү, али тэрэнэй даабаряар Буряад Республикын Хунгуулин комисси тодорхойлодог.

Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл ашаглахадаа участво комисси тус статьягай 23-дахи зүйлэй ёһоор дуу тоололго бээлүүдэдэг. Ханал хуряалгын участвоудыг 5 процентһээ бага бэшэ хэмжээгээр (гэбшье, ханал хуряалгын гурбан участвоһаа бага бэшэ) тодорхойлогдоһон территорияльна нэгэ комиссийн хүдэдэг дэбисхэрэй хизаарта техникэскэ иимэ хэрэгсэлнүүдэй ашаглагдаһан байхада ханал хуряалгада хабаадагшадэй хиналтын дуу тоололго (гараар дуу тоололго) участво комиссийн шийдэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд сэхэ бээлүүдэдэг. Тийхэдэ дуу үгэлгын сагай дүрэнэй үүдээр хахад часай туршада дээдэ шатын комисси жээрэб таталга үнгэргэдэг, харин жээрэбэй дүнгүүд тэрэ дары участво комисси бүхэндэ дуулагдадаг. Хунгалта ба ханал хуряалга нэгдэхэн үнгэргэхэдэ дуу тоололгын гурим үнгэргэгдэһэн хунгалтын, ханал хуряалгын хэмжээнһээ уламжалан Россин Федерацийн Түбэй Хунгуулин комисси, үгы гэбэл, Буряад Республикын Хунгуулин комисси үнгэргэгдэһэн хунгалтын, ханал хуряалгын шатаһаа уламжалан тодорхойлодог.

Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэлүүдэ ашаглаһан ханал хуряалгын участво дээрэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ тогтооходо байхан бүхэ нюурнуудта хиналтын дуу тоололго (гараар) үнгэргэхэ арга боломжо тухай дуулагдаһан байха ёһотой. Гараар дуу тоололо адаглагшадтай, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудай байхада үнгэргэгдэдэг. Ханал хуряалгын жээрэбээр тодорхойлогдоһон участвога дуу гараар тоололго тус статьягай 9-12, 14-18, 20-22 зүйлнүүдээр тодорхойлогдоһон гуримаар үнгэргэгдэдэг. Дуу гараар тоололгын дүнгөөр (бага тооень ехэдэнь хубаажэ тодорхойлогдодог) нэгэ процентһээ ехэ бэшэ алгасаһанай гараадаг), гэбшье гараар дуу тоололгын баримтануудай ба дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл ашаглажа абтаһан баримтануудай хоорондохи алгасаһанай дуу үгэлгын дүнгүүд тухай

участково комиссийн протоколыг 10, 11, 12 ба удаахи мурнуудыг нэгэндэншье хаа гурбан тоогоо бага бэшэ байбал, дуу үгэлгын дүнгүүд тухай шэнэ протокол гараар тоололгын дүнгөөр дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол табигдажа, "Дахинаа" гэхэн тэмдэг хэгдэдэг ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн түрүүшын протоколтой хамта дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг, үгы гэбэл, дуу дахин тоололгодо абтаһан баримтануудай түрүүшын баримтануудтай тудалдаһан тухай акт табигдажа, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколтой хамта дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг. Хиналтын дуу тоололго (гараар) үнгэргэхын тула жээрэбээр тодорхойлогдоһон ханал хуряалгын участвогтой участково комиссийн түрүүлэгшэ хиналтын дуу тоололгын (гараар) дүнгүүдээр тогтоогдоһоной хүүлээр тэрэ дары территориальна комиссида абтаһан дүнгүүд тухай мэдээсэдэг.

Хиналтын дуу тоололго (гараар) үнгэргэхын тула ханал хуряалгын участвогудые жээрэбээр тодорхойлоһон территориальна комисси хиналтын дуу тоололгын (гараар) дүнгүүд тухай мэдээнуудые ханал хуряалгын заагдаһан участвогудай участво комиссинуудай түрүүлэгшэнүүдһээ абан сасуу дуу тоололгын техникческэ хэрэгсэл ашаглажа ба дуу гараар тооложо абтаһан дүнгүүдэй протоколыг 10, 11, 12 ба удаахи мурнуудгэ алгасаһан гараһан шалтагаар ханал хуряалгын жээрэбээр тодорхойлогдоһон нэгэшье участвогта дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг дахин табигдаһан ушарта дуу гараар тоолоогүй ханал хуряалгын бүхы участвогуд дээрэ дуу гараар тоолохо тухай шийдхэбэри абадаг.

Дуу тоололгын техникческэ хэрэгсэл ашаглаһан ханал хуряалгын участвогудай участво комиссинууд дуу гараар тооложо дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тодорхойлоһоной ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай дахин табигдаһан протоколнуудта гар табигдаһан гү, али тус статьягай 29-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар баримтануудай тудалдаһан тухай акт табигдаһан хүүлээр протоколнуудые дээдэ шатын комиссида эльгээдэг.

32. Дуу тоололгын техникческэ хэрэгсэлнүүдые ашаглахада ханал хуряалгада хабаадагшадай дуугаа үгэлгын хамтын тоо тухай мэдээнуудһээ бэшэндэнь ханал хуряалгын участвогта дуугаа үгэлгын дүррээр дуу тоололгын дүнгүүдые тунхаглахань хорюултай.

33. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг мэдээнүүд, тэрэ тоодо дуу тоололгын техникческэ хэрэгсэл ашаглажа абтаһан мэдээнүүд гүрэнэй мэдээсэлэй оньһон байгууламжын хэлхээ холбооной техникческэ утаһаар (хэлхээ холбооной хоолойгоор дамжуулагдаг хэрэгсэлнүүдһээ бэшэндэнь), үгы гэбэл, мэдээсэлдамжуулаха техникческэ ондоо байгууламжаар территориальна комиссида дамжуулагдадаг, харин дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг нэгэдэхэ хэнгэ ба ханал хуряалгын бүхы саарһа дансануудые, тэрэ тоодо бюллетеньнүүдые, арга боломжын гаран сасуу сэхэ гү, али ханал хуряалгын саарһа дансануудые бүрин бүтэн хүрэхэ газартань хүрэхэ аргатай ондоо аргаар территориальна комиссида үзүүлэгдэдэг.

34. Дуу тоололгын техникческэ хэрэгсэлнүүдые, мэдээсэл дамжуулагдаг техникческэ байгууламжа ашаглаха гурим, ханал хуряалга тухай мэдээсэл, тэрэ тоодо оньһон аргаар дамжуулагдаһан дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг баримтануудые дамжуулаха, буйлуулаха ба хэрэглэхэ гурим ба болзор федеральна хууляар тогтоогдодог.

35. Ханал хуряалга үнгэргэхэдэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участво комиссийн протоколыг мэдээ баримтанууд Россин Федерацийн хуулиан комиссийн тодорхойлоһон гуримаар "Интернет" гэжэ оньһото мэдээсэлэй — телехарисалгын хужаада бэшэн оруулагдадаг.

Статья 52. Территориальная комиссия дуугаа үгэлгын дүнгүүдые согсололго

1. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участво ба территориальна комиссинуудай протоколнуудай нэгэдэхэ хэнгүүд комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй гар табигдаһан ба абаха эрхэтэй зондо тэдэнэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринуудые ба нэгэдэхэһэн табигдануудай гэршэлэгдэһэн буулгабаринуудые үгэлгэнэй хүүлээр тус протоколнуудта байһан мэдээнүүдые

нэгэдэхэ ба бүхыдөө Буряад Республика дотор дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоодог ба ханал хуряалгын дүнгүүдые тодорхойлодог Буряад Республикын хунгуулин комиссида тус мэдээнүүдые удаань дамжуулаха зорилгоор дээдэ шатын комиссида ородог.

2. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудай үндэһэн дээрэ тэдэнэй зүб бэшэлгы уридшалан шалгаһанай хүүлээр дээдэ шатын комисси байһан мэдээнүүдые нэгэдэхэһэн аргаар Буряад Республикын тус дэбисхэртэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоодог. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэри протоколоор албан түхэлэй болгодог.

Тус тус дэбисхэртэ дээрэ доодо шатын комиссинуудай протоколнуудые тушаан абалга, тус протоколнуудай мэдээнүүдые нэгэдэхэ ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшэлгэ нэгэ газарта бэелүүлэгдэдэг, тийхэдэ комиссийн гэшүүдэй доодо шатын комиссинуудай протоколнуудые тушаан абаха, тус протоколнуудай мэдээнүүдые нэгэдэхэ ба тус дэбисхэртэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшэлгэ талаар комиссийн гэшүүдэй үйлэнүүд комиссийн гэшүүдэй ба адаглагшадай, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудай харахаар бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Заагдаһан газарта тус дэбисхэртэй нэгэдэхэһэн табигдын томодхогдоһон түхэл байха ёһотой, тэрэһэндэ участво комиссийн түрүүлэгшын, секретарийн гү, али доодо шатын комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй ондоо гэшүүнэй дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг түрүүшын хэнгэ абаад ерэмсээр тэрэ дары тус протоколыг мэдээнүүд оруулагдаһан саг заалтагайгаар бэшгэдэдэг.

Доодо шатын комиссийн түрүүлэгшэ, секретарь гү, али шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүн доодо шатын комиссийн протоколыг нэгэдэхэ хэнгэһе тэрэһэндэ хабсаргагдаһан саарһа дансануудтайнь дээдэ шатын комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүндэ дамжуулагдаг, тэрэһэн протокол бэшэлгын зүбье, хабсаргагдаһан документнүүдэй хүсэдые ба хиналтын тудалдал хангалгы шалгадаг.

Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай доодо шатын комиссийн протоколыг ба (али) нэгэдэхэмэл табигдын протокол ба нэгэдэхэмэл таблица бэшэлгэдэ табигдаһан хуулийн эрилтэнүүдые хазгайруулагдаһан бэшгэдэһэн байбал, заагдаһан комисси тус статьягай 8-дахи зүйлэй эрилтын ёһоор протокол ба (али) нэгэдэхэмэл таблица дахин бэшэлгэ уялгатай, харин түрүүн үзүүлэгдэһэн протокол ба (али) дээдэ шатын комиссида үлэдэг.

Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай доодо шатын комиссийн протоколыг ба (али) нэгэдэхэмэл табигдын протокол ба нэгэдэхэмэл таблица бэшэлгэдэ табигдаһан хуулийн эрилтэнүүдэй ёһоор бэшгэдэһэн байбал, дээдэ шатын комиссийн гэшүүн тус протоколыг мэдээнүүдые дээдэ шатын комиссийн нэгэдэхэмэл таблицада оруулагдаг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол дээдэ шатын комиссийн гэшүүндэ дамжуулаһан доодо шатын комиссийн түрүүлэгшэ, секретарь гү, али шийдхэхы дуунай эрхэтэй ондоо гэшүүн нэгэдэхэмэл табигдын томодхогдоһон түхэлдэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай тус комиссийн протоколыг мэдээнүүд ороо гараа табигдаг.

Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай доодо шатын комиссинуудай протоколнуудта байһан мэдээнүүдые дээдэ шатын комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд сэхэ нэгэдэхэдэ.

3. Доодо шатын комиссинуудай протоколнуудай мэдээнүүдээр дээдэ шатын комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай (ханал хуряалгын дүнгүүд тухай) нэгэдэхэмэл таблица ба протокол бүрилдүүлдэг, тэдэһэндэ Буряад Республикын тус тус дэбисхэртэ байһан доодо шатын комиссинуудай тоо, тус протокол табиха үндэһэн болодог доодо шатын комиссинуудһаа ороһон протоколнуудай тоо тухай баримтанууд, мүн тус Хуулийн 50-дахи статьягай 2-дохи зүйлөөр тогтоогдоһон дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участво комиссийн протоколыг мурнуудээр нэгэдэхгэдэһэн мэдээнүүд оруулагдадаг. Протоколдо гараа табихын тулада комисси заатагүй гуримаар эсэсэй зүблөө үнгэргэдэг, тэрэһэндэ дээрэ комиссида ороһон дуу үгэлгэ үнгэргэлгэдэ, дуу тоололгодо ба доодо шатын комиссинуудай протоколнуудые бэшэлгэдэ хабаатай гомдолнууд (мэдүүлэгэнүүд) харагдадаг. Тэрэһэнэй хүүлээр комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай (ханал хуряалгын үрэ дүн

тухай) протоколдо гар табигда ба тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан нюурнуудта протоколыг буулгабаринуудые үгэдэг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол (ханал хуряалгын үрэ дүн тухай) хоёр хэнгээр бэшгэдэдэг ба комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй байһан бүхы гэшүүдэй гар табигдадаг. Гар табигдын үдэр ба саг (минутатайгаар) бэшгэдэдэг. Тус эрилтэ эбдэн протоколдо гар табилга хадаа протоколыг үнэнтэ бэшгэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болоно.

4. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан комиссинуудай дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудта хоёр хэнгээр хэгдэһэн Буряад Республикын тус дэбисхэртэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай нэгэдэхэмэл таблица хабсаргагдадаг, тэрэһэндэ тус тус комиссида ороһон дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай бүхы протоколнуудай хүсэд мэдээнүүд оруулагдадаг. Бүхыдэһэн протоколыг гү, али тэрэһэнэй зарим хубийе буруушаһан комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүн онсо ханамжаяа протоколдо хабсаргаха эрхэтэй, энээн тухай протоколдо бэшгэдэдэг.

5. Протоколыг нэгэдэхэ хэнгэтэ протокол бэшэлгэн Буряад Республикын хунгуулин комиссийн гэшүүдэй онсо ханамжанууд, мүн тус комиссида дуугаа үгэлгын үдэр эхилһэн ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай тус протокол бэшгэдэһэн үдэр дүүрэдэг сагта ороһон федеральна хуулинуудые, тус Хуули эбдэлгэ тухай гомдолнууд (мэдүүлэгэнүүд) ба тус гомдолнууд ороһон шийдхэбэринүүд хабсаргагдадаг.

6. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг хоёрдохи хэнгэһе дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай нэгэдэхэмэл табигдын хоёрдохи хэнгэтэй, протокол бэшэлгэн комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй, адаглагшадтай, дуу үгэлгын дүнгүүдые тогтооходо ба протокол бэшгэдэ байлсаһан тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудай нэрэ тоолборитой ба бусад документнүүдтэй хамта заагдаһан комиссийн секретарь харуулагдадаг таһалга соо хадагалдаг.

7. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг хоёрдохи хэнгэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай нэгэдэхэмэл табигдын хоёрдохи хэнгэтэй суг танилсахын ба буулгахын тулада протокол бэшэлгэн комиссийн гэшүүдтэ, адаглагшадта, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудта үгтэдэг, протоколыг гэршэлэгдэһэн буулгабары бултанай хонорто үлэгдэдэг.

8. Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо ба (али) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай нэгэдэхэмэл таблицада гар табигдаһан ба тэдэнэй нэгэдэхэ хэнгүүдые дээдэ шатын комиссида эльгээһэнэй хүүлээр протокол ба нэгэдэхэмэл таблица эльгээһэн дээдэ шатын комиссийн, үгы гэбэл, комиссийн уридшалан шалгалгын үедэ зүб бэшэ зүйл (бэшэлгын, барлалгын, үгы гэбэл, доодо шатын комиссинуудай протоколнуудай баримтануудые нэмэлгын алдуунауд) элирүүлэгдэхэдэнь, протокол ба нэгэдэхэмэл таблица эльгээһэн комисси зүблөөн дээрэ протоколдо ба (али) нэгэдэхэмэл таблицада хараха эрхэтэй. Абтаһан шийдхэбэри тухайгаа комисси уялгата гуримаар зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ, адаглагшадта ба анхан баталагдаһан протокол бэшгэдэ байлсаһан бусад нюурнуудта, мүн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлөгшэдтэ дуулагдаг. Энэ ушарта комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол бэшгэдэг, тэрэһэн дээрэ "Дахин бэшгэдэһэн" гэжэ тэмдэг табигдаг. Заагдаһан протокол тэрэ дары дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг. Протокол дахин бэшгэдэһэн тус эрилтэ эбдэлгэ тус протоколыг үнэнтэ бэшгэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болоно. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколыг 12-дохи ба тэрэһэнээ хойшонхи мурнуудтэ тодохол оруулаха эрхэтэй хаань, тус статьягай 9-дэхи хубяар тогтоогдоһон гуримаар дахинаа дуу тоолодог.

9. Доодо шатын комиссинуудһаа ороһон дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудта ба (али) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай нэгэдэхэмэл таблицадуудта алдуутай, алгасалай элирүүлэгдэхэдэнь, протоколдо ба (али) нэгэдэхэмэл таблицада бэшэлгын зүбтэ маргахада, дээдэ шатын комисси ханал хуряалгын дүн тодорхойлолгын хууляар тогтоогдоһон болзорой дүүрэтэр нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй доодо шатын комиссийн ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу

дахинаа тоололго үнгэргэхэ, үгы гэбэл, тус тус дэбисхэртэ дээрэ ханал хуряалгын тус тус участвогта ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу дахинаа тоололго өөрөө үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абаха эрхэтэй. Ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу дахинаа тоололго дээдэ шатын комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүнэй (гэшүүдэй) байхада шалгалдаг ёһотой протокол бэшэлгэн ба баталһан комисси гү, али ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу дахинаа тоолохо тухай шийдхэбэри абтаһан комисси тэрэһэн тухай хабаатай комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ, адаглагшадта, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудта уялгата ёһоор дуулгахаар үнгэргэдэг, тэдэ ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу дахинаа тоололгодо байлсаха эрхэтэй. Ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу дахинаа тоололгын дүнгөөр тоололго бэелүүлһэн комисси дуу тоололгын протокол бэшгэдэг, тэрэһэн дээрэ "Дахинаа дуу тоололго" гэжэ тэмдэгдэдэг. Тэрэһэнэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринууд адаглагшадта, тус Хуулийн 21-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудта үгтэдэг. Протокол тэрэ дары дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг. Заагдаһан дахинаа дуу тоололго дээдэ шатын комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтоотор, ханал хуряалгын дүнгүүд тодорхойлтор ба дуу үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын дүнгүүд тухай протокол бэшгэтэр хэгдэдэг.

Статья 53. Ханал хуряалгын дүнгүүдые тодорхойлохо гурим

1. Доодо шатын комиссинуудһаа абтаһан дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудай нэгэдэхэ хэнгүүдэй үндэһэн дээрэ тэдэ протоколнуудта байһан мэдээнүүдые нэмэлгэн аргаар ханал хуряалгын үрэ дүн ороһон саһаань хойшо гурбан үдэрэй туршада Буряад Республикын хунгуулин комисси тодорхойлодог. Буряад Республикын хунгуулин комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд ханал хуряалгын дүнгүүдые өөһэдөө тогтоодог. Ханал хуряалгын дүнгүүд тухай хоёр хэнгээр протокол ба нэгэдэхэмэл таблица бэшгэдэдэг, тэдэһэн тус комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй байһан бүхы гэшүүд гараа табигдаг.

2. Буряад Республикын дэбисхэртэ дээрэ ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтай хахадаһаа олон бэшын хабаадаһан ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хуряалга болоогүй гэжэ мэдэрдэг. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэрийн түлөө дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтай хахадаһаа олон бэшын дуугаа үгэлгэн ушарта шийдхэбэри абтаггүй гэжэ Буряад Республикын хунгуулин комисси мэдэрдэг. Ханал хуряалга болоогүй гэжэ мэдэрхэ нэмэлгэ үндэһэнүүд байдаггүй.

3. Ханал хуряалгада хабаадаһан зоной тоо дуугаа үгэлгын үдэртэ дуугаа үгэлгын таһалга соо дуугаа үгэлгэн ханал хуряалгада хабаадагшадтай гар табигдын тоогоор ба ханал хуряалгада хабаадагшын дуугаа үгэлгын газарһаа гадаа тээ, үгы гэбэл, саһаа урид дуугаа үгэлгэн тухай ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо тэмдэглэлнүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог. Дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтай тоо дуугаа үгэлгын хайрсагууд соо олоһон тогтоогдоһон түхэлэй бюллетеньнүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог.

4. Буряад Республикын хунгуулин комисси ханал хуряалгада дуугаа үгэлгын дүнгүүдые бодото бэшгэ гэжэ тоолодог гэбэл:

1) дуугаа үгэлгыг үнгэргэлгэдэ гү, али дуу үгэлгын дүн тогтоолгодо болоһон хазгайруулануудай ханал хуряалгада хабаадагшадтай хүсэл элирүүлгын үрэ дүн бодотоор тодорхойлохо арга олгоогүй ушарта;

2) дуугаа үгэлгын түгээсэхэ үедэ ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ханал хуряалгада хабаадагшадтай бүхы тоогой дүрбэлгэ нэгэ хубийһаа бага бэшые хамта дээрэнь оруулаһан ханал хуряалгын участвогудай зарим хубида дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй бодото бэшгэ гэжэ тоологдоһон ушарта;

3) сүүдэй шийдхэбэрээр.

5. Ханал хуряалгын дүнгүүдые бодото бэшгэ гэжэ мэдэрхэн ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси тус Хуулийн эрилтэнүүдые сахин, ханал

хуряалгын дүнгүүдэ бодото гэжэ мэдэрхэн үдэрхөө хойшо 21 хоногхоо оройтуулангүй үнгэргэгдэхэ дахин дуугаа үгэлгэ зарладаг. Дахин дуугаа үгэлгэн ханал хуряалгын дүнгүүд тус статьягаар тогтоогдоһон гуримаар тодорхойлогдодог.

6. Бүхы шатын комиссинуудай документнууд тэрэ тоодо ханал хуряалгада хабаадагшадтай гар табилгатай гар табилгын хууданууд, бюллетеньнууд, бүридхэлхөө гаргаһан тухай үнэмшээлгэнүүд ба ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолборинууд, дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй ба ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүдэй албан ёһоор толиогдоһонхоо хойшо табан жэлэй туршада хадагалагдаха ёһотой. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай ба ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэригдэ гомдолой сүүдтэ харагдаһан, ханал хуряалгада Россин Федерацийн эрхэтэдэй хабаадалгын эрхэ эбдэлгэтэй холбоотой гэмтэнэй хэрэгтэй үүсхэгдэһэн ушарта ханал хуряалгын документнуудыг хадагалалгын болзор сүүдэй шийдхэбэрийн хуулига хүсэндөө орогтор (хуулийн ёһоор хэрэгтэй болуулагдатар) хунаагдадаг. Ханал хуряалгын документнуудэй бүтэн байлгын түлөө харюусалга тус комиссийн түрүүлэгшэдэ (түрүүлэгшын орлогшодо) ба секретарьта дээдэ шатын комиссида, үгы гэбэл, архивта тус документнуудыг дамжуулар даалгагдадаг.

7. Ханал хуряалгын документнуудыг хадагалалгын, архивта дамжуулгын ба усадхалгын гурим Буряад Республикын хунгуулийн комисси гүрэнэй архивтай зургаануудтай хэлсэн баталдаг.

Статья 54. Дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ ба ханал хуряалгын эсэсэй дүн толиолог ба тунхагалга

1. Комисси ханал хуряалгын участок бүхэндэ, комиссийн ажалдуулын тарадаг дэбисхэртэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ, ханал хуряалгын дүнгүүдэ тэрэнэй протоколдо ба доодо шатын комиссинуудай дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудта байһан мэдээнүүдэй хэмжээн соо ханал хуряалгада хабаадагшадта, үүсхэлтэ бүлэгтэй найдалгата түлөөлэгшэдтэ, адаглагшадта, гуримтын ороноудай (улаасоорондын) адаглагшадта, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэдтэ танилсахын тулада үзүүдэг.

2. Буряад Республикын хунгуулийн комисси ханал хуряалгын дүнгүүд тухай согсологдоһон мэдээнүүдэ ханал хуряалгын дүн тодорхойлолгын үүлээр сүүдхын туршада олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ эльгээдэг.

3. Ханал хуряалгын согсологдоһон дүнгүүдэ, "Зүб" ба "Үгы" (Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб") гэжэ хубааһан ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуугаа үгэлгын тоо тухай баримтануудыг Буряад Республикын хунгуулийн комисси федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар, гэбэшье дуугаа үгэлгын үдэрхөө хойшо нэгэ хараһаа оройтуулангүй албан ёһоор толиолог.

4. Участково комиссинуудһаа бэшэндэнь бүхы шатын комиссинууд дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай ба ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай зохио хэмжээнэй комиссинуудай протоколнуудта байһан баримтануудыг болон доодо шатын комиссинуудай дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудта байһан ба тэдэнэй үндэһөөр тус тус комиссинуудта дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй, ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүдэй тодорхойлогдоһон баримтануудыг толиолог (тунхагладаг). Ханал хуряалгын дүнгүүд тухай дүүрэн баримтануудыг албан ёһоор толиолог (тунхагалга) дуугаа үгэлгын үдэрхөө хойшо хоёр харын туршада бэелүүлэгдэдэг. Ханал хуряалгын дүнгүүд тухай дүүрэн баримтануудыг албан ёһоор толилоһон (тунхагланһан) үүлээр гурбан харын туршада олоһон хэрэглэмжын мэдээсэлэй-холбооной "Интернет" утаһанда дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай ба ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай бүхы комиссинуудай протоколнуудта байһан баримтанууд оруулагдадаг.

Статья 55. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэрийн хуулига хүсэн

1. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэри уялгата болодог, нэмэлтэ баталалга тэрэндэ хэрэггүй ба Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хүсэндөө байдаг.

2. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэри Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанда хуулига-гуримшуулгын

баталалгануудыг бүридхэлдэ абалгын гуримаар бүридхэлдэ абтадаг.

3. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэри шэнэ ханал хуряалгада абтаһан ондоо шийдхэбэри абалгын, үгы гэбэл, сүүдэй гуримаар бодото бэшэ (хүсэндөө бэшэ) гэжэ мэдэрлгын үүлээр хоёр жэлхээ урид бэшэ болуулагдажа гү, али хубилгагдажа болодог. Ханал хуряалгада хуулига-гуримшуулгын баталалгын абтаһан ушарта тэрэ хуулига-гуримшуулгын тус тус баталалгаар тогтоогдоһон гуримаар хубилгагдажа болодог. Тус гуримтай тогтоогдоогүй хаань, тус хуулига-гуримшуулгын баталалгада хубилгалга оруулгын тулада хараалагдаһан гуримаар, гэбэшье ханал хуряалгада тус шийдхэбэрийн абтаһан үдэрхөө хойшо табан жэлхээ урид бэшэ оруулагдажа болодог.

4. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэри федеральна хуулийн иимэ үндэһөөр сүүд болуулажа болодог гэбэл:

1) ханал хуряалгада хабаадагшадтай үнэн ханал бодомжо элирүүлгын аргагүй болотор федеральна хууляар ба тус Хууляар тогтоогдоһон ханал хуряалга үнгэргэхэ гурим эбдэлгэ;

2) тус Хуулийн Россин Федерацийн Конституцида, тус ханал хуряалга үнгэргэхэ үедэ хүсэндөө байһан федеральна хуулига тааралдаагүй дээрхэ ханал хуряалгада хабаадагшадтай үнэн ханал бодомжо элирүүлгын аргагүй болодог;

3) ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэрийн Россин Федерацийн Конституцида, федеральна хуулига тааралдаагүй байлга.

5. Ханал хуряалгын дүнгүүдэй бодото бэшэ гэжэ мэдэрэгдэ хаань, Буряад Республикын хунгуулийн комисси дахинаа дуугаа үгэлгэ тус Хуулийн 53-дахи статьягай 4-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһон гуримаар зарладаг.

6. Ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэри бэелүүлгын тулада хуули, ондоо хуулига-гуримшуулгын баталалга нэмэжэ хэблэхэ хэрэгтэй хаань, энэ асуудалтай эрх мэдэлдэнь ородог Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаан ханал хуряалгада абтаһан шийдхэбэрийн хүсэндөө ороһон үдэрхөө хойшо 15 үдэрэй туршада тус хуули, хуулига-гуримшуулгын баталалга бэбдэлгын ба (али) баталан абалгын болзор тодорхойлох уялгатай. Тус болзор нэгэ жэлхээ дээрэ байха ёһогүй.

7. Россин Федерацийн ба Буряад Республикын хамтын мэдэлдэ байһан асуудалаар ханал хуряалгын үнгэргэгдэһэнэй үүлээр тус асуудалаар федеральна хуулийн хүсэндөө оробол, ханал хуряалгада абтаһан ба федеральна тус хуулига зохиоһогүй шийдхэбэри хэрэглэгдэдэггүй.

Статья 56. Гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэ ханал хуряалгада ашагалга

1. Ханал хуряалга бэбдэхэ ба үнгэргэхэдэ, мүн Россин Федерацийн эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадалгын эрхэ хангаха талаар комиссинуудай бусад эрхэ түлөөлэгэ бэелүүлгын тулада федеральна хууляар хараалагдаһан гуримаар иматгал гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэ ашаглагдадаг. Гүрэнэй "хунгалта" гэхэн оньһон түхээрэлгэдэ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын эсэсэй дүн тухай комиссинуудай протоколнуудта байдаг баримта мэдээнүүдэ оруулга уялгата болодог.

2. Заагдаһан комиссинуудай ажал ябуулга техникын ба мэдээсэлэй талаар хангаха, ханал хуряалга бэбдэхэ ба үнгэргэхэ үедэ бэелүүлэгдэдэг мэдээсэлэй үйлэнүүдэ оньһожоруулаха, гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгын хуби ашаглаха ба хүгжөөхэ үүргэтэй Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн мэдээсэлэй түбэй хүдэлмэрилэгшэд Буряад Республикын бүхы дэбисхэр дээрэ, тэрэ тоодо территорияльна комиссинуудта тус гурим ашаглаха ба хүгжөөхэ талаар хүдэлмэри эмхидхэдэг ба бэелүүдэг.

3. Ханал хуряалга үнгэргэхэдэ, тэрэ тоодо ханал хуряалгада хабаадагшадые бүридхэлдэ абахада, ханал хуряалгада хабаадагшадтай нэрэ тоолбори бүридхэлгэдэ, ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу тоолоходо, дуугаа үгэлгын дүн тогтооходо ба ханал хуряалгын дүн тодорхойлоходо федеральна хуулийн ёһоор "хунгалта" гэжэ гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй хужаа түхээрэлгэ хэрэглэхэдэ Буряад Республикын хунгуулийн комисси

федеральна хуулийн ёһоор гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэ (зарим техникескэ хэрэгсэлнүүдэнь) ашагалга хинахын тулада бүлэг байгуулагдаг, тэрэндэ комиссийн шийдхэбэри ба зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд ородог. Комиссийн бүхы гэшүүд, адаглагшад гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэдэ байһан ямаршье мэдээнүүдтэй танилсаха эрхэтэй.

4. Дуугаа үгэлгын эхилхэнхээ хойшо ба дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай (ханал хуряалгын дүн тухай) протоколдо Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн гар тухай гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй гурим ханал хуряалгын ябаса ба доодо шатын комиссинуудһаа дээдэ шатын комиссинуудта мэдээ дамжуулаха аргаар дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ тогтоолог адаглахын тулада хэрэглэгдэдэг, харин тэрэнэй зарим техникескэ хэрэгсэлнүүдэнь ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуу тоололодо хэрэглэгдэдэг. Гүрэнэй "хунгалта" гэжэ мэдээсэлэй оньһото түхээрэлгээр (зарим техникескэ хэрэгсэлнүүдээр) дамжуулагдаһан дуугаа үгэлгын ябаса ба дүнгүүд тухай баримтанууд, федеральна хууляар ондоо юмэнэй тогтоогдоогүй хаань, уридалан абтаһан, хуулига урда шанаргүй мэдээн гэжэ тоологдодог.

5. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколой баримтануудыг оруулаһанай үүлээр "хунгалта" гэжэ оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэдэ зааха хэрэгтэй техникескэ алдуутай элирүүлэгдэбэл, иматга дээдэ шатын комиссийн үндэһэлхэй шийдхэбэриг оньһото түхээрэлгэдэ оруулагдадаг.

6. Гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото мэдээсэлэй түхээрэлгэ (зарим техникескэ хэрэгсэлнүүдэнь) ханал хуряалгын үедэ хэрэглэхэдэ ханал хуряалгада хабаадагшадтай дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан тухай, дуугаа үгэлгын уридалан гаргаһан ба түгэсхэлэй дүнгүүд тухай мэдээнүүдэ олоһон хэрэглэлэй оньһото мэдээсэлэй-харилсалгын "Интернет" хужаа ашаглагшад ("Гансал уншаха" гэхэн гуримаар) шууд абаха аргатай байха ёһотой. Иимэ мэдээнүүдтэй танилсуулгын гурим ба болзор ханал хуряалга тухай хуулийн эрилтэнүүдтэй зүрилдэхэ ёһогүй.

Бүлэг 10. Россин Федерацийн эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ эбдэлгэдэ гомдол барилга. хунгалта ба ханал хуряалга тухай хуули эбдэһэнэй түлөө харюусалга

Статья 57. Россин Федерацийн эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ хазагайруулан шийдхэбэринүүдтэ ба үйлэ хэрэгүүдтэ (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгада) гомдол барилга

1. Эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ эбдэһэн Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай, Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэнь хүтэлбэрийн зургаануудай, ниитын нэгдэлнүүдэй шийдхэбэринүүдтэ ба үйлэ хэрэгүүдтэ (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгада), мүн комиссинуудай ба тушаалта нюурнуудай шийдхэбэринүүдтэ ба үйлэ хэрэгүүдтэ (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгада) федеральна хууляар хараалагдаһан гуримаар сүүдтэ гомдол барижа болоно.

2. Федеральна хуулийн ёһоор эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ эбдэһэн комиссинуудай ба тушаалта нюурнуудай шийдхэбэринүүдтэ ба үйлэ хэрэгүүдтэ (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгада) гомдол дээдэ шатын комиссида сэхэ барижа болоно, тэрэн гомдол дотор дурдагдаһан ушарнуудай доодо шатын комиссийн хаража үзэхэ ёһогүй байһанһаа бэшэндэнь гомдол доодо шатын комиссийн эльгээнгүйгөөр хаража үзөөд, удаадахи шийдхэбэринүүдэй нэгынь абаха уялгатай гэбэл:

1) гомдол харюугүй үлөөхэ;

2) гомдол бариһан шийдхэбэриг бүхы дээрэн гү, али зарим хубидань үйлэ хэрэг (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлга) хуули буса гэжэ мэдэрээд болуулха ба удаарын шийдхэбэри абаха;

3) гомдол бариһан шийдхэбэри бүхы дээрэн гү, али зарим хубидань үйлэ хэрэг (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлга) хуули буса гэжэ мэдэрээд болуулха ба удаарын шийдхэбэри абахынь (тодорхой үйлэ хэрэг хэжынь) доодо шатын комиссийн уялгалга.

3. Дээдэ шатын комиссида уридалан хандалга сүүдтэ хандахын тула шалгата эрхэ нүхсэл болодоггүй.

4. Гомдолой сүүдтэ харагдахаар абтаһан ба тэрэл хүнэй адли гомдол барижа зохио комиссида хандаһан ушарта федеральна хуулийн ёһоор тус комисси сүүдэй шийдхэбэрийн хуулига хүсэндөө орогтор гомдол хаража үзэлгыгэ зогсоодог. Гомдолой удааар сүүдэй шийдхэбэрийн абтаһан ушарта комисси тэрэнни хаража үзэхээ болдог.

5. Ханал хуряалгада эрхэтэдэй хабаадаха эрхэ хазагайруулан шийдхэбэригдэ ба үйлэ хэрэгтэ (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгада) гомдол ханал хуряалгада хабаадагшад, үүсхэлтэ бүлэг, адаглагшад, комиссинууд, ниитын нэгдэлнүүд барижа болоно.

6. Федеральна хуулийн ёһоор гомдолнуудыг (мэдүүлгэнүүдэ) хаража үзэхэ үедэ, мүн эрхэтэдэй ханал хуряалгада хабаадаха эрхэ хазагайруулан тухай асуудалтай зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан бусад ушарнуудта комиссийн зүблөөндэ хабаатай таланууд гомдол (мэдүүлгэ) бэшэһэн хүнүүд, үйлэ хэрэгтэй (үйлэ хэрэг ябуулаагүй байлгынь) зүбшэн хэлсэгдэхэ нюурнууд уригдадаг.

Статья 58. Үүсхэлтэ бүлэг бүридхэлхөө гаргаха үндэһэн

Федеральна хууляар хараалагдаһан гуримаар ба болзорто Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн мэдүүлгээр сүүд үүсхэлтэ бүлэгыг бүридхэлхөө гаргажа болоно.

Статья 59. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын үрэ дүн тухай шийдхэбэринүүдэ болуулга

1. Дээдэ гарай комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ тогтооһоной, ханал хуряалгын эсэсэй дүн тодорхойлоһоной үүлээр дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай доодо шатын комиссийн шийдхэбэри гансал сүүдээр болуулагдажа болодог, үгы гэбэл, дуугаа үгэлгын дүнгүүдэ болуулха тухай, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо ба (али) нэгдэхэмэл таблицада хубилалтануудыг оруулха тухай мэдүүлгэтэйгээр сүүдтэ хандалга тухай шийдхэбэри комиссийн абтаһан тухай тус комисси ханал хуряалга эмхидхэхэй комиссида дуулагдаг. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай комиссийн протоколдо ба (али) нэгдэхэмэл таблицада хубилалта оруулха сүүдэй шийдхэбэрийн абтаһан ушарта тус протокол ба (али) таблица бэшэһэн комисси дүнгүүд тухай шэнэ протокол "Дахинаа" ба (али) "Дахинаа" гэхэн тэмдэглэлтэй шэнэ таблица бэшэдэг.

2. Сүүд федеральна хуулийн ёһоор комиссинуудай шийдхэбэринүүдэ болуулагдаг.

3. Дайралдаһан хазагайруулануудһаа боложо, ханал хуряалгада хабаадагшадтай үнэн зүб хүсэл бодол элирхэйлхын аргагүй болоно гэжэ тоологдоходо, ханал хуряалгын дүнгүүд тухай шийдхэбэринүүдэ сүүдэй болуулан ушар хадаа ханал хуряалгын үрэ дүнгүүдэ бодото бэшэ гэжэ тоолохо үндэһэн болодог.

4. Буряад Республикада ханал хуряалгын участок дээрэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдэй бодото бэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай протокол табилһанай үүлээр тус комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай ба ханал хуряалгын эсэсэй дүнгүүд тухай шэнэ протокол "Дахинаа" гэхэн тэмдэглэлтэй бэшэхэ уялгатай.

5. Комиссинуудай "Дахинаа" гү, али "Дуугаа үгэлгыг дахинаа тоололо" гэхэн тэмдэгтэй дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протколнуудай үндэһэн дээрэ Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай, ханал хуряалгын эсэсэй үрэ дүн тухай проткол табилһанай үүлээр Буряад Республикын хунгуулийн комиссийн табилһан проткол ба нэгдэхэһэн таблицада тэдэ хубилалтанууд оруулагдадаг.

Статья 60. Гомдолнуудыг ба мэдүүлгэнүүдэ бариха ба хаража үзэхэ болзор

Гомдолнуудыг ба мэдүүлгэнүүдэ сүүдтэ бариха ба хаража үзэхэ болзор федеральна хууляар тогтоогдодог.

Статья 61. Ханал хуряалга тухай хуули хазагайрууланай түлөө харюусалга

ханал хуряалга тухай хуули ёнонуудыг эдэлгын түлөө харуосалга федеральна хуулинуудаар тогтоогдог.

Бүлэг 11. Түгэсхэлэй дүримүү
Статья 62. Тус Хуулийн хүсэндөө оролго
1. Тус Хуули албан ёноор толилогдонон үдэрнөө хойшо арбан хоногой удаа хүсэндөө орохо.
2. Хүсөө буураа гэжэ тоолохо гэбэл:
"Буряад Республикын ханал хуряалга

тухай" Буряад Республикын 2003 оной декабриин 2-ой 490-III дугаарай Хуули (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 11 (56); "Бурятия" газетэ, 2003, декабриин 6).

Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной декабриин 29
№ 1449-III

"Буряад Республикын ханал хуряалга тухай"
Буряад Республикын Хуулийн хабсаргалта
Буряад Республикын
ГАР ТАБИЛГЫН ХУУДААН

(Буряад Республикада ханал хуряалга үнгэргэхэ талаар үүсхэлтэ бүлэг байгуулан Россин Федерациин эрхэтэнэй (эрхэтэдэй) фамили, нэрэ, обог; үүсхэлтэ бүлэг байгуулан хунгуулин нэгэдэлэй, ниитын нэгэдэлэй нэрэ)

Бидэ, доро гараа табигшад, иимэ найруулгатай асуудалаар (асуудалнуудаар) Буряад Республикада ханал хуряалга үнгэргэхэ тухай үүсхэл дэмжэнэбди:

Буряад Республикын хунгуулин комиссиин 200 оной _____ "_____" шийдхэбэреэр үүсхэлтэ бүлэгыг бүридхэлдэ абтаа, бүридхэлдэ абahan үнэмшэлгын № _____, 200 оной _____ үгтөө.

№№	Фамили, нэрэ, обог	Түрэнэн жэл (18 наһатай байбаль - түрэнэн үдэр ба нара)	Ажаһуудар газар	Эрхэтэнэй паспортын гү, али нэлгэнэн документын хубарил, дугаар	Гар табилга ба гараа табигхан үдэр

Гар табилгын хуудаан гэршэлнэб:

(гар табилгануудыг суглуулан нюурай фамили, нэрэ, обог, түрэнэн жэл, нара, үдэр, ажаһуудар газар, Россин Федерациин эрхэтэнэй паспортын гү, али тэрэниг нэлгэнэн документын хубарил, дугаар, үгтэнэн жэл, нара, үдэр)

(гар табилгань ба нара, үдэр)

Үүсхэлтэ бүлэгэй
найдалгата түлөөлэгшэ

(фамили, нэрэ, обог)

(гар табилгань ба нара, үдэр)

"Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулиа хубилалтануудыг оруула тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной декабриин 21-гэ баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2003 оной сентябриин 17-ной 417-III дугаарай "Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай" Хуулиа (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 9 (54); 2004, № 12 (69); 2005, № 3 (72); "Бурятия" нонин, 2003, сентябриин 18; 2004, декабриин 28; 2005, мартын 26) удаадахи хубилалтануудыг оруула:

- 3-дахи статьяда:
а) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"3) хунгалтын урда тээхи идхалга - хунгагшадые кандидадай түлөө гү, али тэрэнэй эсрэг дуугаа үгэхыень баадхаха зорилготой хунгалтада бэлдэхэлэй үсын ажал ябуулаг";
б) 7-дохи зүйлдэ " , хунгуулин бүлэглэлэй" гэнэн үгэнүүдыг хахаха;
в) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"10) ГАС "хунгалта" - Россин Федерациин гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһото хужаа";
г) иимэ удхатай 10.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"10.1) хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын гүрэнэй байгуулаа - хунгагшад тухай мэдэнүүдыг суглуула, гуримшуула ба ашаглаха талаар Россин Федерациин эрхэтэдэй хунгуулин эрхын лаб найдуула ба бэлүүлгэ хангалгын хэмжэнүүд";
д) 16-дахи зүйлдэ "(үнгэргэлгэдэ)" гэжэ үгэ хахаха;
е) 26-дахи зүйл хүсээс буураа гэжэ тоолохо;
ж) иимэ удхатай 30.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"30.1) электрон оньһоор дуугаа үгэхын түхээрэлгэ - электрон оньһоор дуугаа үгэхын, хунгагшаддай дуу оньһоор тоолохын, дуу үгэлгын дүнгүүдыг тогтоохын ба дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссиин протокол бэшэхын тула хэрэглэгдэнэн ГАС "хунгалта" гэнэн оньһон аргын хэрэгсэлнүүд";
з) иимэ удхатай 38.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"38.1) хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын данса - хунгагша бүхэн тухай мэдээ баримтануудыг суглуулан ГАС

"хунгалта" гэнэн оньһото түхээрэлгын мэдээсэлэй нөөсэ";

и) иимэ удхатай 42 ба 43-дахи зүйлнүүдыг нэмэхэ:

"42) электрон оньһоор дуугаа үгэлгэ - саархан дээрэ хэблэгдэнэн бюллетень хэрэглэнгүй, "хунгалта" гэжэ оньһото арга хэрэглэгдэтэйгээр дуугаа үгэлгэ;

43) электрон оньһотой бюллетень - оньһон түхэлэй программ-техническэ аргаар бэлдэгдэнэн, электрон оньһоор дуугаа үгэлгэдэ хэрэглэгдэг бюллетень";

2) 7-дохи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 7. хунгалта зарлалга

1. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтыг муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаан зарлааг.

2. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэрнүүд мартын хоёрдохи амаралтын үдэр гү, али 2002 оной июниин 12-ой 67-ФЗ дугаарай "Россин Федерациин эрхэтэдэй хунгуулин эрхын ба ханал хуряалгада хабаадаха эрхын лаб найдууланууд тухай" Федеральна хууляар (саашаада - 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуули) хараалагдахан ушарнуудта албан зургаануудай 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 8-дахи статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдахан эрхэ түлөөлэгэнүүдэй болзорой дүүрэхэ жэлэй октябриин хоёрдохи амаралтын үдэр болодог, тус статьягай 3, 4-дэхи зүйлнүүдээр ба 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 81.1-дэхи статьягай 8-дахи зүйлөөр хараалагдахан ушарнууднаа бэшэндэн.

3. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын эрхэ түлөөлэгэнүүдэй болзорноо урид болуулагдахан ушарта болзорноо урид хунгалта тус эрхэ түлөөлэгэнүүдэй болзорноо урид болуулагдахан үдэрнөө хойшо зургаан нараһаа оройтуулангүй үнгэргэгдэхэ ёһотой.

4. хунгалтада дуугаа үгэлгэ иматгал лгын амаралтын үдэр зарлагдажа болодог. Дуугаа үгэлгыг ажалай бэшэ хайндэрэй

үдэртэ ба тэрэнэй урдахы үдэртэ, ажалай бэшэ хайндэрэй удаадахи үдэртэ, мүн тогтоогдонон гуримаар амаралтын үдэрыг ажалай үдэр гэжэ соносхонон үдэртэ зарлажа болохогүй. Хэрбээ хунгалтын зарлагдаха ёһотой мартын хоёрдохи амаралтын үдэр ажалай бэшэ хайндэрэй үдэртэй гү, али тэрэнэй урдахы үдэртэй, үгы гэбэл, ажалай бэшэ хайндэрэй удаадахи үдэртэй тушаалдахан ушарта, үгы гэбэл, тогтоогдонон гуримаар мартын хоёрдохи амаралтын үдэрыг ажалай үдэр гэжэ соносхонон үдэртэ зарлажа болохогүй. Хэрбээ хунгалтын зарлагдаха ёһотой октябриин хоёрдохи амаралтын үдэр ажалай бэшэ хайндэрэй үдэртэй гү, али тэрэнэй урдахы үдэртэй тушаалдахан, мүн тогтоогдонон гуримаар октябриин хоёрдохи амаралтын үдэрыг ажалай үдэр гэжэ соносхононон байбал, хунгалта октябриин түрүүшын амаралтын үдэр зарлагдааг.

5. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэри дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 90 хоногһоо урид бэшэ ба 80 хоногһоо оройтуулангүй абтаха ёһотой. хунгалтын зарлагдаха тухай шийдхэбэри абтахан үдэрнөө хойшо табан хоногһоо оройтуулангүй албан ёноор толилогдохо ёһотой. Болзорноо урид хунгалтын зарлагдахада тус зүйлдэ заагдахан болзорнууд, мүн хунгуулин бусад үйлэ хэрэгүүдыг бэлүүлгын болзорнууд хороогодожо болодог, гэбэшье гурбанай нэгэ хубиһаа ехэ бэшээр.

6. Хэрбээ муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаан тус статьягай 5-дахи зүйлөөр хараалагдахан болзорнуудта хунгалта зарлангүй, мүн муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаанай үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 70 хоногһоо оройтуулангүй хунгалта зарлааг. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэри тус статьягай 5-дахи зүйлөөр тогтоогдонон хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёноор толилогдохо болзорой дүүрэнэн үдэрнөө хойшо долоон хоногһоо оройтуулангүй толилогдодог.

7. Хэрбээ муниципальна байгууламжын хунгуулин тус комисси муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтын болзор тус статьягай 6-дахи зүйлөөр тогтоогдонон болзорто зарлаагүй гү, али хунгуулин тус комиссиин үгы байһан ба тус Хуулиа хараалагдахан гуримаар бүридүүлэгдэжэ болохогүй байгаа хаань, федеральна хуулийн ёноор хунгагшаддай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй, гүрэнэй засагай зургаануудай, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай, прокуророй мэдүүлэгэнүүдээр юрэнхы хуулийн эрхэтэй сүүд болзор тодорхойло болодог, тийхэдэ муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаан, тэрэнэй үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулин тус комисси хунгалта зарлаха ёһотой. Энэ ушарта федеральна хуулийн ёноор сүүдэй шийдхэбэрин хүсэндөө оронон үдэрнөө хойшо арбан үдэрэй туршада тус Хуулийн 13, 16, 17-дохи статьянуудаар хараалагдахан хунгуулин комиссиин бүридэлэй эрилтэнүүдыг сахилгатайгаар 15 гэшүүдхээ олон бэшэ бүридэлтэй муниципальна байгууламжын хунгуулин саг зуурын комисси бэридүүлхыень Буряад Республикын хунгуулин комиссида сүүд даалгаха, харин түлөөлэгшын үгыдэ муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта зарлаха, мүн баһа болзор тогтоохо эрхэтэй, тэрэ болзортонь муниципальна байгууламжын хунгуулин саг зуурын комисси хунгалта зарлаха ёһотой. Шийдхэхи дуунай эрхэтэй хунгуулин саг зуурын комиссиин эрхэ түлөөлэгэнүүдэй болзор ба гэшүүдэйн тоо тэрэниг бэридүүлэн Буряад Республикын хунгуулин комисси тогтоодог";

3) 2-дохи бүлэгтэ иимэ удхатай 7.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"Статья 7.1. Болзор тогтоолгын гурим

1. Ямар нэгэ үйлэ ябадалай эхилхэ үдэрнөө хойшо ямар нэгэ хэрэг бэлүүлэгдэжэ болохо байбал, тус үйлэ ябадалай эхилхэ календарин нара үдэр тэрэ хэрэгэй бэлүүлэгдэхэ түрүүшын үдэр болодог, гэбэшье тус үйлэ ябадалай эхилхэ сагнаа урид бэшэ.

2. Ямар нэгэ үйлэ ябадалай эхилхэ үдэр

хүрэтэр тодорхойлогдоогүй үдэрнүүдхээ оройтуулангүй гү, али тодорхойлогдонон үдэрнүүдтэ бэлүүлэгдэхэ ямар нэгэ хэрэг бэлүүлэгдэжэ болохо байбал, тус үйлэ ябадалай эхилхэ үдэр хүрэтэр 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулиа заагдахан үдэрнүүдэй тооһоо үлэнэн үдэр хадаа хүүлшын үдэр гү, али тус үйлэ бэлүүлэгдэжэ болохо үдэр болоно.

3. Ямар нэгэ үйлэ ябадалай эхилхэ үдэр хүрэтэр тодорхойлогдоогүй үдэрнүүдхээ урид бэшэ бэлүүлэгдэжэ ямар нэгэ хэрэг бэлүүлэгдэжэ болохо байбал, тус үйлэ ябадалай эхилхэ үдэр хүрэтэр 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулиа заагдахан үдэрнүүдэй тооһоо үлэнэн үдэр хэрэг бэлүүлэгдэжэ болохо түрүүшын үдэр болоно.

4. Ямар нэгэ үйлэ ябадалай эхилхэ үдэрэй хүүлээр тодорхойлогдоогүй үдэрнүүдэй тооһоо оройтуулангүй бэлүүлэгдэжэ болохо ямар нэгэ хэрэг байбал, тэрэ хэрэг 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулиа заагдахан үдэрнүүдэй хугасаада бэлүүлэгдэжэ болодог. Тийхэдэ тус үйлэ ябадалай эхилхэ литын нара үдэрэй удаадахи үдэр түрүүшын гэжэ тоологдодог, харин заагдахан үдэрнүүдэй дүүрэхэ үдэрэй хойто үдэр - хүүлшын гэжэ";

4) 9-дэхи статьяда:

а) 2-дохи зүйлдэ:

"муниципальна байгууламжын толгойлогшын (муниципальна байгууламжын уставаар тиймэ тушаал хараалагдаагүй хаань - нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин түлөөлэгэтэ зургаанһаа эрхэ мэдэл абahan нюур)" гэнэн үгэнүүдыг "муниципальна аймагай, хотын тойрогой захиргаанай толгойлогшо, харин хотын хуурын газарай муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта үнгэргэлгэдэ, хотын тойрогһоо гү, али хүдөө хуурын газарһаа (саашаада - хотын, хотын тойрогһоо бэшэндэн, үгы гэбэл, хүдөө хуурын газар хуурын газар гэжэ нэрлэгдэдэг) - хуурын газарай нютагай захиргаанай толгойлогшын" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

"хунгуулин участогай дэбисхэр дээрэ" гэнэн үгэнүүдэй урда "67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 16-дахи статьягай 10-дахи зүйлэй ёһоор" гэнэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

б) 3-дахи зүйлдэ "табан үдэрэй" гэнэн үгэнүүдыг "гурбан үдэрэй" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

в) 5-дахи зүйлдэ "Муниципальна байгууламжын толгойлогшын (муниципальна байгууламжын уставаар тиймэ тушаал хараалагдаагүй хаань - нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин түлөөлэгэтэ зургаанһаа эрхэ мэдэл абahan нюур)" гэнэн үгэнүүдыг муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшо, мүн хуурын газарай муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта үнгэргэлгэдэ - хуурын газарай нютагай захиргаанай толгойлогшо" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

5) 10-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"1. хунгуулин участок бүхэндэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси, тэрэ тоодо "хунгалта" гэнэн түхээрэлгэ хэрэглэгдэтэйгээр хунгагшаддай нэрэ тоолбори бүридхэдэг";

б) 2-дохи зүйлдэ "муниципальна байгууламжын толгойлогшо (муниципальна байгууламжын уставаар тиймэ тушаал хараалагдаагүй хаань - нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанай эрхэ найдалгатай нюур)" гэнэн үгэнүүдыг "муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшо" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

в) иимэ удхатай 3.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"3.1. хунгагшад тухай мэдэнүүдыг үгэдэг нюурнууд эдэ мэдэнүүдэй үнэн зүб ба дүүрэн байһанай, мүн тэдэниг саг соонь үгэлгын түлөө харюусадаг";

г) 4-дэхи зүйлдэ:

"хунгагшаддай байдаг газарай хаягуудаар" гэнэн үгэнүүдыг "байрануудаар" гэжэ үгөөр нэлгэхэ;

"тэрэнэй абahan бюллетень бүхэнэй түлөө" гэнэн үгэнүүдэй хойно "өөрингөө паспортын гү, али эрхэтэнэй паспорт нэлгэнэн документын зэргэ ба дугаар," гэнэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

д) 5-дахи зүйлдэ "ба участково комиссиин" гэнэн үгэнүүдыг "ба (али) участково комиссиин" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

е) 6-дахи зүйлдэ "25 хоногһоо" гэнэн үгэнүүдыг "20 хоногһоо" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

ж) 9-дэхи зүйлдэ "оройтуулангүй" гэжэ үгэ хахаха;

з) нимэ удхатай 10-дахи зүйл нэмэхэ:

"10. Хунгалтын дунгүүдэй албан ёһоор тоологдонохой удаа хунгагшад тухай тоолборидо оруулагдаһан хунгагшад тухай мэдээсэл хунгагшад бүридхэлдэ хунгагшад тухай мэдээнуудыг лаблаһын тула хэрэглэгдэж болодог."

б) 11-дэхи статьяда:

3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Россин Федерациин эрхэтэниие хунгуулин участгогта хунгагшад тухай тодорхой списокто оруулагдаһан үндэһэн хадаа тэрэнэй ажаһуудаг газарай тус участгогта дэбисхэр дээрэ байһаниинь болодог, мүн 67-ФЗ дугаарай Федеральна хууляар, бусад хууляар хараалагдаһан ушарнуудта тус участгогта дэбисхэр дээрэ саг зуура байһаниинь (эрхэтэндэ хунгуулин үүсхэлтэ эрхын байхада), үгы гээбэл, бүридхэлһөө гаргалгын үнэмшэлгэ эрхэтэндэ байһаниинь болодог. хунгуулин тодорхой участгогта дэбисхэр дээрэ эрхэтэнэй лаб ажаһуудагынь, үгы гээбэл, саг зуура байрладагынь Россин Федерациин хуулигай зохиладуулан Россин Федерацида байрладаг ба ажаһуудаг газараарь Россин Федерациин эрхэтэдэ бүридхэлдэ абалгын зургаан, мүн 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин, бусад хуулин ёһоор хараалагдаһан ушарнуудта тэрэндэ түлөөлэгдэһэн ондоо зургаанууд эмхинүүд ба тушаалта нюурнууд тогтоодог."

б) 5-дахи зүйлдэ "сэрэгэй мэргэжэлтэ хуралсалай эмхи зургаануудай курсантууд" гэхэн үгэнүүдыг хаһаха;

в) 6, 7, 8-дахи зүйлнүүдыг иигэжэ найруулха:

"6. Эдэбхитэй эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэн участково комиссида тэрэниие хунгагшад тухай списокто оруулагдаһан тухай, хунгагшад тухай списокто оруулагдаһан тэрэн тухай мэдээнуудтэ ямаршы адуу гү, али тодо бэшэ зүйл тухай мэдүүлхэ эрхэтэй. 24 часай туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэртэ – хандалгын саһаа хойшо хоёр часай туршада, гээбшэ дуугаа үгэлгын дүүрэхэнээ оройтуулангүй участково комисси мэдүүлгэ, мүн үзүүлэгдэһэн документүүдыг шалгаха ба адуу алгасалын зайлуулаха, үгы гээбэл, мэдүүлгын буруушаан шалгагын үндэһэнэй шийдхэбэри абаха, тус шийдхэбэрин гэршээлэгдэһэн буулгабари мэдүүлгэ баригшада үгэхэ уялгатай. Мэдүүлгэдэ зүбшөөһэн тухай шийдхэбэрин абтаһан ушарта, хунгагшад тухай списокто участково комисси тэрэ дары заһабари орулдаг."

7. Тус Хуулин 10-дахи статьягай 5-дахи зүйлөөр хараалагдаһан гуримаар тус комиссиин түрүүлэгшэ болон секретариин гараа тайһанай хүүлээр Россин Федерациин эрхэтэниие хунгагшад тухай списокто гаргалга хунгагшад гансал бүридхэлдэ абанан зургаануудһаа ороһон албан ёһоной саарһанай, тэрэ тоодо хунгуулин ондоо участгогта хунгагшад тухай списокто хунгагшыг оруулан тухай дээдэ шатын комиссиин мэдээсэлэй үндэһөөр, мүн хунгагшадта бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ үгэхэн ушарта бээлүүлэгдэдэг. Тийхэдэ хунгагшад тухай списокто, мүн "хунгалта" гэжэ түхээрлгын данса баримтада эрхэтэниие списокто гаргаһан һара үдэрын, мүн гаргалгын шалтаг заадаг. хунгагшад тухай тоолборидо бэшэлгэ участково комиссиин түрүүлэгшын гар табилгаар үнэмшээлэгдэдэг, мүн бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ үгэхэдэ бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлгэ үгэхэн комиссиин гэшүүнэй гар табилгаар, тэрэнэй гар табилган һара, үдэр заалгатайгаар. Россин Федерациин эрхэтэн бүхэн 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 16-дахи статьягай 5-дахи зүйлдэ заагдаһан тус участгогта хунгагшад тухай мэдээнуудтэ хубилалтанууд тухай участково комиссида мэдээсэхэ эрхэтэй.

8. Россин Федерациин эрхэтэниие хунгагшад тухай нэрэ тоолборидо оруулха тухай мэдүүлгэ буруушааха тухай участково комиссиин шийдхэбэри тушаа федеральна хуулин ёһоор дээдэ шатын комиссида гү, али сүүдтэ (участково комиссиин байһан газарай) гомдол бариха болодог, тэрэ гомдолынь гурбан үдэрэй туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэр болотор 3 хоногһоо бага сагай үлэхэдэ гү, али дуугаа үгэлгын үдэр тэрэ дары хаража үзэхэ ёһотой.

9. Федеральна хуулин ёһоор саг зуураар байһан, ажалаа тогтоожо болохогүй гуримтай предпринятиудта хүдэлдэг ба ажалай (халаанай) саг бага болгохо аргагүй саг үргэлжэ хүдэлдэг

эмхинүүдтэ хүдэлдэг хунгагшад, мүн сэрэгэй частин байдаг газарһаа гадуур байһан сэрэгэй алба хаагшад участково комиссида дуугаа үгэлгын үдэр болотор гурбан хоногһоо оройтуулангүй үгэхэн мэдүүлгээр саг зуура байһан газарайн хунгуулин участгогта хунгагшад тухай списокто оруулагдажа болодог. хунгагшад тухай байрладаг газараар списокто тус хунгагшын оруулагдаһан тушаа мэдээсэл участково комиссида территориальна комиссиар (хэрбээ хунгагшын ажаһуудаг газар тэрэл муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ байбал) дамжуулагдадаг. Участково комисси хунгагшад тухай тоолборин "Онсо тэмдэгүүд" гэхэн хүсэнэгтэ хунгуулин участгогта дугаар заалгатай нимэ тэмдэг хэдэг гээбэл: "хунгуулин участгогта дугаарай участгогта нэрэ тоолборидо оруулагдажа."

7) 12-дохи статьяда:

а) 2-дохи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлэй", "хунгуулин бүлэглэл" гэхэн үгэнүүдыг хаһаха;

б) нимэ удхатай 3.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "3.1. Кандидад тухай хунгуулин нэгдэлэй 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуули хазагайруулан ушарта тус комисси тэрэ кандидатад, хунгуулин нэгдэлдэ хануула хэхэ эрхэтэй, тэрэн тушаа олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдээр гү, али ондоо аргаар хунгагшадта дуулагдажа."

в) 4-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлүүд" гэхэн үгэнүүдыг хаһаха;

г) 6-дахи зүйлдэ:

хоёрдохи мэдүүлгэ иигэжэ найруулха: "Тийхэдэ дээдэ шатын комисси асуудалай удааар шийдхэбэри абаха, үгы наа шийдхэбэриень болуулан доодо шатын комиссида хэрэгтэй саарһа дансануудыг эльгээжэ, дахинаа хаража үзэхыень дурдаха эрхэтэй."

нимэ удхатай гурбадахи мэдүүлгэ нэмэхэ: "Хэрбээ доодо шатын комисси асуудал дахинаа хаража үзөөгүй наань, дээдэ шатын комисси асуудалай удааар шийдхэбэри абаха эрхэтэй."

д) 13-дахи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлүүдэй", гэхэн үгэнүүдыг хаһаха;

е) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"10. Федеральна хуулин ёһоор өөрын уставай (суглуулан) хүрэнгэ зөөридэ хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор тоологдоһон үдэртэ 30 процентһээ ехэ Россин Федерациин, Россин Федерациин можонуудай ба (гү, али) муниципальна байгууламжын хубитай эмхинүүд, тэдэнэй тушаалта нюурнууд комиссиинуудта эрхэ түлөөлэгдээ бээлүүлхэдэнь туһаламжа үзүүлхэ, тухайлбал, транспортын хэрэгсэл, техникэскэ түхээрлгэ, байра байшан үгэхэ уялгатай."

ж) 12-дохи зүйлдэ "харин дуугаа үгэлгын урдахи үдэрһөө оройтуулангүй, мүн дуугаа үгэлгын үдэр ба дуугаа үгэлгын үдэр" гэхэн үгэнүүдыг "хэрбээ хандалгын дуугаа үгэхэ үдэр хүрэтэр табан ба тэрэнһээ үсөөн хоног урда ороһон байбал, дуугаа үгэлгын урдахи үдэрһөө оройтуулангүй, мүн дуугаа үгэлгын үдэр гү, али дуугаа үгэлгын хойто үдэр," гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

з) 13-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи дохол мүр нэмэхэ:

"Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси муниципальна зургаан болоно, тиймэһээ нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай байгууламжада ороноггүй."

б) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүд тус муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай хандаһан үндэһөөр абтаһан Буряад Республикын хунгуулин комиссиин шийдхэбэреэр нютагай комиссида даалгадажа болодог."

Муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүдыг нютагай комиссида даалгадажа, хэрбээ муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай эрхэ түлөөлэгдэнүүд эрхэтэдэ суглаанар бээлүүлэгдэдэггүй наань, муниципальна байгууламжын толгойлогшын хандаһан үндэһөөр Буряад Республикын хунгуулин комиссиин шийдхэбэреэр дамжуулагдажа болодог. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хандажа тус муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай хандаһан гуримда адьяар

үгтэдэг.

Хэрбээ муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанай эрхэ түлөөлэгдэнүүдыг эрхэтэдэ суглаанай бээлүүдэг наань, муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүдыг нютагай комиссида даалгадажа эрхэтэдэ суглаанай шийдхэбэрин үндэһэн дээрэ Буряад Республикын хунгуулин комиссиин шийдхэбэреэр дамжуулагдажа.

Хэрбээ муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ хэдэн нютагай комиссиинуудай байгууламжын, муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүд тэдэнэй нэгэндэ даалгадажа болодог."

в) 4-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай гурбадахи ба дүрбэдэхи мэдүүлгэнүүдыг нэмэхэ: "Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүд муниципальна байгууламжын шэнээр байгуулагдаһан ушарта Буряад Республикын хууляар болзорһоо урид болуулагдажа болодог. Муниципальна байгууламжын шэнээр байгуулагдаһан тухай Буряад Республикын хуулиин хүсэндөө ороһон үдэр муниципальна байгууламжын хунгуулин тус комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан үдэр болодог."

г) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"5. Федеральна хуулин ёһоор муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси шийдхэжэ дуунай эрхэтэй таба – арбан нэгэн гэшүүдэй тоодо бүридүүлэгдэдэг."

д) 6-дахи зүйлэй нэгдэхэ дохол мүр иигэжэ найруулха:

"6. Муниципальна байгууламжануудай хунгуулин комиссиинуудыг муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаан Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудыг хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай, нийтын бусад нэгдэлнүүдэй дурдахалнуудай, муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанда депутадуудай мандадуудыг хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй дурдахалнуудай, хунгагшад тухай байрын, ажалай, албанай, хуралсалай газарнуудта болоһон суглаануудай дурдахалнуудай, мүн урдахи бүридэлэй муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин, Буряад Республикын хунгуулин комиссиин дурдахалнуудай үндэһэн дээрэ бүридүүлэгдэдэг, харин хуурин газарай хунгуулин комиссиин бүридүүлгэ – мүн лэ муниципальна аймагай хунгуулин комиссиин дурдахалнуудай үндэһэн дээрэ."

е) нимэ удхатай 6.1-дэхи ба 6.2-дохи зүйлнүүдыг нэмэхэ:

"6.1. Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай эрхэ түлөөлэгдэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан ушарта комиссиинуудай бүридэлдэ кандидатууд талаар дурдахалнуудыг оруулха эрхэ Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда һүүлшын зарлалай депутадуудай мандадуудыг хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдтэ үлдэдэг, тийхэдэ заагдаһан дурдахалнууд 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 24-дэхи статьягай 8-дахи зүйлөөр, 25-дахи статьягай 7 ба 7.1-дэхи зүйлнүүдээр, 26-дахи статьягай 7-дохи зүйлөөр, 27-дохи статьягай 5-дахи зүйлөөр тогтоогдоһон гуримаар хаража үзэгдэдэг."

6.2. Эрхэ түлөөлэгдэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан үдэ хүсэндөө байгаа зарлалай Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, үгы гээбэл, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудыг хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партиин дурдахалаар томилогдоһон комиссиин гэшүүнэй эрхэ түлөөлэгдэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан ушарта 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 24-дэхи статьягай 8-дахи зүйлтэй, 25-дахи статьягай 7 ба 7.1-дэхи зүйлнүүдтэй, 26-дахи статьягай 7-дохи зүйлтэй, 27-дохи статьягай 5-дахи зүйлтэй зохиладуулан, тэрэ политическэ партиин дурдахалаар сүлөө хуури эзлэгдэдэг (хэрбээ тус кандидатура 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 29-дэхи

статьягай 11-дэхи зүйлдэ заагдаһан болзорһоо дүүрэхэһээ урид гурбан хоногһоо оройтуулангүй дурдахагдажа); ж) 7, 8-дахи зүйлнүүдыг иигэжэ найруулха:

"7. Муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаан муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин гэшүүдэй тоогой хоёрой нэгэнһээ үсөөн бэшыень удаадахи дурдахалнуудай үндэһөөр томилхо уялгатай гээбэл:

а) Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ депутадуудай мандадуудыг хубаарилгада кандидатуудай федеральна нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

б) Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудыг хубаарилгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

в) муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэтэ зургаанда депутадуудай мандадуудыг хубаарилгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй.

8. Муниципальна аймагай, хотын тойрогой түлөөлэгдэтэ зургаан муниципальна аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссиин хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүдыг Буряад Республикын хунгуулин комиссиин оруулан дурдахалнуудай үндэһөөр томилхо уялгатай. хуурин газарай түлөөлэгдэтэ зургаан хуурин газарай хунгуулин комиссиин хоёрһоо үсөөн бэшэ гэшүүдыг муниципальна аймагай хунгуулин комиссиин оруулан дурдахалнуудай үндэһөөр томилхо уялгатай."

з) 9-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэл бүхэнһөө" гэхэн үгэнүүдыг хаһаха;

и) 10-дахи зүйлдэ "гурбанай нэгэнһээ" гэхэн үгэнүүдыг "хоёрой нэгэнһээ" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

к) нимэ удхатай 11.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "11.1. Тус Хууляар тэрэндэ түлөөлэгдэһэн нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд, комиссиинууд хууляар тогтоогдоһон болзорто комиссиин бүридэл гү, али бүридэлэй хуби томилоогүй, үгы гээбэл, тус дэбисхэр дээрэ заагдаһан нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанай үгы гү, али тус комисси бүридүүлэгдээгүй байгаа наань, муниципальна аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссиин бүридэлыг гү, али бүридэлэй хуби Буряад Республикын хунгуулин комисси, хуурин газарай хунгуулин комисси – муниципальна аймагай хунгуулин комисси 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин, бусад хуулин эрилтүүдыг сахилгатайгаар томилдог."

л) 12-дохи зүйлэй "и" хуби иигэжэ найруулха:

"и) доодо шатын комиссиинуудай шийдхэбэринүүд ба үйлэ хэрэгүүд (юмэ хэнгүй байлга) тухай гомдолнуудыг (мэдүүлгэнүүдыг), мүн муниципальна аймагай хунгуулин комисси – мүн лэ хуурин газарай хунгуулин комиссиин шийдхэбэринүүд ба үйлэ хэрэгүүд (юмэ хэнгүй байлга) тухай гомдолнуудыг (мэдүүлгэнүүдыг) хаража үздэг ба тэдэ гомдолнуудаар (мэдүүлгэнүүдээр) үндэһэтэй шийдхэбэринүүдыг абадаг."

9) 14-дэхи зүйлдэ:

а) 1-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлгэ нэмэхэ: "Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтада участково комиссиин эрхэ түлөөлэгдэнүүд хунгуулин участгогта хилдэ гүйсэхэдэ ондоо комиссида даалгадажа болодог."

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"2. Участково комиссиин эрхэ түлөөлэгдэн болзор хунгалтын дунгүүдыг албан ёһоор тунхаглаһанай һүүлдэ арба хоноод, хэрбээ дээдэ шатын хунгуулин комиссида тус комиссиин ажал ябуулгын (юмэ хэнгүй байлгын) эсэстэ дуугаа үгэлгын ба дуу тоололгын гурим хазагайруулга тухай гомдолой (мэдүүлгын) ороогүй наань, үгы гээбэл, ямар нэгэ баримтануудаар сүүдэй шүүн харалгын үгы наань, болуулагдажа. Дуугаа үгэлгын дунгүүдээр гомдолой (мэдүүлгын) бии байһан ушарта тус гомдолой удааар дээдэ шатын хунгуулин комиссиин гү, али сүүдэй эсэстэй шийдхэбэрин абтаһанай һүүлдэ хунгуулин участково комиссиин эрхэ түлөөлэгдэ болуулагдажа."

в) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"3. хунгуулин участково комиссиинуудыг Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудыг хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн

политическэ партинуудай, ниитэй бусад нэгдэлнүүдэй дурадхалнуудай, муниципальна байгууламжануудай түлөөлэгчтэ зургаанда депутадуудай мандадуудые хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолборидо дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй дурадхалнуудай, муниципальна байгууламжын түлөөлэгчтэ зургаанай дурадхалнуудай, хунгагшадай ажаһуудаг, ажалай, албанай, хуралсалай газараар суглаануудай дурадхалнуудай үндэһэн дээрэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси бүридуудад;

г) 4-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"4. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси участково комиссийн гэшүүдэй бүхы тоогой хахадһаа үсөөн бэшэнь удаадахи дурадхалнуудай үндэһөөр томилхо уялгатай гэбэл:

а) Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ депутадуудай мандадуудые хубаалгада кандидатуудай федеральна нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

б) Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадуудые хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

в) муниципальна байгууламжануудай түлөөлэгчтэ зургаанда депутадуудай мандадуудые хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй.";

д) 5-дахи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэл бүхэнһөө" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

е) 6-дахи зүйлдэ "гурбанай нэгэ" гэһэн үгэнүүдые "хоёртой нэгэ" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

ж) 7-дохи зүйлдэ:
"и" хубида "үгы гэбэл, тус буулгабаринуудые гэршэлдэг" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

"а" хуби хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

10) 15-дахи статьяда:
а) 3-дахи зүйлдэ "шиидхэхы дуунай эрхэтэй" гэһэн үгэнүүдэй хойно "гэбшье, урдахи бүридэлэй комиссийн эрхэ түлөөлэгчнүүдэй болзорой дүүрэхэ үдэрһөө урид бэшэ" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

б) 4-дахи зүйлэй нэгдэхэ дохол мүртэ ба "б" хубида "муниципальна байгууламжын" гэһэн үгэнүүдые "муниципальна аймагай, хотын тойрогой" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) иимэ удхатай 4.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"4.1. хуурин газарай хунгуулин комиссийн түрүүлэгшэ муниципальна аймагай хунгуулин комиссийн дурадхалай үндэһэн дээрэ, хэрбээ муниципальна аймагай хунгуулин комиссийн байгуулагдаагүй байгаа хаань, нютагай комиссийн дурадхалай үндэһэн дээрэ шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй дундаһаа түрүүлшын зүблөөндэ нюусаар дуугаа үгэлгээр хунгагдадаг. Иимэ дурадхалай үгы байһан ушарта, хуурин газарай хунгуулин комиссийн түрүүлэгшэ хуурин газарай хунгуулин комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй дурадхалнуудай үндэһөөр хунгагдадаг.";

г) 5-дахи зүйлдэ "4-дэхи зүйлөөр" гэһэн үгэнүүдые "4 ба 4.1-дэхи зүйлнүүдээр" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 11-дэхи зүйлдэ "4, 5 ба 7-дохи зүйлнүүдээр" гэһэн үгэнүүдые "4, 4.1, 5 ба 7-дохи зүйлнүүдээр" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

е) 15-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"15. Шийдхэхы дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүд комиссийн шийдхэбэри зүбшөөгөөгүй хаа, онсо ханамжая бэшгээр хэлэхэ эрхэтэй, тэрэн комиссийн протоколдо харуулагдадаг ба тэрэнэй шийдхэбэридэ хабсаргагдадаг. Хуулийн ёһоор комиссийн тус шийдхэбэри толилоодохо ёһотой байбал, онсо ханамжа комиссийн шийдхэбэридэ адли гуримаар толилоодохо ёһотой.";

ж) 16-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"16. Федеральна хуулийн ёһоор комиссинууд хунгалта бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэтэй, мүн комиссинуудай эрхэ түлөөлэгчнүүдые хангалгатай холбоотой хүдэлмэринүүдые хэлгэдэ эрхэтэды эрхэтэнэй-хуулига хэлсээнүүдээр хабаадуулжа болодог.";

з) 16-дахи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ:
"а" хубида "и", мүн Россин Федерацийн мөжонуудай дээдэ тушаалай нюурнууд (Россин Федерацийн мөжонуудай гүрэнэй засагай гүйсэхэхы дээдын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд), нютагай захиргаануудай толгойлогшонор" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

б) иимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"1.1. Федеральна хуулийн ёһоор комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдээр тус Хуулийн 16-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй "а", "в" – "е" зүйлнүүдтэ заагдаһан нюурнууд, хуулига хүсэндөө ороһон сүүдэй шийдхэбэреэр үйлэ хэрэгэйнгэ түлөө харюусажа шадахагүй гэжэ мэдэрэгдэһэн Россин Федерацийн эрхэтэд, Россин Федерацийн Федеральна

"ж" хубида "хунгуулин бүлэглэлнүүдэй," гэһэн үгэнүүдые хахаха;

"а" хуби иигэжэ найруулха:

"а) сүүдэй шийдхэбэреэр комиссийн бүридэлһөө гаргагдаһан нюурнууд, мүн комиссийн тараагдаһан ушараар комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй эрхэ түлөөлэгчнүүдые алдаһан нюурнууд (комиссийн гаргаһан хазагайруулгада гэмгүй гэжэ сүүдээр тогтоогдоһон нюурнуудһаа бэшэ) - сүүдэй хабаатай шийдхэбэрийн хуулига хүсэндөө ороһон үдэрһөө хойшо табан жэлэй хутасаада";

"м" хубида "сүүдүүлгэнь болуулагдаагүй гү, али түгэсхэгдөөгүй" гэһэн үгэнүүдые "сүүдүүлгэнь болуулагдаагүй ба түгэсхэгдөөгүй" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 5-дахи зүйлэй "а" хуби иигэжэ найруулха:
"а) комиссийн гэшүүнэй уялгануудаа хуряһан тухай бэшэмэл мэдүүлгэ оруулаха. Тус мэдүүлгэ дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр арбан хоногһоо урид бэшэ ба дуугаа үгэлгын дүнгүүдые тогтооһон, хунгалтын дүнгүүдые тодорхойлоһон үдэр үгэжэ болохогүй, иимэ ушарнуудһаа бэшэндэ гэбэл: комиссийн гэшүүнэй, тэрэнэй дүтын түрэлэй хүндэ үбшэндэ дайрагдахада, элүүр энхын муудахада";

в) 7-дохи зүйлдэ иимэ удхатай "е" хуби нэмэхэ:
"е) 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 31-дэхи статьягай ёһоор комиссийн тараагдаха тухай сүүдэй шийдхэбэрийн хуулига хүсэндөө ороходо.";

г) 8-дахи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

д) 10-дахи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "Энэ эрилтын дүүргэгдээгүй ушарта муниципальна аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссийн шэнэ гэшүүниие Буряад Республикын хунгуулин комисси, хуурин газарай хунгуулин комиссийн шэнэ гэшүүниие – муниципальна аймагай хунгуулин комисси (тиимэ комиссийн байгуулагдаагүй байбал – нютагай комисси), бусад комиссийн шэнэ гэшүүниие дээдэ шатын комисси тус Хуулийн эрилтэнүүдые баримталан томилодог.";

е) 11-дэхи зүйлдэ "түрүүлэгшэ" гэжэ үгэ "түрүүлэгшэ гү, али секретарь" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

ж) 14-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:
"14. Федеральна хуулигай зохилдуулан, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд тус статьягай 11, 12 зүйлнүүдтэ тоологдоһон нюурнуудые эд хэрэгсэлэй ба социальна хангалтын талаар (тэрэ тоодо эмшлэлэгчин, санатори-курортин, гэр байрлан-ажаһуудалай, пенсийн ба хангалтын бусад түхэлнүүдээр) хангаха шухала хэрэгтэй хэмжээнүүдые абадаг. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн гэшүүниие эд хэрэгсэлэй (тэрэ тоодо салин ба бусад түлбэринүүд) ба социальна талаар хангалтын хэмжээн муниципальна байгууламжын түлөөлэгчтэ зургаанда муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг нюурнуудта тогтоогдоһон хэмжээнһээ доошо байха ёһотой. Заагдаһан нюурнуудта салин ба түлбэрийн бусад хэмжээнүүд, мүн тэдэ нюурнуудта бусад түлбэринүүдэй хэмжээн тус тустаа муниципальна байгууламжануудай уставуудаар ба нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай бусад гуримшуулгын хуулига шийдхэбэринүүдээр тогтоогдодог.";

з) иимэ удхатай 17-дохи зүйл нэмэхэ:
"17. Федеральна хуулийн ёһоор комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй, тэрэндэ түлөөлэгдэһэн гэшүүд Россин Федерацийн албан захиргаанай хуули хазагайруулганууд тухай протоколнуудые бэшэдэг.";

д) 17-дохи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай "а" хуби нэмэхэ:
"а) албан захиргаанай хуули хазагайруулганууд тухай протоколнуудые бэшэдэг.";

б) иимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:
"1.1. Федеральна хуулийн ёһоор комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдээр тус Хуулийн 16-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй "а", "в" – "е" зүйлнүүдтэ заагдаһан нюурнууд, хуулига хүсэндөө ороһон сүүдэй шийдхэбэреэр үйлэ хэрэгэйнгэ түлөө харюусажа шадахагүй гэжэ мэдэрэгдэһэн Россин Федерацийн эрхэтэд, Россин Федерацийн Федеральна

Суглаанай Федерацийн Сөвөдэй гэшүүд, комиссинуудай албан газарай хүдэлмэрилэгшэд, хунгуулин нэгдэлнүүдэй кандидатуудай этигэмжэтэ нюурнууд, мүн сэрэгэй частнуудта, сэрэгэй эмхинүүд болон эмхи зургаануудта зонхилхы тушаалнуудые эзэлдэг нюурнууд томилогдожо болодоггүй.";

в) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"3. Кандидадай томилһон саг үргэлжэ хүдэлдэг комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүнэй эрхэ түлөөлэгч удаадахи хунгалтада муниципальна байгууламжын толгойлогшын тэрэл тушаалда кандидатуудые бүридхэдэ абалгын дүүрэтэр үргэлжэдэг. Саг үргэлжэ хүдэлдэг комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй бусад гэшүүдэй эрхэ түлөөлэгч хунгуулин хүдэлмэрийн дүүрэнһэн үдэр дүүрэдэг. Бэшэ комиссинуудай зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй эрхэ түлөөлэгч тус комиссинуудай эрхэ түлөөлэгчын дүүрэлгэтэй зэргэ дүүрэдэг. Кандидадые бүридхэдэ абахаһаа арсагдаһан үгы гэбэл, кандидатай бүридхэл хүсэгүй болгогдоһон гү, али болуулагдаһан байгаа хаа, иимэ кандидатые дэбжүүлэн кандидатай, хунгуулин нэгдэлэй томилһон зүблэхы дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссийн гэшүүнэй эрхэ түлөөлэгч бүридхэдэ абахаһаа арсалтын, тэрэниие хүсэгүй болгоһон гү, али болуулан үдэрһөө, хэрбээ бүридхэдэ абалгаһаа арсалтада сүүдэ зарга баригдаһан байгаа хаань – арсалтын хуулига байһан тухай сүүдэй шийдхэбэрийн хүсэндөө ороһон үдэрһөө болуулагдадаг.";

г) 6-дахи зүйлдэ "дэбжүүлэн хунгуулин бүлэглэл" гэһэн үгэнүүдые "дэбжүүлэн" гэһэн үгөөр хэлгэхэ;

д) иимэ удхатай 7-дохи зүйл нэмэхэ:
"7. Хунгагдаһан кандидата муниципальна байгууламжын толгойлогшын эрхэ түлөөлэгчнүүдэй болзорой хутасаада саг үргэлжын үндэһөөр хүсэндөө байгаа хунгуулин комиссинуудай зүблэхы дуунай эрхэтэй, тэрэ тоодо гаралгай хуурида гэшүүдые томилхо эрхэ үлэдэг.";

13) 19-дэхи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ:
"мүн бөөлүүлгэдэ" гэһэн үгэнүүдые "мүн хунгагшадай дуу тоололгодо ба бөөлүүлгэдэ" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"дээдэ шатын комиссинуудай гэшүүд" гэһэн үгэнүүдэй хуулига "ба тэдэнэй албан газарай хүдэлмэрилэгшэд" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

"хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

"хүдэлмэридэ" гэжэ үгэ "хунгагшадай дуу тоололго үнгэргэдэг байһан таһалгада хүдэлмэри бөөлүүлгэдэдэг" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 4-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"4. хунгалта үнгэргэлгэдэ бүридхэдэ абтаһан кандидатые дэбжүүлэн бүридхэдэ абтаһан кандидат, хунгуулин нэгдэл адаглагыше томилжо болодог. Федеральна хуулийн ёһоор адаглагшадаар хунгамал тушаалта нюурнууд, депутадууд, Россин Федерацийн мөжонуудай дээдэ тушаалай нюурнууд (Россин Федерацийн мөжонуудай гүрэнэй засагай гүйсэхэхы дээдын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд), нютагай захиргаануудай толгойлогшонор, тэрэнэй сэхэ мэдэлдэ байдаг нюурнууд, судьянар, прокурорнууд, комиссинуудай шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд томилоодохо ёһотой.";

в) 5-дахи зүйлдэ "мүрдэлгын түрмэдэ ба саг зуура хаадаг түрмэдэ" гэһэн үгэнүүдые "нэжлэгдэһэн ба гэмнэгдэһэн зониие харуул доро байлдаг газарнуудта" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

г) 7-дохи зүйлдэ:
"хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

хоёрдохи мэдүүлэлдэ "и", мүн тус статьягай 4-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан хизаарлалтануудай үгы тухай бэшэгдэдэг" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

"хүний нюур гэршэлхэн документын" гэһэн үгэнүүдые "паспортын гү, али эрхэтэнэй паспорт хэлгэһэн документын" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 8-дахи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

е) 9-дэхи зүйлдэ:
"а" хубида "и", бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшлэгчнүүдтэй комиссинуудта байдаг бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшлэгчнүүдые үгэдэг реестрээр, дуу үгэлгын байһан таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэлгэ тухай мэдүүлгэнүүдэй (хандалгануудай) реестрээр" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

иимэ удхатай "б.1" хуби нэмэхэ:

"б.1) хунгагшада бюлетьнүүдые үгэлгын хойноһоо адаглагша;"

"е" хубида "ба документнүүдэй, үгы гэбэл тус протоколнууд ба документнүүдэй буулгабаринуудые бэлдэхэ. Адаглагышын эрилтээр комисси адаглагышын бэлдэһэн тус буулгабаринуудые үгэхэ гү, али гэршэлхэ уялгатай" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

"ж" хубида "хунгуулин бүлэглэлэй, нийтын эмхийн" гэһэн үгэнүүдые "нийтын нэгдэлэй" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

ж) 11 ба 12-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:
"11. Федеральна хуулийн ёһоор олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэд хунгалта бэлдэлгэ ба үнгэргэлгые харуулахада эрхэтэй гэбэл:

а) комиссинуудай зүблөөнүүдтэ байха;

б) дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколтой, мүн ондоо комиссинуудай дуу үгэлгын дүнгүүд тухай, хунгалтын дүнгүүд тухай, тэрэ тоодо дахинаа бэшгэдэһэн протоколнуудтай танилсаха, тус комиссиһаа дурсагдаһан протоколнуудай ба тэрэндэ хабсаргагдаһан документнүүдэй буулгабаринуудые абаха;

в) идхалгын хэмжээ ябуулануудта байха, тэдээн тушаа бэшэхэ;

г) дуугаа үгэлгын үдэр, болзорһоо урид дуугаа үгэлгын үдэрнүүдтэ дуу үгэлгын таһалгануудта байха, мүн фото-ба видеобуулгабарин хэхэ.

12. Тус комиссийн түрүүлэгшэ гү, али түрүүлэгшын орлогшо гү, али секретарь протоколнууд болон бусад документнүүдэй буулгабарин үнэмшэлдэг. Тиихэдээ документын буулгабарин гэршэлдэг нюур тус буулгабарин дээрэ "Үнэн" гү, али "Буулгабарин үнэн" гэһэн тэмдэглэл хэдэг, гараа табидат, фамили ба нэрэ обогоо, нара, үдэр ба сагынь заадаг ба тус комиссийн тамга табидат.";

14) 20-дохи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ:
"б" хубида "Буряад Республикын хунгуулин комиссийн" гэһэн үгэнүүдэй хуулига "муниципальна аймагай хунгуулин комиссийн," гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

иимэ удхатай "в" хуби нэмэхэ:
"в) хунгалта зарлаха талаар уялганууд комиссийн дүүргээгүй ушарһаа, тус Хуулийн 7-дохи статьягай 7-дохи зүйлөөр тогтоогдоһон гуримаар саг зуурын хунгуулин комиссийн зүгөө хунгалтын зарлагдахада.";

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:
"2. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиие, участково комиссиие тарааха тухай сүүдтэ заргатайгаар Буряад Республикын Арадай Хуралай бүхы депутадууд сооһоо гурбанай нэгэ хубиһаа үсөөн бэшэ булэг депутадууд, үгы гэбэл, муниципальна байгууламжын түлөөлэгчтэ зургаанай депутадуудай гурбанай нэгэнһээ үсөөн бэшэ булэг депутадууд, үгы гэбэл, Россин Федерацийн хунгуулин комисси, үгы гэбэл, Буряад Республикын хунгуулин комисси, харин хуурин газарай хунгуулин комиссиие тарааха тухай заргатайгаар муниципальна аймагай хунгуулин тус комисси хандаха эрхэтэй.";

в) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулха:
"5. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси тарааха тухай сүүдэй шийдхэбэрийн абтаһан ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси тус Хуулийн 16-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй эрилтэ сахин саг зуурын шэнэ бүридэлтэй комисси байгуулагдаг. хунгалтын дүүрэхэдэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси тус Хуулийн 13-дахи статьягаар тогтоогдоһон эрилтэ сахилгатайгаар муниципальна байгууламжын түлөөлэгчтэ зургаан бүридуудад."

г) 7-дохи зүйлдэ иимэ удхатай дүрбэдэхэ мэдүүлэл нэмэхэ: "Саг зуурын комиссийн эрхэ түлөөлэгчнүүд тэрэнэй түрүүлшын зүблөөнэй үдэр эжилээд, тэрэниие бүридууһан комиссийн тогтооһон болзорто болуулагдадаг.";

15) 21-дэхи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ "и", хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдые хахаха;

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:
"2. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын тушаал эзэлһэн ба тус тушаалһаа хайн дураараа, тэрэ тоодо депутадаар, үгы гэбэл, хунгамал ондоо тушаалда тэрэнэй хунгагдаһан ушарһаа, тэрэ тушаалынь муниципальна байгууламжын толгойлогшын эрхэ зэргэтэй таарамжагүй байбал, үгы гэбэл, муниципальна байгууламжын толгой-

логшын тушаалаа Буряад Республикын Президентын буулгагдан ушар шалтгааннаа Россин Федерацийн эрхтэн зарлагдах тус хунгалтада кандидаттаар дэбжүүлэгдэх ёһогүй.”;

16) 22-дохи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

“2. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ зөвдөх бэшэгэй ба хунгуулин тус округоор дэбжүүлэгдэх, хунгаданан ушарта депутатта гү, али хунгамал ондоо тушаал эзэлэгдэхтэй эрхэ зэргэнь таарахагүй ажал ябуулгата болуулаха уяга үгэлгэтэй зүбшөөл тухай дэбжүүлэгдэһэн нюуртай зүгһөө мэдүүлгын муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида ороһоной һүүлээр кандидат дэбжүүлэгдэ гэжэ тоологдодог, 67-ФЗ дугаарай Федеральна хууляар, тус Хууляар, ондоо хууляар хараалагдаһан эрхэ ба уялгануудтай болодог. Мэдүүлгэ соо фамили, нэрэ, обог, түрэнхэн жэл үдэр ба ажалуудаг газарай хаяг, паспортнын гү, али эрхтэнэй паспорт нэлгэһэн документын хубарил, дугаар ба үгтэһэн нара, үдэр, паспорт гү, али тус документ үгтэһэн зургаанай нэрэ гү, али тусхай тэмдэг, харьяатанай шэнжэ, эрдэм хуралсал, ажалай ба албанай гол газар, эзлэдэг тушаал (ажалай гү, али албанай гол газарай үгы байбал – мэргэжэл ажал) заагдадаг. Хэрбээ кандидатай депутат байһан, тигээ эрхэ түлөөлэгдэнүүдэ саг үргэлжын бэшэ үндэһөөр бэлүүддэг ушарта мэдүүлгэ соонь энээн тушаа ба түлөөлэгдэ тус зургаанай нэрэ заагдадаг. Кандидат мэдүүлгэ соогоо хууляар тогтоогдоһон гуримаар бүрихэдэ абтаһан политическэ нэгэнһээ олон бэшэ партида, үгы гэбэл, нийтын ондоо нэгэ нэгэдэлдэ хабаатайгаа ба политическэ партиин, нийтын бусад нэгэдэлэй саг үргэлжэ хүсэндөө байгаа хүтэлбэрхилжэ зургаанай тус мэдээнүүдэ баталһан үнэмшэлгэ болон документ зааха эрхтэй. Кандидат үнэмшэлгэ болон мэдүүлгэтэйгөөр суг паспортнын гү, али эрхтэнэй паспорт нэлгэһэн документын буулгабары, мүн мэдүүлгэ соо заагдаһан эрдэм хуралсал, ажалай болон албанай гол газар, эзлэдэг тушал (мэргэжэл ажал) тухай, мүн кандидатай депутат байһан тухай мэдээнүүдэ баталһан документнүүдэй буулгабаринуудые үзүүлэхэ ёһотой.”;

б) иимэ удхатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

“2.1. Кандидатай Россин Федерацийн эрхтэнһээ гадна хари гүрэнэй эрхтэн байһан ушарта тус статьягай 2-дохи зүйлөөр хараалагдаһан мэдүүлгэ соо кандидатай хари гүрэнэй эрхтэн болоһон жэл үдэр ба үндэһэн, мүн тус хари гүрэнэй нэрэ заагдадаг. Кандидатта болоулагдаагүй ба хаһагдаагүй сүүдүүлгын байһан ушарта мэдүүлгэ соо тэрээн тушаа мэдээнүүдэ заагдадаг.”;

в) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

“3. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан бэшэгтэй хамта муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида кандидатай олзо мүнгэнэй хэмжээн ба абадаг газар тухай, зөөрийн эрхээр кандидата хабаатай хогшол зөөри (тэрэ тоодо хамтын зөөрийн) тухай, банкада хадагаламжа мүнгэн, үнэтэ саарһан тухай мэдээнүүд байха ёһотой. Заагдаһан мэдээнүүд тус Хуулин 3-дахи хабсаргалтатай зохиладуулан түхэлөөр үгтэдэг. Хэрбээ тус зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэхэ кандидатай хунгалта зарлаһан жэлэй урдахи жэлэй туршада олзо оршо абаагүй ба (али) зөөрийн мэдэлээр тэрэндэ хабаатай зөөригүй байбал, тэрээн тухай мэдээнүүд кандидатай хунгуулин тус округоор дэбжүүлэгдэхэ зүбшөөл тухай мэдүүлгэдэ заагдадаг.”;

г) 4-дэхи зүйлдэ “1 - 3 зүйлнүүдтэ заагдаһан” гэхэн үгэнүүдые “1, 2 ба 3-дахи зүйлнүүдтэ заагдаһан” гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

д) 5-дахи зүйлдэ:

нэгэдэхи дохол мүртэ “, хунгуулин бүлэглэлэй” гэхэн үгэнүүдые хаһаха; “6” хубида “, хунгуулин бүлэглэл байгуулаха тухай хэлсээнэй ёһоор” гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

е) 6-дахи зүйлдэ гурбадахи мэдүүлэл хаһаха;

ж) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

“7. Федеральна хуулин ёһоор хунгуулин комисси тус статьягай 2, 2.1 ба 3-дахи зүйлнүүдтэй зохиладуулан үзүүлэгдэһэн кандидатууд тухай мэдээнүүдэй үнэн зүбшөөл шалгаха тушаа зууршалгатайгаар зохио зургаануудта хандадаг, тэдэнь тус статьягай 2 ба 2.1-дэхи зүйлнүүдтэй зохиладуулан үгтэһэн мэдээнүүдые арбан хоногой хугасаада, мүн

тус статьягай 3-дахи зүйлтэй зохиладуулан үгтэһэн мэдээнүүдые 20 хоногой хугасаада шалгалтын дүн тухай мэдэсэхэ уялгатай. Хэрбээ тус зууршалга дуутаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 10 хоногһоо урид ба тэрэнһээ нааша үдэр оробол, тус зургаанууд хунгуулин комиссийн тогтооһон болзрто шалгалтын дүн тухай мэдэсэхэ ёһотой.”;

17) 24-дэхи статьяда:

а) нэрэдэнь “, хунгуулин бүлэглэлнүүдэй” гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

б) 1-дэхи зүйлдэ түрүүшын мэдүүлэл иигэжэ найруулаха:

“1. хунгуулин нэгэдэл нэгэ кандидатые дэбжүүлэхэ эрхтэй”;

в) 2, 3, 4-дэхи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

г) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

“5. Федеральна хуулин ёһоор нийтын нэгэдэлнүүдые ба политическэ партинуудые бүрихэдэ абаха үүргэнүүдые бэлүүддэг гүйсэдэхэ засагай Федеральна зургаан, тэрэнэй нютагай зургаанууд “Политическэ партинууд тухай” Федеральна хуулин ёһоор ба хунгуулин нэгэдэлнүүд болон, хунгалтада Федеральна хуулин ёһоор хабаадаха эрхтэй политическэ партинуудай, нийтын бусад нэгэдэлнүүдэй список табидаг, хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор томилогдоһон үдэрэй байдалаар хунгалта зарлаһан тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор томилогдоһон үдэрһөө хойшо гурбан хоногһоо оройтуулангү тус список гүрэнэй гү, муниципальна үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ томилогдо ба “Интернет” утаһанда гарадаг, мүн энэл болзрто тус список муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида эльгээдэг.”;

д) 7-дохи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

е) 8-дахи зүйлдэ “, хунгуулин бүлэглэлнүүдэй” гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

18) 25-дахи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

“2. Кандидатуудые бүрихэдэ абахада гар табилгануудай хэрэгтэй тоо 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 16-дахи статьягай 10-дахи зүйлэй ёһоор хунгуулин округой дэбисхэр дээр бүрихэдэ абтаһан хунгаданан тооһоо 2 процентһээ ехэ бэшэ байха, гэбэшье 10 гар табилгануудыа үсөөн бэшэ байха ёһотой.”;

б) 4 ба 5-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

“4. Гар табилганууд дэбхитэй эрхтэй хунгаданан дунда кандидатай дэбжүүлэгдэһэн хунгуулин округто суглуулагдадаг. Федеральна хуулин ёһоор гүрэнэй засагай зургаануудай, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай, зөөрийн мэдэлэй түхэл янзаһаа дулдыдаггүй эмхинүүдэй хүтэлэлгын зургаануудай, эмхи зургаануудай, хунгуулин комиссинуудай шийдхэхэ дуунай эрхтэй гшүүдэй хабаадалга, мүн тийхэдэ гар табилга суглуулахада хунгаданан баалалга ба гар табилганай түлөө урмашуулга хоригдодог. Федеральна хуулин ёһоор гар табилгануудые суглуулга ажалай, эрдэм хуралсалай газарнуудта, салин хүлэ, пенси, тэдхэмжэ, бусад социальна түлбэринүүдые үгэлгын, мүн буян үйлэдэлгын туһаламжа үзүүлэлгын үедэ ба газарнуудта, хоригдодог. Тус зүйлэй дүримүүдые хазагайруулгатайгаар суглуулагдаһан гар табилганууд федеральна хуулин ёһоор үнэтэ бэшэ гэжэ тоологдодог.

5. Гар табилгын үедэ 18 наһа хүсэһэн, хэрэг ябадалайнгаа түлөө харюусажа шадаха Россин Федерацийн эрхтэн гар табилгануудые суглуулха эрхтэй байдаг. Кандидат, хунгуулин нэгэдэл хунгаданан гар табилгануудые суглуулха нюуртай гар табилгануудые суглуулха тухай хэлсэ баталжа болодог. Энэ ажалай түлбэри кандидатай хунгуулин жасаһаа түлгэдэдэг. Кандидат, хунгуулин нэгэдэл хунгаданан гар табилгануудые суглуулһан нюурнуудай список табиха, мүн эдэ нюурнууд тухай мэдээнүүдые ба тэдэнэй гар табилгануудые нотариуста үнэмшэлэхэ уялгатай.”;

в) 7-дохи зүйлдэ “гараар” гэжэ үгэ “гараар табиһан түхэлөөр” гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

8-дахи зүйлдэ “, хунгуулин бүлэглэлэй” гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

19) 26-дахи статья иигэжэ найруулаха:

“Статья 26. Кандидатые бүрихэдэ абалга

1. Тус Хуулин 22-дохи статьягай 2 ба 3-дахи зүйлнүүдэй ёһоор заагдаһан хунгуулин тус округоор хунгалтада дэбжүүлэгдэхэ зүбшөөл тухай мэдүүлгын, олзо оршын ба зөөрийн хэмжээн ба арга нөөсөнүүд тухай мэдээнүүдэй байбал, мүн кандидатай дэбжүүлгэ дэмжэһэн хунгаданан гар табилгануудай хэрэгтэй тоогой гү, али оруулагдаһан хунгуулин барисаанай мүнгэнэй байбал, үгы гэбэл, тус статьягай 16-дахи зүйлдэ заагдаһан политическэ партиин шийдхэбэрийн байбал, кандидатые муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси бүрихэдэ абадаг.

2. Кандидатые бүрихэдэ абахын тулада суглуулһан гар табилгануудай тоо хэмһээ ехэ байжа болохо, гэбэшье 10 процентһээ үлүү болохо ёһогүй. Хэрбээ кандидатые бүрихэдэ абахын тула 40-һөө үсөөн гар табилганууд хэрэгтэй байбал, үзүүлэгдэһэн хунгаданан гар табилгануудай тоо кандидатые бүрихэдэ абахын тула хэрэгтэй тооһоо ехэ байжа болохо, гэбэшье дүрбэн гар табилгаһаа үлүү бэшэ.

3. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси документнүүдые тушаажа абанан үдэрһөө хойшо 5 үдэрэй туршада гар табилгануудые суглуулгын, гар табилгануудай хуудаһа албан түхэлэй болголгын гуримай, хунгаданан ба гар табилгануудай тус Хуулин эрилтэнүүдтэ зохиыхе шалгадаг. Шалгалтада бүхы хуудаһанууд орохо ёһотой.

4. Гар табилгын хуудаһануудта байһан аад, дэбжүүлгын үүсхэлшэдэй зураһан гар табилганууд, тэрээн тухай хуудаһан соо гү, али протокол соо тусхай тэмдэглэһэн ушартань, шалгагдадаггүй.

5. Гар табилгануудай хуудаһануудта байгаа хунгаданан тухай мэдээнүүд соо хуряангы болгоһон, ойгоходо хаад хэжэгүй зүйлнүүд гар табилгын үнэтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болодоггүй.

6. Бүрихэдэ абахын тула хэрэгтэй тоогой гар табилгануудые үзүүлһэн ямаршы кандидат, тэрэнэй найдалгата түлөөлэгшэ гү, али этигэмжэтэ нюурнууд, кандидатуудые дэбжүүлһэн ба бүрихэдэ абахын тула хэрэгтэй тоогой гар табилгануудые үзүүлһэн хунгуулин ямаршы нэгэдэлэй найдалгата түлөөлэгшэ гү, али этигэмжэтэ нюурнууд хунгаданан гар табилгануудай шалгалта үнгэргэлгэдэ, тэрэ тоодо шалгалтада гар табилгануудые шэлэгдэ хабаадаха эрхтэй. Хунгаданан тогтоогдоһон тоогой гар табилгануудые үзүүлһэн кандидата, хунгуулин нэгэдэлэй найдалгата түлөөлэгшэд тус шалгалта тухай дуулагдаха ёһотой.

7. Гар табилгын хуудаһануудые шалгаһанай удаа эсэсэй протокол бэшэгдэдэг, тэндэнь мэдүүлэгдэһэн гар табилгануудай тоо, үзүүлэгдэһэн гар табилгануудай тоо ба хунгаданан шалгагдаһан гар табилгануудай тоо, мүн үнэн бэшэ ба (али) бодото бэшэ гэжэ мэдэрэлгэһэн гар табилгануудай тоо тэрэнэй тиймэ гэжэ тоологдоһон үндэһэн (шалтаг) заалгатайгаар заагдадаг. Протоколой буулгабары кандидата, хунгуулин нэгэдэлэй найдалгата түлөөлэгшэд тэрэ кандидатые бүрихэдэ абаха тухай асуудал хаража үзэгдэхэ комиссийн зүблөөн болотор хоёр хоногһоо оройтуулангү дамжуулагдадаг. Хэрбээ гар табилгын хуудаһануудай шалгалта үнгэргэлгэдэ тус статьягай 20-дохи зүйлэй “д” хубида хараалагдаһан хойшололнууд элирүүлэгдэбэл, кандидат, хунгуулин нэгэдэлэй найдалгата түлөөлэгшэ комиссиһаа дүн гаргалгын протоколой буулгабаритай нэгэн доро хунгаданан гар табилгануудые буруу мэдээтэй ба үнэтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн (шалтаг), хабтаһанай, гар табилгын хуудаһанай дугаар болон гар табилгын хуудаһанай мүннүүдые заалгатай гар табилгануудые шалгалтын дансануудай буулгабаринуудые абаха, тус гар табилганууд буруу мэдээтэй ба үнэтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болоһон албан ёһоной саарһа баримтануудай буулгабаринуудые абаха эрхтэй. Дүн гаргалгын протокол кандидатые бүрихэдэ абаха тухай, үгы гэбэл, кандидатые бүрихэдэ абалгаһаа арсаха тухай комиссийн шийдхэбэридэ хабсаргагдадаг. Протокол табиһан комиссийн, тэрэнэй тус шийдхэбэри абананай удаа гар табилгын хуудаһануудые дахинаа шалгалга, протоколдо хубилалтануудые оруулга хорюулаат.

8. Кандидатай шийдхэбэрээр муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта үнгэргэлгэдэ хунгаданан гар табилганууд суглуулагдаһангүй байжа

болодог. Энэ ушарта кандидатай бүрихэдэ абалгы муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси тус кандидатай муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида оруулаһан хунгуулин барисаанай үндэһөөр бэлүүлжэ болодог.

9. хунгуулин барисаанай мүнгы кандидатта заагагүй өөрын хунгуулин жасын мүнгэнһөө нэгэн доро ба хүсэд хэмжээн соонь оруулдаг. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн тусхай данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулаһан тухай Россин Федерацийн Нөөсэлэлгын банкын филиалай тэмдэгтэй, харин хунгалта үнгэргэгдэхэ дэбисхэртэ Россин Федерацийн Нөөсэлэлгын банкын филиалай үгы байбал, хунгалта эмхидхэһэн муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн тодорхойлоһон урьһаламжын ондоо эмхийн тэмдэгтэй түлбэрийн документын буулгабары муниципальна байгууламжын комиссида кандидатай үзүүлһэн ушарта хунгуулин барисаанай мүнгэн оруулагдаа гэжэ тоологдодог. хунгуулин барисаанай мүнгэ дахинаа оруулаага ималта кандидатые бүрихэдэ абахын тула хэрэгтэй документнүүдэй дахинаа оруулагдаһан ушарта зүбшөөгдэдэг.

10. Хэрбээ кандидат гар табилгын хуудаһануудые ба кандидатые бүрихэдэ абахын тула хэрэгтэй бусад документнүүдые үгтэһэнэй һүүлээр муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида тэрэнэй тусхай данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулахада ба (али) муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида тэрэнэй тусхай данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулаһан тухай урьһаламжын эмхийн тэмдэгтэй түлбэрийн документын буулгабары үзүүлэхэдэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси кандидата хунгуулин барисаанай мүнгэ бусаадаг ба (али) тус түлбэрийн документын буулгабары абахаһаа арсадаг. Кандидатай заагдаһан данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэнэй ороһоной ба (али) муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн тусхай данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулаһан тухай урьһаламжын эмхийн тэмдэгтэй түлбэрийн документын буулгабары муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида үзүүлһэнэй һүүлдэ гар табилгын хуудаһануудые асарбал, муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси гар табилгын тус хуудаһануудые абахаһаа арсадаг. Кандидатые дэмжэн суглуулһан хунгаданан гар табилгын хуудаһануудые ба муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн тусхай данса бэшэгтэ хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулаһан тухай урьһаламжын эмхийн тэмдэгтэй түлбэрийн документын буулгабаринуудые муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида кандидатай оруулаһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси гар табилгын хуудаһануудые абахаһаа арсадаг.

11. хунгуулин барисаанай мүнгэнэй хэмжээн кандидатай хунгуулин жасын мүнгэ гаргалгын хууляар тогтоогдоһон дээдэ хэмжээнһээ 15 процентнь болодог.

12. хунгалтын зарлагдаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор томилогдоһон үдэрһөө хойшо табан хоногой болзроо оройтуулангү кандидатай хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулхын тула тусхай данса бэшэгтэй нэгэдэһэн тухай хандалга муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси урьһаламжын эмхидэ эльгээхэ уялгатай. Федеральна хуулин ёһоор урьһаламжын эмхи тус хандалга абанан үдэрһөө хойшо табан хоногой болзрто хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулхын тула хунгуулин комиссийн тусхай данса бэшэг нээхэ уялгатай. Федеральна хуулин ёһоор тус данса бэшэг нээхэ ба данса хүдэлгэхэ талаар туһа хангамжын түлөө түлбэри татагдадаггүй. Федеральна хуулин ёһоор тус данса бэшэгтэ байһан мүнгэ ашаглаһанай түлөө түрсэ тохогодоггүй ба түлэгдэдэггүй. Федеральна хуулин ёһоор урьһаламжын эмхи хунгуулин барисаан болгон оруулагдаһан мүнгэ түлбэрийн тус документ абанан үдэрэй удаадахи үйлэ бүтээлгын үдэрһөө оройтуулангү дамжуулдаг. Тийхэдэ мүнгөөр бэшэ түлбэри бэлүүлгын юрэнхы болзор федеральна хуулин ёһоор үйлэ бүтээлгын хоёр үдэрһөө үлүү байха ёһогүй.

13. хунгаданан зарлагдаха зүбшөөлөө үгтэһэн

тухай кандидатай мэдүүлгэ абахадаа муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулхын тула өөрингөө тусхай данса бэшэгэй мэдээнүүдые кандидатта мэдээсэдэг, гэбэшье тус данса бэшэг нээхэн үдэрһөө эртэ бэшэ, харин тэрэ үедэ үшөө тус дансын нээгдээгүй байгаа хаань — тэрэниие нээхэнэй удаа тэрэ дары.

14. Кандидадай хунгуулин комиссийн тусхай дансада тус статьягай 11-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһон хэмһээ үлүү мүнгэ оруулхан ушарта үлүү мүнгыень муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси кандидатай хунгуулин жасада барисаанай мүнгэнэй тусхай дансада ороһоной үүлээр арбан үдэрэй туршада бусаадаг. хунгуулин барисаанай дамжуулагдаһан мүнгэн хунгуулин жасын тусхай дансада оруулагдаһанай үүлээр 20 үдэрһөө оройтуулангүй иимэ ушарта бусаагдааг гэбэл:

а) заагдаһан мүнгэ тус статьягай 11-дэхи зүйлдэ тогтоогдоһонһоо бага хэмжээгээр оруулахадань;

б) кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула саарһа баримтануудые үгэлгын болзорой үнгэрһэн хойно хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулахадань;

в) хууляар хараалагдаһан эрилтэнүүдые хазгайруулгатайгаар хунгуулин жасада ороһон мүнгэнэй тоосоогоор хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулахадань;

г) кандидатай баалаһан хүндэтэй шалтагаар дэбжүүлгэһээ нэрээ буулахадань, кандидатуудые хунгуулин нэгдэлэй буулахадань (тиимэ шалтаггүйгөөр буулаһан ба тэрэнһээ болзоо тус статьягай 26-дахи зүйлөөр хараалагдаһан кандидатай нэмэлтэ дэбжүүлгэ үүсхэхэ гү, али дахинаа хунгалта зарлаха ушарһаа бэшэндэнь), кандидатуудые дэбжүүлгэһэн хунгуулин округой хууляар хараалагдаһан хубилаалта оруулахадань;

д) бүридхэлдэ абтаһан кандидатай дуугаа үгэлгын дүнгөөр (бүридхэлдэ абтаһан кандидатай нэрээр дахинаа дуугаа үгэлгэдэ — дахинаа дуугаа үгэлгын дүнгөөр) хунгуулин тус округто дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан бүхы хунгалтадай тооһоо 5 процентһээ бага бэшэ дуу абахадань;

е) муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида гар табилгын хуудаһануудые үгэлгэнэй үүлээр хунгуулин барисаанай мүнгэ тусхай данса бэшэгтэ оруулахадань;

ж) урьһаламжын эмхин тэмдэгтэй түдбэрийн тус документ буулабары муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида үзүүлэнгүй хунгуулин барисаанай мүнгэ тусхай данса бэшэгтэ оруулахадань.

15. хунгуулин барисаанай мүнгэн тус статьягай 14-дэхи зүйлэй ёһоор бусаагдаха ёһогүй хаань, тэрэниие муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси дуугаа үгэлгын үдэрһөө хойшо 60 хоногһоо оройтуулангүй тус бюджетэй оршодо дамжуулагдааг.

16. Федеральна хуулийн ёһоор Россин Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай эгээл хаяын хунгалтын дүнгүүдэй албан ёһоор томилогдоһон үндэһэн дээрэ депутатуудай үнэмшлэгдэ хүртэһэн кандидатуудай федеральна спитсэгтэй политическэ партиин дэбжүүлгэһэн кандидатуудые бүридхэлдэ абалга, мүн иимэ политическэ партиин нютагай таһагуудай гү, али хуби байгуулангуудай дэбжүүлгэһэн кандидатуудые бүридхэлдэ абалга хунгалтадай гар табилга суглуулгагүйгөөр ба хунгуулин барисаанай мүнгэ оруулаггүйгөөр бэелүүлгэдэ, кандидатуудые бүридхэлдэ абалгада хэрэгтэй документүүдые хунгуулин комиссида оруулахаа урда албан ёһоной тус томиолого хэгдэһэн ушарта. Иимэ кандидатуудые бүридхэлдэ абалга федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар политическэ партиин, тэрэнэй нютагай таһагай гү, али хуби байгуулангуудай тус кандидатуудые дэбжүүлгэһэн тухай шийдхэбэрийн үндэһэн дээрэ бэелүүлгэдэ.

17. Арбан үдэрһөө дээшэ бэшэ гэжэ хууляар тогтоогдоһон болзорой туршада хунгуулин комисси кандидатуудые дэбжүүлгын гуримай хуулийн эрилтэнүүдтэ зохихые шалгаха ба кандидатуудые бүридхэлдэ абаха гү, али арсаха тухай шийдхэбэри абаха уялгатай. Бүридхэлдэ абаха тухай шийдхэбэрийн абтатар кандидат тус Хуулийн 22-дохи статьягай 2 ба 3-дахи зүйлүүдтэ зохилдуулан үгтэһэн өөр тухай мэдээнүүдтэ тодорхолго оруулаха эрхэтэй.

18. хунгуулин нэгдэлэй дэбжүүлгэһэн кандидатуудые бүридхэлдэ абалгада хунгуулин комиссийн шийдхэбэридэ кандидатуудые хунгуулин нэгдэлдэ дэбжүүлгэ гэжэ, мүн хунгуулин тус нэгдэлэй нэрэ заагдааг.

19. Кандидадые бүридхэлдэ абахые арсаһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси тус шийдхэбэрийн абтаһан саһаа хойшо нэгэ сүүдхын туршада тус кандидатада, кандидатуудые дэбжүүлгэһэн хунгуулин нэгдэлэй найдаалгата түлөөлгэһээ арсалгын гол шалтаг бэшэлгэтэй шийдхэбэрийн буулабары үгэж уялгатай.

20. Кандидадые бүридхэлдэ абахые арсалгын үндэһэн болодог гэбэл:

а) кандидатада эдэбхигүй эрхын үгы байла;

б) политическэ партиин дэбжүүлгэһэн кандидатуудта — "Политическэ партинууд тухай" Федеральна хууляар хараалагдаһан кандидатуудые дэбжүүлгын эрилтэнүүдые сахингүй байла; нийтын бусад нэгдэлнүүдэй дэбжүүлгэһэн кандидатуудта — тус Хуулийн 24-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлэй эрилтэнүүдые сахингүй байла;

в) кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула үгтэһэн документүүдэй дунда 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн тус Хуулийн, бусад хуулийн ёһоор кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула шухала хэрэгтэй документүүдэй үгы байла;

г) кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула суглуулгадань хунгалтадай гар табилгануудай дунда хуулийн ёһоор гар табилгануудые суглуулга хоригдоһон газарнуудта 10 процентһээ дээшэ гар табилгануудай байла, хэрбээ федеральна хууляар ондоо юумэ хараалагдаагүй байла;

д) кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула хунгалтадай үнэгтэ гар табилгануудай хүсэд бэшэ тоо, үгы гэбэл, шалгалтада илгагдаһан бүхы гар табилгануудай тоогой 10 ба тэрэһнээ дээшэ процентһы буруу ба (али) үнэгтэ бэшэ гэжэ элирүүлгэ, федеральна хууляар ондоо юумэ хараалагдаагүй хаань. Кандидадые бүридхэлдэ абахын тула 200-һаа бага гар табилгануудай хэрэгтэй, хэрбээ кандидатуудые бүридхэлдэ абахын тула үнэгтэ гар табилгануудай хүсэд байһан ушарта, шалгалтада илгагдаһан тоогой гар табилгануудай 10 ба тэрэһнээ дээшэ процентһы буруу ба (али) үнэгтэ бэшэ гэжэ элирүүлгэ кандидатуудые бүридхэлдэ абалгада арсалгын үндэһэн болодоггүй;

е) кандидатай болжоулагдаагүй ба халагдаагүй сүүдүүлгэ тухай, үгы гэбэл, хари гүрэнэй эрхэтэн байһан тухай тус Хуулийн 22-дохи статьягай 2.1-дэхи зүйлэй ёһоор үзүүлгэдэ ёһотой мэдээнүүдые шюула;

ж) кандидатай өөрын хунгуулин жаса байгуулаагүй ушар (67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 58-дахи статьягай ёһоор хунгуулин жаса байгуулаа уялгата бэшэ байһан ушарһаа бэшэндэ). хунгуулин жасада мүнгэнэй үгы байла кандидатуудые бүридхэлдэ абалгада арсалгын үндэһэн болодоггүй;

з) кандидатай хунгуулин ажал ябуулагда мүнгэ һомолхоодо, кандидатай хунгуулин жасын мүнгэнһөө гадна хууляар тогтоогдоһон тус жасын дээдэ хэмжээнэй 5 процентһээ үлүү болохо ондоо мүнгэ зөөри ашаглалга;

и) кандидатай өөрын хунгуулин ажал ябуулагда мүнгэ һомолхоодо хууляар тогтоогдоһон хунгуулин жасын мүнгэ гаргашалгын дээдэ хэмжээнһээ 5 процентһээ үлүүгээр гаргашалга;

к) идхалгын үедэ кандидатай 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 56-дахи статьягай 1-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан хизаарлалтануудые сахингүй байлгы сүүдээр тогтооһон ушар;

л) кандидатай өөрын тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө нэгэнтэ бэшэ хэрэглэгэ;

м) тус статьягай 11-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһонһоо бага хэмжээндэ кандидатай хунгуулин барисаанай мүнгэ оруула, үгы гэбэл, кандидатай хунгуулин жасада хууляар тогтоогдоһон эрилтэнүүдые хазгайруулгатайгаар оруулагдаһан мүнгэнэй тоосоогоор хунгуулин барисаанай мүнгэ оруула.

21. Комиссийн шийдхэбэреэр кандидатуудые бүридхэлдэ абахые арсалгын үндэһэнүүдэй тус статьягай 20-дохи зүйлөөр тогтоогдоһон тоолбори хүсэд болоно.

22. Кандидадые бүридхэлдэ абалгаһаа арсаһан ушарта кандидатуудые тэрэл хунгалтада дахинаа дэбжүүлгын арга

хууляар тогтоогдоһон гурим ба болзор сахилгатайгаар үгтэдэг.

23. Кандидад дуугаа үгэлгын үдэр болотор табан хоногһоо оройтуулангүй, тэрэ ушарта баалан асарһан шалтагаануудай байбал, дуугаа үгэлгын (тэрэ тоодо дахинаа дуугаа үгэлгын) үдэр хүртээр нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида дэбжүүлгэһээ өөрыгөө болжоулаха тухай мэдүүлгэ бэшэхэ эрхэтэй. Хэрбээ кандидат сэхэ дэбжүүлгэдэһэн ба өөрынгөө дэбжүүлгэ болжоулаха тухай мэдүүлгэ үгэлгэн байбал, кандидатуудые бүридхэлдэ абтаһан муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси тэрэнэй бүридхэлдэ абалгы болжоулан тухай шийдхэбэри абадаг.

24. Кандидадые дэбжүүлгэ тухай шийдхэбэри абтаһан хунгуулин нэгдэлэй зургаан тус кандидатуудые болжоулаха эрхэтэй. Кандидадые болжоулаха тухай шийдхэбэри дуу үгэлгын (тэрэ тоодо дахинаа дуу үгэлгын) үдэр хүртээр табан хоногһоо оройтуулангүй муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида үзүүлгэдэг. Хэрбээ кандидат бүридхэлдэ абтаһан байбал, тэрэниие бүридхэлдэ абтаһан муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси кандидатай бүридхэлдэ абалгы болжоулан тухай шийдхэбэри абадаг.

25. Федеральна хуулийн ёһоор хунгуулин нэгдэл тэрэнэй уставаар тогтоогдоһон гуримаар ба гол үндэһөөр, дэбжүүлгэһэн кандидатада дуудан болжоулаха эрхэтэй. Дуугаа үгэлгын үдэр хүртээр табан хоногһоо оройтуулангүй кандидат дуудан болжоулагдаха болодог.

26. хунгалтын үдэртэ оройдоол нэгэ кандидат бүридхэлдэ абтааггүй байбал, муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн шийдхэбэреэр кандидатуудые нэмэн дэбжүүлгэ болон хунгуулин бусад хэмжээ ябуулангуудые бэелүүлгын тула дуугаа үгэлгэ хойшоуулагдааг, тус статьягай 28-дахи зүйлөөр хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэ. Энэ ушарта дуугаа үгэлгэ 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 10-дахи статьягаар тогтоогдоһон хунгалтын зарлагдажа болохо дүтын үдэр үнгэргэгдэдэг.

27. Бүридхэлдэ абтаһан кандидатай дэбжүүлгэе баалаһан ушар шалтаггүйгөөр болжоулан гү, али хунгуулин нэгдэлэй бүридхэлдэ ороһон кандидатада дэбжүүлгэһээ болжоулан, үгы гэбэл, сүүдээр гү, али хунгуулин комиссиар 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 76-дахи статьягай 3 ба 4-дэхи зүйлүүдэй үндэһэн дээрэ кандидатуудые бүридхэлдэ абалгы болжоулан ушарнуудһаа уламжалан кандидаттадуудые нэмэн дэбжүүлгэ ушарай шухала болохо, хунгалта эмхидхэһэн муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн хунгалта бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ бүхы гаршанууд тэрэ кандидатай, хунгуулин нэгдэлэй тоосоогоор тэхэрюулгэдэг.

28. Нэгэ кандидатай бүридхэлдэ абтаһан байгаа һаа, тус статьягай 26-дахи зүйлөөр хараалагдаһан ушарнуудһаа уламжалан нэгэ кандидаттагын талаар дуугаа үгэлгэ дахинаа дуугаа үгэлгэ үнгэргэлгэдэ үбшөөгдэдэг. Тиихэдэ дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан хунгалтадай тооһоо 50-һаа бага бэшэ процент абтаһан кандидат хунгалтада гэжэ тоологдодог.

29. Бүридхэлдэ абтаһан кандидатай үйлэ эрхые сүүдээр хизаарлалга, хүндэ үбшэн, бүридхэлдэ абтаһан кандидатай, тэрэнэй түрэлхидэй бэе махабадай муудалга хадаа бүридхэлдэ абтаһан кандидатай дэбжүүлгэе баалаһан ушар шалтагһаа болжоулаха, мүн хунгуулин нэгдэлэй бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудые дэбжүүлгэе болжоулаха ушарнууд гэжэ ойлгогдодог. Тус ушар шалтагуудта бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудые Россин Федерацийн Үндэһэн Хууляар, Буряад Республикын Үндэһэн Хууляар, Буряад Республикын Хууляар, муниципальна байгууламжын уставаар хараалагдаһан муниципальна тушаалда хунгалга (томиолого) болоно."

20) 28-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруула:

"1. Федеральна хуулийн ёһоор гүрэнэй гү, али муниципальна хунгамал тушаалнуудые эзэлдэг кандидатууд, гүрэнэй гү, али муниципальна албанда байдаг кандидатууд, үгы гэбэл зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй, политическэ партинуудһаа бэшэндэнь, албанай командировкын (бюджетэй мүнгөөр, тус эмхин мүнгэ зөөрийн тоосоогоор түлэгдэдэг) үедэ гар табилгануудые суглуулга, хунгалтын урдахи идхалга эрхилэлгэ;

дээдын зургааниинь суглаан болохо эмхинүүдтэ эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэелүүлдэг зургаануудай гэшүүд), мүн тушаалта нюурнууд, журналистнар, олоңдо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдые гаргадаг эмхинүүдэй зохёохы ажалшад байһан кандидатууд хунгалта үнгэргэлгын үедэ өөрыгөө тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэгүй."

б) 2-дохи зүйлдэ:

"гүйсэдхэхы ба сүүдэй засагай зургаануудта "А" бүлэгэй гүрэнэй тушаалнуудые, үгы гэбэл, хунгамал муниципальна тушаалнуудые (нютагай өөһэдэйн хүтэлбэрийн түлөөлгэгэтэ зургаануудай депутатуудһаа бэшэ) эзэлдэг, мүн бүридхэлдэ абтаһан кандидатууд, гүрэнэй үгэлгүүдые ба "кандидадуудай, хунгуулин нэгдэлнүүдэй эмхидхэн байгуулан үе үе гарадаг хэблэлнүүдэй редакцинуудһаа бэшэ)" гүрэн үгэнүүдые халаха;

"гурбан үдэр" гүрэн үгэнүүдые "табан үдэр" гүрэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 3 ба 4-дэхи зүйлүүдые иигэжэ найруулаха:

"3. Федеральна хуулийн ёһоор кандидат бэшэ ба гүрэнэй гү, али муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг, үгы гэбэл гүрэнэй гү, али муниципальна албанда байдаг нюурнууд, үгы гэбэл зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй, политическэ партинуудһаа бэшэ, хүтэлхы зургаануудай гэшүүд (хүтэлэлгын дээдын зургааниинь суглаан болохо эмхинүүдтэ эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэелүүлдэг зургаануудай гэшүүд) хунгуулин ажал ябуулгын үедэ кандидатуудые дэбжүүлгэ ба (али) хунгалта зорилгоор өөрын тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэхэ эрхэгүй.

4. Тус Хуулийн тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө хэрэглэлгэ гэшые федеральна хуулитай зохилдуулан иигэжэ ойлгохо:

а) мэдэлдэнь гү, али ондоо албанай нүлөөдэ байһан нюурнуудые, гүрэнэй ба муниципальна алба хаагыадые ажал үедэ кандидатуудые дэбжүүлгэдэ ба (али) хунгалта нүлөөлгэн ажал ябуулагда хабаадуула;

б) гүрэнэй зургаануудай гү, али нютагай өөһэдэйн хүтэлбэрийн зургаануудай, зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй эзэлдэг байһан таһалгануудые (политическэ партинуудай эзэлдэг байһан таһалгануудһаа бэшэ) дэбжүүлгэдэ болон хунгалтада нүлөөлгэн ажал ябуулагда хэрэглэлгэ, хэрбээ бэшэ кандидатуудта, хунгуулин нэгдэлнүүдтэ тус байһан таһалгануудые тэрэл гуримаар хэрэглэлгэ найдуулагдаһан байгаагүй хаань;

в) гүрэнэй зургаануудай, нютагай өөһэдэйн хүтэлбэрийн зургаануудай, гүрэнэй зургаануудай, гүрэнэй ба муниципальна эмхи зургаануудай, зөөрийн түхэлһөө дулдыдаадаггүй эмхинүүдэй ажал хангадаг телефоной, факсимильна болон хэлхээ холбооной бусад түхэлнүүдые, гар үзүүрэй оньһон хэрэгсэлнүүдые хунгалтын урда тээхи идхалгада хэрэглэлгэ, политическэ партинуудай ажал хангадаг хэлхээ холбооной бусад түхэлнүүдые, гар үзүүрэй оньһон хэрэгсэлнүүдһээ бэшэндэнь, хэрбээ тэдэниие ашаглалга кандидатай хунгуулин тус жасаһаа түлэгдөөгүй байбал;

г) гүрэнэй гү, али муниципальна мэдэлдэ байдаг транспортын хэрэгсэлнүүдые түлөөлгөгүй үндэһөөр гү, али хүнгэлэлтэй эрхэ нүхэсэдэ кандидатуудые дэбжүүлгэдэ ба (али) хунгалтада нүлөөлгэн ажал ябуулагда хэрэглэлгэ, политическэ партинуудай мэдэлдэ байдаг транспортын хэрэгсэлнүүдһээ бэшэ. Гүрэнэй хамгаалга тухай Россин Федерацийн хуулийн ёһоор заагдаһан транспортын хэрэгсэлнүүдые хэрэглэдэг нюурнуудта тус дүрим тарааггүй;

д) гүрэнэй гү, али муниципальна хунгамал тушаалнуудые эзэлдэг, үгы гэбэл, гүрэнэй гү, али муниципальна албанда байдаг нюурнуудай, үгы гэбэл, нютагай захиргаануудай толгойлогшонорой, үгы гэбэл, зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй хүтэлхы зургаануудай гэшүүдэй (хүтэлэлгын дээдын зургааниинь суглаан болохо эмхинүүдтэ эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэелүүлдэг зургаануудай гэшүүдэй), политическэ партинуудһаа бэшэндэнь, албанай командировкын (бюджетэй мүнгөөр, тус эмхин мүнгэ зөөрийн тоосоогоор түлэгдэдэг) үедэ гар табилгануудые суглуулга, хунгалтын урдахи идхалга эрхилэлгэ;

е) хунгагшадай гар табилгануудыг суглаулах, хунгалтын урдахи идхалга эрхилх зорилгоор гүрэнэй гү, али муниципальна олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдыг ашаглаха эрхэ олголго (хангалга), хэрбээ эдэ зорилгонуудта 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин, тус Хуулин, бусад хуулин ёһоор бусад кандидаттадуудта, хунгуулин нэгэдэлнүүдтэ тон иимэ эрхэ олгогдоогүй байбал;

ж) гүрэнэй ба муниципальна зургаануудай, зөөрин түхэлһөө илгагүй эмхинүүдэй эмхидхэн олоной хэмжээ ябуулануудай (политическэ партинуудһаа бэшэ) үедэ хунгуулин ажал ябуулгын сагта идхалгын үгэ хэлэлгэ;

з) хунгуулин ажал ябуулгын үедэ олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ хэһэн ажал тухай тоосоонуудыг толилолго, кандидат болоһон эрхэтэнэй нэрһээ амаршалаа болон тус кандидаттай хунгуулин жасаһаа түлэгдөөгүй бусад материалнуудыг тараалаа;

д) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулха: "6. Хэрбээ тушаалта нюурнуудай, журналистнуудай ба олондо мэдээсэл тараадаг эмхинүүдэй зохиохи бусад хүдэлмэрилэгшэдэй кандидаттадууд, үгы гэбэл, тэдэнэй найдалгата нюурнууд, үгы гэбэл, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй найдалгата нюурнууд болоо хаань, хунгуулин хүдэлмэриг олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй харуулалгада хабаадахан хоригдоог."

21) 29-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлдэ "гарадаг" гэһэн үгэнүүдэй урда "эрхэтэнэй зэргын алба," гэһэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

22) 30-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха: "1. Кандидат, кандидаттадыг дэбжүүлһэн хунгуулин нэгэдэл арба хүрэтэр этигэмжэтэ нюурнуудыг томилхо эрхэтэй. Этигэмжэтэ нюурнуудыг бүридхэлдэ абалгыг муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси этигэмжэтэ нюурнууд болохо тухай эрхэтэдэй мэдүүлгэнүүдтэй суг этигэмжэтэ нюурнуудыг томилхо тухай кандидаттай бэһэн мэдүүлгын (хунгуулин нэгэдэлэй дүрхалгай) орондо үдэрһөө хойшо гурбан үдэрһэй туршада бэелүүдэг."

б) 2-дохи зүйлэй түрүүшын мэдүүлэл иигэжэ найруулха:

"Кандидадууд, гүрэнэй гү, али муниципальна хунгамал тушаалуудыг эзэлдэг нюурнууд, нютагай захиргаанай толгойлогшонор, хунгуулин комиссионуудай хүдэлмэрилэгшэд кандидаттадуудай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй этигэмжэтэ нюурнууд болодоггүй."

в) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Этигэмжэтэ нюурнууд муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиһаа үнэмшэлгэнүүдыг абадаг. Этигэмжэтэ нюурнууд тэдэниг томилһон кандидаттай, хунгуулин нэгэдэлэй аша хэрэгтэ идхалгын хүдэлмэри ябууладг. Этигэмжэтэ нюурнуудта адаглагшын эрхэ түлөөлэгэнүүд олгогдоогүй. Федеральна хуулин ёһоор этигэмжэтэ нюурай эрхэ түлөөлэгэн үедэ тэрэнэй гуйлтаар хүдэлмэриг хангагша түлбэригү амаралта үгэхэ уялгатай. Этигэмжэтэ нюурнуудыг томилһон кандидаттадууд, хунгуулин нэгэдэлнүүд ямаршы сагта тэдэниг болуулаха эрхэтэй, тэрэн тухай дуулахадань, муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси этигэмжэтэ нюурнуудта үгтэһэн үнэмшэлгэнүүдыг хүсэгүй болгон хуряадаг."

г) 4-дэхи зүйлдэ ", хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдыг хаһаха;

23) 32-дохи статьяда:

а) 5-дахи зүйлдэ "нимэ мэдээсэлнүүдтэ" гэһэн үгэнүүдыг "нимэ мэдээсэл үгхын тула" гэһэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 7-дохи зүйлдэ "баримтануудыг хэблэлгэ (тунхагалга)" гэһэн үгэнүүдэй урда "дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай" гэһэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

24) 33-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй 2-дохи мэдүүлэл хаһаха;

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"2. Федеральна хуулин ёһоор хунгалтатай холбоотой олонитын ханал асуулгын дүнгүүдыг толилолоо (уялгалгадаа) олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй хэблэлнүүд, эрхэтэд ба тус дүнгүүдыг хэблэлдэг (тунхагладаг) эмхинүүд ханал асуулга хэһэн эмхиин, үнгэргэһэн сагынь, асуулаһан зоной тоо, мэдээ суглаулгын арга, асуулга хэһэн тойрог, асуудалай найруулга, боломоор адууе бүридхэн тоолоһон сэгнэлтэ, асуулга захиһан ба тэрэнэй толилолго түлэһэн нюурь (нюурь) зааха уялгатай."

25) 34-дэхи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 34. Хунгалта мэдээсэлэй талаар хангагшын тула хэрэгсэлдэг теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүд

1. Федеральна хуулин ёһоор хунгалтын мэдээсэлэй талаар хангалгыг гүрэнэй, муниципальна ба гүрэнэй бэшэ теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд болон гүрэнэй, муниципальна ба гүрэнэй бэшэ үе үе гарадаг хэблэлнүүд бэелүүдэг.

2. Федеральна хуулин ёһоор теле-радиоадамжуулгын гүрэнэй эмхинүүдыг, үе үе гарадаг гүрэнэй хэблэлнүүдыг тус Хуули соо гүрэнэй зургаануудай ба эмхинүүдэй үүсхэн байгуулан (суг байгуулан) ба (али) хунгалта зарлаага (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрин толилолгоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө урдахи жэлдэ федеральна бюджетэй, республикын бюджетэй, Россин Федерациин ондоо можын бюджетэй тоосоогоор үдэр үдэрэй ажалдань тэдхэмжын ба (али) тусгаар шгэлэлэй мүнгэн туһаламжын түлөөлөр гүрэнэй дэмжэлгэ үзүүлэгдэһэн ба хунгалтын зарлаага (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгын (тунхаглалай) үдэртэ уставайнь (нийлүүлһэн) хүрэнгэ зөөридэнь Россин Федерациин ба (али) Буряад Республикын ба (али) Россин Федерациин ондоо можын хубин байһан теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүд гэжэ ойлгогдоог.

3. Федеральна хуулин ёһоор теле-радиоадамжуулгын муниципальна эмхинүүдыг, үе үе гарадаг муниципальна хэблэлнүүдыг тус Хуули соо муниципальна зургаануудай, эмхинүүдэй үүсхэн байгуулан (суг байгуулан) ба (али) хунгалта зарлаага (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрин толилолгоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө урдахи жэлдэ нютагай бюджетэй тоосоогоор үдэр үдэрэй ажалдань тэдхэмжын ба (али) тусгаар шгэлэлэй мүнгэн туһаламжын түхэлһөө муниципальна дэмжэлгэ үзүүлэгдэһэн ба хунгалтын зарлаага (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгын (тунхаглалай) үдэртэ уставайнь (нийлүүлһэн) хүрэнгэ зөөридэнь муниципальна байгууламжын (муниципальна байгууламжтануудай) хубин байһан теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүд гэжэ ойлгогдоог.

4. Федеральна хуулин ёһоор теле-радиоадамжуулгын гүрэнэй бэшэ эмхинүүд, үе үе гарадаг гүрэнэй бэшэ хэблэлнүүд гэжэ тус статьягай 2 ба 3-дахи зүйлнүүдэй хүсэнэй гарадаггүй теле-радиоадамжуулгын эмхинүүдыг, үе үе гарадаг хэблэлнүүдыг ойлгодоог.

5. Федеральна хуулин ёһоор мэдээсэл тараалгын дэбисхэрһээ дулдыдан теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүд тус Хуулида иигэжэ хубаагдадаг гэбэл:

а) теле-радиоадамжуулгын бүхэроссин эмхинүүдтэ, тэрэ хадаа Россин Федерациин можонуудай хахад гү, али хахадһаа ехэнхи дэбисхэртэ дамжуулгын зүбшөөрэлтэй теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд, мүн Россин Федерациин можонуудай хахад гү, али хахадһаа ехэнхи дэбисхэртэ хэлсэнэй үндэһэн дээрэ теле-радиоадамжуулгын бусад эмхинүүдтэй тараадаг, олондо мэдээсэл (теле-, радиопрограмануудыг) тараадаг теле-радиоадамжуулгын эмхинүүд болоно;

б) тел-радиоадамжуулгын можонууд хоорондын эмхинүүдтэ, тэрэ хадаа Россин Федерациин можонуудай хахадһаа бага дэбисхэрнүүдтэ дамжуулгын зүбшөөрэлтэй ба олондо мэдээсэл (теле-, радиопрограмануудыг) тараадаг эмхинүүдтэ, мүн тус зүйлэй "а" хубида заагдаһан теле-радиоадамжуулгын эмхинүүдтэй хуби байгууланууд болоно;

в) үе үе гарадаг бүхэроссин хэблэлнүүдтэ, тэрэ хадаа Россин Федерациин можонуудай хахад гү, али хахадһаа ехэнхи дэбисхэртэ тараахын тула бүридхэлдэ абтаһан хэблэлнүүд болоно;

г) үе үе гарадаг можонууд хоорондын хэблэлнүүдтэ, тэрэ хадаа Россин Федерациин можонуудай хахадһаа бага дэбисхэртэ тараахын тула бүридхэлдэ абтаһан хэблэлнүүд болоно.

6. Федеральна хуулин ёһоор хуули гүрэнэй засагай зургаануудай, нютагай өһөдын хүтэлбэрин зургаануудай имагта тэдэнэй албан ёһоной зүйлнүүдыг ба мэдээсэлнүүдыг, гуримшуулгын ба бусад актуудыг толилолгын тулада үүсхэн байгуулагдаһан үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ идхалгын материалнууд, мүн тиихэдэ кандидаттадуудай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй

ажал ябуулга харуулан материалнууд толилолго жо болодоггүй.

7. Федеральна хуулин ёһоор хунгалтын урда тээхи идхалга үнгэргэхын тула агаарай долгиндо саг үгэхэ уялгатай телерадиоадамжуулгын гүрэнэй ба (али) муниципальна эмхинүүдтэй, мүн баһа хэблэлэй талмай үгэхэ уялгатай гүрэнэй ба (али) муниципальна хэблэлнүүдтэй нэрэ тоолбориё хунгалта эмхидхэн муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси гү, али участково комисси олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдыг бүридхэлдэ абаха талаар үүргэ бэелүүдэгдэ түлөөлэгдэһэн гүйсэхэхы засагай зургаанай зууршалгаар толилодог.

8. Федеральна хуулин ёһоор тус статьягай 7-дохи зүйлдэ заагдаһан нэрэ тоолбори хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө хойшо табан хоногһоо оройтуулангүй хабаатай комиссида эмхээгдэдэг. Тус нэрэ тоолборидо телерадиоадамжуулгын эмхи бүхэн тухай, үе үе гарадаг хэблэл бүхэн тухай уадаахи мэдээлнүүд оруулагдаагтэбэл:

а) телерадиоадамжуулгын эмхин ба олондо мэдээсэл тараадаг зохио хэрэгсэлэй, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлэй нэрэ;

б) телерадиоадамжуулгын эмхин, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлэй хуулига хаяг;

в) телерадиоадамжуулгын эмхи үүсхэн байгуулагша, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэй редакци болон үе үе гарадаг хэблэл үүсхэн байгуулагша;

г) хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгоһон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө урдахи жэлдэ гүрэнэй (муниципальна) тэдхэмжын (хэрбээ байбал) түхэл ба хэмжээн;

д) хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгын (тунхаглалай) үдэртэ уставайнь (нийлүүлһэн) хүрэнгэ зөөридэнь Россин Федерациин, Буряад Республикын, Россин Федерациин бусад можонуудай, муниципальна байгууламжануудай хуби;

е) үе үе гарадаг хэблэлэй дараала;

ж) телерадиоадамжуулгын эмхин, үе үе гарадаг хэблэлэй тусхайлал заалга (телерадиоадамжуулгын, үе үе гарадаг хэблэлэй тусхайлагдамал эмхинүүдтэ).";

26) 35-дахи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха: "2. Хунгалтын урдахи идхалга гэжэ хунгуулин ажал ябуулгын үедэ бэелүүлэгдэдэг хэмжээнүүд тоологдоог гэбэл:

а) кандидаттай түлөө ба эсэргүү дуугаа үгэхы уряалга;

б) ямар нэгэ кандидатта, хунгуулин нэгэдэлдэ үлүү анхарал хандуулга, тусхайлбал, ямар кандидаттай, хунгуулин нэгэдэлэй түлөө хунгагша дуугаа үгэхэб гэжэ заалга (тус Хуулин 33-дахи статьягай 2-дохи зүйлэй зохиолдуулан нийтэ ханамжа асуулгын дүнгүүдыг толилолго (тунхаглаһан) ушарһаа бэшэндэ);

в) кандидаттадыг хунгагдаһан гү, али хунгагдаагүйн хойшоолон зураглалга;

г) ямар нэгэ кандидат (кандидадууд), хунгуулин нэгэдэл тухай магтаһан муушалһан тайлбаритай баримтануудай элээр үлүү гараһан мэдээлнүүдыг тараалга;

д) кандидаттай мэргэжэлтэ ажал ябуулгатай гү, али өөрын албанай (тушаалай) уялгануудыг тэрэнэй бэелүүлгэтэй холбоогүй ажал ябуулга тухай мэдээ тараалга;

е) кандидатта, кандидаттадыг дэбжүүлһэн хунгуулин нэгэдэлдэ хайнаар гү, али муугаар хунгагшадай хандалгада түлөөлһэн ажал ябуулга."

б) нимэ уахатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"2.1. Хэрбээ хунгагшадыг кандидаттай, кандидаттадуудтай түлөө гү, али эсэргүү дуугаа үгэхынь уряалга зорилгоор хэгдэһэн үйлэ хэрэгүүд, мүн тус статьягай 2-дохи зүйлэй "б" – "е" хубинуудта заагдаһан үйлэ хэрэгүүд – хэрбээ эдэ үйлэ хэрэгүүд тус зорилготойгоор нэгэнтэ бэшэ ябуулагдаһан ушарнуудта олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэй, мэргэжэлтэ ажал ябуулгын хэблэл гүйсэхэдэ эмхинүүдтэй түлөөлөгшэдэй бэелүүлһэн ба тус статьягай 2-дохи зүйлэй "а" хубида заагдаһан үйлэ хэрэгүүд хунгалтын урдахи идхалга гэжэ тоологдоог."

в) 3-дахи зүйлэй "б" хуби иигэжэ найруулха:

"б) идхалгын олоной хэмжээ ябуулануудыг үнгэргэлгын аргаар;"

г) 4-дэхи зүйлдэ ", хунгуулин бүлэглэлэй" гэһэн үгэнүүдыг хаһаха;

д) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"6. Дуугаа үгэлгын үдэр 18наа гүйсөөгүй нюурнуудыг хунгалтын урдахи идхалгада хабаадуулга хоригдоог, тэрэ тоодо

идхалгын материалнуудта тус нюурнуудай дүрэ дүрсэ ба үгэ хэлэлгые ашаалаа, тус статьягай 9-дэхи зүйлэй "д" хубияр хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэ);";

е) 7-дохи зүйлдэ:

"б" хуби иигэжэ найруулха:

"б) гүрэнэй гү, али муниципальна хунгамал тушаалуудыг эзэлдэг нюурнуудай, гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшадай, зөөрин түхэлһөө илгагүй эмхинүүдтэй хүтэлхы зургаануудай гэшүүдтэй (хүтэлэлгын дээдын зургаанинь суглаан болохо эмхинүүдтэ эдэ эмхинүүдтэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэелүүдэг зургаануудай гэшүүдтэй), политическэ партинуудһаа бэшэндэнь, өөрынгөө тушаалай гү, али албанай уялгануудыг гүйсэхэдэгдэ албанайнгаа гү, али тушаалайнгаа аша нүлөө үлүүлэн хэрэгсэлгэ;"

"г" хуби иигэжэ найруулха:

ядуушуудта туһа хүргэдэг ба шажанай эмхинүүдтэ, тэдэнэй үүсхэн байгуулан эмхинүүдтэ, мүн шажанай нэгэдэлнүүдтэй хабаадагшада шүтэлгын заншал ёһололнуудыг гүйсэхэдэ үедэнь;"

нимэ уахатай "е.1" хуби нэмэхэ:

"е.1) уласхоорондын эмхинүүдтэ ба уласхоорондын нийтын хүдэлөөнүүдтэ;"

ж) 8-дахи зүйлдэ "А" бүлэгтэй тушаалууд" гэһэн үгэнүүдыг хаһаха;

з) 9 ба 10-дахи зүйлнүүдыг иигэжэ найруулха:

"9. Федеральна хуулин ёһоор кандидаттадай, хунгуулин нэгэдэлэй идхалгын материалнуудта хубин нюурай дүрсэ, кандидат тухай, хунгуулин нэгэдэл тухай хубин нюурай магтаха хэлэлгые хубин тус нюурай бэшэһэн зүбшөөлөөр ашаглахада болохо. Зүбшөөл үгэһэн документ тус хуулин 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 54-дэхи статьягай 3-дахи зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэдэг идхалгын материалнуудтай хамта хунгуулин комиссида үгтэдэг. Хэрбээ идхалгын материалыг телерадиоадамжуулгын эмхин утаһанда, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэблэлдэ гаргаһан ушарта тус документ хунгуулин комиссида тэрэнэй эригтээр үзүүлэгдэдэг. Тус хизаарлалта тарадаггүй гэбэл:

а) хунгуулин нэгэдэл тухай тэрэнэй дэбжүүлһэн кандидаттай үгэ хэлэлгые хунгуулин тус нэгэдэлэй ашаглахада;

б) кандидаттадууд тухай, хунгуулин нэгэдэлнүүд тухай олоной үмэнэ хэлэгдэһэн, ханамжануудыг тус тунхаглалай үдэр (сагынь) ба олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэй нэрэ заалгатайгаар ашаглахада. Хунгалтын урдахи идхалгын материалнуудта 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин ёһоор хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэхэ эрхгүй хубин нюурай тус ханамжа хэлэлгэ зүбшөөгдэхэ, хэрбээ хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилолгоһон урда тунхаглагдаһан байбал. Тиихэдэ баримта заалгада тус ханамжа хэлэлгые тунхаглаһан хара, үдэр (сагынь) ба олондо мэдээсэл тарааһан хэрэгсэлнүүдтэй нэрэ заагдаха ёһотой;

в) хунгуулин ондоо нэгэдэлнүүдтэй, мүн кандидаттадуудай хуулин ёһоор бэлдэгдэһэн ба тараагдаһан идхалгын материалнууд соонь хунгуулин нэгэдэл тухай, кандидат тухай ханамжануудай эшэ татахада;

г) муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтадыг дэбжүүлэгдэһэн кандидаттадуудай дүрсэ ашаглахада;

д) кандидаттай өөрынгөө нүхэртээ, үхибүүдтээ (тэрэ тоодо 18наа хүсөөгүй), эхэ эсэгтээ ба дүтын түрэлхидтээ, мүн тодорхойлогдоогүй бүлэгтэй нюурнуудтай буулгаһан дүрсэ зурагаа ашаглахада.

10. Федеральна хуулин ёһоор муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида бүридхэлдэ абтаһан кандидаттадыг дэбжүүлһэн политическэ парти дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр арбан хоногһоо оройтуулангүй өөрын хунгалтын урдахи программа нэгэнһээ үсөөн бэшэ муниципальна үе үе гарадаг хэблэлдэ тунхагладаг, мүн тэрэнэ нийтэ хэрэгсэлгын оньһото мэдээсэлэй-түлөөлбооной "Интернет" утаһанда толилодог. Тус толилолгодо 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин, тус Хуулин, бусад хуулин ёһоор хунгуулин нэгэдэлдэ үгтэһэн түлөөлөгшүй хэблэлэй талмай үгтэдэг, үгы гэбэл, тус толилолго политическэ тус партиин дэбжүүлһэн кандидаттай хунгуулин жасын тоосоогоор түлэгдэдэг."

27) 36-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"ба кандидаттай хунгуулин жаса байгуулаһаа" гэһэн үгэнүүдыг хаһаха; хоёрдохи дохол мүр иигэжэ найруулха:

Теле-радио дамжуулгын эмхнүүдэй утаанда ба үе гарадаг хэблэлүүдтэй хунгалтын урдахи идхалга дуугаа үгэлгын үдэр хүртэтэр 28 үдэрэй үлөөд байхада эхилдэг ба дуугаа үгэлгын үдэр хүртэтэр нэгт сүүдхэнээ урда нютагай сагаар хүнийн 12-то дүүрэдэг.”;

б) 3-дахи зүйл иигэжэ найруулаха: “3. Комиссин байрлахан, дуугаа үгэлгын байшан таһалгаһаа гадуур байшан барилгануудта орохо үүдэнһээн 50 метрһээ дүтэ бэшэ федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар үлгэгдэһэн идхалгын хэблэмэл материалнууд (хууданууд, плакадууд ба бусад зүйлнүүд) дуугаа үгэлгын үдэр хуушан газартаа үлэдэг.”;

28) 37-дохи статьяда: а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха: “2. Бүридхэлдэ абтаһан кандидат тэрэндэ үгтэһэн түлөөһөгүй дамжуулгын саг, хэблэлэй талмайе бүридхэлдэ абтаһан ондоо кандидатай түлөө идхалгада ашаглаха эрхэгүй.”;

б) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха: “4. Федеральна хуулийн ёһоор хунгуулийн хүдэлмэрийн эхилхэнэ урид жэлһээ хойшо бэшэ бүридхэлдэ абтаһан, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй хэблэл бэлүүлдэг гүрэнэй бэшэ телерадио дамжуулгын эмхнүүд ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэй редакцинууд, мүн хунгуулийн ажал ябуулгын эхилтэр жэлһээ бага сагаар урид хунгуулийн нэгдэлнүүдтэй (тэрэ тоодо тэдэнэй хуби байгуулануудай) үүсхэн байгуулагдаһан гүрэнэй үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэй редакцинууд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай олон мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ үгэхэ эрхэтэй. Гүрэнэй бэшэ теле-радио дамжуулгын бусад эмхнүүд ба үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай үгэхэ эрхэгүй.”;

г) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулаха: “6. Федеральна хуулийн ёһоор хунгалта үнгэргэхэдөө дамжуулгын сагай, хэблэлэй талмай түлбэрийн хэмжээн (Россин Федерацийн валютаар) ба бусад эрхэ нүхэсэл тухай мэдээнүүдтэ хунгалта зарлала тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо 30 хоногһоо оройтуулангүй теле-радио дамжуулгын эмхи, үе үе гарадаг хэблэлэй редакци толилохо ёһотой. хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэхын тулада дамжуулгын саг, хэблэлэй талмай олголодо бэлэн байһан тухай тус мэдээнүүдтэ ба баримта бэшэг тэрэл болзртоо муниципальна байгууламжын хунгуулийн комиссида гү, али хунгуулийн участково комиссида үзүүлгэдэхэ ёһотой.”;

д) 8-дахи зүйлдэ “, ба тус тоосоной баримтануудтэ дуугаа үгэлгын үдэр хүртэтэр арбан хоногһоо оройтуулангүй тус комиссида үзүүлхэ” гэхэн үгэнүүдтэ нэмэхэ;

29) 38-дахи статьяда: а) 3 ба 4-дэхи зүйлнүүдтэ иигэжэ найруулаха:

“3. Федеральна хуулийн ёһоор түлөөһөгүй дамжуулгын сагай хахадһаа бага бэшэн бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта хамтаараа ном хаялсаануудтэ, “түхэрээн шэрээнүүдтэ”, хамтын идхалгын бусад хэмжээнүүдтэ үнгэргэлдэ үгтэхэ ёһотой. Бүридхэлдэ абтаһан кандидат бүхэндэ түлөөһөгүй бүхы сагай хэмжээнһээ таба минутһаа бага саг хүртэбэл, тус дүрим хэрэглэгдэдэггүй. Бүридхэлдэ абтаһан кандидатууд хамтын идхалгын хэмжээнүүдтэ өөрөөл хабаададаг. Бүридхэлдэ абтаһан кандидатай үбшэлһэн ушарта тэрэнэй этигэмжэтэ нюур гүрэнэй ба муниципальна теле-радио дамжуулгын эмхин үнгэргэһэн тус хэмжээнүүдтэ хабаадажа болодог.

4. Бүридхэлдэ абтаһан кандидат хамтын идхалгын хэмжээндэ хабаадалгаһаа арсаха эрхэтэй. Тийгэдэн хамтын идхалгын гэжэ үгтэһэн сагын, тэрэ тоодо тус хэмжээндэ гансал хабаадагшын хабаадаашы һаань, хэрбээ тус хамтын хэмжээндэ гансал хүнэй үлшөөгүй ушарһаа бэшэндэн, хороогдодоггүй. Тиймэ хабаадагшада дурарнь түлөөһөгүй саг хамтын идхалгын хэмжээ ябуулга үнгэргэхын тулада үгтэхэ байһан сагай хэмжээн соо заагдаһан идхалгын хэмжээ ябуулгада хабаадаха ёһотой байһан зонтой тоогоор хубаагаад түлөөһөгүй саг үгтэдэг. Хамтын идхалгын хэмжээ ябуулгада хабаадалгаһаа арсалга тус хэмжээндэ хабаадалгаһаа арсаһан бүридхэлдэ абтаһан кандидата үгтэһэн сагын эхэ болодоггүй.”;

б) иимэ удхатай 5.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

“5.1. Түлөөһөгүй дамжуулгын бүхы сагай үлшэн хуби (тэрэнэй байбал) теле-радио дамжуулгын гүрэнэй ба муниципальна эмхнүүд бүридхэлдэ абтаһан кандидата идхалгын зүйлнүүдтэ тараахын тулада олгодог.”;

в) 6-дахи зүйлдэ “хунгуулийн бүлэглэл,” гэхэн үгэнүүдтэ хаһаха;

30) 39-дэхи статьяда: а) 4-дэхи зүйлдэ “, хунгуулийн бүлэглэлнүүдтэй” гэхэн үгэнүүдтэ хаһаха; б) 6-дахи зүйлдэ “дэбжүүлһэн хунгуулийн бүлэглэл” гэхэн үгэнүүдтэ “дэбжүүлһэн” гэжэ үгөөр хэлгэхэ;

31) 40-дэхи статья иигэжэ найруулаха:

“Статья 40. Олоной үмэнэ хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдтэй аргаар хунгалтын урдахи идхалгын эрхэ нүхэсэнүүд

1. Федеральна хуулийн ёһоор гүрэнэй зургаанууд, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта идхалгын олоной үмэнэ хэмжээнүүдтэ эмхидхэхэ ба үнгэргэхэдэн туһалха уялгатай.

2. Митинг, жагсаал болон сугларан ябалгануудтэ эмхидхэгшэдтэй дуулгаһан бэшэгүүд Россин Федерацийн хууляар тогтоогдоһон гуримаар үгтэдэг ба хаража үзэгдэдэг.

3. Федеральна хуулийн ёһоор бүридхэлдэ абтаһан кандидатай мэдүүлгээр идхалгын олоной үмэнэ хэмжээнүүдтэ суглаанай түхэлөөр үнгэргэхөөр ба гүрэнэй гү, али муниципальна мэдэлдэ байһан байшан таһалгануудтэ бүридхэлдэ абтаһан кандидатай, тэрэнэй этигэмжэтэ нюурай хунгалтадтай уулазахын тула эзэнийн, эзэлгэһэн муниципальна байгууламжын хунгуулийн комиссийн тогтооһон сагта түлөөһөгүйгөөр үгэдэг. Тийгэдэ муниципальна байгууламжын хунгуулийн комисси бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта тус хэмжээнүүдтэ үнгэргэхэдэн адли эрхэ байдал хангаха уялгатай.

4. Федеральна хуулийн ёһоор тус статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан байшан таһалгын, мүн уставай (ниилүүлһэн) хүрэнгтэ зөөридэн хунгалта зарлала (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэртэ 30 процентһээ эхэ Россин Федерацийн, Буряад Республикын, Россин Федерацийн ондоо можын ба (али) муниципальна байгууламжын хубитай эмхин мэдэлдэ байһан байшан таһалгын бүридхэлдэ абтаһан нэгэ кандидата үгтэһэн байгаа һаань, байшан таһалгын эзэн, эзэлгэшэ бүридхэлдэ абтаһан нүгөө кандидата идхалгын хугасаагай үедэ энэл эрхэ нүхэсэлдэ байшан таһалга үгэхээ арсаха эрхэгүй.

5. Федеральна хуулийн ёһоор бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай хунгалтадтай уулазахын тула тус статьягай 3 ба 4-дэхи зүйлнүүдтэ заагдаһан байшан таһалгануудтэ эриһэн мэдүүлгэнүүдтэ тус байшан таһалгануудай эздэ, эзэлгэшэ мэдүүлгэнүүдтэй ороһон үдэрһөө хойшо гурбан үдэрэй туршада хаража үзэдэг.

6. Федеральна хуулийн ёһоор кандидатууд хэлсэнэй үндэһөөр эрхэтэдтэ ба зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдтэ хабаатай байшан таһалгануудта идхалгын олоной үмэнэ хэмжээнүүдтэ үнгэргэхээ хүлэлхэ эрхэтэй.

7. Федеральна хуулийн ёһоор сэрэгэй частнуудай, сэрэгэй эмхнүүдтэй ба эмхи зургаануудай байдаг газарнуудта хунгалтын урдахи идхалга хорюултай, хэрбээ сэрэгэй частин, үгы гэбэл сэрэгэй эмхин гү, али эмхи зургаанай дэбисхэр дээрэ идхалгын олоной үмэнэ хэмжээнүүдтэ суглаанай түхэлөөр үнгэргэхөөр ори ганса байшангай байһан ушарһаа бэшэндэ. Федеральна хуулийн ёһоор тиймэ байшан гү, али байшан таһалгы сэрэгэй частин дарга бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай хунгалтадтай уулазахын тула муниципальна байгууламжын хунгуулийн комиссийн асуулгаар үгэдэг. Федеральна хуулийн ёһоор тус уулзалгануудай эмхидхэлгэ сэрэгэй частин дарга муниципальна байгууламжын хунгуулийн комисситай суг хангадаг, тийгэдэ тэрэниие үнгэргэлгын үдэр хүртэтэр гурбан хоногһоо оройтуулангүй уулзалгын саг ба газар тухай бүридхэлдэ абтаһан бүхы кандидатуудта, үгы гэбэл тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудта дуулгадаг.

8. Идхалгын олоной үмэнэ хэмжээнүүдтэ үнгэргэхэ үедэ аюулгүйе

хангалгын уялга Россин Федерацийн хуулийн ёһоор бэлүүлэгдэдэг.”;

32) 41-дэхи статьяда: а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: “Федеральна хуулийн ёһоор идхалгын бүхы зүйлнүүд Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ бэлдэгдэхэ ёһотой.”;

б) иимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ: “1.1. Федеральна хуулийн ёһоор идхалгын хэблэмэл материалнуудтэ бэлдэхэ талаар хүдэлмэри дүүргэһэн гү, али туһа хангамжа үзүүлһэн эмхнүүд, хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэд тус материалнуудтэ бэлдэһэнэй түлөө түлбэрийн адли тэгшэ эрхэ байдал бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта хангаха уялгатай. Федеральна хуулийн ёһоор идхалгын хэблэмэл материалнуудтэ бэлдэхэ талаар заагдаһан эмхнүүдтэй, хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэй ажалай гү, али туһа хангамжын түлбэрийн хэмжээн (Россин Федерацийн валютаар) ба бусад эрхэ нүхэсэл тухай мэдээнүүдтэ тус эмхнүүд, хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэд хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогын (тунхаглаалгын) үдэрһөө хойшо 30 хоногһоо оройтуулангүй тунхаглаха ба тэрэл болзртоо муниципальна байгууламжын хунгуулийн комиссида үзүүлгэдэхэ ёһотой. Федеральна хуулийн ёһоор тус эрилтэнүүдтэ дүүргэггүй эмхи, хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэ идхалгын хэблэмэл материалнуудтэ бэлдэхэ талаар ажал хэхэ гү, али туһа хангамжа үзүүлхэ эрхэгүй.”;

в) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха: “2. Бүхы хэблэмэл, абяа зурга буулгаһан материалнуудта тус материалнуудтэ бэлдэһэн эмхин налог түлэгшын нэрэ, хуулиа хаяг ба танюулгын дугаар (нюурай фамили, нэрэ, обог ба Россин Федерацийн можын, аймагай, хотын, ондоо хуурын сэлээнэй нэрэ, хуудаг газарын), тэрэниие захиһан эмхин нэрэ (нюурай фамили, нэрэ, обог), мүн эдэ материалнуудай хэлһэгүүдтэй тоо ба гаргаһан нара, үдэр тухай мэдээсэл ба кандидатай хунгуулийн жасын тоосоогоор тэрэниие бэлдэһэнэй түлөө түлбэри тухай заалга байха ёһотой.”;

г) 7-дохи зүйлдэ “участково комиссийн дурадхалаар” гэхэн үгэнүүдтэй хойно “дуугаа үгэлгын үдэр хүртэтэр 30 хоногһоо оройтуулангүй” гэхэн үгэнүүдтэ нэмэхэ;

е) 8-дахи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: “Федеральна хуулийн ёһоор хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон (тунхаглагдаһан) үдэртэ уставай (ниилүүлһэн) хүрэнгтэ зөөридэн 30 процентһээ эхэ Россин Федерацийн, Буряад Республикын, Россин Федерацийн бусад можонуудай ба (али) муниципальна байгууламжын хубитай гүрэнэй гү, али муниципальна зөөрийн эрхэдэ, үгы гэбэл, эмхин мэдэлдэ байһан объектдэ идхалгын материалнуудтэ үлгэхэ арга бүхы кандидатуудта адляар олгогдодог.”;

ж) 9-дэхи зүйлдэ “Эмхнүүд,” гэхэн үгын хойно “хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэд,” гэхэн үгэнүүдтэ нэмэхэ; з) 10-дахи зүйлдэ “ба комиссинуудай байшан таһалгануудта, дуугаа үгэлгын байшан таһалгануудта” гэхэн үгэнүүдтэ “, хунгуулийн комиссинуудай байрлаһан, дуугаа үгэлгын байшан таһалгануудта,” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

и) иимэ удхатай 11-дэхи зүйл нэмэхэ: “11. Тус статьягай дүримүүд 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 51 ба 52-дохи статьянуудай ёһоор тараагдадаг идхалгын материалнуудта хабаагүй.”;

33) 42-дохи статьяда: а) нэрыень иигэжэ найруулаха:

“Статья 42. хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэлгэдэ хизаарлалганууд”;

б) 1-дэхи зүйлдэ: хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: “Федеральна хуулийн ёһоор кандидатуудай хунгуулийн програмнууд соо, идхалгын бусад материалнуудта, кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай суглаануудта, жагсаануудта, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ засаг булаха, Россин Федерацийн конституциноно байгуулга хүсөөр хубилгаха ба бүрин байдал эбдэхэ тухай уряанууд, мүн дай үүдхэнэн идхалганууд байха ёһогүй.”;

иимэ удхатай табатахи мэдүүлэл нэмэхэ: “Ухаан бодолой бүтээл зөөри тухай Россин Федерацийн хуули хазагайрулдаг идхалга федеральна хуулийн ёһоор хорюултай.”;

в) 2-дохи зүйлдэ “хунгуулийн бүлэглэлнүүдтэ,” гэхэн үгэнүүдтэ хаһаха;

г) 3, 4, 5, 6-дахи зүйлнүүдтэ иигэжэ найруулаха:

“3. Федеральна хуулийн ёһоор хунгуулийн ажал ябуулгын үедэ дуугаа үгэлгын, хунгалтын, үгы гэбэл, ондоо аргаар хунгалтатай холбоотой дунгуудһээ уламжалха шагнал шүүлгэтэй гү, али хонжоо нааданда хабаадалгатай доттөй ба эндүүтэй бусад наадануудтэ үнгэргэлгэ хорюултай.

4. Федеральна хуулийн ёһоор хунгалтын үедэ кандидатай фамили гү, али дүрэ зураг хэрэглэгэтэй наймаа гүйлгэхэ ба хунгалтатай холбоотой бусад ажал ябуулгын зар тунхагай, мүн кандидатад дэбжүүлһэн хунгуулийн нэгдэлэй нэрэ, үлдэ тэмдэг, бусад тэмдэг хэрэглэгэтэй зар тунхагай түлбэри иматга кандидатай хунгуулийн жасын тоосоогоор бэлүүлэгдэдэг. Дуугаа үгэлгын үдэр ба дуугаа үгэлгын урдахи үдэр наймаа гүйлгэхэ зар тунхаг, тэрэ тоодо кандидатай хунгуулийн жасын тоосоогоор түлэгдэһэншые һаа, хорюултай.

5. Федеральна хуулийн ёһоор кандидатууд, кандидатуудтэ дэбжүүлһэн хунгуулийн нэгдэлнүүд, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнууд ба найдалгата түлөөлэгшэд, мүн хунгуулийн ажал ябуулгын эхилһэнэй хойно бүридхэлдэ абтаһан тус нюурнуудай ба (али) эмхнүүдтэй үүсхэн байгуулагшадын, эздэнь, эзэлгэшэдтэнь ба (али) хүтэлбэрийн зургаануудай гэшүүд (хүтэлгын дээдэн зургаанин суглаан болохо эмхнүүдтэ эдэ эмхнүүдтэй ажал ябуулгын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) болодог эмхнүүд хунгуулийн ажал ябуулгын үедэ ядуушулда туһа хүргэлгын ажал ябуулга эрхэгүй. Федеральна хуулийн ёһоор хубийн ба хуулиа бусад нюурнууд хунгалтын үедэ гуйлгаар, даабаряар гү, али кандидатуудай, хунгуулийн нэгдэлнүүдтэй, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай ба найдалгата түлөөлэгшэдтэй нэрлэһэн буюнта ажал үйлэ ябуулга, мүн буюнта хэрэгтэй хамта хунгалтын урдахи идхалга хэхэ эрхэгүй. Эд хэрэгсэлэй, мүнгэнэй талаар туһа хүргэхэ гү, али хунгалтадта хангамжа үзүүлхэ тухай дурадхалнуудтайгаар хубийн ба хуулиа бусад нюурнуудта кандидатууд, и, хунгуулийн нэгдэлнүүдтэй, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай ба найдалгата түлөөлэгшэдтэй хандалга хорюултай.

6. Федеральна хуулийн ёһоор олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдтэй эмхнүүд кандидатай нэрэ хүндэдэ, зэргэдэ, ажалай алдарт хохидол хүргэхэ гү, али хунгуулийн нэгдэлэй ажалай алдарт хохидол хүргэхэ идхалгын ба мэдээсэлэй (тэрэ тоодо зүбшье мэдээ баримтатай) материалнуудтэ толилоһон (тунхаглаһан) байбал, тус кандидата, хунгуулийн нэгдэлдэ өөрынгөө нэрэ хүндэ, зэргэ гү, али ажалай алдар хамгаалан буруушаалга гү, али ондоо тайлбари түлбэрийгөөр тунхаглаха (толилохо) арга боломжо идхалгын дүүрэтэр олгохо уялгатай. Федеральна хуулийн ёһоор тус буруушаалга гү, али бусад тайлбари тунхаглахын тула дамжуулгын саг кандидата, хунгуулийн нэгдэлдэ анханай мэдээсэлэй тунхаглагдаһан сүүдхын саг хугасаада үгтэхэ ёһотой, тэрэнэй хэмжээнинь анхан үгтэһэн мэдээсэлэй хэмжээнһээ бага бэшэ, гэбшье хоёр минутһаа бага бэшэ байха ёһотой. Федеральна хуулийн ёһоор хэблэлэй талмай олгоходоо буруушаалга гү, али тайлбари анхан үгтэһэн муушалһан бэшэгтэй адли хэблэлэй хэлбэритэй, хуудананай тэрэл газарта бага бэшэ хэмжээгээр табигдаха зэргэтэй. Федеральна хуулийн ёһоор тус буруушаалга гү, али бусад тайлбари толилолодо анхан үгтэһэн муушалһан бэшэгтэй адли хэблэлэй хэлбэритэй, хуудананай тэрэл газарта бага бэшэ хэмжээгээр табигдаха зэргэтэй. Федеральна хуулийн ёһоор кандидата, хунгуулийн нэгдэлдэ идхалгын дүүрэтэр тус буруушаалга гү, али бусад тайлбари тунхаглаха (толилохо) арга үгөөгүй байла хадаа олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэй эмхнүүдтэ ба тэдэнэй тушаалта нюурнуудтэ Россин Федерация хуулийн ёһоор харюусалгада тат.ка үндэһэн боложо үгэдэг. Федеральна хуулийн ёһоор тус зүйлөөр тогтоогдоһон эрилтэнүүд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай, хунгуулийн нэгдэлнүүдтэй үзүүлһэн идхалгын материалнуудтэ түлөөһөгүй ба түлөөһэтэй дамжуулгын саг, түлөөһөгүй ба түлөөһэтэй хэблэлэй талмай ашагалагын хэмжээндэ тунхаглаха ушарнуудта 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулигай, тус хуулигай, бусад хуулигай

в) 2-дохи зүйлдэ: 3-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"3. Муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтада бюллетеньүүдые бэлдэлгэдэ үнгэтэ саархан типографин тухэлөөр гү, али жэжэ үзэгүүдээр ба (али) аршалдаг сеткэ барлалгатайгаар хэрэглэгдэдэг."

г) 4-дэхи зүйлдэ "25 үдэрһөө" гэхэн үгэнүүдые "20 үдэрһөө" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 5-дахи зүйлдэ:

"в" хуби иигэжэ найруулаха:

"в) кандидат ажаһуудаг Россин Федерациин можай, аймагай, хотын, ондоо хуурин сэлээнгэй нэрэ;";

"е" ба "ж" хубинуудые иигэжэ найруулаха:

"е) кандидат хунгуулин нэгдэлхээ дэбжүүлэгдэбэл, -"хунгуулин нэгдэлхээ дэбжүүлэгдээ" гэхэн бэшгэ хунгуулин нэгдэлэй хуряангы нэрэ заалгатайгаар; ж) кандидатдай өөрыгөө дэбжүүлбэл - "өөрыгөө дэбжүүлгэ" гэхэн үгэнүүдэ;

е) нимэ удхатай 5.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "5.1. Бүридхэлдэ абтаһан кандидат тус Хуулин 22-дохи статьягай 2-дохи зүйлэй ёһоор дэбжүүлгэдэ зүшөөлөө үгэнэн тухай мэдүүлгэ соо политическэ партида, ниитын ондоо нэгдэлдэ хабаатайгаа зааһан байбал, бюллетеньдэ тус политическэ партиин, ниитын ондоо нэгдэлэй хуряангы нэрэ ба тус политическэ партида, ниитын ондоо нэгдэлдэ кандидатдай эрхэ зэргэ заагдадаг."

ж) 6-дахи зүйлдэ "хаһагдаагүй гү, али дүүрээгүй" гэхэн үгэнүүдые "хаһагдаагүй ба дүүрээгүй" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

з) 9, 10, 11, 12-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"9. Хэблэлэй үйлдбэрийн эмхиин барлаһан бюллетеньүүдые муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ тэрэниие зохёһон нара, үдэр ба сагын, мүн дамжуулагдаха бюллетеньүүдэй тоо заагдаһан актаар дамжуулагдадаг. Багсалагдаһан бюллетеньүүдые захида зохио тоогоор дамжуулаһанай үлүүлээр хэблэлэй үйлдбэрийн эмхиин хүдэлмэрилгшэд үлүү бюллетеньүүдые (тэдэниие элирүүлбэл) үгы хэдэг. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси хэблэлэй үйлдбэрийн тус эмхиин бюллетеньүүдые абаһаһа урид хоёр хоногһоо оройтуулангүй тус комиссийн гэшүүдтэ бюллетеньүүдые дамжуулгын, үгы хэлгын газар ба саг тухай шийдхэбэри абаха уялгатай. Тус комиссийн ямаршы гэшүүн, ямаршы кандидат хэнэй фамили бюллетеньдэ оруулагдаһан байнаб, үгы гэбэл тиймэ кандидатдай түлөөлэгшэ тус зүйлдэ заагдаһан актуудта гар табиха эрхэтэй."

10. Хэблэлэй үйлдбэрийн эмхиин бюллетеньүүдые абтаһан муниципальна байгууламжын комисси тогтооһон болзртоо, бюллетеньүүдые хубааха тухай шийдхэбэрийн гээ үндэһөөр участково комиссинуудта актаар сэхэ дамжуулагдаг. Дээдэ шатын комиссийн доодо шатын комиссинуудта бюллетеньүүдые дамжуулаха тухай актууд хоёр хэлгээр бэлдэгдэдэг, тэндэнь тэрэниие бэлдэһэн нара, үдэр ба сагын, мүн дамжуулагдаха бюллетеньүүдэй тоо заагдадаг."

11. Участково комиссинуудта бюллетеньүүдые дамжуулга дуугаа үгэлгын (тэрэ тоодо болзроһоо урид дуугаа үгэлгын) үдэр хүрэтэр нэгэ хоногһоо оройтуулангүй бэлүүлэгдэдэг. Хунгуулин участок бүхэнөөр дамжуулагдаха бюллетеньүүдэй тоо хунгуулин тус участогта бүридхэлдэ абтаһан хунгалтадай 0,5 процентһээ (гэбэшье хоёр бюллетеньһээ үсөөн бэшэ) ехэ бэшэ ба бюллетеньүүдые дамжуулгын үдэр хунгуулин тус участогта хунгалтадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан хунгалтадай тооһоо 70-һаа бага бэшэ процент байха ёһотой. Участково комиссинуудта бюллетеньүүдые дамжуулагда тэдэ нэгэ нэгээр тоологдодог ба муунуудын илгагдадаг, тийхэдэ мууда илгагдаһан бюллетеньүүдые (хэрбээ элирүүлэгдэбэл) тэдэниие дамжуулагда комиссинуудай гэшүүд үгы хэдэг, тэрээн тушаа акт бэшэдэг."

12. Дээдэ шатын комиссинуудай доодо шатын комиссинуудта бюллетеньүүдые дамжуулагда, муунуудын илгагдада ба үгы хэлгэдэ тус комиссинуудай гэшүүд, тус статьягай 9-дэхи зүйлдэ заагдаһан кандидатдууд гү, али тэдэней түлөөлэгшэд байха эрхэтэй. Тоологдоһон нюурнуудта бюллетеньүүдые дамжуулгын газар ба саг тухай тус комисси дуулагда, тэрэ тус

статьягай 9-дэхи зүйлдэ заагдаһан кандидат бүхэниие гү, али тэрэнэй нэгшые хаань түлөөлэгшые бюллетеньүүдые дамжуулагда хабаадуулаха уялгатай. Тийхэдэ тоологдоһон нюурнуудһаа хэнииншые бюллетеньүүдые дамжуулагда, мүн тэдэниие илгалгада ба үгы хэлгэдэ (хэрбээ тиймэ ушар байбал) бэлдэгдэһэн актуудта гар табиха эрхэтэй."

Бюллетеньүүдэй дамжуулгын ба заандан үлөөлгын харюусалга бюллетеньүүдэй дамжуулга, абалга ба хадагалаага бэлүүлэгдэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэраадаг."

и) 14-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"14. Бюллетеньүүдые бэлдэһэнэй үлүүлээр кандидатые бүридхэлһөө гаргаһан гү, али болуулан ушарта участково комиссинууд кандидатые бүридхэлдэ абтаһан муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн заабаряар бюллетеньүүд соо тус кандидатууд тухай мэдээнүүдые зурадаг. Кандидат тухай мэдээнүүдтэ хабаатай хубилалтануудые бэлдэгдэһэн бюллетеньдэ заагагүй оруулагдаха хаань, тус хубилалтанууд кандидатые бүридхэлдэ абтаһан муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн шийдхэбэрээр участково комиссийн гэшүүдэй гараар, үгы гэбэл техникескэ зүйлнүүдые хэрэгсэлгэтэйгээр оруулагдажа болодог."

к) нимэ удхатай 16-дахи зүйл нэмэхэ: "16. Электрон оньһоор дуугаа үгэлгын тухээрлэгэ хэрэглэгэтэйгээр хунгалта үнгэргэлгэдэ электрон оньһоной бюллетень ашаглагдадаг. Электрон оньһотой бюллетениин тухэл ба текст муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн дуу үгэлгын үдэр хүрэтэр 20 хоногһоо оройтуулангүй баталагдадаг ба тус статьягай 5 - 8 зүйлнүүдээр хараалагдаһан эрилтэнүүдтэ зохио ёһотой. Дахинаа дуу үгэлгэ үнгэргэһэн ушарта муниципальна байгууламжын комисси дахинаа дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абаһаһа нэгэ доро электрон оньһотой бюллетениин текст баталадаг."

43) 54-дэхи статьяда:

а) 10-дахи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүн гутаагдаһан бюллетеньдэ зохио тэмдэг табяан, тэрэниие өөрын гараар үнэмшэдэг, мүн участково комиссийн секретариин гараа табиханай удаа бюллетень тэрэ дары таһа татагдадаг."

б) 11-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлэй," гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

в) 13-дахи зүйлдэ "участково комиссийн" гэхэн үгэнүүдые "участково гү, али дээдэ шатын комиссийн" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

г) 14-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлнүүдтэ," "хунгуулин бүлэглэлнүүдэй," гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

д) нимэ удхатай 15-дахи зүйл нэмэхэ: "15. Хунгалта үнгэргэлгэдэ саарһандээ бэлдэгдэһэн бюллетеньүүдые хэрэглэгэтэйгээр дуугаа үгэлгын орондо электрон оньһоор дуугаа үгэлгэ үнгэргэгдэжэ болодог. Электрон оньһоор дуу үгэлгэ үнгэргэгдэ хунгуулин участогуудай юрэнхы тоо хунгалтын үнгэргэгдэдэг дэбисхэрнүүдтэ байгуулагдаһан хунгуулин участогуудай тоогой 1 процент хунгалтын үнгэргэгдэдэг дэбисхэрнүүдтэ байгуулагдаһан хунгуулин участогуудай тоогой 1 процент хунгуулин табан участогуудһаа бага байбал, заагдаһан юрэнхы тоо хунгуулин табан участогуудһаа бага байха болохогүй. Федеральна хуулин ёһоор электрон оньһоор дуугаа үгэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри Россин Федерациин Түбэй хунгуулин комисси гү, али тэрэнэй даабаряар Буряад Республикаһын хунгуулин комисси абадаг. Федеральна хуулин ёһоор электрон оньһоор дуу үгэлгын, хунгалтадай дуу тоололгын ба хунгуулин участогта дуу үгэлгын дүн тооголгын гурим, дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколой тухэл, мүн дээдэ шатын комиссинуудай дуу үгэлгын дүнгүүдые тооголгын ба электрон оньһотой дуу үгэлгын дүнгүүдые хараада абалгатайгаар хунгалтын дүнгүүдые тодорхойлгын онсо зүйлнүүдые Россин Федерациин Түбэй хунгуулин комисси тогтоодог."

44) 55-дахи статьягай 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"2. Хууляар хараалагдаһан ушарнуудта ба гуримаар тус комисси холын ба хүрэхэн хүшэр газарнуудта (холын бэлшээрндэ, гүүртэдэ, экспедицидэ)

байгуулагдаһан хунгуулин нэгэн гү, али хэдэн участогуудта дуугаа үгэлгэ болзроһоо урид (гэбэшье дуу үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 үдэрһөө урид бэшэ) үнгэргэхые зүшөөхэ эрхэтэй. Хууляар хараалагдаһан ушарнуудта ба гуримаар тус комисси дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа нилээн холо, транспортын харилсаанай үгы гү, али хүшэр (холын ба хүрэхэдэ хүшэр газарнуудта ба тиймэрхүү газарнуудта) ба энэ ушарһаа уламжалан хунгуулин участогаар бүхыдэнь болзроһоо урид дуугаа үгэлгэ аргагүй байһан газарта бүлэг хунгалтадай дуу үгэлгэ хэдэн үдэрэй туршда болзроһоо урид (гэбэшье дуу үгэлгын үдэр хүрэтэр 15 үдэрһөө урид бэшэ) үнгэргэхые зүшөөхэ эрхэтэй."

45) 56-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "хунгуулин тус участогта хунгалтадай нэрэ тоолборидо оруулагдаһан ба нэгэртэ ба зэмдэгэ орожо, харуул доро байһан хунгалтадай дуугаа үгэлгэдэ хабаадуулаха арга боломжо участково комисси хангадаг."

б) 3-дахи зүйлдэ:

"тэрэнэй ажаһуудаг газар" гэхэн үгэнүүдые "тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"ба тэрэнэй ажаһуудаг газар" гэхэн үгэнүүдые "ба тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"4. Дуугаа үгэлгын байшан таһалгаһаа гадуур дуугаа үгэхэ арга олгогдохо тухай мэдүүлгэ (аман хандалга) соо хунгалтын дуугаа үгэлгын таһалгада ерөжэ шадахагүйн шалтаг заагдаха ёһотой. Мэдүүлгэ соо хунгалтын фамили, нэрэ ба обог, тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг байха ёһотой."

г) 7-дохи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Иимэ дуу үгэлгые үнгэргэлгэдэ арсаха тухай абтаһан шийдхэбэри тушаа комисси тэрэ дары хунгалтада мэдээсэдэг."

д) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"8. Дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуу үгэлгэдэ участково комисси хэрэгтэй тоогой нүүдэл хайрсагуудтай байха ёһотой. Тус хайрсагуудай тоо участково комиссийн шийдхэбэрээр тодорхойлогдодог."

е) 9-дэхи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэлдэ "хэрэгтэй саарһа гуурһа" гэхэн үгэнүүдтэ "(карандашһаа бэшэндэнь)" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

ж) 14-дэхи зүйлдэ:

"хунгуулин бүлэглэлнүүдээр," гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

нимэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Тийхэдэ хунгуулин комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд, хунгуулин нэгдэлээр дэбжүүлэгдэһэн кандидатдай томиһон адаглашад ба хунгуулин тус нэгдэлэй томиһон хунгуулин комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд адаглашад бүридхэлдэ абтаһан элдэб кандидатдуудай, хунгуулин нэгдэлнүүдэй томиһон нюурнууд гэжэ мэдэрэгдэдэггүй."

з) 17-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"17. Дуу үгэлгын нүүдэл хайрсаг бүхэниие хэрэглэгэтэй дуу үгэлгын дүүрэхэдэ участково комисси акт табидат, тэндэнь дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуу үгэлгэ үнгэргэһэн участково комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ үгтэһэн бюллетеньүүдэй тоо, дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадуур хунгалта арга тухай хунгалтадай бэшэмэл мэдүүлэгнүүдэй тоо, хунгалтада үгтэһэн ба бусаагдаһан (хэрэглэгдэдэггүй, гутаагдаһан) бюллетеньүүдэй тоо, мүн дуугаа үгэлгын таһалгаһаа гадуур дуу үгэлгэ үнгэргэһэн участково комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд, тэндэ хабаадаһан участково комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүд, адаглашад тухай мэдээнүүд заагдадаг."

46) 57-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "протокол табидат" гэхэн үгэнүүдые "дуу үгэлгын дүнгүүд тухай өөрынгөө шийдхэбэри протокол болгон бэшэдэг" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 2-дохи зүйлдэ:

нэгдэхэ дохол мурэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Онсо ушарнуудта нэгэнһээ олон хуудаһан дээрэ бэшэгдэжэ болодог, тийхэдэ хуудаһан бүхэндэнь дутаар табигдаха, участково комиссийн шийдхэхы дуунай эрхэтэй хабаадаһан бүхы гэшүүдэй гар табигдаха ба участково комиссийн тамгаар үнэмшэлэгдэхэ ёһотой."

"г" хубида "комиссийн нэрэ" гэхэн үгэнүүдые "дуу үгэлгын байшан таһалгын хаяг" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"д" хубида": арбан табадахи дохол муртэ "бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлэгнүүдэй," гэхэн үгэнүүдые "бүридхэлһөө гаргаһан үнэмшэлэгнүүдэй." гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

нимэ удхатай арбан зургаа, арбан долоо, арбан наймадахи дохол мурнүүдые нэмэхэ: "Тус Хуулин 68-дахи статьягай 22-дохи зүйлөөр хараалагдаһан ушарта абтаһан мэдээнүүдые оруулхын тула дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протокол нимэ мурнүүдтэй байха ёһотой."

14 а мур: гээгдэһэн бюллетеньүүдэй тоо;

14 б мур: абалгада хараалагдаагүй бюллетеньүүдэй тоо;";

"е" хубида "шиидхэбэринүүд болон бусад документнүүдые" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

47) 58-дахи статьяда:

а) 3-дахи зүйлдэ "(тийхэдэ бүридхэлдэ абтаһан кандидатдууд тухай мэдээнүүдһээ ба "Бүхы кандидатдуудые буруушаанаб" гэхэн мурһөө бюллетениин баруун тээ байһан тэбхэрнүүдые хаһалжа болохогүй)" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

б) 16-дахи зүйлдэ хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Кандидатуудай фамилинуудай, "Бүхы кандидатдуудые буруушаанаб" гэхэн бэшлгын баруун тээхи тэбхээнсэгүүд соо ямаршы тэмдэг табигдаагүй гү, али "Бүхы кандидатдуудые буруушаанаб" гэхэн тэбхээнсэг соо таһа тэмдэг байгаа хаань, бюллетеньүүд үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдодог."

в) 21-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"21. Участково комиссийн зүблэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй ба адаглашад айлагдаһан бюллетеньүүдтэй танилсаһанай удаа дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо оруулагдаһан баримтануудай хиналтын тудалдал шалгагдадаг. Хэрбээ заагдаһан хиналтын тудалдалай дүүргэгдэдэггүй хаань, участково комисси дүнгүүдэй протоколой бүхы гү, али зарим мурнүүдээр нэмэлтэ тоололго, тэрэ тоодо бюллетеньүүдэй нэмэлтэ тоололго тухай шийдхэбэри абадаг. Хэрбээ нэмэлтэ тоололгын эсэстэ дахинаа хиналтын тудалдаагүй хаань, участково комисси зохихо акт табидат, тэрэн дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо хабсардаг ба тудалдаагүй баримтанууд тухай протоколой 14 а ба 14 б мурнүүдтэ тусхайлан бэшэдэг. Хэрбээ нэмэлтэ тоололгын дүнгөөр дуу үгэлгын дүнгүүдэй протоколдо хубилалтанууд заагагүй оруулагдаха байбал, протоколой шэнэ бланк бэшэгдэдэг, харин тэрэнэй томодогдоһон тухэдэ зохио заһабаринуудые оруулагда. Хэрбээ хиналтын тудалдал дүүргэгдэбэл, протоколой 14 а ба 14 б мурнүүдтэ "0" тоо табигдадаг."

г) 23-дахи зүйлдэ:

"б" хубида "дуу тоололгын гуримда оруулан," гэхэн үгэнүүдые "дуу тоололгын гуримда оруулан" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"д" хубида "тусхай мурнүүдтэ" гэхэн үгэнүүдые "14 а ба 14 б мурнүүдтэ" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 25-дахи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэлдэ "дуу тоололгын техникескэ хэрэгсэл хэрэглэгэтэйгээр" гэхэн үгэнүүдэй үлүүлээр", үгы гэбэл, электрон оньһоор дуу үгэлгэдэ түхээрлэгэ хэрэглэгэтэйгээр" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

е) 29-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"29. Участково комиссийн гэшүүнэй, адаглашын, тус Хуулин 19-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан бусад нюурнуудай эрилтээр участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо (тэрэ тоодо дахинаа) гар табигдаһанай үлүүлээр тэрэ дары заагдаһан нюурнуудта протоколой үнэмшэлэгдэһэн буулгабари үгэхэ уялгатай. Участково комисси үнэмшэлэгдэһэн буулгабарин үгтэһэн тухай зохио реестртэ тэмдэглэдэг. Үнэмшэлэгдэһэн буулгабари абтаһан нюур реестртэ гараа табидат. Федеральна хуулин ёһоор дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой буулгабарид байһан баримтануудай протоколдо байһан баримтануудта зохиһоной тухай харюусалга протоколой тус буулгабари гэршэлэһэн нюур дүүрэн хэмжээтэ даадаг."

ж) 30-дахи зүйлдэ:

"үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудые гэршэлэһэнэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха; хоёрдохи мэдүүлэлдэ "ба реестрнүүд" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

нимэ удхатай гурбадахи шэнэ мэдүүлэл нэмэхэ: "Участково комиссийн тус

документүүдэй ба шийдхэбэринүүдэй үнэмшэлэгдээн буулгабаринууд дуу үгэлгын протоколой хоёрдохи хэбэгтэ хабсаргагддаг.”;

3) 31-дэхи зүйлдэ “биолетеньнүүд” гэжэ үгын хүүлээр “хунгагшадай нэрэ тоолбори,” гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

4) 59-дэхи статьяда:
а) 1-дэхи зүйлдэ “үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудые гэршэлхэнэй” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

б) 2-дохи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: “Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэри дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколоор бэшгэдэг.”;

в) 13-дахи зүйлдэ “ба буулгабаринуудые буулгахын” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

г) 14-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

“14. Хэрбээ дуугаа үгэлгын ба (али) хамтаруулан таблицын дүнгүүд тухай протоколдо гар табиһанай ба нэгдэхэй хэбэгүүдые муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида эльгээлхэнэй хүүлээр протокол ба хамтаруулан таблица эльгээлхэнэй участково комиссийн, үгы гэбэл, муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн уридшалан шалгалтын үедэ зүб бэшэ зүйл (бэшэлгэ, барлалга, үгы гэбэл, доодо шатын комиссиинуудай протоколой баримтануудые нэмэлгын алдуу) элирүүлхэдэнь, участково комисси өөрын зүблөөн дээрэ протоколой ба (али) хамтаруулан таблицын 1 – 14, 14 а ба 14 б мүнүүдэтэ тодорхойлохуудые оруулха тухай асуудал хараха ушартай. Абтаһан шийдхэбэри тухайгаа участково комисси заагагүй шийдхэхи дуунай эрхэтэй өөрын гэшүүдэтэ, адаглагшада ба анхан баталагдаһан протокол бэшэхэдэ байсаһан бусад зондо, мүн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлгшэдэ дуулагдаг. Энэ ушарта участково комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол ба (али) хамтаруулан таблица бэшэдэг, тэрэн дээрэ “Дахин бэшгэдээн” гэжэ тэмдэг табидаг. Заагдаһан протокол ба (али) хамтаруулан таблица тэрэ дары муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида эльгээгдэдэг. Дахинаа бэшгэдээн протокол ба (али) хамтаруулан таблица бэшэлгын тус эриэтэ эбдэлгэ тус протоколы үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэлгын үндэһэн болоно. Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой 15-дахи муртэ ба удаадахи мүнүүдэтэ тодорхойлохуудые оруулха хэрэгтэй хаань, тус статьягай 15-дахи зүйлөөр тогтоогдоһон гуримаар дахинаа тоололго үнгэргэгдэдэг.”;

д) 15-дахи зүйлдэ:

“хунгалтын дүнгүүдые тодорхойлолын тус Хуулар тогтоогдоһон болзорой дүүрэтэ нэгэ үдэрһөө оройтуулангүй” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

нимэ удхатай зургаадахи мэдүүлэл нэмэхэ: “Заагдаһан дахинаа дуу тоололго муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн дуугаа үгэлгын дүн тогтоотор, хунгалтын дүн тодорхойлотор ба дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай тэрэнэй протокол бэшэтэр үнгэргэгдэжэ болодог.”;

49) 60-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

“тогтоодог” гэжэ үгэ “тодорхойлодог” гэжэ үгөөр хэлгэхэ;

нимэ удхатай дүрбэдэхи мэдүүлэл нэмэхэ: “хунгалтын дүнгүүд тухай протоколой үндэһэн дээрэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси хунгалтын дүнгүүд тухай шийдхэбэри абадаг.”;

б) нимэ удхатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

“2.1. хунгалтада хабаадаһан хунгагшадай тоо дуугаа үгэлгын үдэр дуу үгэлгын байшан таһалгада дуугаа үгэлгын хунгагшадай нэрэ тоолборидо байһан хунгагшадай гар табилгануудай тоогоор, дуу үгэлгын байшан таһалгаһаа гадуур, үгы гэбэл, болзорһоо урид хунгагша дуугаа үгөө гэхэн тухай хунгагшадай нэрэ тоолборидо байһан тэмдэгүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог. Дуу үгэлгэдэ хабаадаһан хунгагшадай тоо дуу үгэлгын хунгагшада соһоо гаргагдаһан, тогтоогдоһон түхэлэй биолетеньнүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог.”;

в) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“6. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комисси хунгалтын эсэсэй дүнгүүдые тодорхойлоһонэй хүүлээр муниципальна байгууламжын толгойлогшоор хунгагшадай бүридхэдэ абтаһан кандидата тэрэн тушаа дуулагдаг, тэрэнэй хүүлээр муниципальна бай-

гууламжын толгойлогшын эрхэ зэргэдэ таарахагүй уялгануудһаа сүлөөлхэ тухай захиралтын буулгабары, үгы гэбэл, заагдаһан уялгануудһаа сүлөөлхэ тухай мэдүүлгэ тогтоогдоһон болзорто үгэлхэниг гэршэлхэн документүүдэй буулгабаринуудые тус хунгуулин комиссида табан хоногой болзорто үзүүдэг.”;

г) 7-дохи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

50) 62-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй хоёрдохи дохол мур хахаха;

б) нимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

“1.1. Хэрбээ муниципальна байгууламжын толгойлогшын гол хунгалта мартын хоёрдохи амаралтын үдэр үнгэргэгдэһэн ба тэрэнэй дүнгүүдээр муниципальна байгууламжын толгойлогшо хунгагшадагүй байбал, нэмэлтэ хунгалта муниципальна байгууламжын толгойлогшын гол хунгалтын үнгэргэгдэһэн жэлэй октябрийн хоёрдохи амаралтын үдэр үнгэргэгдэдэг, харин Россия Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутадудай ээлжэтэ зарлаалай хунгалта үнгэргэлгын жэлдэ - эдэ хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр. Хэрбээ муниципальна байгууламжын толгойлогшын эрхэ түлөөлгэнүүдэй болзорһоо урид болжуулагдаһан ушарһаа гол хунгалта зарлагдаһан байбал, нэмэлтэ хунгалта үнгэргэлгэдэ үндэһэнэй бии болоһон үдэрһөө хойшо дүрбэн хараһаа оройтуулангүй нэмэлтэ хунгалта үнгэргэгдэдэг. Бусад ушарнуудта нэмэлтэ хунгалта мартын хоёрдохи амаралтын үдэр гү, али октябрийн хоёрдохи амаралтын үдэр үнгэргэгдэдэг, харин Россия Федерацийн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутадудай ээлжэтэ зарлаалай хунгалта үнгэргэлгын жэлдэ - эдэ хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр, гэбэшье нэмэлтэ хунгалта үнгэргэлгэдэ үндэһэнэй бии болоһон үдэрһөө хойшо нэгэ жэлһээ оройтуулангүй. Нэмэлтэ хунгалта үнгэргэлгэдэ хунгуулин үйлэ хэрэгүүдэй болзор муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн шийдхэбэрээр гурбанай нэгэ хубида хороогдожо болодог. Нэмэлтэ хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэри тэрэнэй абтаһан үдэрһөө хойшо гурбан хоногһоо оройтуулангүй албан ёһоор тоологдохо ёһотой.”;

в) 2-дохи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

51) 63-дахи статьягай 3-дахи зүйлдэ “юрэнхы” гэжэ үгэ хахаха;

52) 64-дэхи статьяда:

а) нэрэдэнь “Гүрэнэй автоматжуулан оньһото мэдээсэлэй гурим” гэхэн үгэнүүдые “хунгалта” гэжэ түхээрэлгэ” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 1-дэхи зүйлдэ “гүрэнэй автоматжуулан оньһото мэдээсэлэй гурим” гэхэн үгэнүүдые “хунгалта” гэжэ түхээрэлгэ” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 2 ба 3-дахи зүйлүүдэтэ “гүрэнэй автоматжуулан оньһото мэдээсэлэй гурим” гэхэн үгэнүүдые зохихо

падежнүүдэтэ тааруулан “хунгалта” гэжэ түхээрэлгэ” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

г) нимэ удхатай 5-дахи зүйл нэмэхэ:

“5. “хунгалта” гэхэн түхээрэлгэдэ дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколой баримтануудые орууланай удаа заһабари хэрэгтэй алдуунууд элирүүлэгдэбэл, дээдэ шатын комиссийн иматга үндэһэлэтэ шийдхэбэрээр “хунгалта” гэхэн түхээрэлгэдэ баримтанууд оруулагдадаг.”;

53) 65-дахи статьягай 4-дэхи зүйлдэ:

“үгы гэбэл, нэмэлтэ” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

“депутадай эрхэ зэргэтэй” гэхэн үгэнүүдые “муниципальна байгууламжын толгойлогшын эрхэ зэргэтэй” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

54) 66-дахи статьяда:

а) 8-дахи зүйлдэ “, хунгуулин бүлэглэлнүүд” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

б) 9-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

“9. Гомдолнуудые (мэдүүлгэнүүдые) харахадаа, мүн эрхэтгэдэй хунгуулин эрхэ хазагайрууланууд тухай асуудал хараха бусад ушарнуудта комиссийн зүблөөндэ мэдүүлгэ баригшад, мүн хаража үзэлгын хэрэг болохо үйлэнүүдые (юумэ хээгүй ушарнуудые) хэлсэгдэхэ нюурнууд уригдадаг.”;

55) 67-дохи статьяда:

а) 2-дохи зүйлдэ:

“, хунгуулин бүлэглэлэй” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

“20 гү, али 21-дэхи зүйлөөр” гэхэн үгэнүүдые “23, 24 гү, 25-дахи зүйлөөр,” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

“, мүн кандидатай наһа бараһан ушарһаа” гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

б) 3-дахи зүйлдэ:

“а” хуби хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

“б” хубида “, тэрэнэй найдалгата түлөөлгшын” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

“в” хуби иигэжэ найруулха:

“в) кандидадудай тушаалай гү, албанай байдалай аша нүлөө нэгэнтэ бэшэ ашагшадаа,” гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

“г” хубида “хунгуулин бүлэглэлнүүдээр,” “хунгуулин бүлэглэлнүүдэй,” гэхэн үгэнүүдые хахаха;

“д” хуби иигэжэ найруулха:

“д) тус Хуулин 42-дохи статьягай 1-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан хизаарлаануудые кандидатай, хунгуулин нэгдэлэй эбдэхэдэ;”;

“в) нимэ удхатай 4.1 ба 4.2-дохи зүйлүүдые нэмэхэ:

“4.1. Федеральна хуулин ёһоор муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн дуу үгэлгын дүн тогтооһоной, хунгалтын дүнгүүдые тодорхойлоһоной хүүлээр дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай участково комиссийн шийдхэбэри иматга сүүдээр болжуулагдажа болодог, үгы гэбэл, дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай хубилалтануудые комиссийн протоколдо ба (али) хамтаруулан таблицада оруулха тушаа шийдхэбэри сүүдэ абажа болодог. Дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүдые болжуулха тухай,

участково комиссийн протоколдо ба (али) хамтаруулан таблицада дуу үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай хубилалтануудые оруулха тухай участково комиссийн абтаһан шийдхэбэри, тус комисси хунгалта эмхидхэн муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида мэдээсэдэг. Федеральна хуулин ёһоор участково комиссийн протоколдо ба (али) хамтаруулан таблицада дуу үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай хубилалтануудые оруулха тухай сүүдэй шийдхэбэрийн абтаһан ушарта тус протокол ба (али) хамтаруулан таблица бэшэһэн участково комисси дуу үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай “Нэмэлтэ” гэхэн тэмдэгтэй шэнэ протокол ба (али) хамтаруулан таблица бэшэдэг.

4.2. Федеральна хуулин ёһоор дуу үгэлгэ үнгэргэлгэдэ гү, али тэрэнэй дүнгүүдые тогтоологдо, хунгалтын дүн тодорхойлогдо 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуули, тус Хуули хазагайруулагдаһан байбал, зохихо шатын сүүдэ дуу үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэри болжуулаад, хунгагшадай дуу дахинаа тоолохо тухай шийдхэбэри абадаг. Хэрбээ хазагайруулануудые шүүмжэлхэдэ хунгагшадай наһал бодолой дүнгүүд үнэн зүбөөр тодорхойлогдохогүй байбал, сүүдэ дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүдые үнэнтэ бэшэ гэжэ тоолодог.”;

г) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

“7. Дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай дээдэ шатын комиссийн протокол табиһанай удаа хунгуулин участогта, дэбисхэртэ дуугаа үгэлгын дүн үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн ушарта тус комисси дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай “Нэмэлтэ” гэхэн тэмдэгтэй шэнэ протокол бэшэхэ уялгатай.”;

д) нимэ удхатай 7.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

“7.1. Муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн дуугаа үгэлгын, хунгалтын дүнгүүд тухай протокол бэшэһэнэй удаа дуугаа үгэлгын дүн тухай “Нэмэлтэ” гү, али “Нэмэлтэ дуу тоололго” гэхэн тэмдэгтэй участково комиссийн протоколнуудай үндэһэн дээрэ муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссийн протоколдо ба хамтаруулан таблицада тус хубилалтанууд оруулагдадаг.”;

56) нимэ удхатай 77.1-дэхи статья нэмэхэ:

“Статья 77.1. Тус Хуулин 7-дохи статья хэрэглэлгын гурим тухай

1. 7-дохи статья 67-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин 81.1-дэхи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар хэрэглэгдэдэг.

2. 2006 оной январин 1 болотор муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалтыг Буряад Республикын Арадай Хурал, харин муниципальна байгууламжын толгойлогшын болжуула федеральна хуулар хараалагдаһан байбал, Буряад Республикын Президент гү, али Россия Федерацийн Президент зарладаг.”;

57) 3-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

“Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай” Буряад Республикын Хуулин (“Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай” Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай” Буряад Республикын Хуулин найруулгаар) 3-дахи хабсаргалта

Кандидадай олзо оршын хэмжээн ба гарбал тухай зөөрийн эрхээр тэрэндэ байһан хогшол зөөри тухай, банкнуудта хадагаламжа мүнгэн, үнэтэ саарханууд тухай мэдээнүүд <1>

Би, кандидат _____, олзо оршын, зөөрийн мэдэлээр намда хабаатай _____ (фамили, нэрэ ба обог)

(тэрэ тоодо хамтын зөөрийн) хэмжээн ба гарбал тухай зөөри хогшол тухай, банкнуудта мүнгэн, үнэтэ саарханууд тухай мэдээнүүдые мэдээсээнэб:

Фамили, нэрэ ба обог	Паспортын, үгы гэбэл, эрхэтэвэй паспорт хэлгэһэн докумен-тын зэргэ ба дуугаар	Оршо	Зөөри						Транспортын хэрэгсэл	Банкын данса бэшгэтэ байһан мүнгэн	Акцинуу д ба коммерческэ эмхитэ мүнгэн	Үнэтэ бусад саарханууд
			Хүдэлдэгтэй зөөри									
			Газарай участогууд	Байрын гэр	Квартира-лууд	Зуһаланай байра	Гаражуууд	Хүдэлдэгтэй бусад зөөри				
		Олзо тухын арга болжон, мүнгэн (түх.) <3>	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Түхэл <4>, марка, модель, гаргаһан он жэл	Нэрэ ба байдаг газар (банкын хаяг, данса бэшгэтэ дугаар, үлэгдэл (түх.) <5>	Эмхитэ нэрэ ба эмхидх. хуулилта түхэл <6>, байдаг газар (хаяг), хабаадалгын хуби (%) <7>	Үнэтэ саарханай түхэл <8>, үнэтэ саархан нуюу, юрэнхы сэн (түх.)

Тус мэдээнүүдэй зүбыень ба хүсэдыень гэршэлэнэб: _____ (кандидадай гар табилга)

оной _____

<1> Мэдээнүүд хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон (тунхаглагдаһан) харын нэгэнэй байдлаар заагдадаг, олзо оршо тухай мэдээнүүдхэ бэшэндэнь.

<2> Федеральна хуулинуудай ёһоор хунгалтын зарлагдаһан жэлэй урдахи жэлдэ налогой агент байһан хубийн ба (али) хуулига нюурнуудһаа, тус түлбэринүүдэ бэлүүлдэг эмхинүүдхэ ороһон олзо оршо (пенси, тэдхэмжэ, бусад түлбэринүүдэ оруулалсан) заагдадаг.

<3> Гадаадын валютаар ороһон олзо оршо Россин Федерациин Түбэй банкын мүнгөөр оршо абаһан үдэрэй байдлаар заагдадаг.

<4> Транспортын хэрэгсэлэй түхэл янза заагдадаг хүнгэн унаа, ашаанай унаа, тэргэ, уһанай унаа ба унаагай бусад хэрэгсэл заагдадаг.

<5> Гадаадын валютын дансада үлэгдэлын Россин Федерациин Түбэй банкын мүнгөөр заагдадаг.

<6> Эмхин хүсэд гү, али хуряангы албан ёһоной нэрэ ба тэрэнэй эмхидхэлэй-хуулига түхэл (акц, бүлгэм, хизаарламал харюусалгатай бүлгэм, нүхэрлэл, үйлдэбэрийн кооператив ба бусад) заагдадаг.

<7> Уставай хүрэнгын процентээр хабаадалгын хуби харуулагдадаг. Акционернэ бүлгэмүүдгэ нэрлэһэн сэнгын ба акцинуудай тоо заагдадаг.

<8> Бүхы үнэтэ саарһанууд (облигацинууд, вексельнууд ба бусад) заагдадаг, акцинуудһаа бэшэндэ.

Статья 2

1. Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арба хоноод хүсэндөө ородог, "Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулиин 7-дохи статьягай 1-дэхи зүйлэй хубида тус Хуулиин 1-дэхи статьягай 2-дохи зүйлһөө бэшэндэ.

2. "Буряад Республикада муниципальна байгууламжын толгойлогшын хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулиин 7-дохи статьягай 1-дэхи зүйлэй хубида тус Хуулиин 1-дэхи статьягай 2-дохи зүйл 2006 оной январийн 1-нээ хүсэндөө орохо.

3. Тус Хуулиин хүсэндөө орохо үдэртэ хүсэндөө байгаа Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадууды хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлһэн хунгуулиин бүлэглэлүүдээр томилогдоһон хунгуулиин комиссинуудай зүблэхи дуунай эрхэтэй гэшүүд тус Хуулиин хүсэндөө орохо үдэр болотор өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгэнүүдэ ямар комиссийн бүридэлдэ томилогдооб, тэрэ комиссийн эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорой дүүрэтэр бэлүүлдэг. Хэрбээ хунгуулиин комиссийн тус гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан ушарта, тэрэнэй хуури Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралдай заагдаһан зарлаагай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй конституционно болзорой хугасаада хунгуулиин бүлэглэлэй нэрэһээ үгэ хэлэлдэдэ түлөөлэлгэн хунгуулиин бүлэглэлэй гү, али хунгуулиин нэгэдэлэй зургаанай дурадхалаар эзлэгдэжэ болодог.

4. Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадууды хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлһэн хунгуулиин бүлэглэлүүд тус зургаанай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорой дүүрэтэр заагдаһан комиссинуудай шэнэ бүридэлүүдэ бүридүүлгэдэ хунгуулиин комиссинуудай шийдхэхы дуунай эрхэтэй гэшүүдэй нэрэнүүдээр дурадхалууды оруулха эрхэтэй.

5. Тус Хуулиин хүсэндөө орохо үдэртэ хүсэндөө байгаа Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралда депутадуудай мандадууды хубаалгада кандидатуудай нэрэ тоолбори дэбжүүлһэн хунгуулиин бүлэглэлүүдээр томилогдоһон хунгуулиин комиссинуудай зүблэхи дуунай эрхэтэй гэшүүд тус Хуулиин хүсэндөө орохо үдэр болотор өөрынгөө

эрхэ түлөөлэлгэнүүдэ тус зургаануудай гү, али хунгуулиин тус комиссинуудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорой дүүрэтэр бэлүүлдэг. Хэрбээ тус Хуулиин хүсэндөө ороһоной үлээр хунгуулиин комиссийн тус гэшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд хунгуулиин бүлэглэлэй зургаанай шийдхэбэреэр болуулагдаа хаань, тэрэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд ондоо нюурта дамжуулагдажа болодоггүй.

Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной декабриин 29
№ 1451-III

"Буряад Республикада нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаанай депутадуудай хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной декабриин 21-гэ баталан абаа

Статья 1

2003 оной сентябриин 17-ной 419-III дугаарай "Буряад Республикада нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаанай депутадуудай хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэрийнүүд, 2003, № 9 (54); 2004, № 12 (69); 2005, № 3 (72); № 6-7 (75-76), "Бурятия" сонин, 2003, сентябриин 18; 2004, декабриин 28; 2005, мартын 31, июнийн 29) иимэ хубилалтанууды оруулха гэбэл:

1) нэрэ ба бэшгэ соо "нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаан" гэнэн үгэнүүдэ зохиго падежүүдтэ "муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан" гэнэн үгэнүүдээр зохиго падежүүдтэ нэлгэхэ;

2) 1-дэхи статьягай 2-дохи зүйлдэ "ба нэмэлтэнүүдэй", "ба нэмэлтэнүүд" гэнэн үгэнүүдэ хахаха;

3) 3-дахи статьяда:

а) "1. Тус Хуулида иимэ ойлгосонууд ба томьёонууд хэрэглэгдэнэ:" гэнэн үгэнүүдэ "Тус Хуулида иимэ ойлгосонууд ба томьёонууд хэрэглэгдэнэ:" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 2-дохи хуби зүйл иигэжэ найруулха: "2) идхалага хунгалтын урда тээхи (хунгалтын урда тээхи идхалага) - хунгалтады кандидатай, кандидатуудай, тоолборийн ба кандидатуудай тоолборийн түлөө гү, али тэдээлдэ эсэргүү дуугаа үгэхынь баадхаха зорилготой хунгалтын үеын ажал ябуулга";

в) 6-дахи хуби зүйлдэ "хунгуулиин бүлэглэлэй" гэнэн үгэнүүдэ хахаха;

г) 12-дохи хуби зүйлдэ "(үнгэргэлгэ)" гэнэн үгэ хахаха;

д) 19-дэхи хуби зүйл хүсөө буураа гэхэ тоолохо;

е) иимэ удхатай 28, 29, 30-дахи хуби зүйлүүдэ нэмэхэ:

"28) ГАС "хунгалта" - Россин Федерациин гүрэнэй "хунгалта" гэжэ оньһожоруулагдамал түхээрэлгэ;

"29) хунгалтады бүридхэлдэ абалгын гүрэнэй байгууламжа - Россин Федерациин эрхэтэдэй хунгалтад тухай мэдээнүүдэ суглуулха, гуримшуулха ба ашаглаха талаар хунгуулиин эрхын лаб найдуулга ба бэлүүлгэ хангалгын хэмжээнүүд;

30) хунгалтадай регистр - хунгалтад тухай хубийн мэдээнүүдэ суглуулһан ГАС "хунгалта" гэнэн оньһото мэдээсэлэй нөөс";

4) 4-дэхи статьяда:

а) нэрэдэ "ба хунгуулиин бүлэглэлүүд" гэнэн үгэнүүдэ хахаха;

б) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай хоёрдохи шэнэ мур нэмэхэ:

"Хэрбээ хунгалтада мандадай адли тоотой олон мандадай хунгуулиин тойрогуудай байгуулагдаа хаань, хунгалта бүхэн олон мандадай хунгуулиин тойрогто хубаагдадаг мандаг бүхэндэ дуугаа үгэдэг. Хэрбээ хунгалтада ондоо тоотой мандадай хунгуулиин тойрогуудай байгуулагдаа хаань, хунгалта бүхэн нэгэ дуутай байдаг";

в) 3-дахи зүйлдэ "хунгуулиин бүлэглэлүүд" гэнэн үгэнүүдэ хахаха;

5) 6-дахи статьяда "хунгуулиин бүлэглэлүүдэй" гэнэн үгэнүүдэ хахаха;

6) 8-дахи статья иигэжэ найруулха: "Статья 8. хунгалта зарлалга

1. Муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан хунгалта зарладаг.

2. Дуу үгэлгын үдэр март харын хоёрдохи воскресени болодог гү, али федеральна хууляар хараалагдаһан ушарнуудта муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай депутадай эрхэ түлөөлэлгын болзорой дүүрэдэг жэлэй октябрь харын хоёрдохи воскресени болодог, федеральна хууляар хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэ.

3. Депутадуудай эрхэ түлөөлэлгын болзорһоо урид болуулагдаһан ушарһаа улмжалан, түлөөлэлгэтэ зургаанай эрхэ түлөөлэлгэгүй болгоһон болзорһоо урид хунгалта эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болзорһоо урид болуулагдаһан иимэ үдэрһөө хойшо зургаан хараһаа оройтуулангүй үнгэргэгдэхэ ёһотой.

4. Хунгалтада дуугаа үгэлгэ имагтал литын амаралтын үдэр зарлагдажа болодог. Дуугаа үгэлгэ ажалай бэшэ хайндэрэй үдэр ба тэрэнэй урдахи үдэр, ажалай бэшэ хайндэрэй удаадахи үдэр, мүн тогтоогдоһон гуримаар амаралтын үдэры ажалай үдэр гэжэ сонсоһон үдэр зарлажа болохогүй. Хэрбээ хунгалтын зарлагдаха ёһотой мартын хоёрдохи амаралтын үдэр ажалай бэшэ хайндэрэй үдэртэй гү, али тэрэнэй урдахи үдэр гэжэ хайндэрэй удаадахи үдэртэй тушаалдаһан ушарта, үгы гэбэл, тогтоогдоһон гуримаар мартын хоёрдохи амаралтын үдэры ажалай үдэр гэжэ сонсоһон үдэр зарлажа болохогүй. Хэрбээ хунгалтын зарлагдаха ёһотой октябриин хоёрдохи амаралтын үдэр ажалай бэшэ хайндэрэй үдэртэй гү, али тэрэнэй урдахи ба удаадахи үдэртэй тушаалдаһан, мүн тогтоогдоһон гуримаар октябриин хоёрдохи амаралтын үдэры ажалай үдэр гэжэ сонсоһон үдэр байбал, хунгалта октябриин түрүүшын амаралтын үдэр зарлагдадаг.

5. Хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэри дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 90 хоногһоо урид бэшэ ба 80 хоногһоо оройтуулангүй абтаха ёһотой. Хунгалтын зарлагдаха тухай шийдхэбэри абтаһан үдэрһөө хойшо табан хоногһоо оройтуулангүй албан ёһоор толилогдохо ёһотой. Болзорһоо урид хунгалтын зарлагдаха тус зүйлдэ заагдаһан болзорнууд, мүн хунгуулиин бусад үйлэ хэрэгүүдэ бэлүүлгын болзорнууд хороогодожо болодог, гэбэшье гурбанай нэгэ хубиһаа ехэ бэшээр.

6. Хэрбээ муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан тус статьягай 5-дахи зүйлөөр хараалагдаһан болзорнуудта хунгалта зарлангүй, мүн муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулиин зохиго комисси дуугаа үгэлгын үдэр хүрэтэр 70 хоногһоо оройтуулангүй хунгалта зарладаг. Муниципальна байгууламжын хунгуулиин комиссийн хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэри тус статьягай 5-дахи зүйлөөр тогтоогдоһон хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохо болзорой дүүрэнэй үдэрһөө хойшо долоон хоногһоо оройтуулангүй толилогдодог.

7. Федеральна хуулиин ёһоор хунгуулиин комиссийн тус статьягай 6-дахи зүйлөөр тогтоогдоһон болзорто хунгалта зарлаагүй гү, али хунгуулиин тус комиссийн үгы байһан ба тус Хуулиин хараалагдаһан гуримаар бүридүүлгэдэжэ болохогүй байгаа хаань, федеральна хуулиин ёһоор хунгалтада, хунгуулиин нэгэдэлнүүдэй, гүрэнэй засагай зургаануудай, нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудай, прокуророй мэдүүлгэнүүдээр юрэнхы хуулиин эрхэтэй сүүд болзор тодорхойлжо болодог, тийхэдэнь муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан, тэрэнэй үгы байһан ушарта муниципальна байгууламжын хунгуулиин тус комисси хунгалта зарлаха ёһотой. Федеральна хуулиин ёһоор сүүдэй шийдхэбэрийн хүсэндөө ороһон үдэрһөө хойшо арбан үдэрэй туршада тус Хуулиин 14, 18-дахи статьянуудар хараалагдаһан хунгуулиин комиссийн бүридэлэй эрилтэнүүдэ сахилгатайгаар 15 гэшүүдхээ олон бэшэ бүридэлтэй хунгуулиин саг зуурын комиссине бүридүүлхынь Буряад Республикын хунгуулиин комиссида даалгагдажа болодог, түлөөлэлгын үгыдэ хунгалта зарлаха ёһотой саг зуурын хунгуулиин комисси болзор тогтоохо ёһотой. Шийдхэхы дуунай эрхэтэй саг зуурын хунгуулиин комиссийн гэшүүдэй түлөөлэлгын болзор ба тоо тэрэниие байгуулан Буряад Республикын

хунгуулиин комисси тогтоодог";

7) 9-дэхи статьяда:

а) иимэ удхатай 3.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"3.1. Нэгэдэхи зарлаагай муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай хунгалта үнгэргэхэдөө, муниципальна байгууламжын комиссийн тодорхойлдог хунгуулиин тойрогуудай схемые тус хунгалтын үнгэргэгдэхэ үндэһэн дээрэ гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэридэ заагдаһан зургаан баталдаг. Хэрбээ заагдаһан зургаанай хунгуулиин тойрогуудай схемые тогтоогдоһон болзорто баталаагүй хаань, тус хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө табан үдэрһөө хойно бэшэ муниципальна байгууламжын комисси тэрэ схемые баталдаг";

б) 4-дэхи зүйлэй "а" хуби зүйлдэ иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Хэрбээ тус хуби зүйлэй түрүүшын мэдүүлэлэй дүримүүдэ хэрэглэгын хойшолонод муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай депутадуудай хунгалта үнгэргэлгэдэ нэгэһээ олон муниципальна байгууламжануудай дэбисхэрэй хуби оруулан хунгуулиин тойрогуудай байгуулагдаха болоо хаань, үгы гэбэл, муниципальна байгууламжын нэгэ гү, али хэдэн дэбисхэрнүүдэ оруулан хунгуулиин тойрогуудай ба муниципальна байгууламжын бусад дэбисхэрнүүдэй хубийн байгуулагдаха болоо хаань, нэгэ мандадай зарим хунгуулиин тойрогууд 20 процентһээ дээшэ бэшэ хунгалтадай түлөөлэлгын дунда зэргын хэмһээ гажалтатайгаар байгуулагдажа болодог. Хүрэхэдэ хэсүү ба холын нюотагуудай тоолбори хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороһон Буряад Республикын Хууляар тогтоогдодог.

в) 7-дохи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "Тус хизаарлалта хүдөөгэй хуури газарай нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаанай хунгалтада, мүн буса хунгуулиин участогай хилээр байгуулагдаһан хунгуулиин тойрогто бусад муниципальна байгууламжын нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудай хунгалтада хэрэглэгдэжэгүй";

8) 10-дахи статья иигэжэ найруулха:

Статья 10. хунгуулиин участогууды байгуулга

1. Дуу үгэлгэ үнгэргэхын ба хунгалтадай дуу тоолохын тула хунгуулиин участогууд байгуулагдадаг.

2. Хунгуулиин участогууд муниципальна аймагай, хотын тойрогой нюотагай захиргаануудай толгойлогшын комиссинуудтай хэлсэн тааруулгаар байгуулагдадаг, харин нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудта хунгалта үнгэргэлгэдэ хотын хуури газарай, хотын тойрогой гү, али хүдөөгэй хуури газарай (саашаада - хуури газарнууд гэжэ нэрлэгдэдэг) - участок бүхэндэ гурбан мянган хунгалтада дээшэ бэшэ гэжэ хараадуулан тоосоһоо тус Хуулиин 10.1-дэхи статьягай 8-дахи зүйлэй ёһоор нюотагай хунгуулиин участога бүридхэлдэ абтаһан хунгалтада тоо тухай үндэһэнэй мэдээнүүдээр тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ хараалагдаһан гуримаар тус комиссинуудаар хуури газарай нюотагай захиргаанай толгойлогши байгуулагдадаг. Хунгуулиин участогууд дуу үгэлгын үдэр болотор 45 үдэрһөө оройтуулангүй байгуулагдадаг.

3. Хунгуулиин участогой хилэнүүд хунгуулиин тойрогой хил хүндэлэн гараха ёһогүй.

4. Хунгалтадай саг зуура байһан газарнуудта (большичануудта, санаторинуудта, амаралтын газарнуудта, нэжэглүүлэгшэды ба гэмнүүлэгшэды харуулан доро байлдаг газарнуудта ба саг зуура байдаг бусад газарнуудта), хүрэхэдэ хэсүү ба холын нюотагууд хунгуулиин участогууд тус статьягай 2-дохи зүйлдэ тогтоогдоһон болзор байгуулагдажа болодог, харин онсо ушарһаа муниципальна байгууламжын комисситай хэлсэхэнэй ёһоор - дуугаа үгэлгын үдэр болотор гурбан үдэрһөө хойшо бэшэ. Тиймэ участогууд тэдэнэй байһан газараар хунгуулиин тойрогуудта ородог. Хүрэхэдэ хэсүү ба холын нюотагуудта хунгуулиин участогууд тэдэ нюотагуудта байһан объектүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсэхэнэй ёһоор муниципальна

байгууламжын комиссар байгуулагдадаг.

5. Сэрэгэй алба хаагшад хунгуулин участогуудта юрэнхы гуримаар дуугаа үгэдэг.

6. Хунгуулин участогуудай тоолборинууды тэдэнэй хилэ ба дугаарнууды, участково комиссинуудай ба дуугаа үгэдэг газарнуудай байшангуудай байдаг газар заалгатайгаар муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшо харин хуурин газарай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанда хунгалта үнгэргэхэдөө - дуугаа үгэлгын үдэр болотор 40 үдэрхөө хойшо бэшэ хуурин газарай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанай толгойлогшо толилуулха ёһотой.

Тус статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһан болзорһоо хойшо байгуулагдаһан хунгуулин участогууд тухай мэдээсэл тэдэнэй байгуулагдаһан үдэрхөө гурбан үдэрэй туршада тус зүйлэй нэгэдэхи шэнэ муртэ хараалагдаһан гуримаар толилогдохо ёһотой.";

9) иймэ удхатай шэнэ 10.1-дэхи статья нэмэхэ:

Статья 10.1. Хунгагшадые бүридхэлдэ абалга (тоололго)

1. Бүридхэлдэ абалгада (тоололгодо) бүхы хунгагшад ородог.

2. Тус муниципальна байгууламжын дэбисхэртэ ажаһуудаг хунгагшадые бүридхэлдэ абалга муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшо бэелүүлдэг. Муниципальна байгууламжын дэбисхэртэ хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын (тоололгын) үндэһэнийн тус дэбисхэр дээрэ хунгагшын ажаһуудаг газарай байлга (нүүжэ ерэхэ баатай болоһон хүнүүдтэ - саг зуура байһагай ушар) болодог. Заагдаһан ушар байдаг газараар ба Россин Федерацида ажаһуудаг газараар Россин Федерациин эрхэтэдые бүридхэлдэ абалга бэелүүлдэг зургаануудай үзүүлэн мэдээлүүдэй үндэһөөр тогтоогдодог.

3. Сэрэгэй частин газарта ажаһуудаг хунгагшадые-сэрэгэй алба хаагшадые, тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдые ба бусад хунгагшадые бүридхэлдэ абалгы (тоололгы) сэрэгэй частин командир бэелүүлдэг. Тус бүлэгэй хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын (тоололгын) үндэһэнийн сэрэгэй частин албанай үзүүлэн мэдээлүүдэй үндэһөөр тогтоогдодог сэрэгэй частин газарта тэдэнэй байдаг газарай байлга болоно.

4. Ерэнэн газараар ба Россин Федерацида ажаһуудаг газараар Россин Федерациин эрхэтэдые бүридхэлдэ абалга, Россин Федерациин дэбисхэрдээрэ Россин Федерациин эрхэтэдые үнэмшэлэн документүүдые үгэлгын ба нэлгэлгын зургаанууд харада нэгэнһээ олон дахин бэшэ Россин Федерациин эрхэтэнэй паспорт үгэлэн ба нэлгэлэнэй, Россин Федерациин эрхэтэдэй ажаһуудаг газараар (нүүжэ ерэхэ баатай болоһон зонийн - ерэнэн газараар) бүридхэлдэ абалга ба бүридхэлдэ гаралгын, тогтоогдоһон гурим эбдэлгэтэйгээр Россин Федерациин эрхэтэнэй паспорт үгэлэ эрхэтэнэй нуурай иймэ мэдээлүүдые заалгатайгаар үгэдэг гээл: фамили, нэрэ, обог, түрэнэн нара үдэр, түрэнэн газар, эрэ змын илгаа, харьяатан байлга, ажаһуудаг газарай хаяг (нүүжэ ерэхэ баатай болоһон зонийн - ерэнэн газарын), хүнийн үнэмшэлэн документын түхэл, тус документын сери ба дугаар, документ үгэлэн зургаанай нэрэ гү, али код, документ үгэлэн нара үдэр - байһан газарай муниципальна аймагай ба хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшодо үзүүлдэг.

5. Эрхэтэдэй байдалай данса бүридхэлдэ абалгын зургаанууд харада нэгэнһээ олон дахин бэшэ байһан газараар Россин Федерациин эрхэтэдэй нүгшэнэн тухай мэдээлүүдые муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшодо үзүүлдэг.

6. Федеральна хуулин ёһоор сэрэгэй бүридхэлдэ абалга бэелүүлдэг зургаанууд сэрэгэй албанда (сэрэгэй албанһаа болһон) татагдаһан (хэлсээгээр ороһон) Россин Федерациин эрхэтэд тухай, харин гэмтэ хэрэгэй-хэлсээлтэ гүйсэхдэлгын зургаанууд (эмхи зургаанууд) - сүүдэй тогтоолоор эрхэ сүлөөгөө халуулан газарта байһан эрхэтэд тухай эрхэтэнэй байдаг газараар муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшодо дуулагдаг.

7. Тус статьягай 4 - 6-дахи зүйлүүдтэ заагдаһан мэдээлүүдые харада нэгэнһээ үсөөн бэшэ муниципальна аймагай, хотын тойрогой толгойлогшо хунгагшадай тоолбори бүридхэлдэ ба эрхилхын тула Буряад Республикын хунгуулин комиссида дамжуулдаг.

8. Хунгагшадые бүридхэлдэ абалга ба муниципальна байгууламжын дэбисхэртэ бүридхэлдэ абтаһан хунгагшадай тоо элирүүлгэ ГАС "хунгалта" хэрэглэгтэйгээр январин 1-нэй ба июлин 1-нэй байдалаар жэл бүхэндэ бэелүүлгэдэг.

9. Хунгагшадые бүридхэлдэ абалга (тоололго), бүридхэлдэ абтаһан хунгагшадай тоо тодорхойло хунгагшадай тоолбори бүридхэлдэ ба эрхилгэ Россин Федерациин Түбэй хунгуулин комиссиин баталдаг хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын гүрэнэй байгуулга тухай дүримөөр тогтоогдоһон гуримаар бэелүүлгэдэг.

10. Хунгагша өөр тухай бэлдэгдэһэн мэдээ дансатай (хүнэй хубин мэдээлүүдэй) хаагүй танилсаха эрхэтэй, тэрэ тоодо, оньһото хабтаһан дээрэ байһан мэдээсэлтэй, тэрэнэй дүрэннэ ба үнэн зүбыхе хангаха зорилготойгоор тэрэ мэдээсэл тодорхойлхын тула, мүн баһа хэн ба ямар зорилготойгоор мэдээсэл хэрэглэб, хэзээ ба хэндэ тэрэ үгтөөб гэжэ мэдэхэ эрхэтэй.";

10) 11-дэхи статья ингэжэ найруулха:

"Статья 11. Хунгагшадай тоолбори бүридхэлдэ"

1. Хунгагшадай эрхэ бэелүүлхын тула хунгагшадые бүридхэлдэ абалгын (тоололгын) гүрэнэй байгуулга ашаглан абтадаг ба тус статьягай 6-дахи зүйлэй ёһоор үзүүлгэдэг мэдээлүүдэй үндэһөөр тус комиссинууд хунгагшадай тоолбори бүридхэлдэг.

2. Хунгуулин участогуудта хунгагшадай тоолборидо дуугаа үгэлгын үдэртэ хунгуулин эдэбхитэй эрхэтэй байһан Россин Федерациин эрхэтэд оруулагдадаг.

3. Хэрбээ Россин Федерациин улс хоорондын хэлсээнүүдэй үндэһөөр нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай хунгалтада хабдааха эрхэтэй болоһон гадаадын эрхэтэдэй байгаа хаань, хуулин ёһоор дуу үгэхэ үдэр болотор 18 наһа хүсээн ба тус Хуулин 5-дахи статьягай 3-дахи зүйлэй хүсэндэ ородоггүй, заагдаһан хунгалтын үнгэргэдэхэ муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ ходо ажаһуудаг гадаадын эрхэтэд хунгалта үнгэргэлгын хунгагшадай тоолборидо оруулагдадаг.

4. Россин Федерациин эрхэтэниие хунгуулин участогта хунгагшадай тодорхой списоктэ оруулалгын үндэһэн хадаа тэрэнэй ажаһуудаг газарай тус участогай дэбисхэр дээрэ байһаниинь болодог, Федеральна хууляар хараалагдаһан ушарта тус участогай дэбисхэр дээрэ саг зуура байһаниинь (эрхэтэндэ хунгуулин үүсхэлтэ эрхын байхада), үгыгээл, бүридхэлдэ гаргалгын үнэмшэлгэ эрхэтэндэ байһаниинь болодог. Хунгуулин тодорхой участогай дэбисхэр дээрэ эрхэтэнэй лаб ажаһуудагынь, үгыгээл саг зуура байрладагынь Россин Федерациин хуулигай зохиладуулан Россин Федерацида байрладаг ба ажаһуудаг газараар Россин Федерациин эрхэтэдые бүридхэлдэ абалгын зургаан, Федеральна хуулин ёһоор хараалагдаһан ушарнуудта тэрэндэ түлөөлгэдэһэн ондоо зургаанууд, эмхинүүд ба тушаалта нюурнууд тогтоодог.

5. Тус муниципальна байгууламжын дэбисхэртэ байһан сэрэгэй частынуудта, сэрэгэй эмхинүүдтэ ба эмхи зургаануудта сэрэгэй албанда татуулан сэрэгшэдэй сэрэгтэ татагдахын урда ажаһуудаг газарын муниципальна байгууламжын дэбисхэртэ байгаагүй хаань, хунгагшадай тоолборидо оруулагдадаггүй ба муниципальна байгууламжын түлөөлгэтэ зургаанай депутатууды хунгалтын хунгагшадай тоо тодорхойлоходо хараада абтадаггүй.

6. Муниципальна аймагай, хотын тойрогой нютагай захиргаанай толгойлогшо хунгагшада тухай мэдээ бүридхэдэг ба лабладаг. Сэрэгэй частынуудта байһан хунгагшад-сэрэгэй алба хаагшад тухай, тэдэнэй бүлын гэшүүд ба сэрэгэй частин байһан газарта ажаһуудаг гү, али тэдэнэй алба хаадаг газараар сэрэгэй частин дэргэдэ тогтоогдоһон гуримаар бүридхэлдэ

абтаһан бусад хунгагшад тухай мэдээлүүдые сэрэгэй частин командир бүридхэлдэг ба лабладаг. Заагдаһан мэдээлүүдые эрхэ түлөөлгэтэй зургаан гү, али эрхэ түлөөлгэтэй тушаалта нюур муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссида эльгээдэг, харин тус статьягай 7-дохи зүйлдэ хараалагдаһан ушарта - дуугаа үгэхэ үдэрэй зарлагдаһанай гү, али тэрэ комиссинуудай байгуулагдаһанай хойно участково комиссинуудта эльгээдэг.

7. Хунгагшадай тоолборие муниципальна байгууламжын комисси бүридхэдэг, тэрэ тоодо ГАС "хунгалта" хэрэглэн, энээндэ эрхэ түлөөлгэтэй зургаанай гү, али эрхэ түлөөлгэтэй тушаалта нюурай тогтоогдоһон түхэлөөр үзүүлэн мэдээлүүдэй үндэһэн дээрэ хунгуулин участок бүхэнөөр ами аминдань хэдэг.

Хүрэхэдэ хүшэр ба холын нютагуудта байгуулагдаһан хунгуулин участогай хунгагшадай тоолборие участково комиссинууд дуу үгэлгын үдэр болотор 20 үдэрхөө оройтуулангүй, харин онсо ушарнуудта - эрхэ түлөөлгэтэй зургаанай гү, али эрхэ түлөөлгэтэй тушаалта нюурай тогтоогдоһон түхэлөөр үзүүлэн мэдээлүүдэй үндэһөөр участково комиссиин байгуулагдаһанай үдэрэй удаадахи үдэрхөө хойно бэшэ бүридхэдэг.

Хунгагшадай саг зуура ерэнэн газарнуудта (больницануудта, санаторинуудта, амаралтын газарнуудта, эмшэлгын-элүүржүүлгын бусад байнга эмхи зургаануудта, нэжлүүлгэдэ ба гэмнүүлгэдэ байлдаг газарнуудта ба бусад газарнуудта) байгуулагдаһан хунгуулин участогуудай хунгагшадай тоолбори саг зуура ерэжэ байһан хунгагшын эмхин хүтэлбэрилгшын хунгагшада тухай мэдээлүүдые үзүүлэнэй үндэһөөр дуу үгэлгын үдэр болотор 2 үдэрхөө оротуулангүй тус участково комисси бүридхэдэг.

8. Хунгагшад тухай мэдээлүүдые үзүүлэн нюурнууд тэрэ мэдээлүүдэй үнэн зүб ба хүсэдэй түлөө, мүн саг соогоо үзүүлгын түлөө харюусалга даадаг.

9. Россин Федерациин эрхэтэн нэгэл хунгуулин участогай хунгагшадай тоолборидо оруулагдадаг. Ондоо хунгуулин участогуудай хунгагшадай тоолборидо Россин Федерациин эрхэтэниие оруулан ушар муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин элирүүлгэдэ муниципальна байгууламжын комисси участково комиссида хунгагшадай тоолбори дамжуулхын урда алдуу гү, али тоолборидо заагдаһан дутуу дундые усадхаха талаар ажал хэдэг.

10. Хунгагшадай тоолбори хоёр хэлэгээр хэгдэдэг. Хунгагшадай тоолборидо оруулагдадаг хунгагшада тухай мэдээлүүд аабаалхын гү, али бусад гуримаар (хуурин газараар, үйлсөөр, гэрнүүдээр, квартирануудаар) удаа дараалан бэшгэдэг. Тоолборидо фамили, нэрэ, обог, түрэнэн жэл (18 наһатай хүндэ - түрэнэн үдэр ба нара нэмэгдэдэг), хунгагшын ажаһуудаг газар заагдадаг. Хунгагшадай тоолборидо бюлетьн абанай түлөө хунгагшадай гар табихын тула, өөрн паспортын гү, али эрхэтэнэй паспорт нэлгэлэн документын сери ба дугаар ба хунгагшада бюлетьн үгэлэн участково комиссиин гэшүүнэй гар табихын тула газар хараалагдаһан байха ёһотой.

11. Хунгагшадай тоолборин түрүүшын хэлэгтэ тоолбори бүридхэлдэн комиссиин түрүүлэгшэ ба секретарь гараа табидог. Холын гү, али хүрэхэдэ хүшэр нютагуудта байгуулагдаһан хунгуулин участогуудта хунгагшадай тоолборидо участково комиссиин түрүүлэгшэ ба секретарь гараа табидог. Хунгагшадай тоолбори тус муниципальна байгууламжын хунгуулин комиссиин ба (али) участково комиссиин тамгаар баталагдадаг. Хунгагшадай тоолборин хоёрдохи хэлэг хэлгын, хэрэглэгын, тэрэниие тус участково комиссида дамжуулгын, үнэмшэлгын ба лаблалгын гурим ба болзор муниципальна байгууламжын комисси тодорхойлодог.

12. Муниципальна байгууламжын комисси дуу үгэлгын үдэр болотор 20 үдэрхөө хойшо бэшэ тодорхой хунгуулин участогай хунгагшадай тоолборин түрүүшын хэлэгые участково комиссинуудта актаар дамжуулдаг. Участково комисси хунгагшадай тоолборин түрүүшын хэлэгые ами

аминдань номууд болгожо хубааха эрхэтэй. Тиймэ ном бүхэн дуу үгэлгын үдэрэй урда тээхи үдэрхөө хойшо бэшэ дэбтэрлээтэй (оёотой) байха ёһотой, тийгэжэ тус участково комиссиин тамгаар ба тэрэнэй түрүүлэгшын гар табилгаар баталагдадаг.

13. Участково комисси хунгагшадые бүридхэлдэ абалга (тоололго) бэелүүлдэг нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудтай, эмхи зургаануудтай, эмхинүүдтэй комиссиин харилсаа эмхидхэлгын тогтоогдоһон гуримай ёһоор хунгагшадай тоолбори лабладаг. Шалгуулагдаһан ба лаблагадан хунгагшадай тоолборидо дуу үгэлгын үдэрэй урда үдэрхөө хойшо бэшэ участково комиссиин түрүүлэгшэ ба секретарь гараа табидог ба участково комиссиин тамгаар баталагдадаг.

14. Участково комисси дуу үгэлгын үдэр болотор 20 үдэр урда тээ хунгагшадай танилсахын ба тэрэниие лабан нэмэхын тула хунгагшадай тоолборитой танилсуудаг.

15. Хунгуулин эдэбхитэй эрхэтэй Россин Федерациин эрхэтэн участково комиссида тэрэниие хунгагшадай списоктэ оруулаха тухай, хунгагшадай списоктэ оруулагдаһан тэрэн тухай мэдээлүүдтэ ямаршы алдуу гү, али лаб бэшэ зүйл тухай мэдүүлгэ эрхэтэй. 24 часай туршада, харин дуугаа үгэлгын үдэртэ - хандалгын сагнаа хойшо хоёр часай туршада, гээбшье дуугаа үгэлгын дүүрэхэнэ оройтуулангүй участково комисси мэдээлүүдые, мүн үзүүлгэдэһэн документүүдые шалгаха ба алдуу алгасалын зайлуулха, үгыгээл, мэдүүлгын буруушаанан шалгагын заалгатай шийдхэбэри абаха, тус шийдхэбэрийн гэршэлгэдэһэн буулгавари мэдүүлгэ баригшада үгэхэ уялгатай. Хунгагшадай тоолборидо Россин Федерациин эрхэтэниие оруулаха тухай мэдүүлгэ буруушаанан тухай участково комиссиин шийдхэбэри дээдэ шатын комиссида гү, али сүүдэ буруушаагдажа болодог, федеральна хуулин ёһоор гурбан үдэрэй туршада, харин дуу үгэлгын үдэр болотор гурба ба доошо үдэрхөө - тэрэ дары гомдол хаража үзэхэ уялгатай. Хэрбээ гомдол (мэдүүлгэ) зүбшөөх тухай шийдхэбэрийн абтаа хаань, участково комисси хунгагшадай тоолборидо тэрэ дары заһабари оруулдаг. Тус статьягай 11-дэхи зүйлдэ хараалагдаһан гуримаар тус комиссинуудай түрүүлэгшын ба секретариин гараа табиханай ба тэрэ комиссинуудай тамгаар баталһанай удаа хунгагшадай тоолбориһоо Россин Федерациин эрхэтэниие гаргалга гансал албан ёһоной документүүдэй үндэһөөр, тэрэ тоодо хунгагшые ондоо хунгуулин участогай хунгагшадай тоолборидо оруулан тухай дээдэ шатын комиссида дуулгалгын хэгдэдэг. Тэрэшлэн хунгагшадай тоолборидо, мүн баһа ГАС "хунгалта" мэдээлэй согосто Россин Федерациин эрхэтэниие тоолбориһоо гаргалһан нара үдэр, мүн баһа тиймэ гаргалгын шалга заагдадаг. Хунгагшадай тоолборидо бэшэлгые участково хунгуулин түрүүлэгшэ гараа табидга, гар табихан нара үдэрөө заалгатайгаар гэршэлдэг. Россин Федерациин эрхэтэн бүхэн тус участогай хунгагшадай тоолборидо оруулагдаһан хунгагшада тухай мэдээлүүдые тус Хуулин 10.1-дэхи статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдаһан хубилтанууд тухай участково комиссида дуулгаха эрхэтэй.

16. Дуу үгэлгын дүүрэнэй ба хунгагшадай дуу тоололгын эхилэнэй удаа хунгагшадай тоолборидо ямар нэгэ хубилтануудые оруулга хоригдодог.

17. Хунгалтын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһоной удаа хунгагшадай тоолборидо байһан хунгагшада тухай мэдээсэл хунгагшадай бүридхэлдэ хунгагшада тухай мэдээлүүд лаблагадхын тула хэрэглэгдэжэ болодог.";

11) 12-дохи статьягай хүсэн буураа гэжэ тоолохо;

12) 13-дахи статьяда:

а) 3-дахи зүйлдэ "хунгуулин бүлэгөөр," ба "хунгуулин бүлэг," гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

б) иймэ удхатай 3.1-дэхи зүйл нэмэхэ: "3.1. Кандидадай, хунгуулин нэгэдэлэй Федеральна хуули, тус Хуули эбдэлэн ушарта тус комисси тэрэ кандидада, хунгуулин нэгэдэлдэ хануулга гаргаха эрхэтэй, тэрэн олондо мэдээсэл тараадаг

хэрэгсэлүүдээр хунгагшадай хонорто хүргэгдэдэг.”;

в) 4-дэхи зүйлдэ “хунгуулин бүлэгүүдтэ,” гэнэн үгэнүүдые хааха;

г) 6-дахи зүйлдэ “хунгуулин бүлэгүүдые” гэнэн үгэнүүдые хааха;

д) 7-дохи зүйлдэ хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: “Тэрэшэлэн дээдэ шатын комисси асуудалай гол удаар шийдхэбэри абаха гү, али доодо шатын комиссида болуулагдахан шийдхэбэри, тус материал дахин хаража үзэлгэдэ эльгээхэ эрхэтэй.”;

Иймэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: Доодо шатын комиссин асуудал дахин хаража үзөөгүй ушарта, тус асуудалай гол удаар дээдэ шатын комисси шийдхэбэри абаха эрхэтэй.”;

е) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“8. Федеральная хуулин ёһоор хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэртэ эмхиин уставай (ниилүүлэн) зөөри хүрэнгэдэ Россин Федерациин, Россин Федерациин можонуудай, ба (али) муниципальная байгууламжануудай хубиин 30 процентһээ үлүү байгаа хаань, тэдэнэй тушаалта нюурнууд комиссинуудта тэдэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэелүүлгэдэ туһа хүргэхэ уялгатай, тодорхойлбол, унаа, утаһанай холбоо, техникын түхээрэлгэ, байра үзүүлдэг.”;

ж) 9-дэхи зүйлдэ “зүгөөр дуу үгэлгын үдэрэй урда үдэрһөө хойшо бэшэ, харин дуу үгэлгын урда үдэртэ, ба дуу үгэлгын үдэр” гэнэн үгэнүүдые “хэрбээ дуу үгэлгын үдэр болотор табан үдэр ба тэрэһнээ доошо хандалгын абтаа хаань, - дуу үгэлгын урда үдэрһөө хойшо бэшэ, хэрбээ дуу үгэлгын үдэр гү, али дуу үгэлгын үдэрэй удаадахи үдэртэнь.”;

13) 14-дэхи статья иигэжэ найруулха:

Статья 14. Хунгуулин комиссинууде бүрилдүүлгын гурим ба болзор

1. Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай мандат хубаалгада табигдаһан кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай, бусад ниитын нэгдэлнүүдэй дурадхалнуудай үндэһөөр муниципальная байгууламжын хунгуулин комиссинууд, тойрогой комиссинууд, участково комиссинууд байгуулагдадаг.

2. Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай эрхэ түлөөлэлгын саһаа урид болуулагдаһан ушарта комиссинуудай бүридэлдэ кандидатуудай дурадхалнууде оруулгын эрхэ Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай мандат хубаалгада табигдаһан кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдтэ үлдэг.

3. Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын гү, али Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай мандатууде хубаалгада табигдаһан кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн политическэ партиин дурадхалаар томилогдоһон комиссин гэшүүдэй эрхэ түлөөлэлгын саһаа урид болуулагдаһан ушарта эзэлгэдээгүй хуури тэрэл политическэ партиин дурадхалаар эзэлгэдээг (хэрбээ тус кандидатуре тус Хуулин 18-дахи статьягай 8-дахи зүйлдэ заагдаһан болзорой дүүрэтэр гурбан үдэрһөө оройтуулангү тэдэнэй үзүүлэн байгаа хаань).

4. Хунгуулин комиссида политическэ парти бүхэнһөө, хунгуулин нэгдэл бүхэнһөө, бусад ниитын нэгдэлнүүдхэ нэгэнһээ үлүү бэшэ түлөөлэлгэ томилогдожо болодог. Политическэ парти, хунгуулин нэгдэлнүүд, бусад ниитын нэгдэлнүүд нэгэ комиссин бүридэлдэ томилхын тула хэдэн кандидатууде нэгэ доро зууршалха эрхэгүй.

5. Гүрэнэй ба муниципальная алба хаагшадай тоо муниципальная байгууламжын хунгуулин комиссин, тойрогой комиссин, участково комиссин гэшүүдэй тооһоо хоёрой нэгэ хубиһаа дээшэ байдаггүй.

6. Тус Хууляар тогтоогдоһон эрилтэнүүдэй ёһоор дэбжүүлэгдэн Россин Федерациин эрхэтэнэй комиссин бүридэлдэ томилогдог зургаан Россин Федерациин заагдаһан эрхэтэнэй тэрэ комиссин бүридэлдэ оролгодо зүбшөөлөө

үгэнэн бэшгэ абаха уялгатай.

7. Иймэ эрхэ түлөөлэлгэтэй нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанай зургаануудай, комиссинуудай хууляар тогтоогдоһон болзорто комиссин бүридэл гү, али бүридэлэй хубиие томилоогүй, үгы гэбэл, тус дэбисхэртэ заагдаһан нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанай, үгы гэбэл, тус комиссин бүридүүлэгдээгүй хаань, муниципальная аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссинуудай бүридэл гү, али бүридэлэй хубиие Буряад Республикын хунгуулин комисси, хуурин газарай комисси — муниципальная аймагай хунгуулин комисси, бусад комиссинууде — федеральная хууляар тогтоогдоһон эрилтэнүүдые сахилгатайгаар дээдэ шатын комиссинууд томилогдог.

8. Муниципальная байгууламжын комисси шийдхэхи дуунай эрхэтэй табан — арбан нэгэн гэшүүдхэ бүридэдэг.

9. Муниципальная байгууламжын комисси бүрилдүүлгые тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан дурадхалнуудай, ажаһуудаг, ажалладаг, албанай, хуралсалай газарнуудай хунгагшадай суглаануудай, мүн баһа муниципальная байгууламжын урдахи бүридэлэй комиссин, Буряад Республикын хунгуулин комиссин дурадхалнуудай үндэһөөр муниципальная, харин хуурин газарай хунгуулин комисси бүрилдүүлгые — мүн муниципальная аймагай комиссин дурадхалнуудай үндэһөөр байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан бэелүүлдэг.

10. Муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан муниципальная байгууламжын хунгуулин комиссин гэшүүдэй юрэнхы тооһоо хоёрой нэгэ хубиһаа доошо бэшэ гэшүүдые иймэ дурадхалнуудай үндэһөөр томилогдог гэбэл:

а) Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай мандат хубаалгада хабаадаха эрхэтэй кандидатуудай федеральная тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

б) Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай мандатууде хубаалгада хабаадаха эрхэтэй кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

в) муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатуудай мандат хубаалгада хабаадаха эрхэтэй кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй.

11. Муниципальная аймагай, хотын тойрогой түлөөлэлгэтэ зургаан Буряад Республикын хунгуулин комиссин оруулан дурадхалнуудай үндэһөөр муниципальная аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссин гэшүүдэй хоёрһоо доошо бэшэ томилхо уялгатай. хууриин газарай түлөөлэлгэтэ зургаан муниципальная аймагай хунгуулин комиссин оруулан дурадхалнуудай үндэһөөр хуурин газарай хунгуулин комиссин хоёрһоо доошо бэшэ гэшүүдые томилхо уялгатай.

12. Муниципальная байгууламжын комиссин бүридэлээр дурадхалнууд нэгэ харын байдаг. Муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан муниципальная байгууламжын комиссин бүридэлэй байгуулагдаха байһан тухай ба муниципальная байгууламжын комиссин бүридэлээр дурадхалнууде абалгын болзор тухай мэдээсэл олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ томилогдог.

13. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан дурадхалнуудай, мүн баһа муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаануудай, ажаһуудаг, ажалладаг, албанай, хуралсалай газарнуудай хунгагшадай суглаанай дурадхалнуудай үндэһөөр шийдхэхи дуунай эрхэтэй гурба-долоон гэшүүд дуу үгэлгын үдэр болотор 90 үдэрһөө оройтуулангү хунгуулин тойрог бүхэнэй комисси муниципальная байгууламжын комисси бүрилдүүлдэг.

14. Тойрогой комиссин бүридэлээр дурадхалнууд арбан табан үдэрэй туршада абтадаг. Муниципальная байгууламжын комисси тойрогой комиссин бүридүүлэгдэхэ тухай ба тэрэ бүридэлэй талаар дурадхалнууде абалгын болзор тухай мэдээсэл олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ томилогдог.

15. Муниципальная байгууламжын хунгагшадай тоогой мянганһаа олон бэшэ байгаа хаань, тойрогой комиссинууд байгуулагдадаггүй ба тэдэнэй эрхэ

түлөөлэлгэнүүдые муниципальная байгууламжын хунгуулин комисси бэелүүлдэг.

16. Муниципальная байгууламжын комисси нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта хунгалтын талаар тойрогой хунгуулин комиссин тооһоо хоёрой нэгэ хубиһаа үсөөн бэшэ гэшүүдые иймэ дурадхалнуудай үндэһөөр томилхо ёһотой гэбэл:

а) Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай мандат хубаалгада хабаадаха эрхэтэй кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

б) тус муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанда депутатуудай мандатууде хубаалгада хабаадаха эрхэтэй, кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй.

17. Тус статьягай 1-дэхи зүйлдэ заагдаһан дурадхалнуудай, мүн баһа муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай, ажаһуудаг, ажалай, албанай, хуралсалай газарнуудай дурадхалнуудай үндэһөөр шийдхэхи дуунай эрхэтэй комиссин гурба — арбан хоёр гэшүүдхэ дуу үгэлгын үдэр болотор 30 үдэрһөө урид бэшэ ба 23 үдэрһөө оройтуулангү муниципальная байгууламжануудай хунгуулин участок бүхэндэ участково комиссинууд бүрилдүүлэгдэдэг. Хэрбээ тойрогой комиссин эрхэ түлөөлэлгэнүүд участково комиссида даалгагдаһан байгаа хаань, хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө 15 үдэр болоод тэрэ бүрилдүүлэгдэдэг.

18. Участково комисси байгуулгын талаар дурадхалнууд арбан үдэрэй туршада абтадаг. Муниципальная байгууламжын комиссинууд хунгуулин участогуудай тоолборинууде нютагай захиргаанай толгойлогшын томилолотой нэгэ доро участково комиссинуудай бүридэлээр дурадхалнууде абалгын болзор тухай мэдээсэл олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ томилогдог.

19. Муниципальная байгууламжын комисси участково комиссинуудай гэшүүдэй тооһоо хоёрой нэгэ хубиһаа үсөөн бэшэ иймэ дурадхалнуудай үндэһөөр томилогдог гэбэл:

а) Россин Федерациин Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай мандатууде хубаалгада хабаадаха эрхэтэй, кандидатуудай федеральная тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

б) Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай мандатууде хубаалгада хабаадаха эрхэтэй, кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн политическэ партинуудай;

в) тус муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанда депутатай мандатууде хубаалгада хабаадаха эрхэтэй, кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэлнүүдэй.

20. Муниципальная аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ шийдхэхи дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссинуудай гэшүүдэй тооһоо тэрэнэй түрүүлшын зүблөөн дээрэ нюусаар дуугаа үгэлгөөр иймэ гуримаар хунгагдадаг гэбэл:

а) Буряад Республикын хунгуулин комиссин дурадхалнуудай байхада — Буряад Республикын хунгуулин комиссин дурадхалнууд;

б) Буряад Республикын хунгуулин комиссин дурадхалнуудай байгаагүй ушарта — шийдхэхи дуунай эрхэтэй муниципальная аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссинуудай гэшүүдэй оруулан дурадхалнуудай.

21. Хуурин газарай хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ муниципальная аймагай хунгуулин комиссин дурадхалнуудай үндэһөөр шийдхэхи дуунай эрхэтэй тус комиссин гэшүүдэй тооһоо тэрэнэй түрүүлшын зүблөөн дээрэ нюусаар дуугаа үгэлгөөр иймэ гуримаар хунгагдадаг. Тиймэ дурадхалай байгаагүй ушарта хуурин газарай хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ шийдхэхи дуунай эрхэтэй хуурин газарай хунгуулин комиссин гэшүүдэй дурадхалнуудай үндэһөөр хунгагдадаг.

22. Тойрогой ба участково комиссинуудай түрүүлэгшээр шийдхэхи дуунай эрхэтэй гэшүүдэй тооһоо тушаалда томилогдодог ба тэдэнне дээдэ шатын комисси тушаалһаа болууддаг.

23. Комиссин түрүүлэгшын орлогто ба секретарь шийдхэхи дуунай эрхэтэй комиссин гэшүүдэй тооһоо тэрэнэй түрүүлшын зүблөөн дээрэ нюусаар дуугаа үгэлгын дүнгөөр хунгагдадаг.

24. Кандидатуудай тоолбори дэбжүүлэн хунгуулин нэгдэл кандидатууде, кандидатуудай тоолбори бүридхэлдэ абахын тула хунгуулин комиссида документүүдые үзүүлэн үдэрһөө зүблэхы дуунай эрхэтэй тус хунгуулин комиссин нэгэ гэшүүниие, харин кандидатууде, кандидатуудай тоолборин бүридхэлдэ абтаһан ушарта доодо шатын хунгуулин комисси бүхэндэ зүблэхы дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссин нэгэ нэгэ гэшүүниие томилхо эрхэтэй. Нэгэ мандаттай (олон мандаттай) хунгуулин тойрогтор бүридхэлдэ абтаһан кандидатууде дэбжүүлэн (кандидатууде дэбжүүлэн) хунгуулин нэгдэлнүүд зүбшөөлгын дуунай эрхэтэй дээдэ шатын хунгуулин комиссин (кандидатай (кандидатуудай) бүридхэлдэ абтаһан хунгуулин комиссида хабаатай) нэгэ гэшүүниие томилхо эрхэтэй. хунгуулин нэгдэл бүхэн зүблэхы дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссин нэгэнһээ олон бэшэ гэшүүниие хунгуулин комиссида томилхо эрхэтэй.”;

14) 15-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

5-дахи хуби зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

б) 6-дахи хуби зүйлдэ “тус комиссинуудай үйлэ ябуулгада (хэнгүй байлгада) ба шийдхэбэринүүдтэ мэдүүлгэнүүдые ба гомдолнууде хаража үзэдэг тэдэнэй талаар шийдхэбэринүүдые абадаг” гэнэн үгэнүүдые “доодо шатын комиссинуудай үйлэ ябуулгада (хэнгүй байлгада) ба шийдхэбэринүүдтэ гомдол хаража үзэдэг, харин муниципальная аймагай хунгуулин комисси — хуурин газарай хунгуулин комиссин шийдхэбэринүүдтэ ба үйлэ ябуулга (хэнгүй байлгада) гомдолнууде хаража үзэдэг ба заагдаһан гомдолнуудай үндэһээлтэ шийдхэбэринүүдые абадаг”;

б) 2 ба 3-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

“2. Муниципальная байгууламжын комиссин болзор дүрбэн жэл болодог. Хэрбээ хунгалтын үедэ муниципальная байгууламжын комиссин эрхэ түлөөлэлгын болзорой дүүрэхэ байгаа хаань, тус хунгалтын дүүрэтэр тэрэнэй эрхэ түлөөлэлгын болзор хунаагдадаг. Тус дүрим депутатуудай дахинаа ба нэмэлтэ хунгалта үнгэргэлгэдэ хэрэглэгдэдэггүй. Муниципальная байгууламжын комиссин эрхэ түлөөлэлгэ муниципальная байгууламжын нэгдэлнүүдхэ ушарта Буряад Республикын хууляар болзорһоо урид болуулагдажа болодог. Муниципальная байгууламжын тус комиссин эрхэ түлөөлэлгэ болзорһоо урид болуулгын үдэрһын муниципальная байгууламжа нэглэхэ тухай Буряад Республикын хуулин хүсэндөө ороһон үдэр болодог.

3. Тус муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай хандалгын үндэһөөр Буряад Республикын хунгуулин комиссин шийдхэбэрээр абтаһан муниципальная байгууламжын комиссин эрхэ түлөөлэлгэ нютагай комиссида даалгагдажа болодог. Хэрбээ муниципальная байгууламжын дэбисхэр дээрэ хэдэн нютагай комиссинуудай байгуулагдаа хаань, муниципальная байгууламжын комиссин эрхэ түлөөлэлгэ тэдэнэй нэгэндэ даалгагдажа болодог. Тус дүрим Улаан-Үдэ хотын нютагай комиссинуудта хабаадуулагдадаггүй.”

15) 16-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй 3-дахи хуби зүйл иигэжэ найруулха:

“3) хунгуулин бюллетениин түхэл, бэшгэ ба тоо батадаг, тэдэнэй бүтээлгэ хангадаг ба участково комиссинууде бюллетенинүүдээр хангадаг”;

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

“2. хунгуулин тойрогой комиссинуудай эрхэ түлөөлэлгын болзор дуу тоололгын дүнгөөр тус комиссин үйлэ ябуулгада (хэнгүй байлгада) муниципальная байгууламжын комиссида гомдолой ороогүй, үгы гэбэл, тус баримтануудай сүүдэй мурдэлгын хэгдээгүй байгаа хаань, хунгалтын дүнгүүдэй албан ёһоор томилогдоһон үдэрһөө хоёр нара болоод дүүрэдэг. хунгуулин тойрогой дэбисхэртэ дуу үгэлгын дүнгүүдые ба хунгалтын дүнгүүдые буруушаһан байгаа хаань, хунгуулин тойрогой комиссин эрхэ

түлөөлэлгэ муниципальна байгууламжын комиссийн шийдхээр абаан үдэрхөө, үгы гэбэл, гомдол барилгын (мэдүүлгын) талаар сүүдэй тогтоолой хуулийн хүсэндөө ороhon үдэрхөө болжоулагдадаг.”;

16) 17-дохи статьягай 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

“2. Участково комиссийн эрхэ түлөөлэлгын болзор дээдэ шатын комиссида дуу үгэлгын гурум ба (али) тоололгын гурум эбдээн тус комиссийн үйлэ ябуулгада (хэнгүй байлгада) гомдолой (мэдүүлгын) ороогүй байгаа хаань, үгы гэбэл, тус баримтануудаар сүүдэй мүрдэлгын хэгдээгүй байгаа хаань, хунгалтын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһонхоо хойшо арбан үдэр болоодуурэдэг. Тус хунгуулинучагтогта дуу үгэлгын дүнгүүдэе буруушаагдаһа ушарта участково комиссийн эрхэ түлөөлэлгэ дээдэ шатын комиссийн шийдхээр абаан үдэрхөө, үгы гэбэл, гомдолой (мэдүүлгээр) сүүдэй тогтоолой хуулиа хүсэндөө ороhon үдэрхөө болжоулагдадаг.”;

17) 18-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ: “А” хуби зүйлдэ “, мүн баһа Буряад Республикын Президент, нютагай захиргаанай толгойлогшонор”, гэнэн үгэнүүдэе нэмэхэ;

“ж” хуби зүйлдэ “хунгуулин бүлэглэлнүүдэй” гэнэн үгэнүүдэе хаһаха; “А” хуби зүйл иигэжэ найруулха:

“А) сүүдэй тогтоолоор комиссийн бүридэлхөө гаргагдаһан нюурнууд, мүн баһа комисси тарааһанай дүнгөөр шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гшүүдэй өөрын эрхэ түлөөлэлгэ алдаһан нюурнууд (комиссийн адуугай түлөө гэмгүй гэжэ сүүдээр элрүүлэгдэһэн нюурнуудһаа бэшэндэ) – тус сүүдэй тогтоолой хуулиа хүсэндөө ороhon үдэрхөө табан жэлэй туршада;”;

“М” хуби зүйлдэ “сүүдэй хаһагдаагүй гү, али дүүрээгүй хэлээлтэ” гэнэн үгэнүүдэе “сүүдэй хаһагдаагүй ба дүүрээгүй хэлээлтэ” гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 5-дахи зүйлэй “а” хуби иигэжэ найруулха:

“а) комиссийн гшүүнэй өөрын эрхэ түлөөлэлгэ буулгаха тухай бэшгээр мэдүүлгэ оруулгын. Тус мэдүүлгэ дуу үгэлгын үдэр болотор арбан үдэрхөө эхилээд ба дуу үгэлгын дүн тогтоолгын үдэр болотор үе соо, хунгалтын дүнгүүдэе тодорхойлотор оруулжа болодогүй, хэрбээ ушар шалтагануудаар болохо баатай болоһон ушарһа: хүндөөр үбшэлхөө, комиссийн гшүүнэй ба тэрэнэй дүтын зонуудай бэеын муудахаһаа бэшэндэ;”;

в) 6-дахи зүйлдэ иимэ удхатай “е” хуби зүйл нэмэхэ:

“е) тус Хуулийн 21-дэхи статьягай ёһоор комисси тарааха тухай сүүдэй тогтоолой хуулиа хүсэндөө оролгын.”;

г) 7-дохи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

д) 8-дахи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: “Тус эрилтын дүүргэдээгүй ушарта муниципальна аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комиссийн шэнэ гшүүнэй Буряад Республикын хунгуулин комисси томилогдог, хуурин газарай хунгуулин комиссийн шэнэ гшүүниие – муниципальнай аймагай хунгуулин комисси (тиимэ комиссийн байгуулагдаагүй хаань - нютагай комисси), бусад комиссийн гшүүниие – федеральна хуулар тогтоогдоһон эрилтэнүүдэе сахилгатайгаар дээдэ шатын комисси томилогдог.”;

18) 19-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай “А” хуби зүйл нэмэхэ:

“А) захиргаанай хуули эбдэлгэ тухай протокол бэшэхэ.”;

б) иимэ удхатай 1.1 ба 1.2-дэхи зүйлнүүдэе нэмэхэ:

“1.1. Зүблэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гшүүдээр тус Хуулийн 18-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй “а”, “в” – “е” хубинуудта заагдаһан нюурнууд, хэрэг үйлын түлөө хэроусажа шадахагүй гэжэ хуулиа хүсэндөө ороhon сүүдэй тогтоолоор мэдэрэгдэһэн Россин Федерацийн эрхэтэд, Россин Федерацийн Федеральна Сутлаанай Федерацийн Советэй гшүүдэ, комиссийн албан газарай ажалшад, кандидатуудай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй этигэмжэтэ нюурнууд, мүн баһа сэрэгэй частнуудта, сэрэгэй эмхинүүдэ ба эмхи зургаануудта

хүтэлбэрлэгшын тушаалнуудые эзэлжэ байһан нюурнууд томилогдоггүй.”;

1.2. Тус комиссиинуудаар эрхэ түлөөлэлгэтэй болоһон шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гшүүдэ албан захиргаанай хуули эбдэлгэ тухай Россин Федерацийн Кодексын ёһоор албан захиргаанай хуули эбдэһэн тухай протокол бэшэхэ.”;

19) 20-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй “А” хубида “, хунгуулин бүлэглэлнүүдэ” гэнэн үгэнүүдэе хаһаха;

б) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

“2. Саг үргэлжын үндэһөөр хүдэлдэг, зүблэхэ дуунай эрхэтэй, хунгагдаһан гү, али депутатуудай мандат хубаалгада хабаадаха эрхэтэй кандидататуудай тоолборин хунгуулин нэгэдэлнүүдээр кандидататуудаар томилогдоһон хунгуулин комиссийн гшүүдэй эрхэ түлөөлэлгын болзор тэрэл зургаанда кандидататуудые бүридхэдэ абалгын дүүрэтэр үргэлжэлдэг. Саг үргэлжэ хүдэлдэг, зүблөөнэй дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссиинуудай бусад гшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд тус хунгуулин үеын дүүрэн үдэртэ дүүрэдэг. Зүблэхэ дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссиинуудай бусад гшүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд тэдэ комиссиинуудай эрхэ түлөөлэлгын дүүрэхэтэй сасуу дүүрэдэг. Хэрбээ кандидатта бүридхэдэ абалга арсагдаһан, үгы гэбэл, кандидатые бүридхэдэ абалга болжоулагдаһан байгаа хаань, зүблөөнэй дуунай эрхэтэй, тиимэ кандидаттые дэбжүүлһэн хунгуулин нэгэдэлэй тиимэ кандидатаар томилогдоһон гшүүнэй эрхэ түлөөлэлгэ бүридхэдэ абалгада арсагдаһан, тэрэниие болжоулаһан үдэрхөө дүүрэдэг, харин бүридхэдэ абалгада арсалтын зүб байһан тухай сүүдэй шийдхээрин хүсэндөө ороhon үдэрхөө.”;

20) 21-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

“а” хуби зүйлдэ “Россин Федерацийн Түбэй хунгуулин комиссийн”, гэнэн үгэнүүдэе хаһаха;

“б” хуби зүйлдэ:

“Россин Федерацийн Түбэй хунгуулин комиссийн”, гэнэн үгэнүүдэе хаһаха; “Буряад Республикын хунгуулин комиссийн” гэнэн үгэнүүдэй хойно “, муниципальна аймагай хунгуулин комиссийн” гэнэн үгэнүүдэе нэмэхэ;

иимэ удхатай “в” хуби зүйл нэмэхэ:

“в) тус Хуулийн 8-дахи статьягай 7-дохи зүйлдэ тогтоогдоһон гуриимаар саг зуурын комиссийн хунгалта зарлалгада асарһан хунгалта зарлалгын талаар уялгануудые комиссийн дүүргэнгүй байла.”;

б) 2 ба 3-дахи зүйлнүүдэе иигэжэ найруулха:

“2. Комисси тарааха тухай сүүдэ мэдүүлгэтэйгээр депутатуудай гурбанай нэгэ хубиһаа доошо бэшэ тоотой Буряад Республикын Арадай Хуралай бүлэг депутатууд, үгы гэбэл, тус муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатуудай гурбанай нэгэ хубиһаа доошо бэшэ тоотой бүлэг депутатууд, үгы гэбэл, Россин Федерацийн Түбэй хунгуулин комисси, үгы гэбэл, Буряад Республикын хунгуулин комисси хандаха эрхэтэй, харин хуурин газарай хунгуулин комисси тарааха тухай мэдүүлгэтэйгээр тус муниципальна аймагай хунгуулин комисси хандаха эрхэтэй.”;

3. хунгуулин үедэ муниципальна байгууламжын комисси тарааха тухай сүүдэй тогтоолой абтаһан ушарта Буряад Республикын хунгуулин комисси тус Хуулийн 18-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй эрилтэнүүдэе сахилгатайгаар шэнэ бүридэлтэй саг зуурын комисси бүридхэдэг. хунгуулин ажалай дүүрэмсээр муниципальна байгууламжын комисси тус Хуулийн 14-дэхи статьяда хараалагдаһан эрилтэнүүдэе сахилгатайгаар муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан бүридхэдэг.

Бусад комиссиинуудые тарааха тухай сүүдэй тогтоолой абтаһан ушарта тус Хуулийн 18-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй эрилтэнүүдэе сахилгатайгаар хунгуулин үедэ муниципальна байгууламжа тус комиссиинууд, харин хунгуулин үеын ажалай дүүрэхэдэ – тус Хуулийн 14-дэхи статьяда тогтоогдоһон эрилтэнүүдэе сахилгатайгаар шэнээр бүридхэдэг.

Комисси тарааха тухай сүүдэй тогтоолой хүсэндөө ороhon үдэрхөө гурбан үдэрхөө хойшо бэшэ саг зуурын комисси бүридүүлэгдэхэ ёһотой. хунгуулин үеһөө гадуур шэнэ комисси тарааха тухай сүүдэй тогтоолой хүсэндөө ороhon үдэрхөө нэгэ һараһаа хойшо бэшэ бүридүүлэгдэхэ ёһотой (хунгуулин ажалай дүүрэн үдэрхөө). Тэрэшлэн заагдаһан комиссийн түрүүшын зүблөө тэрэниие бүридхэн зургаан зарладаг. Саг зуурын комиссийн эрхэ түлөөлэлгэ тэрэнэй түрүүшын зүблөөнэй үдэрхөө эхилдэг ба тэрэ комиссийн тогтоогдоһон болзорто дүүрэдэг.”;

21) 22-дохи статьяда:

а) 3-дахи зүйлдэ “шиидхэхэ дуунай эрхэтэй” гэнэн үгэнүүдэй хойно “, зүгөөр комиссийн урда бүридэлэй эрхэ түлөөлэлгын болзорой дүүрэхэнээ урид бэшэ.”;

б) 11-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

“11. Комиссийн шийдхээр эрхэтэй зүбшөөрөөгүй шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гшүүдэ онсо ханамжануудые бэшэхэ эрхэтэй, тэрэнэ комиссийн протоколдо оруулагдадаг ба тэрэ шийдхээр эрхэ хабсаргадаг. Хэрбээ хуулин ёһоор комиссийн заагдаһан шийдхээр толилогдохо (ниитэлэгдэхэ) байгаа хаань, онсо ханамжа комиссийн шийдхээр шэнгээр тэрэл гурум соо толилогдохо (ниитэлэгдэхэ) ёһотой.”;

в) 13-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“13. хунгалта бэлдэлгэтэй ба үнгэрэгэлтэй холбоотой ажалда, мүн баһа эрхэтэнэй-хуули ёһоной хэлсээнүүдээр комиссийн эрхэ түлөөлэлгэнүүдэе хангалгатайгаар комиссиинууд эрхэтэе хабаадуулжа болодог.”;

22) 23-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

“1. Комиссийн бүхэ зүблөөнүүдэ, мүн баһа хунгагдай дуу тоологдо ба хунгагдай тоолборитой, биолетентэй, дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколнуудтай холбоотой ажалнуудые участково комиссийн бэлүүлгэдэ дээдэ шатын комиссийн гшүүдэ ба тэрэнэй албан газарай ажалшад, тус, үгы гэбэл, дээдэ шатын комиссида бүридхэдэ абтаһан кандидат гү, али тэрэнэй этигэмжэтэ нюур хабаадаха эрхэтэй. Комиссийн зүблөөндэ хабаадаһын тула ба хунгуулин заагдаһан документүүдтэй тэдэнэй ажалаа хэхэдэнэ заагдаһан нюурнуудһаа нэмэлтэ зүбшөөр эригдэдэггүй. Комисси өөһэдэн зүблөөнүүдэ хабаадаһын заагдаһан нюурнуудта дуулгадаг ба хунгагдай дуу тоололгын хэгдэдэг байшанда ерэхэ арга олгодог. Комиссийн бүхэ зүблөөнүүдэ ба тэрэнэй заагдаһан документүүдтэй ажал бэлүүлгэдэ, мүн баһа хунгагдай дуу тоолоходо олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэлгэдэ хабаадаха эрхэтэй.”;

б) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

“4. Бүридхэдэ абтаһан кандидатые дэбжүүлһэн хунгуулин нэгэдэлэй бүридхэдэ абтаһан кандидат хунгалтын үедэ адаглагшаар томилогдожо болодог. хунгагдааг тушаалаа нюурнууд, депутатууд, Буряад Республикын Президент, нютагай захиргаанай толгойлогшонор, тэдэнэй сэхэ мэдэлдэ байдаг нюурнууд, хэрэг шүүгшэд, прокурорнууд, шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гшүүдэ адаглагша байха аргагүй.”;

в) 5-дахи зүйлдэ “мүрдэлгын изоляторта ба саг зура байладаг изоляторта” гэнэн үгэнүүдэе “нэгэдэллэгшэдэе ба гэмнүүлэгшэдэе харуул доро байладаг газарнуудта” гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.”;

г) 7-дохи зүйлдэ:

“хунгуулин нэгэдэл”, гэнэн үгэнүүдэе хэлгэхэ;

хоёрдохи мэдүүлэлдэ “мүн баһа тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ хараалагдаһан хизарлалтануудай үгы тухай тэмдэг хэгдэдэг” гэнэн үгэнүүдэе нэмэхэ;

“хүниие гэршэлһэн документын” гэнэн үгэнүүдэе “эрхэтэнэй паспорт хэлгэһэн паспорттын гү, али документын” гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 8-дахи зүйлдэ “хунгуулин бүлэглэлэй”, гэнэн үгэнүүдэе хаһаха;

е) 9-дэхи зүйлдэ:

“а” хуби зүйлдэ “, дуугаа үгэлгын байшанһаа гадуур дуугаа үгэлгэ тухай мэдүүлгын (хандагтын) реестр” гэнэн үгэнүүдэе нэмэхэ;

иймэ удхатай “6.1” хуби зүйл нэмэхэ: “6.1) хунгагдада биолетень үгэлгын хойноһоо адаглаха.”;

“е” хуби зүйлдэ “ба документүүдэй, үгы гэбэл, заагдаһан протоколнуудай ба документүүдэй буулгабаринуудые хэхэ, адаглагшын эрилтээр комисси заагдаһан буулгабаринуудые үгэхэ гү, али адаглагшын хэхэн буулгабаринуудые үнэмшэлхэ уялгатай” гэнэн үгэнүүдэе нэмэхэ;

“ж” хуби зүйлдэ:

“хунгуулин нэгэдэлэй, ниитын эмхин” гэнэн үгэнүүдэе “ниитын нэгэдэлнүүдэй” гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ; “Энгэрэй тэмдэгэй түхэлые муниципальна байгууламжын комисси тогтоодог.”;

ж) 11 ба 12-дохи зүйлнүүдэе иигэжэ найруулха:

“11. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэлгэд хунгалта бэлдэлгэ ба үнгэрэгэлтэ тухай мэдээсэл бэшэлгэдэ хабаадаһаа, эрхэтэй гэбэл:

а) комиссийн зүблөөнүүдэе хабаадаха;

б) дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссийн протоколтой танилсаха, мүн баһа дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай бусад комиссиинуудай протоколнуудтай, хунгалтын дүнгүүд тухай, тэрэ тоодо дахин табигдаһан, заагдаһан протоколнуудай буулгабаринуудые ба тэдэндэ хабсаргагдаһан документүүдэе тус комиссиинуудһаа эрихэ;

в) идхалгын хэмжээ ябуулануудта хабаадаха, тэдэнэй үнгэрэгэлгэе харуулха;

г) дуу үгэлгын үдэр дуу үгэлгын байшан соо байха, мүн баһа фото-видео буулгабари хэхэ.

12. Тус комиссийн түрүүлгшэ гү, али түрүүлгшын орлогшо гү, али секретарь протоколнуудай буулгабари ба комиссийн бусад документүүдэе баталдаг. Тэрэшлэн документүүдэй буулгабаринуудые баталһан нюур заагдаһан буулгабари дээрэ: “Зүб” гү, али “Буулгабари үнэн” гэжэ бэшэдэг, гараа табидат, өөрын фамили ба нэрэ обогой үзэг, буулгабари баталһан нара үдэр заадаг ба тус комиссийн тамга дарадаг.”;

23) 24-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ “, хунгуулин бүлэглэл” гэнэн үгэнүүдэе хаһаха;

б) 4-дэхи зүйлдэ “хунгуулин бүлэглэл”, гэнэн үгэнүүдэе хаһаха;

в) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

“5. Тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдаһан дуулгаһан бэшгэтэй ба тэрэнэй хунгагдаһан ушарта депутатай гү, али хунгагдадаг бусад тушаал эзэлэгэтэй таарахагүй ажал ябуулга болжоулаха уялгатайгаар хунгуулин тус тойрогээр дэбжүүлгэдэ зүбшөөлөө үгэлгэн тухай нюур мэдүүлгын тойрогой комиссида ороходо тус Хуулар хараалагдаһан кандидатай эрхэ ба уялга абаһан кандидат дэбжүүлэгдэхэ гэжэ тоологдодог. Мэдүүлгэдэ фамили, нэрэ, обог, тэрэнэн нара үдэр ба газар, ажаһуудаг газарай хаяг, паспорттын гү, али эрхэтэнэй паспорт хэлгэдэг документын сери, дуугаа ба нара үдэр, харьяалал, эрдэм хуралсал, гол ажалай гү, али албанай газар, эзэлдэг тушаал (гол ажалай гү, али албанай газарай үгы хаань, хэдэг ажалын түхэл) заагдадаг. Хэрбээ тэрэ сагта депутат байһан ба саг үргэлжэ өөрын эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлдэг байгаа хаань, мэдүүлгэдэнэ энэн тухай ба тус түлөөлэлгэтэ зургаанай нэрэ тухай мэдээнүүд заагдадаг. Кандидатай хуулин гуримаар тогтоонон дуу үгэлгын үдэр болотор жэлһээ урид бэшэ бүридхэдэ абтаһан нэгэнһээ олон бэшэ политическэ партида, үгы гэбэл, ондоо ниитын нэгэ нэгэдэлдэ хамаадалтайгаа тэрэ политическэ партида, ниитын нэгэдэлдэ байһан өөрын эргэ заһан мэдээнүүдэе гэршэлһэн ба политическэ партиин, ондоо ниитын нэгэдэлэй саг үргэлжэ хүдэлдэг хүтэлбэрлэхэ зургаанай албан ёһоор баталһан документ дуулгаһан бэшгэ ба мэдүүлгэтэй хамта эрхэ нүхсэлтэйгөөр зааха эрхэтэй. Дуулгаһан бэшгэ ба мэдүүлгэтэй хамта кандидат паспорттын буулгабари гү, али эрхэтэнэй паспорт хэлгэһэн документ, мүн баһа хуралсал, гол ажалай гү, али албанай газар тухай, эзэлжэ байһан тушаал тухай (ажалай түхэл), мүн баһа кандидат депутат болодог тухай мэдүүлгэдэ заагдаһан мэдээнүүдэе гэршэлһэн документүүдэй буулгабаринуудые үзүүлдэг.”;

г) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"6. России Федерациин эрхэтэнэй хажуугаар харин гүрэнэй харьяагай кандидата байхан ушарта тус статьягай 5-дахи зүйлдэ хараалагдахан мэдүүлгэдэ кандидатай хари гүрэнэй харьяа, тэрэниие абahan нара үдэр ба үндэһэн тухай мэдээнүүд, мүн баһа тус хари гүрэнэй нэрэ заагдадаг. Сүүдэй хаһагдаагүй хэһээлтэ ба дүүрэггүй хэһээлтэ кандидата байхан ушарта мэдүүлгэдэ кандидатай сүүдүүлхэн тухай мэдээнүүд заагдадаг."

д) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"7. Кандидат тус статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдахан дуулгаһан бэшэгтэй хамта тойрогой комиссида кандидатай олзо оршын хэмжээн ба гарбал, мүн баһа кандидата зөөрин эрхэдэ байхан зөөри (тэрэ тоодо хамтын зөөри), банкын хадагаламжа, үнэтэ саарһан тухай мэдээнүүд үзүүлэгдэхэ ёһотой. Заагдахан мэдээнүүд тус Хуулин 3-дахи хабсаргалтын түхэлэй ёһоор үзүүлэгдэдэг. Хэрбээ кандидат тэрэнэй мэдээлдэ байхан зөөригүй ба (али) хунгалтын зарлагдаха урда жэлэй туршада олзо оршоогүй, тус зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэхэ мэдээнүүдэй үгы байгаа хаа, тэрэн баһа хунгуулин тус тойрогоор дэбжүүлэгдэхэ зүбшөөл тухай кандидатай мэдүүлгэдэ заагдадаг.

Муниципальна байгууламжын түлөөлэгдэг зургаанай депутатай хунгалта, таба мянга хунгагшадаа үлүү бэшэ, хунгагшадай түлөөлэгдэтэ дунда хэмэй ёһоор байгуулагдадаг хунгуулин тойрогуудта кандидатууд тус зүйлэй түрүүшын шэнэ мүртэ хараалагдахан мэдээнүүдэ хунгуулин тус комиссида үзүүлэхэ уялгатай бэшэ."

е) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"10. Тойрогой комисси тус статьягай 5, 6 ба 7-дохи зүйлнүүдэй ёһоор үзүүлэгдэдэг кандидатууд тухай мэдээнүүдэй үнэн зүбшөө шалгах тухай дурадалтайгаар тус статьягай 5 ба 6-дахи зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэхэн мэдээнүүдэ шалгаһан дүнгүүд тухай арбан үдэрэй туршада, харин тус статьягай 7-дохи зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэдэг мэдээнүүдэ 20 үдэрэй туршада дуулгаха уялгатай тус зургаануудта хандадаг. Хэрбээ тус зургаанууд дуу үгэлгын үдэр болотор арбанһаа үсөөн үдэрэй ороо хаань, тус зургаанууд тойрогой комиссида тогтоогдоһон болзорто шалгалтын дүнгүүд тухай мэдүүлэхэ ёһотой."

24) 26-дахи статьяда:

а) нэрэдэ "хунгуулин бүлэглэлнүүд" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

б) 1-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлнүүд" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

в) 2-дохи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлнүүд" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

г) 6, 7, 8, 9, 10, 11-дэхи зүйлнүүд хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

д) 12-дохи зүйлдэ:

түрүүшын шэнэ мүртэ "хунгуулин бүлэглэлнүүд" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

"б" хуби зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэл байгуулаха тухай хэлсээгээр" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

"д" хуби зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлнүүд" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха; наймадахи шэнэ мүртэ хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

е) 13 ба 16-дахи зүйлнүүдэ хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

25) 27-дохи статьяда:

а) 3-дахи зүйлдэ:

түрүүшын шэнэ мүртэ "тус Хуулин" гэхэн үгэнүүдэй хойно "зүгөөр 10 гар табилгаһаа үсөөн байдаггүй" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

хоёрдохи шэнэ мүртэ "мандадуудай тоо" гэхэн үгэнүүдэй хойно "зүгөөр 10 гар табилгаһаа үсөөн байдаггүй" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

б) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"4. Гар табилганууд кандидатай дэбжүүлэгдэхэн хунгуулин тойрогто хунгуулин эдэбхитэй эрхэтэй хунгагшадай хоорондо суглуулагдажа болодог. Гүрэнэй засагай зургаануудай, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы зургаануудай, эмхи зургаануудай, шийдхэхы дуунай эрхэтэй хунгуулин комиссинуудай гешүүдэй гар табилга суглуулгада хэбсэдэ, мүн тэдэнэй гар табилганай түлөө урмашуулга хоригдодог. Ажалай газарнуудта, хуралсалай газарнуудаар салин, пенси, тэдхэмжэ, бусад социальна

түлбэринүүдэ түлэлгын үедэ ба газарнуудта, мүн баһа нийгүүлэхы туһа үзүүлэгдэ гар табилга суглуулга хоригдодог. Тус зүйлэй дүримүүдэ эдэбхитэйгээр суглуулагдахан гар табилганууд бодото бэшэ гэжэ тоологдодог."

в) 7-дохи зүйлдэ "гараар" гэхэн үгэ "гар бэшэгтэй түхэлөөр, тэрэшэлэн хараандашаар бэшэлэг хоригдодог" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

г) 9-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлэй" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

д) 10-дахи зүйлдэ:

"25 процент" гэхэн үгэнүүдэ "10 процент" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

нимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: "Хэрбээ кандидатады бүридхэлдэ абахын тула 40-һөө үсөөн гар табилгануудэ үзүүлэхэ байгаа хаань, хунгагшадай гар табилгануудэ үзүүлэхэ тоо дүрбэн гар табилгаһаа дээшэ бэшээр кандидатады бүридхэлдэ абахын тула хэрэгтэй гар табилгын тоо үлүүлжэ болодог."

е) 13-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"13. хунгагшадай гар табилга шалгалта үнгэргэхэдэ, бүридхэлдэ абахын тула хэрэгтэй хунгагшадай тоо үзүүлхэн ямаршье кандидат, тэрэнэй эрхэ түлөөлэгдэтэй түлөөлэгшэд гү, али этигэмжэтэ нюурнууд, кандидатады дэбжүүлхэн ямаршье хунгуулин нэгэдэлэй этигэмжэтэ түлөөлэгшэд ба этигэмжэтэ нюурнууд байха эрхэтэй."

ж) 14-дэхи зүйлдэ "хунгуулин бүлэглэлэй," гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

з) 15-дахи зүйлдэ:

"тэмдэглэгдэ" гэхэн үгэнүүдэй урда "тойрогой комиссида гар табилгын хуудануудэ үзүүлэхэ болотор гар табилгын хуудананда гү, али гар табилга суглуулгын дүнгүүд тухай протоколдо" гэхэн үгэнүүдэ нэмэхэ;

"нэгэл гар табилга тоологдодог" гэхэн үгэнүүдэ "гансал нэгэ гар табилга бодото бодото бэшэ гэжэ тоологдодог";

и) 16-дахи зүйлдэ хоёрдохи мэдүүлэл хаһаха;

к) 17-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"17. Гар табилгын хуудануудэ шалгаһанай хүүдэ гар табилганай тоо, үзүүлэгдэхэн гар табилгануудай тоо ба хунгагшадай шалгагдахан гар табилгануудай тоо, мүн баһа тодо бэшэ ба (али) үнэн бэшэ гэжэ тоологдоһон гар табилгануудай үндэһэ заалгатайгаар тэдэ гар табилгануудай тоо заалгатай дүн гаргаһан протокол бэшэгдэдэг. Протоколой буулгабарит тус кандидатады бүридхэлдэ абаха тухай асуудал хаража үзэхэ комиссин зүблөөн болотор хоёр хоногһоо оройтуулангүй кандидата дамжуулагдадаг. Хэрбээ гар табилгын хуудануудэ шалгалта тус Хуулин 28-дахи статьягай 16-дахи зүйлэй "д" хуби зүйлдэ хараалагдахан хойшолонгуудтай байгаа хаань, кандидат дүн гаргаһан протоколой буулгабаритай нэгэ доро тимэ гар табилга бүхэнэй байхан хабтаһанай дугаар, гар табилгын хуудан ба гар табилгын хууданай мүр заалгатайгаар хунгагшадай гар табилгануудай тодо бэшэ ба (али) үнэн бэшэ гэжэ тоологдоһон үндэһэн (шалгаһан) заалгатай гар табилгын хуудан шалгалтын баталагдахан дансын буулгабарит, мүн баһа тус гар табилганууд тодо бэшэ ба (али) үнэн бэшэ гэжэ тоологдоһон үндэһэн дээрэ албан ёһоной документүүдэй буулгабарит абаха эрхэтэй. Дүн гаргаһан протокол кандидатады бүридхэлдэ абаха тухай, үгы гэбэл, кандидатады бүридхэлдэ абалгаһаа арсаха тухай комиссин шийдхэбэридэ хабсаргададаг. Тус шийдхэбэрин тэрэнэй абанай удаа гар табилгын хуудануудэ дахин шалгалга, протокол бэшэһэн комиссин протоколдо хубилалтануудэ оруулаага хоригдодог."

л) 18-дахи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

26) 28-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"в" хуби зүйлдэ "политическэ парти, хунгуулин бүлэг" гэхэн үгэнүүдэ "хунгуулин нэгэдэл" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ";

табадахи шэнэ мүр хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

б) 3-дахи зүйлдэ:

"хунгуулин бүлэглэл" гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

"мүн баһа тус хунгуулин нэгэдэлэй

нэрэ заагдадаг";

в) нимэ удхатай 4.1 ба 4.2-дохи зүйлнүүдэ нэмэхэ:

"4.1. Буряад Республикын хунгуулин комисси хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө табан үдэрһөө хойшо бэшэ кандидатуудай хунгуулин бариса оруулхын тула тусхай тоосоной данса бэшэ нээхэ тухай урьһаламжын эмхидэ хандаага эльгээхэ ёһотой. Федеральна хуулин ёһоор урьһаламжын эмхи тус хандаага абан үдэрһөө табан үдэрэй болзор соо хунгуулин бариса оруулхын тула хунгуулин комиссин тусхай тоосоной данса бэшэ нээхэ уялгатай. Заагдахан тоосоной нээхэ талаар туһа хангамжын түлөө ба тэрэ тоосоной дансада үйлэ бүтээхэ талаар түлбэри абтадаггүй. Заагдахан дансада байхан мүнгэ хэрэглэхэнэй түлөө түрээс тоологдодоггүй ба түлэгдэдэггүй. хунгуулин бариса болгожо оруулан мүнгы тус түлбэрин данса абан үдэрэй удаадахи үдэрһөө хойшо бэшэ урьһаламжын эмхи дамжуудаг. Тэрэшэлэн дансаар түлбэри бэелүүлгын юрэнхы болзор ажалай хоёр үдэр үлүүлэхэ ёһотой."

4.2. Тойрогой комисси хунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ тухай кандидатай мэдүүлгэ абахадаа, хунгуулин бариса оруулхын тула Буряад Республикын хунгуулин комиссин тусхай дансын уялгата мэдээнүүдэ, зүгөөр тус дансын нээлгын нара үдэрһөө урид бэшэ, харин тэрэ үедэ дансын нээгдээгүй байгаа хаань, тэрэнэй нээгдэмсээр дары түргэн кандидатадуулагдаг.

Буряад Республикын хунгуулин комисси хунгуулин бариса оруулхын тула өөрын тусхай дансын уялгата мэдээнүүдэ тойрогой комиссида дуулагдаг."

г) 8 ба 9-дэхи зүйлнүүдэ иигэжэ найруулаха:

"8. Тус статьягай 5-дахи зүйлдэ тогтоогдоһонһоо ехэ мүнгэ хунгуулин бариса болгон хунгуулин комиссин тусхай дансада дамжуулан ушарта үлүү мүнгы тусхай дансада хунгуулин барисын ороһон үдэрһөө арбан үдэрэй болзорто тэрэ мүнгэ дамжуулан кандидатай хунгуулин жасада хунгуулин комисси бусаадаг."

9. хунгуулин бариса болгон дамжуулан мүнгэн тус хунгуулин жасада бусаагдадаг ушарнууд гэбэл:

а) мүнгэнэй ороһон үдэрһөө 20 үдэрһөө хойшо бэшэ тус статьягай 5-дахи зүйлдэ тогтоогдоһон хэмжээнһээ бага мүнгэ дамжуула;

б) мүнгэнэй ороһон үдэрһөө 20 үдэрһөө хойшо бэшэ кандидатуудэ бүридхэлдэ абахын тула документүүдэ үгэнэн болзорой дүүрэхэнэй удаа хунгуулин бариса оруулга;

в) мүнгэнэй ороһон үдэрһөө 20 үдэрһөө хойшо бэшэ хуулар хараалагдахан эрилтэнүүдэ эдэбхитэйгээр хунгуулин жасада ороһон мүнгэнэй тоосоогоор хунгуулин бариса оруулга;

г) аргагүй болоһон ушар шалтагаанаар өөрын кандидаттура кандидатадаа гаргалга, кандидатады хунгуулин нэгэдэлэй татан буулгалтын (заагдахан татан буулгалга аргагүй болоһон ушар шалтагаанаар бэшэ ба тус статьягай 21-дэхи зүйлдэ хараалагдахан кандидатуудай, кандидатуудай тоолборин нэмэлтэ дэбжүүлгэ хэээ болоһон ушарһаа бэшэндэ), хэрбээ тэрэ мэдүүлгэ оруулан (үзүүлхэн) үдэрһөө 10 үдэрһөө хойшо бэшэ кандидатай дэбжүүлэгдэхэн хунгуулин тойрогой хуулар хараалагдахан ушарта хубилалгын;

д) бүридхэлдэ абтаһан кандидатай дуу үгэлгын дүнгүүдээр дуугаа үгэлгэдэ хабаадагша хунгагшадай дуунай тооһоо 5 процентһээ доошо бэшэ абалга, үгы гэбэл хунгалтын дүнгүүдэй албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө 5 үдэрһөө хойшо тэрэниие хунгалгын;

е) бүридхэлдэ абтаһан үдэрһөө 10 үдэрһөө хойшо бэшэ гар табилгын хуудануудэ хунгуулин комиссида үзүүлхэнэй удаа хунгуулин барисын мүнгэн болгон тусхай дансада оруулаагын;

ж) мүнгэнэй ороһон үдэрһөө 10 үдэрһөө хойшо бэшэ урьһаламжын эмхин тэмдэгтэйгээр түлбэрин тус документын буулгабарит хунгуулин комиссида үзүүлэлтгүйгээр хунгуулин барисын мүнгэн болгон тусхай дансада оруулгын."

д) 10, 11 ба 12-дохи зүйлнүүдэ хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

е) 13-дахи зүйлдэ "10 ба 12-дохи зүйлнүүдтэй" гэхэн үгэнүүдэ "8 ба 9-дэхи зүйлнүүдтэй" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

ж) 14 ба 15-дахи зүйлнүүдэ иигэжэ найруулаха:

"14. Хэрбээ кандидат гар табилгын хуудануудэ ба кандидатады бүридхэлдэ абахын тула хэрэгтэй бусад документүүдэ хунгуулин комиссида үзүүлхэнэй удаа тэрэнэй хунгуулин барисын тусхай дансада оруулбал ба (али) тэрэнэй тусхай дансада хунгуулин бариса дамжуулаха тухай урьһаламжын эмхин тэмдэгтэй түлбэрин документын буулгабарит хунгуулин тус комиссида үзүүлбэл, хунгуулин комисси кандидата хунгуулин бариса бусаадаг ба (али) түлбэрин документын заагдахан буулгабарит абахая арсадаг. Хэрбээ кандидат заагдахан тоосоондо хунгуулин барисын ороһоной ба (али) хунгуулин комиссин тусхай дансада хунгуулин бариса дамжуулаха тухай урьһаламжын эмхин тэмдэгтэйгээр түлбэрин документын буулгабарит тус хунгуулин комиссида үзүүлхэнэй удаа гар табилгын хуудануудэ үзүүлэхэдэ, хунгуулин комисси гар табилгын хуудануудэ абалгада арсадаг. Кандидатай дэбжэлтэ дэмжэлгэдэ суглуулагдахан хунгагшадай гар табилгатай гар табилгын хуудануудэ ба хунгуулин комиссин тусхай дансада хунгуулин бариса дамжуулан тухай урьһаламжын эмхин тэмдэгтэй түлбэрин документын буулгабарит хунгуулин тус комиссида кандидатай нэгэ доро үзүүлхэн ушарта хунгуулин комисси гар табилгын хуудануудэ абалгаһаа арсадаг."

15. Хэрбээ хунгуулин тойрогто түлөөлэгын дунда ээргын хэм арбан мянган хунгагшадаа доошо байхадань, кандидат өөрыгөө дэбжүүлхэн кандидатады дэмжэхэн хунгуулин тус тойрогто хунгуулин эдэбхитэй эрхэтэй байхан эрхэтэдэй тоолбори хабсаргалатайгаар өөрыгөө дэбжүүлхэн тухай дуулгаһан бэшэ дэбжүүлэхэн гар табилга суглуулгангүй ба хунгуулин бариса оруулангүй кандидат бүридхэлдэ абтадаг. Эрхэтэнэй тоолборидо фамили, нэрэ, обог, түрэнэн жэл (18 наһатайга – нэмэлтэ – түрэнэн үдэр ба нара), паспортын гү, али эрхэтэнэй паспорт нэлгэхэн документын сери, дугаар, үгэнэн үдэр, эрхэтэнэй тоолборин хүн бүхэнэй байдаг газарай хаяг, тэдэнэй үнэн зүбшөө шалгалга тойрогой комиссин шийдхэбэреэр бэелүүлэгдэдэг.

3) нимэ удхатай 15.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"15.1. хунгуулин комисси арбан үдэрэй туршада кандидатады дэбжүүлгын гуримы хуулин эрилтэнүүдэй ёһоор шалгах ба кандидатады бүридхэлдэ абаха тухай, үгы гэбэл, бүридхэлдэ абалгада арсаха тухай шийдхэбэри абаха уялгатай. Бүридхэлдэ абаха тухай шийдхэбэрин абтаһын урда тээ кандидат тус Хуулин 24-дэхи статьягай 5-дахи зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэхэн өөр тухай мэдээнүүдэ тододхол оруулаха эрхэтэй."

и) 16-дахи зүйлдэ:

түрүүшын шэнэ мүртэ "хунгуулин бүлэглэлэй," гэхэн үгэнүүдэ хаһаха;

"г", "д", "е" хуби зүйлнүүдэ иигэжэ найруулаха:

"г) хэрбээ федеральна хуулар ондоогоор тогтоогдоогүй хаань, хуулин ёһоор гар табилгын хоригдодог газарнуудта суглуулагдахан гар табилгануудһаа 10 процентһээ дээшэ кандидатады бүридхэлдэ абахын тула үзүүлэгдэхэн хунгагшадай гар табилгануудай дунда байлга;

д) кандидатады бүридхэлдэ абахын тула үзүүлэгдэхэн хунгагшадай үнэн гар табилгануудай дутуу тоо, үгы гэбэл, хэрбээ федеральна хуулар бусадай тогтоогдоогүй байгаа хаань, шалгалтада шэлэгдэхэн гар табилгануудһаа тодо бэшэ гү, али үнэн бэшэ гар табилгануудай 10 ба дээшэ процент элирүүлгэ. Шалгалтада шэлэгдэхэн гар табилгануудһаа тодо бэшэ гү, али үнэн бэшэ гар табилгануудай 10 ба дээшэ процент элирүүлгэ хадаа тэрэниие бүридхэлдэ абалгада 200-һаа доошо бэшэ гар табилгануудай хэрэгтэй байхан ушарта, хэрбээ кандидатады бүридхэлдэ абахын тула үнэн гар табилгануудай эдэбхитэй байгаа хаань, кандидатады бүридхэлдэ абалгын үндэһэн болодоггүй.

е) тус Хуулин 24-дэхи статьягай 6-

даху зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэхэ ёһотой сүүдэй хаһагаагүй хэһээлтэ ба дүүрээгүй хэһээлтэ тухай, үгы гэбэл, хари гүрэнэй харьяатан тухай мэдээнүүдые кандидатай ноуула;";

"ж" хуби зүйлдэ иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ: "хунгуулин жасада мүнгэгү байгаа кандидаты бүридхэдэ абалгада арсаха үндэһэн болодоггүй;";

"к" зүйл иигэжэ найруулаха: "к) сүүдэй тогтоолоор тогтоогдоһон тус Хуулин 37-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ хараалагдаһан хизаарлалтануудые идхалгын үедэ кандидатай сахингүй байһан баримта;";

"л" хуби зүйлдэ "хэрэглэлгэ" гэхэн үгын урда "нэгэтэ бэшэ" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ, " тэрэнэй этигэмжэтэ ноурнуудаар" гэхэн үгэнүүдые хаһаха; иимэ удхатай хуби зүйл нэмэхэ:

"н) тус статьягай 5-дахи зүйлдэ заагдаһан хэмжээнһээ бага хунгуулин бариса кандидатай оруулга, үгы гэбэл, хууляар хараалагдаһан эрилтэнүүдые эбэлгэтэйгээр тэрэнэй хунгуулин жасада ороһон мүнгэнэй тоосоогоор кандидатай хунгуулин бариса оруулга;";

к) 18 ба 19-дэхи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"18. Сэхэ дэбжүүлэгдэһэн кандидат дуу үгэлгын үдэрһөө табан үдэрһөө хойшо бэшэ, харин аргагүй болоһон ушар шалтагаанай байхада дуу үгэлгын үдэр болоһон нэгэ үдэрһөө хойшо бэшэ өөрын нэрэ болуулан тухай бэшгээр мэдүүлгэ тойрогой тус комиссида үзүүлэхэ эрхэтэй. Хэрбээ сэхэ дэбжүүлэгдэһэн ба өөрын дэбжүүлгэ буулгаха тухай мэдүүлгэ оруулан кандидат бүридхэдэ абтаһан байгаа хаань, бүридхэдэ абтаһан тойрогой комисси тэрэнэй бүридхэдэ абалга болуулаха тухай шийдхэбэри абадаг.

19. хунгуулин нэгэдэл тэрэнэй устараа хараалагдаһан гуримаар ба үндэһэн дээрэ нэгэ мандаатай (олон мандаатай) хунгуулин тойроогоор дэбжүүлэгдэһэн кандидаты татан буулгаха эрхэтэй. Нэгэ мандаатай (олон мандаатай) хунгуулин тойроогоор дэбжүүлэгдэһэн кандидат дуу үгэлгын үдэр болоһон табан үдэрһөө хойшо бэшэ татан буулгагдажа болодог;";

л) 20-дохи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо:

м) 21, 22, 23-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"21. Хэрбээ дуу үгэлгын үдэртэ нэгэ мандаатай (олон мандаатай) хунгуулин тойрогто бүридхэдэ абтаһан кандидатай гоо депутатуудай мандадуудай гогтоогдоһон тооһоо үсөөн гү, али гэрэндэ ади байжа байгаа хаань, тус хунгуулин тойрогто дуу үгэлгэ муниципальна байгууламжын комиссин шийдхэбэрээр кандидатуудай нэмэлтэ дэбжүүлгын ба хунгуулин саашанхи үйлэ ябуулга бэлүүлгын тула хойшолуулагдадаг. Иимэ ушарта дуу үгэлгэ тус Хуулин 8-дахи статьяда тогтоогдоһон хунгалтын үнгэргэгдэжэ болохо дүтын үдэр үнгэргэгдэдэг.

22. Бүридхэдэ абтаһан кандидатай ушар шалтаггүйгөөр өөрын дэбжүүлгэ болууланһаа гү, али хунгуулин нэгэдэлэй ушар шалтаггүйгөөр бүридхэдэ абтаһан кандидаты татан буулгаһанһаа, үгы гэбэл, кандидатай бүридхэдэ абалга сүүдээр гү, али тус Хуулин 63-дахи статьягай 1-дэхи зүйлэй үндэһөөр хунгуулин комиссар болуулагдаһанһаа боложо, кандидатуудай нэмэлтэ дэбжүүлгын хэрэгтэй болоһон ушарта хунгуулин комиссин хунгалта эмхидхэһэн, хунгалтада бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ гараһан бүхы гаршанууд тиймэ кандидатай, хунгуулин нэгэдэлэй тоосоогоор хүсэдүүлэгдэдэг.

23. Тус статьягай 21-дэхи зүйлдэ хараалагдаһан ушар шалтагаануудһаа боложо, нэгэ мандаатай хунгуулин тойрогто бүридхэдэ абтаһан нэгэ кандидатай байжа байгаа хаань, нэгэ нэрээр дуу үгэлгэ зүбшөөгдэдэг. Тэрэһэлэн дуу үгэлгэдэ хабаадагша хунгалтада тооһоо 50 процентһээ доошо бэһын тэрэнэй түлөө дуугаа үгөө хаань, тэрэ кандидатай хунгалтада бэлдэлгэдэ;";

н) иимэ удхатай 24-дэхи зүйл нэмэхэ: "24. Бүридхэдэ абтаһан кандидатай өөрын кандидатура болуулахы, харин хунгуулин нэгэдэлэй дэбжүүлгын бүридхэдэ абтаһан кандидаты дэбжүүлгэһээ болуулахы баалаһан ушар

шалтагаанууд хадаа сүүдэй тогтоолоор бүридхэдэ абтаһан кандидатай хэрэг үйлын түлөө харюусажа шадахагүй байлга, хүндөөр үбшээлэгэ, бүридхэдэ абтаһан кандидатай ба тэрэнэй дүтын хүнүүдэй бэе муудалга гээд ойгогдодог;";

27) 29-дэхи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха: "2. Гүрэнэй ба хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг кандидатууд, гүрэнэй гү, али муниципальна албанда байһан, үгы гэбэл, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы зургаануудай гэшүүд байһан (хүтэлбэрин дээдэ шатын зургаанинь суглаан болодог эмхинүүдтэ – тэдэ эмхинүүдэй ажал ябуулагын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) кандидатууд, политическэ партинуудһаа бэшэндэ, мүн баһа тушаалта ноурнууд, журналистнууд, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдые гаргадаг эмхинүүдэй зохёохы бусад ажалтан болодог кандидатууд өөрын хунгуулин ажал үнгэргэхэдөө, өөрын тушаалай гү, али албанай байдал ашаглаха эрхэтэй;";

б) 3-дахи зүйлдэ:

"гүйсэхдэхы гү, али сүүдэй засагай зургаануудта "А" шатын гүрэнэй тушаалнуудые гү, али хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг (нютагай өөһэдын хүтэлбэрин түлөөлэгэтэ зургаануудай депутатуудһаа бэшэндэ), мүн баһа бүридхэдэ абтаһан кандидатууд, гэхэн үгэнүүдые ба "(кандидатуудай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй үүсхэн байгуулан үе үе гарадаг хэлэлхүүдэй редакцинуудһаа бэшэндэ)" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

"гурбан үдэр" гэхэн үгэнүүдые "табан үдэр" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 4 ба 5-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулаха:

"4. Кандидатууд болодоггүй ба гүрэнэй гү, али хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг, үгы гэбэл, гүрэнэй гү, али муниципальна албанда байһан, үгы гэбэл, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхин хүтэлбэрилхы зургаануудай гэшүүд болодог (хүтэлбэрин дээдэ зургаан суглаан болодог – тэдэ эмхинүүдэй ажал ябуулагын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) ноурнууд, политическэ партинуудһаа бэшэндэ, хунгуулин үедэ кандидаты дэбжүүлгэ ба (али) кандидаты хунгалта зорилгоор өөрын тушаалай гү, али албанай аша нүлөө ашаглаха эрхэтэй.

5. Тус Хуулида тушаалай гү, али албанай байдалай аша нүлөө ашаглаха гэжэ ойлгохо гэбэл:

а) мэдэлдэнь гү, али ондоо албанай нүлөөдэ байһан ноурнуудые, гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшадые албанай (ажалай) үедэ дэбжүүлгэдэ ба (али) хунгалтада нүлөөлхэн ажал ябуулгада хабаадуулаха;

б) гүрэнэй зургаануудай гү, али нотагай өөһэдын хүтэлбэрин зургаануудай, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй эзэлдэг байһан таһалгануудые, политическэ партинуудай эзэлдэг байрануудһаа бэшэндэ кандидатуудые дэбжүүлгэдэ ба (али) кандидатуудые хунгалтада нүлөөлхэн ажал ябуулгада хэрэглэгэ, бэшэ кандидатуудай тус байһан таһалгануудые тэрэл гуримаар хэрэглэхэ аргагүй хаань;

в) политическэ партинуудай ажал ябуулга хангадаг хэлхээ холбооной түхээрлэгнүүдые, гар үзүүрэй онһон хэрэгсэлүүд мэдээсэлэй туһа хангамжаһаа бэшэндэ гүрэнэй зургаануудай, нотагай өөһэдын хүтэлбэрин зургаануудай, гүрэнэй ба муниципальна эмхи зургаануудай, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй ажал ябуулга хангадаг телефоной, факсын ба бусад хэлхээ холбооной бусад түхэлнүүдые, гар үзүүрэй онһон хэрэгсэлнүүдые ба мэдээсэлэй туһа хангамжа хэрэглэгэ, хэрбээ тэдэнэй ашаглалга хунгуулин тус жасаһаа түлэгдөөгүй хаань;

г) гүрэнэй гү, али муниципальна зөөрин, эмхин зөөрин мэдэлдэ байһан транспортын хэрэгсэлнүүдые түлөөлэгүй үндэһөөр гү, али хүнгэлэлтэй эрхэ нүхээсэдэ кандидатуудые дэбжүүлгэдэ ба (али) кандидаты хунгалтада нүлөөлхэн ажал ябуулгада хэрэглэгэ, политическэ партинуудай зөөридэ байһан транспортын хэрэгсэлнүүдэ бэшэндэ. Тус дүрим гүрэнэй хамгаалал тухай Россин

Федерациин хуулин ёһоор заагдаһан транспортын хэрэгсэлнүүдые ашаглагша ноурнуудта хабаадуулагдадаггүй;

д) гүрэнэй ба хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг, үгы гэбэл, гүрэнэй ба муниципальна албанда байһан, үгы гэбэл, нотагай захиргаанай толгойлогшо болодог, үгы гэбэл, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхин хүтэлбэрилхы зургаануудай гэшүүд болодог (хүтэлбэрин дээдэ шатын зургаанинь суглаан болодог эмхинүүдтэ – тэдэ эмхинүүдэй ажал ябуулагын хүтэлбэри бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүд) ноурнуудай, албанай хэрэгээр ябалгын үедэ, политическэ партинуудһаа бэшэ хунгалтадаг гар табилгануудые суглуулга, хунгалтын урдахы идхалга үнгэргэлгэ;

е) хунгалтадаг гар табилгануудые суглуулга, хунгалтын урдахы идхалга үнгэргэхэ зорилгоор гүрэнэй ба муниципальна олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ оролго (оролгы хангалга), хэрбээ бусад кандидатуудта, хунгуулин нэгэдэлнүүдтэ иимэ зорилгодо федеральна хуулин, тус Хуулин ёһоор тиймэ оролго лав найдуулагдаагүй хаань;

ж) политическэ партинуудһаа бэшэндэ гүрэнэй ба (али) муниципальна зургаануудай, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй эмхидхэдэг олоной үмэнэ хэмжээ ябуулануудые хунгуулин үедэ үнгэргэлгэдэ идхалгын үгэ хэлэлгэ;

з) олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ, идхалгын хэлэлхүүдтэ хэһэн ажал тухай тоосоонуудые нийтэлэгэ, кандидат байһан эрхэтэнэй нэрһээ хунгуулин тус жасаһаа түлэгдөөгүй амаршалгануудые ба бусад материалнуудые тараалга;";

г) 7-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"7. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй дамжуулануудые хэдэг тушаалта ноурнуудай, журналистнуудай, эмхин бусад зохёохы ажалтанай кандидатууд, үгы гэбэл, тэдэнэй этигэмжэтэ ноурнууд гү, али мүнгэн хангай талаар бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэд, этигэмжэтэ ноурнууд гү, али хунгуулин нэгэдэлнүүдэй бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэд болодог байгаа хаань, заагдаһан ноурнуудта олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр хунгуулин ажал мэдээсэлгэдэ хабаадалга хоригдодог;";

д) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"8. Кандидат, кандидаты дэбжүүлгын хунгуулин нэгэдэл 10 хүртээр этигэмжэтэ ноурнуудые томилхо эрхэтэй. Этигэмжэтэ ноурнуудые бүридхэдэ абалгы этигэмжэтэ ноурны томилхо тухай кандидатай (хунгуулин нэгэдэлэй түлөөлэгшын) бэшгээр мэдүүлгэ ба этигэмжэтэ ноур болохо хүнэй зүбшөөлөө үгэһэн тухай тэдэ эрхэтэнэй өөһэдын мэдүүлгэтэйгээр хамта ороһон үдэрһөө гурбан үдэрэй туршада тойрогой комисси бэлүүлдэг;";

е) 9-дэхи зүйлэй түрүүшын мэдүүлэл иигэжэ найруулаха: "Кандидатууд гүрэнэй гү, али хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые эзэлдэг ноурнууд, нотагай захиргаанай толгойлогшоноор, хунгуулин комиссинуудай албанай газарай ажалшад кандидатуудай, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй этигэмжэтэ ноурнууд байжа болодоггүй;";

ж) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"10. Этигэмжэтэ ноурнууд тойрогой комиссиһаа үнэмшэлгэнүүдые абадаг. Этигэмжэтэ ноурнууд тэдэниэ томилхон кандидатай, хунгуулин нэгэдэлэй аша туһада идхалгын ажал ябуулга бэлүүлдэг. Этигэмжэтэ ноурнууд адаглагшын эрхэ түлөөлэгэтэй болодоггүй. Этигэмжэтэ ноурнай эрхэ түлөөлэгшын үедэ ажал олгогшо этигэмжэтэ ноурнуудта тэдэнэй гуйлтаар түлэгдэдэггүй амаралта үгэхэ уялгатай. Этигэмжэтэ ноурнуудые томилхон кандидатууд, хунгуулин нэгэдэлнүүд тэдэ этигэмжэтэ ноурнуудта үгтэһэн үнэмшэлгэнүүдые хаһадаг тойрогой комиссинуудта тэрэн тухай дуулгаад, тэдэниэ хэзээдэшье болуулаха эрхэтэй;";

з) 11-дэхи зүйлдэ " хунгуулин бүлэгэлэй" ба "гү, али хунгуулин нэгэдэлэй, хунгуулин бүлэгэлэй дэбжүүлгын кандидатуудай тоолборидэ оруулан кандидатуудай зэргын хүсөө буурахада" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;";

28) 30-дахи статьягай 2-дохи зүйлдэ "хэдэг" гэхэн үгэнүүдэй хойно "эрхэтэнэй шэлэгдэн албан" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ; 29) 31-дэхи статьяда:

а) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулаха:

"2. хунгуулин ажал ябуулгын үедэ хэгдэдэг хунгалтын урда тээхи идхалга гэжэ мэдэрэгдэдэг гэбэл:

а) кандидатай, кандидатуудай түлөө, үгы гэбэл, тэрэндэ (тэдэндэ) эсэргүү дуугаа үгэхы уряалга;

б) ямар нэгэ кандидата үлүү анхарал хандуула, тусхайлбал, ямар кандидатай түлөө хунгалта дуугаа үгэхэб гэжэ заалга (федеральна хуулин ёһоор нийтын ханамжа хуряалгын дүнгүүдэй толилогдоһон (тунхаглагдаһан) ушарһаа бэшэндэ);

в) хэрбээ тэрэ гү, али нүгөө кандидаты хунгалтын гү, али хунгаагүйн ушарта боломоор хойшолон зураглалга;

г) ямар нэгэ кандидат (ямар нэгэ кандидатууд) тухай магтаһан гү, али муушалһан тайбаритай баримтануудай элээр үлүү гараһан мэдээнүүдые тараалга;

д) кандидатай мэргэжэлтэ ажал ябуулгатай гү, али өөрын албанай (тушаалай) уялгануудые тэрэнэй бэлүүлгэтэй холбоогүй ажал ябуулга тухайн мэдээ тараалга;

е) кандидата, кандидаты дэбжүүлгын хунгуулин нэгэдэлдэ хайнаар гү, али муугаар хунгалтадаг хандалга тогтоологодо нүлөөлхэн ажал ябуулга;";

б) иимэ удхатай 2.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"2.1. Олондо мэдээсэл тараадаг дамжуулануудые, мэргэжэлтэ ба тус статьягай 2-дохи зүйлэй "а" хуби зүйлдэ заагдаһан ажал ябуулануудые хэдэг эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй бэлүүлгэдэ хэгдэдэг үйлэ ябууланууд кандидатай, кандидатуудай түлөө гү, али тэрэндэ (тэдэндэ) эсэргүү дуугаа үгэхынь баалаха зорилготойгоор хэгдэһэн, харин тус статьягай 2-дохи зүйлэй "б" - "е" хуби зүйлнүүдтэ заагдаһан ушарнуудта – тэдэ үйлэ ябууланууд тиймэ зорилготойгоор хэдэн дахин хэгдэһэн байгаа хаань, үйлэ ябууланууд хунгалтын урда тээхи идхалга гээд мэдэрэгдэдэг;";

в) 3-дахи зүйлдэ " хунгуулин бүлэгэлэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

г) 5-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"5. Дуугаа үгэлгын үдэр 18 наһа хүсөөгүй ноурнуудые хунгалтын урда тээхи идхалгада хабаадуула хоригдодог, тэрэ тоодо, идхалгын материалнуудта тиймэ ноурнуудай зураг ба хэлэһэн үгэнүүдые хэрэглэгэ, тус статьягай "д" хуби зүйлдэ хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэ;";

д) 6-дахи зүйлэй "б" хуби зүйл иигэжэ найруулаха:

"б) гүрэнэй гү, али хунгалтадаг муниципальна тушаалнуудые, гүрэнэй ба муниципальна алба хаагша ноурнуудта, зөөрин түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй хүтэлбэрин зургаанинь гэшүүд болодог ноурнуудта (хүтэлбэрин дээдын зургаан суглаан болодог эмхинүүдтэ, - тэдэ эмхинүүдэй хүтэлбэрин ажал ябуулга бэлүүлдэг зургаануудай гэшүүдтэ), политическэ партинуудһаа, тэдэнэй өөһэдын тушаалай гү, али албанай уялгануудые ба (али) өөрын тушаалай гү, али албанай байдалай аша тала хэрэглэгэтэйгээр дүүргэхэдэ;";

е) 7-дохи хуби зүйлдэ "А" шатын тушаалнууд" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

ж) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"8. Кандидатай идхалгын материалда хубин ноурай зураг, кандидат тухай хубин ноурай магталга иматгал тус хубин ноурай бэшэһэн зүбшөөлөөр хэрэглэжэ болодог. Зүбшөөл үгэһэн саарһан тус Хуулин 36-дахи статьягай 3-дахи зүйлэй ёһоор үзүүлэгдэдэг идхалгын материалнуудтай хамта хунгуулин комиссида үзүүлэгдэдэг. Идхалгын материалы теле ба радио-дамжуулгын эмхин утаһанда, үгы гэбэл, үе үе гарадаг хэлбэлдэ гаргаха ушарта тус документ хунгуулин комиссин эрилтээр үзүүлэгдэдэг. Тус хизаарлалта тараадаггүй гэбэл:

а) хунгуулин тус нэгэдэл тухай тэдэнэй дэбжүүлгын кандидатай магтан хэлэлгэнүүдые хунгуулин нэгэдэлэй хэрэглэхэдэ;

б) кандидатууд тухай, хунгуулин нэгэдэлнүүд тухай ханамжануудай олоной үмэнэ хэлэгдэһэн нара үдэр (үеын хутасаа) ба тэдэниэ олоной үмэнэ тунхаглаһан олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлэй нэрэ заалгатайгаар олоной үмэнэ хэлэгдэһэн ханамжануудые хэрэглэгэдэ. Идхалгын материалнууд соо кандидат тухай федеральна хуулин, тус Хуулин ёһоор

идхалга хэхэ эрхэгүй хубин нюурай магтан хэлэлгье дурдалга тус ханамжын хунгалта зарлалга (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохын урда тунхаглагдаһан ба тус ханамжын хэблэгдэн гараһан саг болон олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлэй нэрэ тухай мэдээтэй байбалн зүбшөөгдэдэг;

в) кандидат тухай хунгуулин бусад нэгдэлнүүдэй, мүн баһа кандидатуудай хуулин ёһоор хэгдэһэн ба тараагдаһан өөрын идхалгын материалнуудта тунхаглагдаһан хэлэлгэ дурдалга;

г) тус хунгалтануудта дэбжүүлэгдэһэн кандидатай дүрэ хэрэглэгдэдэг;

д) өөрын нүхэртэй, хүүгэдтэй (тэрэ тоодо 18 наһа хүсөөгүй), аба эжыгтээ ба дүтын түрэлхидтээ, мүн баһа тодорхой бэшэ бүлэг нюурнуудай дунда өөрын зураг кандидатуудай хэрэглэгдэдэг;

з) 9-дэхи зүйлдэ "ба хунгуулин тус жаса байгуулгада" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

и) 10-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"10. Теле ба радио-дамжуулгын эмхиин каналда ба үе үе гарадаг хэблэлнүүдтэ хунгалтын урда тээхи идхалга дуугаа үгэлгын үдэр болотор 28 үдэр урда эхилдэг ба дуу үгэлгын үдэр болотор нэгэ хоног урда нютагай сагаар ноль сагта дүүрэдэг."

к) 11-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"11. Дуу үгэлгын үдэр ба тэрэ үдэрэй урда үдэртэ хунгалтын урда тээхи идхалга хоригдодог. Федеральна хууляар тогтооһон гуримаар байра ба байшангуудта урид үлгэгдэһэн идхалгын хэблэлэй материалнууд (хууданууд, плакадууд ба бусад материалнууд), комиссийн, дуу үгэлгын газарай байдаг байшангуудһаа, ба тэдэ байшангууд руу ородог үдэһнээ 50 метрһээ дүтэ бэшэ зайһаа бэшэндэ, дуу үгэлгын үдэр байһан газартаа үлэдэг."

30. 32-дохи статьяда:

а) 7-дохи зүйлдэ "тиимэ соносхолнууд" гэхэн үгэнүүдые "тиимэ соносхолнуудай тула" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 9-дэхи зүйлдэ "мэдээнүүдые толилолго (тунхаглалга)" гэхэн үгэнүүдэй хойно "дуу үгэлгын дүнгүүд тухай" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ";

в) 11-дэхи зүйлдэ "толилолго" гэхэн үгэнүүдэй хойно "(тунхаглалга)" гэхэн үгэ нэмэхэ;

г) 14-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"14. Федеральна хуулин ёһоор хунгалтатой холбоотой нийтын ханамжа хуралгын дүнгүүдые толилолодо, тэдэ дүнгүүдые толилодог (тунхагладаг) олондо мэдээсэл тараадаг редакцинууд, эрхэтэд ба эмхинүүд ханамжа асуулга үнгэргэһэн эмхи, тэрэниие үнгэргэһэн саг, ханамжа эхлэгшэдэй тоо (хуулбари), мэдээсэл суглуулгын арга, ханал хуралгын үнгэргэгдэһэн нютаг можо, табигдаһан асуудал, гаража боломоор тоогой алдуутай ба заагдаһан толилолго (тунхаглалга) түлэһэн нюур (нюурнууд) зааха уялгатай."

д) 17-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"17. Федеральна хуулин ёһоор хунгуулин ажалай эхилтэр нэгэ жэлһээ доошо бэшэ бүридхэлдэ абтаһан олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй дамжуулгануудые хэдэг теле ба радио-дамжуулгын гүрэнэй бэшэ эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлэй гүрэнэй бэшэ редакцинууд, мүн баһа хунгуулин нэгдэлнүүдэй (тэрэ тоодо тэдэнэй байгуулгын хуби байгуулануудай) үүсхэн байгуулан ба хунгуулин ажал ябуулга болотор нэгэ жэлһээ доошо бэшэ бүридхэлдэ абтаһан үе үе гарадаг хэблэлэй гүрэнэй бэшэ редакцинууд олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй зохио хэмжээн соо бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта эфирэй саг, хэблэлэй талмай үгэхэ эрхэтэй. Бусад теле ба радиодамжуулгын гүрэнэй бэшэ эмхинүүд ба үе үе гарадаг хэблэлэй гүрэнэй бэшэ редакцинууд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта эфирэй саг ба, хэблэлэй талмай үгэхэ эрхэгүй."

е) 19-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"19. Федеральна хуулин ёһоор хунгалта үнгэргэхэдөө, мүнгэнэй хэмжээн тухай (Россин Федерацийн валютаар) ба эфирэй сагай, талмай хэмжээнэй түлэрийн бусад эрхэ нүхэсэлнүүд тухай мэдээнүүдые хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө 30 үдэрһөө хойшо бэшэ тус теле ба радио-дамжуулгын эмхинүүд, үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинууд

толилохо ёһотой. хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэхын тула эфирэй саг, хэблэлэй талмай үгэхэ бэлэн байһан тухай заагдаһан мэдээнүүдые ба соносхол тэрэл болзор соо муниципальна байгууламжын комиссида үзүүлэгдэхэ ёһотой."

31) 33-дахи статьяда:

а) 4 ба 5-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

"4. Түлбэригүй эфирэй сагай юрэнхы хэмжээнэй хахадһаа доошо бэшэнь хамтын үгэ андалдаа, "дүхэриг шэрээ" ба хамтын идхалгын бусад хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхын тула бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта үгтэхэ ёһотой. Хэрбээ нэгэ мандадтай хунгуулин тойроогоор бүридхэлдэ абтаһан нэгэ кандидат бэхэндэ түлбэригүй эфирэй сагай юрэнхы хэмжээнһээ табан минутһаа доошо байгаа һаань, тус дүрим хэрэглэгдэдэггүй. Хамтын идхалгын хэмжээ ябуулгануудта бүридхэлдэ абтаһан кандидатууд өөһэдөөл хабаадаха ёһотой.

5. Бүридхэлдэ абтаһан кандидат хамтын идхалгын хэмжээ ябуулгануудта хабаадахаһаа арсаха эрхэтэй. Тэрэшэлэн хамтын идхалгын хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхын тула гаргагдаһан эфирэй саг, тэрэ тоодо заагдаһан хэмжээ ябуулгада нэгэл хүнэй хабаадаха аргатай байгаа һаань, хороогодоггүй, хууляар хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэ. Хамтын идхалгын хэмжээ ябуулгада хабаадахаһаа арсалта болбол заагдаһан хэмжээ ябуулгада хабаадаха аргага, бүридхэлдэ абтаһан кандидатад үгтэһэн түлбэригүй эфирэй саг дээшлүүлэхэ шалтаг болодоггүй, хууляар хараалагдаһан ушарһаа бэшэндэ."

32) 35-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 35. Олоной хабаадалгатай хэмжээнүүдэй аргаар идхалга үнгэргэлгын эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Федеральна хуулин ёһоор гүрэнэй зургаанууд, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта туһа хүргэхэ уялгатай.

2. Митинг, жагсаал, сугларан ябалганууд ба буруушаалгын үйлэ эмхидхэлгэдэй дуулгаһан бэшэгүүд Россин Федерацийн хуулида тогтоогоһон гуримаар үгтэдэг ба хаража үзэгдэдэг.

3. Федеральна хуулин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай мэдүүлгээр суглаанай түхэлтэй олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхөөр ба гүрэнэй ба муниципальна зөөрийн мэдээдэ байһан байшан таһалгануудые бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта, тэрэнэй этигэмжэтэ нюурнуудта хунгалтадтай уулзалгануудые үнгэргэхын тула эзэниинь, эзэлгшэнь муниципальна байгууламжын комиссийн тогтооһон сагта түлөөһэгүйгөөр үгэдэг. Тиэхэдэ комиссинууд бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта олоной хабаадалгатай хэмжээнүүдые үнгэргэхэдэнь адли эрхэ байдал хангаха уялгатай.

4. Федеральна хуулин ёһоор тус статьягай 3-дахи зүйлдэ заагдаһан байшан таһалгын, мүн уставай (нийлэлһэн) зөөри хүрэнгэдэ хунгалта зарлалга (үнгэргэлгэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохон үдэртэ 30 процентһээ ехэ Россин Федерацийн, Россин Федерацийн можын ба (али) муниципальна байгууламжын хубин байһан байшан таһалгын бүридхэлдэ абтаһан нэгэ кандидатад үгтэһэн байгаа һаа, зөөрийн эзэн, байшан эзэлгшэ идхалгын үдэ олодо сагта тэрэл эрхэ нүхэсэлдэ байшан таһалга үгэлгэдэ бүридхэлдэ абтаһан нүгөө кандидатад арсаха эрхэгүй.

5. Бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай хунгалтадтай уулзалга үнгэргэхын тула тус статьягай 3 ба 4-дэхи зүйлнүүдтэ заагдаһан байшангуудые үгэлгэдэ дуулгаһан бэшэгүүдые зөөрийн эзэн, тиимэ байшангуудые эзэлгшэ заагдаһан бэшэгтэй ороһон үдэрһөө гурбан үдэрэй туршада хаража үзэдэг.

6. Эрхэтэдэй ба зөөрийн түхэлһөө илгаагүй эмхинүүдэй байшан таһалгануудые кандидатууд хэлсээнэй үндэһөөр олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхын тула хүлэлхэ эрхэтэй.

7. Федеральна хуулин ёһоор сэрэгэй частин байгуулгада, сэрэгэй эмхинүүдтэ ба эмхи зургаануудта хунгуулин дэбисхэртэ урда тээхи идхалга хоригдодог, суглаанай түхэлөөр олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээ үнгэргэхэдэ тааруу ори ганса байшан таһалга сэрэгэй байгуулгада, үгы гэбэл, сэрэгэй эмхидэ гү, али эмхи зургаанда байха ушарһаа бэшэндэ. Тиимэ байшан таһалга бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай сэрэгэй алба хаагдадай тооһоо хунгалтадтай уулзахын тула тус комиссийн гуйлтаар сэрэгэй частин командир үгэдэг. Заагдаһан уулзалгын эмхидхэлгэ сэрэгэй частин командир муниципальна байгууламжын комисситай хамта хангадаг, тэрэшэлэн бүридхэлдэ абтаһан бүхы кандидатуудта, үгы гэбэл, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудта тэрэнэй үнгэргэгдэхэ болотор гурбан үдэрһөө хойшо бэшэ газар ба саг тухай дуулгагдадаг.

8. Олоной хабаадалгатай идхалгын хэмжээнүүдые үнгэргэлгын аюулгүй байдал хангалга Россин Федерацийн хуулин ёһоор бэлүүлэгдэдэг."

33) 36-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ:

"Идхалгын бүхы материалнууд Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ хэгдэхэ ёһотой."

б) иимэ удхатай 1.1-дэхи зүйл нэмэхэ:

"1.1. Федеральна хуулин ёһоор идхалгын хэблэлэй материалнуудые хэхэ талаар ажал ба туһа хангамжа дүүргэдэг эмхинүүд, хубин олзын хэрэг эрхилэгшэд тиимэ материн хэлгын түлбэриэд адли эрхэ нүхэсэлөөр бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудые хангадаг. Хэблэлэй идхалгын материалнуудые хэлгын талаар тус эмхинүүдэй ба хубин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй мүнгэнэй хэмжээн (Россин Федерацийн валютаар) ба ажалай түлбэрийн гү, али туһа хангамжын эрхэ нүхэсэл тухай мэдээнүүдые хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохон (тунхаглагдаһан) үдэрһөө 30 үдэрһөө хойшо бэшэ тус эмхинүүд, олзын хэрэг эрхилэгшэд толилохо ёһотой ба тэрэл болзотор муниципальна байгууламжын комиссида үзүүлэгдэдэг. Тус эрилтэнүүдые дүүргэггүй эмхинүүд, хубин олзын хэрэг эрхилэгшэд хэблэлэй идхалгын материалнуудые бүтээлгын талаар ажалнуудые ба туһа хангамжануудые дүүргэхэ эрхэгүй."

в) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"2. Хэблэлэй ба аудио болон харалгын бүхы материалнуудта тус материалнуудые хэхэн эмхин нэрэ, хуулига нюурай хаяг ба налог түлэгшын танюулгын дугаар (фамили, нэрэ, обог ба Россин Федерацийн можын нэрэ, аймаг, хото, тэрэнэй ажлуудга газарай бусад хуурын газар), тэрэниие захиһан эмхиин нэрэ (нюурай фамили, нэрэ, обог), мүн баһа хэхэг ба тус материалнуудай хэблэгдэһэн һара үдэр ба хунгуулин тус жасын мүнгэнһөө тэдэниие хэлгын түлбэри тухай мэдээсэл байха ёһотой."

г) 7-дохи зүйлдэ "тойрогой комиссийн дурадахалаар" гэхэн үгэнүүдэй хойно "дуу үгэлгын үдэр болотор 30 үдэрһөө хойшо бэшэ" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

д) 8-дахи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "гүрэнэй гү, али муниципальна зөөрийн, үгы гэбэл, хунгалта зарлаха (үнгэргэхэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдохон (хэблэгдэһэн) үдэртэ уставайн хүрэнгэдэ 30 процентһээ ехэ Россин Федерацийн, Россин Федерацийн можын ба (али) муниципальна байгууламжын хубитай эмхиин мэдээдэ байһан газарнуудта идхалгын материалнуудые үлгэхэ арга бүхы кандидатуудта адляар олгодог."

е) 9-дэхи зүйлдэ "Эмхинүүд" гэхэн үгэнүүдэй хойно "хубин олзын хэрэг эрхилэгшэд" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

ж) 10-дахи зүйлдэ "ба комиссийн байшангуудта, дуу үгэлгын байшан таһалгануудта" гэхэн үгэнүүдые "хунгуулин комиссинуудай, дуу үгэлгын байшангуудай байһан газарнуудта," гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

34) 37-дохи статьяда:

а) нэрыень иигэжэ найруулха:

"Статья 37. Хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэлгын хизаарлаатанууд";

б) 1-дэхи зүйлдэ:

хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "Суглаануудта, митингнүүдтэ, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ кандидатуудай хунгалтын урдахи программанууд соо, кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай үгэ хэлэлгэнүүд соо засаг буляаха, Россин Федерацийн конституцида хараалагдаһан байгуулга хүсөөр хубилгаха ба бүрин байдал эбдэхэ ураланууд, мүн баһа дай үүдхэхэ шэглэлтэй идхалганууд байха ёһогүй."

иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ; "Оюун ухаанай бүтээл тухай Россин Федерацийн хуули эбдэһэн идхалга хоригдодог."

в) 3, 4, 5 ба 6-дахи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

"3. Хунгуулин ажал ябуулгын үедэ дуу үгэлгын дүнгүүдһээ, хунгалтын дүнгүүдһээ, үгы гэбэл, ондоо аргаар хунгалтатай холбоотой дүнгүүдһээ уламжалха шан шүүхэ гү, али шан табиха лоторей ба бусад эндүүтэй нааданда үндэһэлһэн наада үнгэргэлгэ хоригдодог.

4. Хунгуулин ажал ябуулгын үедэ кандидатай фамили, гү, али дүрэ хэрэгсэлгэтэйгээр наймаанай ба бусад хунгалтын ажал ябуулгатай холбоотой бэшэ зар тунхагай, мүн баһа кандидады дэбжүүлһэн хунгуулин нэгдэлэй дүрэ тэмдэг, бусад тэмдэгүүдые хэрэглэгтэй зар тунхагай түлбэри хунгуулин тус жасын мүнгэнэй тоосоогоор бэлүүлэгдэдэг. Дуу үгэлгын үдэр ба дуу үгэлгын үдэрэй урдахи үдэр, тэрэ тоодо хунгуулин тус жасын мүнгэнэй тоосоогоор түлэгдэһэн тиимэ зар тунхаг хоригдодог.

5. Кандидатууд, кандидатуудые дэбжүүлһэн хунгуулин нэгдэлнүүд, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнууд ба найдалгата түлөөлэгшэд, мүн баһа хунгуулин ажал ябуулгын эхилһэнэй хойно бүридхэлдэ абтаһан тус нюурнуудай ба эмхинүүдэй үүсхэн байгуулагдаһын, эзэдынь, эзэлгшэдынь ба (али) хүтэлбэрийн зургаануудай гэшүүд болодог эмхинүүд (эмхинүүдтэ — суглаан хүтэлбэрийн дээдэ зургаан болодог, . . .) дэ зургаануудай хүтэлбэрийн ажал ябуулга бэлүүлдэг зургаанай гэшүүд хунгуулин ажал ябуулгын үедэ ниигүүлэхы туһа хүргэхын хажуугаар хунгалтын урдахи идхалга хэхэ эрхэгүй. Кандидатуудай, тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнуудай ба найдалгата түлөөлэгшэдэй эд зөөрийн, мүнгэн сангай туһа гү, али хунгалтадтай туһа хангамжа үзүүлхэ тухай дурадахалаар хубин ба хуулига бусад нюурнуудта хандалга хоригдодог.

6. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд кандидатай нэрэ хүндэдэ, эрхэ зэргэдэ гү, али ажалай алдарт хохидол хүргэхэ идхалгын ба мэдээсэлэй (тэрэ тоодо зүбшье мэдээ баримтагай) материалнуудые тэдэнэй тунхаглаһан (толилһон) ушарта тус кандидата харюудань нэрэ хүндэ, эрхэ зэргэ гү, али ажалай алдар хамгаалан буруушаалга гү, али ондоо тайлбари түлбэриггүйгөөр тунхаглаха (толилохо) арга боломжо кандидата идхалгын үеын дүүрэтэр үгэхэ уялгатай. Тус буруушаалга гү, али ондоо тайлбари түлбэриггүйгөөр тунхаглаха (толилохо) арга боломжо кандидата үгэхэдөө, дамжуулгын сагынь анханай мэдээсэлэй тунхаглагдаһан сүүдхын саг хугасаанда үгтэхэ ёһотой, тэрэнэй хэмжээнһинь анхан үгтэһэн мэдээсэлэй хэмжээнһээ бага бэшэ, гэбэшье хоёр минутһаа ехэ бэшэ байха ёһотой. Тус буруушаалга гү, али ондоо тайлбари толилоходоо, анхан үгтэһэн муушалһан бэшэгтэй адли хэблэлэй хэлбэритэйгээр, хуудананай тэрэл газарта бага бэшэ хэмжээгээр табигдаха зэргэтэй. Кандидатад заагдаһан буруушаалга гү, али ондоо тайлбари тунхаглаха (толилохо) арга идхалгын үеын дүүрэтэр үгөөгүй байлга олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй дамжуулга хэдэг тиимэ эмхинүүдтэ, ба тэдэнэй тушаа на нюурнуудта Россин Федерацийн хуулин ёһоор харюусалга даалгаха үндэһэн болохо үгэдэг. Тус зүйлөөр тогтоогоһон эрилтэнүүд федеральна хуулин, тус Хуулин ёһоор тэдэндэ дамжуулгын саг түлбэриггүйгөөр ба түлбэритэйгөөр, хэблэлэй талмай түлбэриггүйгөөр ба түлбэритэйгөөр бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудта үгтэһэн идхалгын

материалуудыг үгэхэ ушарнуудта гараадаггүй.”;

г) 7-дохи зүйлдэ “ба гаргагданан элдуунуудыг усадхаха талаар кэмжээнүүдыг абадаг” гэнэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

д) 8-дахи зүйл ниггэжэ найруулха:
 “Хуурмаг хэблэлэй, шагналгын-харалгын ба бусад идхалгын материалнуудыг тараанан, тус Хуулийн 36-дахи статьягай эрилтэнүүдыг эбдэлгэтэй хэблэлэй, шагналгын-харалгын ба идхалгын бусад материалнуудыг тараанан ушарта, мүн баһа теле-радио дамжуулгын эмхиин, үе үе гарадаг хэблэлэй редакциин федеральна хууляар, тус Хууляар тогтоогдоһон хунгалтын урдахи идхалга үнгэргэлгын дүрим эбдэлгэн ушарта муниципальна байгууламжын комисси хуули буса идхалгын ажал ябуулга хасаха тухай, хуули буса идхалгын материалнуудыг булажа абаха тухай, теле ба радио-дамжуулгын эмхинүүдыг, үе үе гарадаг хэблэлэй редакцинуудыг, тэдэнэй тушаалта нюурнуудыг Россин Федерациин хуулийн ёһоор харюусалга даалгаха тухай үзүүлэлтэйгээр олонитын харилсаанай халбарид хиналтын ба шалгалтын талаар үүргэ бэлүүлдэг хуули хамгаалгын зургаануудта, сүүдтэ, гүйсэхэхэ засагай зургаанда хандаха уялгатай.”;

35) 38-дахи статьяда:
 а) 1-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: “Тус гаршануудыг томоолог тус бюджетэй гарша кубаарилга тухай баталагданан бюджетэй бэшэлгын ёһоор бэлүүлэгдэдэг, зүгөөр хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө арбан үдэрэй болзорһоо хойшо бэшэ.”;

б) 2-дохи зүйл ниггэжэ найруулха:
 “2. Хунгалта үнгэргэлгэдэ нютагай бюджетэ харалагданан мүнгэнэй гол захирагшан муниципальна байгууламжын комисси болодог.”;

в) 7-дохи зүйлдэ:
 түрүүшын мэдүүлэл ниггэжэ найруулха: “Данса бэшэг нээлгын ба эрхилэлгын, хунгалта бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ комиссиуудта гаргагданан мүнгэ бүридхэлдэ абалгын, тоосолгын ба дамжуулгын, оньһон хэрэгсэлнүүдыг ашагалгын ба хүгжөөлгын, хунгалта эмхидхэгшэдэ ба хунгалтадыг хургалгын ба комиссиин ажал ябуулга хангалгын гурим Буряад Республикадахи Россин Федерациин Түбэй банкын гол захирагшантай (улсай банктэй) хэлсэлхэнэй ёһоор Буряад Республикын хунгуулийн комисси тогтоодог.”;

нимэ удхатай дүрбэдэхи мэдүүлэл нэмэхэ: “Мүнгэн Россин Федерациин Түбэй банкын эмхи зургаануудта комиссиуудтай нээдэг мүнгэнэй дансада дамжуулагдадаг, харин тэдэнэй үгы ушарта – Россин Федерациин Нөөсэлэлгын банкын филиалуудта.”;

г) 8-дахи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо.

д) 9-дэхи зүйлдэ “бухгалтерай” гэнэн үгын хойно “, кассын” гэнэн үгэ нэмэхэ;

36) 39-дэхи статьяда:
 а) 1-дэхи зүйлдэ “комиссиин тэдэниие бүридхэлдэ абалга” гэнэн үгэнүүдыг “тэрэ комиссиин тэдэниие бүридхэлдэ абахын тула документнүүдыг үзүүлдэг” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 11-дэхи зүйл ниггэжэ найруулха:
 “11. Федеральна хуулийн ёһоор кандидатуудай, бүридхэлдэ абтаһан кандидатуудай хунгуулийн жасануудта һайн дурараа мүнгэ оруулхан хоригдодог гэбэл:

а) хари гүрэнүүдхээ ба гадаадын эмхинүүдхээ;
 б) тус Хуулийн 5-дахи статьягай 7-дохи зүйлдэ харалагданан ушарһаа бэшэндэ хари гүрэнэй эрхэтэдхээ;

в) эрхэтэн бэшэ нюурнуудһаа;
 г) дуу үгэлгын үдэртэ 18 наһа хүсөөгүй Россин Федерациин эрхэтэдхээ;

д) хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрийн (нээмэл акцитай бичигүүдтэ – үнгэргэжэ жэлэй акци баригшадтай тоолбори бүридхэхэ үдэртэ) албан ёһоор толилогдоһон (хэблэгдэхэн) үдэртэ тэдэнэй уставай (ниилэлхэн) зөөри хүрэнгэ 30 процентһээ ехэ гадаадын хубитай россин хуулиа нюурнуудһаа;

е) уласхоорондын эмхинүүдхээ ба уласхоорондын нийтын хүдэлөөнүүдхээ;
 ж) гүрэнэй засагай зургаануудһаа, бусад гүрэнэй зургаануудһаа ба нютагай

өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудһаа;

з) гүрэнэй ба муниципальна эмхи зургаануудһаа, гүрэнэй ба муниципальна нэгдэхэмэл предпритинуудһаа;

и) хунгалта зарлаха (үнгэргэхэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон (хэблэгдэхэн) үдэртэ уставайн хүрэнгэдэ 30 процентһээ ехэ Россин Федерациин, Россин Федерациин можын ба (али) муниципальна байгууламжын хубитай хуулиа нюурнуудһаа;

к) гүрэнэй зургаануудай ба (али) нютагай өөөһын хүтэлбэрийн зургаануудай (үмсэлэгдэхэн гуримаар байгуулагдаһан акцитай бүлгэмүүдхээ бэшэндэ) үүсхэн байгуулан эмхинүүдтэ; тус зүйлэй “д” ба “и” хуби зүйлнүүдтэ заагданан хуулиа нюурнуудай эмхидхэн байгуулан эмхинүүдтэ; хунгалта зарлаха (үнгэргэхэ) тухай шийдхэбэрийн албан ёһоор толилогдоһон (хэблэгдэхэн) үдэртэ уставайн хүрэнгэдэ 30 процентһээ ехэ тус зүйлэй “д” ба “и” хуби зүйлнүүдтэ заагданан хуулиа нюурнуудай хубитай эмхинүүдхээ;

л) сэрэгэй частьнуудһаа, сэрэгэй эмхи зургаануудһаа ба хуули хамгаалгын зургаануудһаа;

м) нийгүүлэхэ сэдхэлэй ба шажан мүргэлэй эмхинүүдхээ, мүн баһа тэдэнэй эмхидхэн байгуулан эмхинүүдхээ;

н) нэрээ хэлэнгүй үгэлгэ үгэгшэдхээ. Үгэлгэ оруулгын түлбэрийн документдэ нимэ мэдээнүүдэй ямар нэгые заагаагүй эрхэтэн гэбэл: фамили, нэрэ ба обог, байдаг газарай хаяг гү, али үнэн бэшэ мэдээнүүдыг заһан, үгы гэбэл, үгэлгэ оруулгын түлбэрийн документдэ нимэ мэдээнүүдэй ямар нэгые заагаагүй хуулиа нюур гэбэл: нюур танилгын дугаар, нэрэ, банкын дансануудыг гү, али үнэн бэшэ мэдээнүүдыг заһан нэрээ хэлэнгүй үгэлгэ үгэгшэ гээд ойлгогдодог;

о) хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр болотор нэгэ жэлхээ доошо бэшэ бүридхэлдэ абтаһан хуулиа нюурнуудһаа;

в) 13 ба 14-дэхи зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:
 “13. Хуулиа нюур мүнгэ оруулалгын баримтада нимэ мэдээнүүдыг өөр тухай заадаг гэбэл: налог түлэгшын нюур танилгын дугаар, нэрэ, бүридхэлдэ абтаһан нара үдэр, банкын данса мэдээ, тус статьягай 11-дэхи зүйлдэ харалагданан хизаарлаагүй тухай тэмдэг.”

14. Кандидат хунгуулийн жасада ороһон бүхы үгэлгэ оруулагшадта бусааха эрхэтэй, нэрээ хэлэнгүй үгэгшын үгэлгэнээ бэшэндэ. Хэрбээ үгэлгэ оруулха эрхэгүй эрхэтэнэй гү, али хуулиа нюурай оруулан байгаа хаань, үгы гэбэл, тус статьягай 12 ба 13-дахи зүйлнүүдэй эрилтэнүүдыг эбдэлгэтэйгээр оруулан байгаа хаань, үгы гэбэл, хууляар тогтоогдоһон хэмжээнхээ үлүү үгэлгэ оруулан байгаа хаань, тусхай хунгуулийн счэдто үгэлгын ороһон үдэрһөө 10 үдэрһөө хойшо бэшэ шалтаг заалгатайгаар тэрэн үгэлгэ үгэгшэдтэ булта бусаагдадаг гү, али хууляар тогтоогдоһон үлүү хубинь үгэгшэдтэ бусаагдадаг. Нэрээ хэлэнгүй үгэгшын үгэлгэ хунгуулийн тусхай счэдто ороһон үдэрһөө 10 үдэрһөө хойшо бэшэ нютагай бюджетэй оршодо дамжуулагдадаг. Үгэлгэ бусаалгын болзор, мүн баһа тус бюджетэй оршодо үгэлгэ дамжуулгын болзор хууляар тогтоогдодог. Үгэлгэ оруулахдаа тус статьягай 12 ба 13-дахи зүйлнүүдтэ харалагданан үнэн бэшэ мэдээнүүдыг үгэлгэ оруулагшын заахада, кандидат саг соо үгэлгын мэдээнүүдэй зүб бэшэ тухай мэдээсэл абаагүй кандидат хаа үгэлгэ абаһанай түлөө харюусалга кандидат даадаггүй.”;

г) нимэ удхатай 16-дахи зүйл нэмэхэ:
 “16. Хүдөөгэй хуурин газарай түлөөлэггэтэ зургаануудта депутатуудыг хунгалтада кандидаттай хунгуулийн ажал ябуулагда гаршан гурбан мянган түлбэрийгөө ехэ бэшэ байһан ушарта хунгуулийн жасын мүнгэ хунгуулийн тусхай счэдто дамжуулга уялгата бэшэ.”;

д) нимэ удхатай 17-дохи зүйл нэмэхэ:
 “17. Хунгалта үнгэргэхэдөө, тус статьягай 15-дахи зүйлдэ заагданан счедуудыг нээлгын, хүтэлэлгын ба хаалгын гуримые Буряад Республикадахи Россин Федерациин Түбэй банкын гол захирагшантай (улсай банктэй) хэлсэлхэнэй ёһоор Буряад Республикын хунгуулийн комисси тогтоодог. хунгуулийн жасануудай мүнгэнэй ороһон ба тус мүнгэ гаргашалга тухай бүридхэлгын ба

тоосоной гурим ба түхэлые Буряад Республикын хунгуулийн комисси тогтоодог.”;

37) 40-дэхи статьягай 5, 6, 7, 8, 9-дэхи зүйлнүүдыг хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

38) 41-дэхи статьяда:
 а) 1-дэхи зүйлдэ “кандидадта” гэнэн үгэнүүдэй хойно “гансал хунгуулийн жасаар” гэнэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

б) 2 ба 3-дахи зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:

“2. Хунгалтада тодорхой дүн туйлаха зорилгоор хунгуулийн жасада дамжуулагдаагүй мүнгэ гаргашалга хоригдодог. Кандидадтай гү, али тэрэнэй найдалгата түлөөлэгшын мүнгэн сангай саарһа дансаар баталагдаагүй зүбөөлөгүйгөөр ба хунгуулийн тус жасын түлбэрийгөөр хунгалтатай сэхэ гү, али ондоо нэгэ аргаар холбоотой ба хунгалтада тодорхой дүнгүүдыг туйлагдаа шэглүүлэгдэхэн ажал хэлгэ, туһа хангамжа үзүүлгэ, эд бараа худалдалга хоригдодог.”

3. Хуулиа нюурнуудай, тэдэнэй филиалуудай, түлөөлэгшэдэй ба бусад хуби байгуулануудай түлбэрийг гү, али үндэһгүйгөөр доошлуулагдаһан (дээшлүүлэгдэхэн) сэнгээр хунгалтатай сэхэ гү, али ондоо нэгэ аргаар холбоотой ба хунгалтада тодорхой дүнгүүдыг туйлагдаа шэглүүлэгдэхэн ажал хэлгэ, туһа хангамжа үзүүлгэ, эд бараа худалдалга хоригдодог. хунгалтада тодорхой дүн туйлагдаа шэглүүлэгдэхэн кандидата эд хэрэгсэлэй дэмжэлгэ хунгуулийн жасын мүнгэнэй тоосоогоор тэрэниие хүсэлдүүлхэн ушарта үзүүлэгдэжэ болодог”;

в) 5-дахи зүйл ниггэжэ найруулха:

“5. Хунгалтада гарт билга суглуулгын талаар эмхидхэлэй-техникын хэмжээнүүдыг түлэлгэдэ, хунгалтын урда тээхи идхалга үнгэргэлгэдэ, хунгалтада тодорхой дүнгүүдыг туйлагдаа шэглүүлэгдэхэн бусад ажал ябуулга бэлүүлгэдэ хууляар тогтоогдоһон гуримаар тэдэнэй хунгуулийн жасада ороһон мүнгэ кандидатууд хэрэглэхэ эрхэтэй.”;

39) 42-дохи статьягай 1 ба 2-дохи зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:

“1. Федеральна хуулийн ёһоор тойрогой комиссиин, кандидатай эрилтээр хунгуулийн тусхай данса бэшэг нээһэн урьһаламжын зургаан долоон хоногто нэгэнхээ үсөөн бэшэ тус кандидатай хунгуулийн дансада байһан мүнгэнэй орлог ба гаргашалга тухай мэдээсэл үгэгжэ байха уялгатай. Муниципальна байгууламжын тойрогой комиссиин зууршалгаар хунгуулийн тусхай данса, харин хунгуулийн жасаар мүн кандидатай эрилтээр урьһаламжын эмхи болотор үдэрэй туршада, дуу үгэлгын үдэр болотор гурбан үдэр урид хунгуулийн жасын мүнгэнэй ороһон ба гаргашалга гэршэлхэн түрүүшын хэлгэй мүнгэн сангай документнүүдэй баталагданан буулгабаринуудыг тэрэ дары үзүүлхэ уялгатай.”

2. Кандидат муниципальна байгууламжын тойрогой комиссида өөрын хунгуулийн жасын хэмжээн тухай, тэрэниие бүридхэхэн бүхы арга нөөсэ тухай, мүн баһа өөрын хунгуулийн жасын мүнгэнэй тоосоогоор хэгдэхэн бүхы гаршанууд тухай мүнгэн сангай хоёр тоосоо (тэрэ тоодо тэдэнэй нэгэниие – бүридхэлдэ абтаха тухай документ нэгэ доро үзүүлгэтэйгээр, эсэсэй дүн гаргалһыень – хунгалтын дүнгүүдыг албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө 30 үдэрһөө хойшо бэшэ) үзүүлхэ ёһотой. Мүнгэн сангай эсэсэй тоосоондо хунгуулийн жасада ороһон мүнгэ ба тиимэ мүнгэ гаргашалга баталһан мүнгэн сангай эхин документнүүд хабсаргагдадаг. Мүнгэн сангай эсэсэй тоосоондо хабсаргагдадаг документнүүдэй тоолборниие муниципальна байгууламжын комисси тодорхойлдаг. Комиссиууд мүнгэн сангай буулгабаринуудыг абаһан үдэрһөө табан үдэрһөө хойшо бэшэ толилын тула олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ дамжуулдаг. Үе үе гарадаг хэблэлэй муниципальна редакцинууд комиссиуудай дамжуулан мүнгэн сангай тоосоонуудыг (заагданан тоосооной мэдээнүүдыг) абаһан үдэрһөө гурбан үдэрэй туршада толиллох уялгатай.”;

40) 43-дахи статьягай 1 ба 2-дохи зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:

“1. Дуу үгэлгын үдэрэй хүүлээр кандидатууд хунгуулийн тусхай дансада байһан гаргашалагдангүй үлэхэн мүнгэ

үгэлгэ хэһэн, үгы гэбэл, тэдэнэй хунгуулийн жасада мүнгэ дамжуулан эрхэтэдтэ ба хуулиа нюурнуудтэ оруулан мүнгэн соонь хубааж үгэдэг.”

2. Федеральна хуулийн ёһоор урьһаламжын эмхи дуу үгэлгын үдэрһөө 30 үдэрэй үнгэрһэн хойно тус комиссин бэшэгээр эльгээһэн захиралаар дуу үгэлгын үдэрһөө хойшо 60 үдэрэй үнгэрһэн хойно гаргашалагдангүй үлэхэн мүнгэ тус бюджетэй оршодо дамжуулха уялгатай.”;

41) 45-дахи статьягай 2-дохи зүйлдэ “гурбанһаа үсөөн бэшэ” гэнэн үгэнүүдыг “хоёрһоо үсөөн бэшэ” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

42) 46-дахи статьяда:
 а) 1-дэхи зүйлдэ “муниципальна байгууламжын толгойлогшо (хэрбээ муниципальна байгууламжын уставаар толгойлогшын тушаалай харалагдаагүй байгаа хаань – нютагай өөөһын хүтэлбэрийн зургаанай даалганан эрхэ түлөөлэггэтэй нюур)” гэнэн үгэнүүдыг “тус муниципальна байгууламжын нютагай захирагшан толгойлогшо” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 3-дахи зүйлэй “б” ба “в” хуби зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:

“б) хэрбээ кандидат хунгуулийн нэгдэлээр дэбжүүлэгдэхэн байгаа хаань, - “хунгуулийн нэгдэлээр дэбжүүлэгдэхэн” гэнэн үгэнүүдыг хунгуулийн тус нэгдэлэй нэрэ заалгатайгаар;

в) хэрбээ кандидат өөрыгөө дэбжүүлээ хаань, - “өөрыгөө дэбжүүлээ” гэнэн үгэ.”;

в) 9-дэхи зүйлдэ нимэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ:

“Дуу үгэлгэ оньһон аргаар үнгэргэхэдэ, дуу үгэлгын оньһон түхээрэлгэ хэрэглэгдэдэг.”;

43) 47-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ “хунгалта үнгэргэхын тулада” гэнэн үгэнүүдыг “хунгалтата дуугаа үгэлгэдэ хабаадахын тула” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 2-дохи зүйлдэ “ба нарин тоосооной документнүүд болодог” гэнэн үгэнүүдыг хаһаха, “3 процентээр” гэнэн үгэнүүдыг “1,5 процентээр” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

в) 3-дахи зүйл ниггэжэ найруулха:

“3. Муниципальна байгууламжын түлөөлэггэтэ зургаанай хунгалтада (хунгалтада тойрогой 5 мянганһаа олон бэшэ хунгуулийн тойрогуудаар үнгэргэгдэдэг) муниципальна байгууламжын түлөөлэггэтэ зургаанай хунгалтаһаа бэшэндэ) бюллетень бүтээлгэдэ, хэблэлэй аргаар үнгэтэ саарһан дээрэ гү, али жэлэй үзэгүүдыг ба (али) аршалдаг сеткэ хэрэглэгдэдэг.”;

г) 4-дэхи зүйлдэ “25 үдэр соо” гэнэн үгэнүүдыг “20 үдэр соо” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

д) 5-дахи зүйлдэ:
 “в” хуби зүйл ниггэжэ найруулха:

“в) кандидатай ажаһуудаг газарай Россин Федерациин можын, аймагай, хотын, ондоо хуурин газарай нэрэ.”;

“е” ба “ж” хуби зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:

“е) хэрбээ кандидат хунгуулийн нэгдэлээр дэбжүүлэгдэхэн байгаа хаань, - тус хунгуулийн нэгдэлэй тобшо нэрэ заалгатайгаар “хунгуулийн нэгдэлээр дэбжүүлэгдээ” гэнэн үгэнүүдыг;

ж) хэрбээ кандидат өөрыгөө дэбжүүлхэн байгаа хаань, - “өөрыгөө дэбжүүлээ” гэнэн үгэ.”;

е) 6-дахи зүйл ниггэжэ найруулха:
 “6. Хэрбээ бүридхэлдэ абтаһан кандидатай тус Хуулийн 24-дэхи статьягай 5-дахи зүйлэй ёһоор дэбжүүлгэдэ зүбшөөлөө үгэхэн тухай мэдүүлгэдэ политическэ партида, ондоо нийтын нэгдэлдэ хамаадал заһан байгаа хаань, бюллетеньдэ тус политическэ партиин, ондоо нийтын нэгдэлэй нэрэ ба бүридхэлдэ абтаһан кандидатай тэрэ политическэ партида, ондоо нийтын нэгдэлдэ эргэнэ заагдадаг.”;

ж) 7-дохи зүйлдэ “дүүрээгүй гү, али хаһагдаагүй” гэнэн үгэнүүдыг “дүүрээгүй ба хаһагдаагүй” гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

з) 10, 11, 12, 13, 14-дэхи зүйлнүүдыг ниггэжэ найруулха:
 “10. Хэблэлэй эмхидэ бэлдэгдэхэн бюллетеньнүүд захил хэһэн шийдхэхы дуунай эрхэтэй комиссиин гэшүүдтэ актаар тэрэниие бэшэхэн нара үдэр ба саг, мүн баһа дамжуулагдаһан бюллетеньнүүдэй тоо заалгатайгаар дамжуулагдадаг. Багсалһан бюллетеньнүүдыг захилда зохихо тоогоор дамжууланай хүүлээр хэблэлэй

үйлэдбэрийн эмхийн ажалшад захигдаганаа үлүү бюлетьнүүдые (тэдэнэй элирүүлэгдэхэд) үгы хэдэг, тэрэн тухай акт хэдэгдэг. Бюлетьнүүдые барлаагдаа захил хээн комисси тус хэблэлэй эмхийн тэдэниие абаха болотор хоёр үдэрхөө хойшо бэшэ тэрэ комиссийн гэшүүдтэ бюлетьн дамжуулгын газар ба саг тухай, бюлетьнүүдые үгы хэхэ тухай шийдхэбэри абаха уялгатай. Тус комиссийн ямаршые гэшүүн, бюлетьндэ оруулагдахан ямаршые кандидат, үгы гэбэл, тиимэ кандидаттай түлөөлэгшэ тус зүйлдэ заагдахан актда гараа табиха эрхэтэй.

11. Бюлетьн барлаагдаа захил хээн комисси хэблэлэй эмхийн бюлетьнүүдые дамжуулаханайн удаа бюлетьнүүдые хубааха тухай өөрын шийдхэбэрийн үндэһөөр муниципальна байгууламжын тогтоохон болзрто доодо шатын комиссинуудта актаар дамжуудаг. Тойрогой комисси тиимэл гуримаар бюлетьнүүдые участково комиссинуудта сэхэ дамжуудаг. Дээдэ шатын комиссийн доодо шатын комиссида бюлетьнүүдые дамжуулан тухай акт хоёр хэһэгээр табидаг, тэндэн тэрэниие табиһан нара үдэр ба саг, мүн баһа дамжуулагдахан бюлетьнүүдэй тоо заагдадаг.

12. Бюлетьнүүдэй дамжуулга, абалга ба хадагалалга бэлүүдэдг комиссийн түрүүлэгшэ бюлетьнүүдэй дамжуулгын ба бүтэн байлгын түлөө харюусалга даадаг.

13. Участково комиссинуудта бюлетьнүүдые дамжуулга дуу үгэлгын (тэрэ тоодо болзорһоо урид дуу үгэлгын) үдэр болотор нэгэ үдэрхөө хойшо бэшэ бэлүүдэдгдэг. хунгуулийн участок бүхэнөөр дамжуулагдадаг бюлетьнүүдэй тоо тус хунгуулийн участкада бүридхэлдэ абтаһан хунгагшадай тооһоо 0,5 процентһээ үлүү (зүгөөр хоёр бюлетьнүүдэ үсөөн бэшэ), ба бюлетьнүүдые дамжуулга үдэртэ хунгуулийн тус участкада хунгагшадай тоолборидо оруулагдахан хунгагшадай тоогой 70 процентһээ үсөөн байха ёһогүй. Участково комиссинуудта бюлетьнүүдые дамжуулахада, тэдэниие нэгэ нэгээр тоолодог ба гологдоһониен илгадаг, тэрэшэлэн гологдоһон бюлетьнүүдые (тэдэнэй элирүүлэгдэхэд) бюлетьнүүдэй дамжуулга бэлүүдэдг комиссийн гэшүүд үгы хэдэг, энээн тухай акт табидаг.

14. Дээдэ шатын комиссийн доодо шатын комиссинуудта бюлетьнүүдые дамжуулахада, үлүүн илгалта ба үгы хэлгэдэ тэрэ комиссийн гэшүүд, тус статьягай 10-дахи зүйлдэ заагдахан кандидатта үг, али тэдэнэй түлөөлэгшэд байха эрхэтэй. Бюлетьнүүдые дамжуулгын газар ба саг тухай тоологдоһон нюурнуудта тус комисси дууагдаг, тэрэшэлэн тус статьягай 10-дахи зүйлдэ заагдахан кандидат бүхэндэ гү, али нэгэнһээ үсөөн бэшэ тэрэнэй түлөөлэгшэдэ бюлетьнүүдые дамжуулагдаа хабаадаха арга боломжо олгохо уялгатай. Тиихэдэ нэрлэгдэһэн нюурнууд бюлетьнүүдые дамжуулгын, мүн баһа тэдэниие голоһон (хэрбээ гологдоо хаань) ба үгы хээн актда гараа табиха эрхэтэй.;

и) 16-дахи зүйл иигэжэ найруулха: "16. Бюлетьнүүдые барлаһан хойно кандидатые бүридхэлһөө гаргаһан гү, али болуулан байгаа хаань, тойрогой комисси тэрэ кандидат тухай мэдээнүүдые бюлетьнүүд сооһоо зурадаг. Кандидат тухай мэдээндэ хабаатай хубилагануудые барлагдахан бюлетьндэ оруулха хэрэгэй гараа хаань, комиссийн, бүридхэлдэ абтаһан кандидаттай шийдхэбэреэр тэдэ хубилагануудые участково комиссийн гэшүүд гараараа гү, али онһон арга хэрэглэн оруулха аргатай.;

к) 17-дохи зүйлдэ "долоо" гэһэн үгэ "арбан" гэһэн үгөөр хэлгэхэ, "барлагдаһанай" гэһэн үгэ "хэгдэһэн" гэһэн үгөөр хэлгэхэ;

44) 48-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй түрүүшын мэдүүлэл иигэжэ найруулха:

"1. Дуу үгэлгэ нютагай сагаар 8-һаа 20 саг болотор үнгэргэгдэдэг.;

б) 9-дэхи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "Шийдхэхэ дуунай эрхэтэй комиссийн гэшүүнэй зохихо тэмдэг хэһэн ба өөрын гараар баталһан гутаагдахан бюлетьн мүн лэ участково комиссийн секретарийн гараар

баталагдадаг, тэрэнэй удаа тиимэ бюлетьн тэрэ дары үгы хэгдэдэг.;"

в) 12-дохи зүйлдэ "участково комисси" гэһэн үгэнүүдые "участково ба дээдэ шатын комисси" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

45) 49-дэхи статьяда: а) 2-дохи зүйлдэ тиимэ удхатай дүрбэдэхи мэдүүлэл нэмэхэ: "Комисси хунгагшын мэдүүлгэдэ заагдахан болзорһоо урид дуугаа үгэлгын шалтаг шалгаха ба тэрэнэй гэршэлэгдээгүй ушарта болзорһоо урид дуугаа үгэхын тула бюлетьн үгэхые арсаха эрхэтэй.;"

б) 8-дахи зүйлдэ "Зүбшөөнэб" ба "Буруушаанаб" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

46) 50-дахи статьяда: а) 1-дэхи зүйлдэ тиимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Участково комисси мүн лэ хунгуулийн тус участок дээрэ ба нэгэжүүлэгшэдэй ба гэмнүүлэгшэдэй харууһанай газарнуудта байһан хунгуулийн тоолборидо оруулагдахан хунгагшада дуугаа үгэхэ арга боломжыен хангадаг.;"

б) 3-дахи зүйлдэ "тэрэнэй ажаһуудаг газар" гэһэн үгэнүүдые "тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг" гэһэн үгэнүүдээр, "ба ажаһуудаг газар" гэһэн үгэнүүдые ба "ажаһуудаг газарай хаяг" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"4. Дуу үгэлгын газарһаа гадуур дуу үгэхэ арга олгохо тухай мэдүүлгэдэ (амаар хандалгада) дуу үгэлгын байшанда ерэжэ шадахагүй хунгагшын шалтаг заагдахан байха ёһотой. Мэдүүлгэдэ хунгагшын фамили, нэрэ ба өгөл, тэрэнэй ажаһуудаг газарай хаяг заагдаха ёһотой.;"

г) 7-дохи зүйлдэ тиимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Тиимэ дуу үгэлгэ үнгэргэгдэ арсаха тухай шийдхэбэри абтаһан тухай комисси тэрэ дары хунгагшада дууагдаг.;"

д) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулха: "8. Участково комисси байшанһаа гадуур дуу үгэлгэдэ хүсэд хүрэхэ нүүдэл хайрсагуудтай байха ёһотой. Тиимэ хайрсагуудтай тоо участково комиссийн шийдхэбэреэр тодорхойлогдодог.;"

е) 9-дэхи зүйлэй хоёрдохи мэдүүлэлдэ "хэрэгтэй саарһа гуурһа" гэһэн үгэнүүдэй хойно "(харандаашһаа бэшэндэ)" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

ж) 14-дэхи зүйлдэ тиимэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Тэрэшэлэн зүбшөөл үгэхэ дуунай эрхэтэй хунгуулийн комиссинуудтай гэшүүд, хунгуулийн нэгэдэлэй дэбжүүлһэн кандидаттаудтай томилһон адаглагшад бүридхэлдэ абтаһан элдэб кандидаттаудтай томилһон нюурнууд гэжэ тоологдодоггүй.;"

з) 17-дохи зүйл иигэжэ найруулха: 17. Дуу үгэлгын нүүдэл хайрсагуудые хэрэглэгтэйгээр дуу үгэлгын дүүрхэдэ, участково комисси акт табидаг, тэндэн байшанһаа гадуур дуугаа үгэхэ арга тэдэндэ олгохо тухай хунгагшадай оруулан мэдүүлгэнүүдэй, хунгагшада үгтэһэн ба бусаагдахан (хэрэглэгдээгүй, гутаагдахан) бюлетьнүүдэй тоо, мүн баһа байшанһаа гадуур дуу үгэлгэ үнгэргэһэн шийдхэхэ дуунай эрхэтэй участково комиссийн гэшүүд тухай, зүбшөөл үгэхэ дуунай эрхэтэй участково комиссийн гэшүүд ба байшанһаа гадуур дуу үгэлгэ үнгэргэгдэдэ байһан адаглагшад тухай мэдээнүүд заагдадаг.;"

47) 51-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "протокол бэшэдэг" гэһэн үгэнүүдые "дуу үгэлгэ тухай өөрын шийдхэбэриие протоколоор албан ёһоной болгодог" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 2-дохи "е" хуби зүйлдэ "актнуудые ба бусад документнуудые," гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

48) 52-дохи статьяда:

а) 3-дахи зүйлдэ "(тэрэшэлэн бүридхэлдэ абтаһан кандидаттауд тухай мэдээнһээ ба "Бүхы кандидаттаудые буруушаанаб" гэһэн мурэй баруун таладан бюлетьндэ байһан тэбхээнсэгүүдые эбдэжэ болохогүй)" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

б) 11-дэхи зүйлдэ "тус статьягай 16 ба 17-дохи зүйлнүүдээр" гэһэн үгэнүүдые "тус статьягай 13, 16 ба 17-дохи зүйлнүүдээр" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 17-дохи зүйлдэ:

хоёрдохи мэдүүлэл иигэжэ найруулха: "Кандидадуудай фамилинуудай эсрэг байһан тэбхээнсэгүүд соо тэмдэгтэй үгы, ба (али) тус тэбхээнсэгүүд соо хууляар тогтоогдоһон тэмдэгүүдэй олон байхадань, бюлетьнүүд үнэнтэ бэшэ гэжэ

тоологдодог."

иимэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Кандидадуудай фамилинуудай, "Бүхы кандидаттаудые буруушаанаб" гэһэн үгэнүүдэй эсрэг байһан тэбхээнсэгүүд соо тэмдэгтэй үгы, ба (али) "Бүхы кандидаттаудые буруушаанаб" гэһэн үгэнүүдэй эсрэг ба кандидатаудай фамилинуудай баруун талада байһан нэгшые тэбхээнсэг соонь тэмдэгтэй табяатай байгаа хаань, бюлетьнүүд үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдодог.;"

г) 24-дэхи зүйлэй "б" хуби зүйлдэ "дуу тоололгын аргада оруулагдахан," гэһэн үгэнүүдые "дуу тоололгын аргада оруулагдахан" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 26-дахи зүйлэй гурбадахи мэдүүлэлдэ "Дуу тоололгын техникэскэ хэрэгсэл ашаглагатайгаар" гэһэн үгэнүүдэй хойно "үгы гэбэл, онһон аргаар дуу үгэлгын хэрэгсэл хэрэглэгэтэйгээр" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

е) 30-дахи зүйлдэ:

"үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудые батаалгын" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

хоёрдохи мэдүүлэлдэ "ба реестрнүүд" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

иимэ удхатай гурбадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Заагдахан документүүдэй баталагдахан буулгабаринууд ба участково комиссийн шийдхэбэринүүд дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой хоёрдохи хэһэгтэ хабсаргагдадаг.;"

49) 54-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "үгы гэбэл, тэдэ буулгабаринуудые гэршэлгын" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

б) 2-дохи зүйлдэ тиимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Дуу үгэлгын дүнгүүд тухай комиссийн шийдхэбэринүүд дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколоор албан ёһоной болгогдодог.;"

в) 12-дохи зүйлдэ "ба буулгабари абалгын" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

г) 13-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

13. Хэрбээ дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протоколдо ба (али) нэгэдхэмэл таблицада гар табиһанай ба нэгэдхэ хэһэгүүдыен тойрогой комиссида эльгээһэнэй үлүүээр участково гү, али тойрогой комиссийн уридшалан шалгалтын үедэ зүбшээ зүйлэй (бэшэлгын, барлалгын, үгы гэбэл, участково комиссинуудай протоколнуудай баримтануудые нэмэлгын адуунууд) элирүүлэгдэбэл, участково комисси протоколой 1-11, 11а ба 11б мурнүүдтэ ба (али) нэгэдхэмэл таблицада тодохол оруулха тухай асуудал өөрын зүблөөн дээрэ хаража үзэхэ эрхэтэй. Абтаһан шийдхэбэри тухайгаа комисси заатагүй зүблэхэ дуунай эрхэтэй гэшүүдтэ, адаглагшадта ба анхан баталагдахан протокол бэшэхэдэ байлсаһан бусад сондо, мүн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэдтэ дууагдаг.

Энэ ушарта комисси дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай протокол ба нэгэдхэмэл таблица бэшэдэг, тэрэндэ "Дахин бэшэгдэһэн" гэһэн тэмдэг табидаг. Тус протокол ба (али) нэгэдхэмэл таблица тэрэ дары дээдэ шатын комиссида эльгээгдэдэг. Дахинаа бэшэгдэһэн протокол ба нэгэдхэмэл таблица бэшэлгын тус эрилтэ эбдэлгэ тус протоколые үнэнтэ бэшэ мэдэрэлгын үндэһэн болодог. Хэрбээ дуу үгэлгын дүнгүүд тухай протоколой 12-дохи муртэ саашанхи мурнүүдтэ лабалаа оруулха хэрэгэй гараа хаань, тус статьягай 9-дэхи зүйлдэ тогтоогдоһон гуримаар дахин дуу тоолого үнгэргэгдэдэг.;"

д) 14-дэхи зүйлдэ:

"хунгалтын дүн тодорхойлгын хууляар тогтоогдоһон болзорой дүүрэтэр нэгэ үдэрхөө оройтуулангүй" гэһэн үгэнүүдые ба "(хэгдэһэн буулгабаринууд батаалагдадаг)" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

иимэ удхатай табадахи мэдүүлэл нэмэхэ: "Заагдахан дахинаа дуу тоололго дээдэ шатын комиссийн дуу тоололгын дүнгүүдые тогтоохо, хунгалтын дүнгүүдые тодорхойлохо ба дуу үгэлгын дүнгүүд, хунгалтын дүнгүүд тухай тэрэнэй протокол бэшэхэ болотор үнгэргэгдэжэ болодог.;"

50) 55-дахи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ:

"тогтоодог" гэһэн үгэ "тодорхойлодог" гэһэн үгөөр хэлгэхэ;

иимэ удхатай дүрбэдэхи мэдүүлэл нэмэхэ: "хунгалтын дүнгүүд тухай протоколой үндэһөөр комисси хунгалтын дүнгүүд тухай шийдхэбэри абадаг.;"

б) 2-дохи зүйлэй гурбадахи шэнэ мур иигэжэ найруулха:

"хунгалтада хабаадахан хунгагшадай тоо дуу үгэлгын үдэр дуугаа үгэлгын байшан таһалгада дуугаа үгэһэн хунгагшадай тоолборин хунгагшадай гараа табиһан тоогоор ба дуу үгэлгын байшанһаа гадуур, үгы гэбэл, болзорһоо уридадуугаа үгэһэн хунгагшын хунгагш"лай тоолборидо тэмдэгтэй тоогоор тодорхойлогдодог. Дуугаа үгэлгэдэ хабаадахан хунгагшадай тоо дуугаа үгэлгын хайрсагууд соо тогтоогдоһон түхэлэй бюлетьнүүдэй тоогоор тодорхойлогдодог.;"

в) 3-дахи зүйлэй "в" хуби зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

г) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"4. Тойрогой комисси хунгалтын дүнгүүдэй тодорхойлогдоһон удаа бүридхэлдэ абтаһан депутатаар хунгагшадай кандидата энээн тухай дууагдаг, тэрэнэй удаа тэрэ табан үдэрэй туршада депутатай зэргэтэй таарахагүй уялануудһаа тэрэниие сүлөөлэн тухай захиралтын (ондоо документын) буулгабари, үгы гэбэл, тус уялануудһаа сүлөөлхэ тухай тогтоогдоһон болзорто мэдүүлгые гэршэлһэн документын буулгабари тус хунгуулийн комиссида үзүүлхэ ёһотой. Хэрбээ бүридхэлдэ абтаһан кандидаттай нэгэ мандадтай (олон мандадтай) хунгуулийн тойрогой хунгагшадай депутатай тус эрилтэнүүдые дүүргэггүй хаань, тойрогой комисси кандидатай хунгагшадые мэдэрһэн тухай өөрын шийдхэбэри болууддаг.;"

д) 5-дахи зүйлдэ "гүрэнэй" гэһэн үгэдэ "эрхэтэнэй" гэһэн үгэ нэмэхэ;

е) 7-дохи зүйлдэ "мандадуудай тооһоо үсөөн бэшэ" гэһэн үгэнүүдые "мандадуудай тоодо адли" гэһэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

51) 56-дахи статьягай 3-дахи зүйлдэ "(тунхагалга)" гэһэн үгэнүүдые хаһаха;

52) 57-дохи статьяда:

а) 1-дэхи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

б) 2-дохи зүйлдэ "дуулгалгын" гэһэн үгэнүүдэй урда "тус Хуулийн 55-дахи статьягай 4-дэхи зүйлдэ хараалагдахан кандидатай" гэһэн үгэнүүдые нэмэхэ;

53) 58-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 58. Дахинаа хунгалта, нэмэлтэ хунгалта

1. Хэрбээ хунгалтын болоогүй, үнэнтэ бэшэ, үгы гэбэл, тус Хуулийн 55-дахи статьягай 7-дохи зүйлдэ хараалагдахан ушарта хунгуулийн тойрогой хунгагшадай кандидатай депутатай зэргэтэй таарахагүй эрхэ түлөөлэгэ өөрһөө буулгагүй хаань, муниципальна байгууламжын комисси дахин хунгалта зарладаг.

2. Хэрбээ муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаанай гол хунгалта март харын хоёрдохи воскресенидэ үнгэргэгдэһэн ба тэрэнэй дүнгүүдээр муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаанай бүрин эрхэтэ бүридэлэй бүридүүлэгдээгүй хаань, дахин хунгалта заагдахан зургаанай гол хунгалтын үнгэрһэн жэлэй октябрийн хоёрдохи воскресенидэ, харин ээлжээтэ зарлалай Россин Федерацийн Федеральна Сутлаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатай хунгалтын үнгэргэгдэһэн жэл — тэрэ хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр үнгэргэгдэдэг. Хэрбээ гол хунгалтанууд муниципальна байгууламжын түлөөлэгэнүүдэй, үгы гэбэл, тус зургаанай депутатаудай болзорһоо урид болуулагдахан ушарһаа зарлагдахан байгаа хаань, дахинаа хунгалта дахинаа хунгалта үнгэргэлгын үндэһэнэй бии болоһон үдэрһөө дүрбэн һараһаа хойшо бэшэ үнгэргэгдэдэг. Ондоо ушарнуудта дахинаа хунгалта март харын хоёрдохи воскресенидэ, үгы гэбэл, октябрь харын хоёрдохи воскресенидэ, харин ээлжээтэ зарлалай Россин Федерацийн Федеральна Сутлаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатай хунгалтын үнгэргэгдэһэн жэл — тэрэ хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр, зүгөөр дахин хунгалтада үнгэргэлгын үндэһэнэй бии болоһон үдэрһөө нэгэ жэлһээ хойшо бэшэ үнгэргэгдэдэг. Дахин хунгалтын үнгэргэгдэхэдэ, муниципальна байгууламжын комиссийн шийдхэбэреэр хунгалтын үйлэ ябуулгын болзор гурбанай нэгэ хубяар хороогдожо болодог. Дахин хунгалта зарлалга тухай шийдхэбэри тэрэниие абтаһан үдэрһөө гурбан үдэрһөө хойшо бэшэ албан ёһоор толилогдодог.

3. Дахин хунгалтын зарлагдахад, хэрбээ гойрогой ба участково хунгуулин комиссинуудай эрхэ түлөөлэгэнүүдэй үүрэггүй байгаа хаань, муниципальна байгууламжын комисси, нэгэн гэбэл, хунгуулин тус комиссинуудай эрхэ түлөөлэлгын болзор хунааха тухай, үгы гэбэл, тиймэ хунгуулин комиссинуудыг шэнэ бүридэлтэйгээр бүридүүлэхэ тухай захирха уялгатай.

4. Хэрбээ нэгэ мандадтай хунгуулин гойроогоор хунгагдан депутатдай эрхэ түлөөлэлгын болзорхоо урид болжуулагдахан ушарта муниципальна байгууламжын комисси тэрэ хунгуулин гойрогто нэмэлтэ хунгалта зарладаг. Нэмэлтэ хунгалта депутатдай эрхэ түлөөлэлгын болзорхоо урид болжуулагдахан үдэрхөө нэгэ жэлхээ хойшо бэшэ үнгэргэгдэдэг. Нэмэлтэ хунгалта март харын хоёрдохи воскресенид зарлагдадаг. Хэрбээ заагдахан хунгалта (тэрэ тоодо тус Хуулин 8-дахи статьягай 5-дахи зүйлдэ хараалагдахан болзор хараада абан) март харын хоёрдохи воскресенид зарлагдажа болохогүй байгаа хаань, тэрэнэ октябрийн хоёрдохи воскресенид зарлагдадаг, харин Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатдай хунгалтын үнгэргэгдэн жэл – тэрэ хунгалтада дуугаа үгэлгын үдэр. Хэрбээ депутатдай эрхэ түлөөлэлгын болзорхоо урид болжуулагдахаа муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаан эрхэ түлөөлэлггүй бүридэлтэй болоо хаань, нэмэлтэ хунгалта тиймэ болзорхоо урид эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй болжуулагдахан үдэрхөө дүрбэн харааха хойшо бэшэ үнгэргэгдэдэг, тэрэшэлэн муниципальна байгууламжын шийдхэбэрээр хунгуулин үйлэ ябуулануудай болзорой гурбанай нэгэ хубинь хороогдожо болодог.

5. Нэгэ мандадтай хунгуулин гойроогоор хунгагдан депутатдай эрхэ түлөөлэлгын болзорхоо урид болжуулагдахан ушарта гойрогто депутатдай гурбанай хоёр хубинаа доошо эзэлэгдэн байхада нэмэлтэ хунгалта зарлагдадаг ба үнгэргэгдэдэг. Хууляар болион депутатдай орондо олон мандадтай хунгуулин гойрогто нэмэлтэ хунгалта үнгэргэгдэхын тула ондоо үндээн хараалагдажа болодог.

6. Хэрбээ тиймэ хунгалтануудай дүнгөөр депутат нэгэ жэлхээ эхэ болзорто хунгагдаха аргагүй байхада дахин ба (али) нэмэлтэ хунгалта зарлагдадаггүй ба үнгэргэгдэдэггүй.

7. Хэрбээ тус статьягаар тогтоогдоон болзорто нэгэ мандадтай (олон мандадтай) хунгуулин гойроогоор депутатдай (депутатуудай) дахин хунгалтын тус Хуулин 55-дахи статьягай 3-дахи зүйлэй "а" гү, али "б" хуби зүйлүүдтэ заагдахан үндэһөөр болоогүй гэжэ мэдэргэдэн байгаа хаань, удаадахи дахин хунгалта (муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай бүридэлэй эрхэ түлөөлэлггүй болоон ушархаа бэшэндэ) хоёр жэлхээ сааша бэшэ болзорто хойшолуулагдажа болодог.

8. Хэрбээ депутатдай эрхэ түлөөлэлгын болзорхоо урид болжуулагдаханнаа муниципальна байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай эрхэ түлөөлэлггүй болоодо, тус статьягай 6-дахи зүйлэй ёһоор нэмэлтэ хунгалтын хараалагдаагүй байгаа хаань, тус Хуулин 8-дахи статьягай 3-дахи зүйлөөр тогтоогдоон болзорто шэнэ гол хунгалта зарлагдажа үнгэргэгдэдэг."

54) 59-дэхи статья хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

55) 60-дахи статьягай 2-дохи зүйлдэ нимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "хунгагшадтай гар табилгатай хуудануудыг, бюллетеньүүдыг ба хунгагшадтай тоолборинуудыг хадагалалгын болзордуу үгэлгын дүнгүүдэй ба хунгалтын дүнгүүдыг албан ёһоор толилон үдэрхөө хойшо нэгэ жэлхээ бага байха ёһогүй."

56) 61-дэхи статьяда:
а) "гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд" гэнэн үгэнүүдыг "ГАС "хунгалта" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
б) 1, 2, 3 ба 4-дэхи зүйлүүдтэ "гүрэнэй оньһото мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд" гэнэн үгэнүүдыг зохио падежүүдтэ "ГАС "хунгалта" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) нимэ удхатай 5-дахи зүйл нэмэхэ:
"5. Хэрбээ дуу үгэлгын дүнгүүд тухай участково комиссин протоколой мэдээнүүдыг "ГАС "хунгалта" түхээрэлгэдэ орууланай удаа заагдаха

ёһотой техникескэ алдуунуудай ондоо хаань, дээдэ шатын комиссин үндэһэлэлтэй сэхэ абанан шийдхэбэрээр ГАС "хунгалта" түхээрэлгэдэ мэдээнүүд заагдадаг."

57) 62-дохи статьяда:
а) 4-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха:

"4. Эрхэтэнэй хунгуулин эрхэ эбдэнэн хуурин газарай хунгуулин комиссин гү, али тэрэнэй тушаалта нюурай шийдхэбэринүүд гү, али үйлэ ябуула (хэнгүй байла) муниципальна аймагай хунгуулин комиссида буруушаагдажа болодог. Эрхэтэнэй хунгуулин эрхэ эбдэнэн муниципальна аймагай, хотын тойрогой хунгуулин комисси гү, али тэдэнэй тушаалта нюурнуудай шийдхэбэри гү, али үйлэ ябадал (хэнгүй байла) Буряад Республикын хунгуулин комиссида буруушаагдажа болодог. Гомдолнуудыг хаража үзэдэг хунгуулин комиссинууд тус статьягай 3-дахи хуби зүйлэй ёһоор шийдхэбэри абаха уялгатай."

б) 7-дохи зүйлдэ "хунгуулин нэгэдэлнүүд ба тэдэнэй этигэмжэтэ нюурнууд" гэнэн үгэнүүдыг хааха;

в) 8-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:
"8. Комиссин гомдолнуудыг (мэдүүлгэнүүдыг) хаража үзэхэдэ, мүн баһа ондоо ушарнуудта, эрхэтэдэй хунгуулин эрхэ эбдэлгэ тухай асуудал комиссин хаража үзэхэдэ, комиссин зүблөөндэ мэдүүлгэ оруулагдаша, мүн баһа буруушаагдахан гү, али үйлэ ябуула хаража үзэгдэхэ нюурнууд уригдадаг."

г) 10-дахи зүйлдэ "толилогын" гэнэн үгэ "албан ёһоор толилогын" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

д) 11-дэхи зүйлдэ "үедэ ороһон" гэнэн үгэнүүдыг "дуугаа үгэлгын үдэр болотор ороһон" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

58) 63-дахи статьяда:
а) 2-дохи зүйлдэ:

"в" хуби зүйлдэ "хэрэглэлгын" гэнэн үгэ "нэгэтэ бэшэ хэрэглэлгын" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

"д" хуби зүйл иигэжэ найруулаха:
"д) тус Хуулин 37-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ хараалагдахан хизаарлалануудыг кандидатүүдэй, хунгуулин нэгэдэлнүүдэй сахингүй байлгын;"

б) 6-дахи зүйл иигэжэ найруулаха:

"Буряад Республикада нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатуудай хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулин 3-дахи хабсаргалта

Кандидадтай олзо оршын хэмжээн ба гарбал тухай, зөөрин эрхээр тэрэндэ байхан хогшол зөөри тухай, банкнуудта хадагаламжа мүнгэн, үнэтэ саарханууд тухай мэдээнүүд <1>

Би, кандидат _____ олзо оршын, зөөрин мэдэлээр намда хабаатай _____ (фамили, нэрэ ба обог)

(тэрэ тоодо хамтын зөөрин) хэмжээн ба гарбал тухай, зөөри хогшол тухай, банкнуудта мүнгэн хадагаламжа, үнэтэ саарханууд тухай мэдээнүүдыг мэдээсэнэб:

Фамили, нэрэ ба обог.	Паспортын, үгы гэбэл, эрхэтэнэй паспорт хэлгэнэн докумен-тын хубарил ба дугаар	Оршо <2>	Зөөри					Хүдэлхэгүй зөөри	Транспортын хэрэгсэл	Банкын данса бэшэгтэ байхан мүнгэн	Акцинууд ба коммерческэ эмхинуудтэ мүнгэн	Үнэтэ бусад саарханууд
			Олзо тулшлын арга болжуу, мунгэн (түх.) <3>	Газарай участогууд	Байрын гэр	Квартиранууд	Зуһаланай байра					
			Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Байдаг газар (хаяг), юрэнхы талмай (дүрб.м.)	Түхэл <4>, марка, модель гаргаһан он жэл	Нэрэ ба байдаг газар (банкын хаяг, данса бэшэгтэ дугаар, үлэгдэл (түх.) <5>	Эмхин нэрэ ба эмхидх-хуулига түхэл <6>, байдаг газар (хаяг), хабаадалгын хуби (%) <7>	Үнэтэ саарханай түхэл <8>, үнэтэ саархан гарган нюур, юрэнхы сэн (түх.)

Тус мэдээнүүдэй зүбыень ба хүсэдыень гэршэлнэб: _____ (кандидадтай гар табилга)

_____ оной _____ " _____ "

<1> Мэдээнүүд хунгалта зарлаха тухай шийдхэбэрин албан ёһоор толилогдоһон (тунхаглагдаһан) харын нэгэнэй байдалаар заагдадаг, олзо оршо тухай мэдээнүүдхээ бэшэндэн.

<2> Федеральна хуулинуудай ёһоор хунгалтын зарлагдахан жэлэй урдахи жэлдэ налогой агент байхан хубинь ба (али) хуулига харюусалгатай бүлгэм, нүхэрлэл, үйлэдбэрин ба бусад) заагдадаг.

<3> Гадаадын валютаар ороһон олзо оршо Россин Федерациин Түбэй банкын мүнгөөр оршо абанан үдэрэй байдалаар заагдадаг.

<4> Транспортын хэрэгсэлэй түхэл янза заагдадаг: хүнгэн унаа, ашаанай унаа, тэргэ, уһанай унаа ба унаагай бусад хэрэгсэл заагдадаг.

<5> Гадаадын валютын дансада үлэгдэлнэ Россин Федерациин Түбэй банкын мүнгөөр заагдадаг.

<6> Эмхин хүсэд гү, али хураангы албан ёһоной нэрэ ба тэрэнэй эмхидхэлэй-хуулига түхэл (акц, бүлгэм, хизаарламал харюусалгатай бүлгэм, нүхэрлэл, үйлэдбэрин ба бусад) заагдадаг.

<7> Уставай хүрэнгын процентээр хабаадалгын хуби харуулагдадаг. Акционернэ бүлгэмүүдтэ нэрлэһэн сэнгын ба акцинуудай тоо заагдадаг.

<8> Бүхы үнэтэ саарханууд (облигацинууд, вексельнүүд ба бусад) заагдадаг, акцинууднаа бэшэндэ.

Статья 2
Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрхөө хүсэндөө орохо.

Улаан-Үдэ хото
2005 оной декабриин 29
№ 1453-III

Архин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгыг бэелүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдыг Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудай нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта олгохо тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной декабриин 21-гэ баталан
абаа

Статья 1. Гуримшуулгын зүйл

Тус Хууляар Буряад Республикада муниципальна аймагуудай ба хотын тойрогуудай нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта (саашадаа – нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд) архин зүйлэй бутархай

наймаанда зүбшөөрэл үгэлгыг бэелүүлхэ, үгтэнэн зүбшөөрэлнүүдэй, хүсэнын тогтоогдоһон зүбшөөрэлнүүдэй ба болжуулагдахан зүбшөөрэлнүүдэй гүрэнэй бурдахэл эрхилхэ, архин зүйлнүүдэй бутархай наймаанай тунхаглал оруулаха талаар эрхэ түлөөлэлгэнүүд үгтэнэ.

Статья 2. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэтэй болоһон нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд

Тус Хуулин 1-дэхи статьягаар тодорхойлогдоһон гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд Буряад Республикадахи нимэ муниципальна байгууламжануудай нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта олгогдодог гэбэл:

1) "Баргажанай аймаг";
2) "Баунтын эвенкын аймаг";
3) "Бэшүүрэй аймаг";

4) "Зэдын аймаг";
5) "Яруунын аймаг";
6) "Загарайн аймаг";
7) "Захаминай аймаг";
8) "Ивалгын аймаг";
9) "Кабанскын аймаг";
10) "Хэжэнгын аймаг";
11) "Хурамхаанай аймаг";
12) "Хягтын аймаг";
13) "Хойто-Байгалай аймаг";
14) "Мухар-Шэбэрэй аймаг";
15) "Ахын аймаг";
16) "Прибайкалин аймаг";
17) "Хойто-Байгалай аймаг";
18) "Сэлэнгын аймаг";
19) "Тарбагатайн аймаг";
20) "Түнхэнэй аймаг";
21) "Хорин аймаг";
22) "Северобайкальск хото";
23) "Улаан-Үдэ хото".

Статья 3. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэдэ эрилтэнүүд

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд тус Хуулин 1-дэхи статьягаар тодорхойлогдоһон гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые федеральна хууляар ба Буряад Республикын хуули ёһонуудаар тогтоогдоһон эрилтэнүүдэй ёһоор бэлүүлдэг.

2. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд Россин Федерациин Буряад Республикын гуримшуулгын хуулиа шийдхэбэринүүдээр тогтоогдоһон гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлгын гурим нэлгэхэ эрхэгүй.

Статья 4. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ олгохо болзор

Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ хизаарлаагүй болзорто олгогдодог.

Статья 5. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай эрхэ ба уялганууд

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ эрхэтэй гэбэл:

1) федеральна хуулинуудай ба Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэ асуудалнуудаар муниципальна хуулиа шийдхэбэринүүдые абаха;

2) тогтоогдоһон гуримаар бүхэ эмхидхэлэй-хуулиа ба зөөрин түхэлэй эмхинүүдхэ гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ хэрэгтэй мэдээ абаха;

3) муниципальна байгууламжын уставаар хараалагдаһан ушарнуудта ба гуримаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлгын тулада өөрын эд хэрэгсэл ба мүнгэн зөөри нэмжэ хэрэглэхэ.

2. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ уялгатай гэбэл:

1) Буряад Республикын Правительствоын олгоһон эрхэ түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхэ засагай зургаанда (саашаада – гүйсэдхэхэ засагай түлөөлэлгэтэ зургаан) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэтэй холбоотой мэдээ, саарһа ба тоосоо үзүүлхэ;

2) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада үгтэһэн мүнгэн зөөри ба эд хэрэгсэлэй нөөсэ заагдаһан зорилгоорын бэшэ хэрэглэхэгүй;

3) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада үгтэһэн хэрэглэгдээгүй мүнгэн зөөри ба эд хэрэгсэлэй нөөсэ гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэеэ болиһон ушарта бусааха;

4) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай бэлүүлгын асуудалнуудаар хуули ёһын эрилтэнүүдые эбдэлгэ зайлуулаха тухай эрхэ мэдэл соогоо үгтэһэн Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай бэшэмэл заабаринуудые дүүргэхэ.

Статья 6. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ ба уялганууд

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд эрхэтэй гэбэл:

1) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын асуудалнуудаар хуули тогтоолгын ба бусад гуримшуулгын хуулиа шийдхэбэринүүдые абаха;

2) федеральна хууляар ба Буряад Республикын хууляар хараалагдаһан бусад эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлхэ.

2. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд уялгатай гэбэл:

1) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэ талаар нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай ажал ябуулгын мүнгэнэй ба эд хэрэгсэлэй хангалга;

2) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын, тус ажал ябуулга бэлүүлгын тулада үгтэһэн эд хэрэгсэлэй ба мүнгэн зөөри ашгалагын хойноһоо хиналта.

Статья 7. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын мүнгэн сангай хангалга

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта үгтэһэн гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй мүнгэн сангай хангалга республикын бюджетэй бүридэлдэ байгуулагдааг хэсэдүүлгын жасаһаа нютагай бюджетүүдтэ үгтэдэг тусхай туһаламжын тоосоогоор бэлүүлэгдэдэг. Заагдаһан тусхай туһаламжа ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тогтоогдоһон гуримаар гаргашалагдааг.

2. Нютагай бюджетүүдтэ гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада үгтэдэг тусхай туһаламжын юрэнхы хэмжээнүүдые тоололгын хэм болохо тоонуудын "Буряад Республикын гүрэнэй доодо захын социальна ба мүнгэн сангай хэмүүдэй нэрэ тоолбори ба тоонууд тухай" Буряад Республикын Хууляар тодорхойлогдодог. Нютагай бюджетүүдтэ гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада үгтэдэг тусхай туһаламжын юрэнхы хэмжээнүүдые тоололгын хэм тоололго архиин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада республикын бюджетдээ нютагай бюджетүүдтэ үгтэдэг тусхай туһаламжын юрэнхы хэмжээ тодорхойлолгын хэм тоололгын аргын үндэһөөр (тус Хуулин хабсаргалтада) бэлүүлэгдэдэг.

3. Хэсэдүүлгын республикын жасаһаа тусхай туһаламжа хубаалга ээлжээтэ һангай жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тус Хуулин 2-дохи статьяда заагдаһан муниципальна байгууламжа бүхэндэ баталагдааг.

Статья 8. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ хэрэгтэй эд хэрэгсэлэй тоолбори тодорхойлолгын гурим

Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ хэрэгтэй эд хэрэгсэлэй тоолбори Буряад Республикын Правительствоын зүгһөө тодорхойлогдодог ба Буряад Республикын хууляар баталагдааг.

Статья 9. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэ тухай тоосолгын гурим

1. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэдэ нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд гүйсэдхэхэ засагай түлөөлэлгэтэ зургаанда үзүүлдэг гэбэл:

1) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын тулада үгтэһэн мүнгэ зөөри ба эд хэрэгсэлэй нөөсэ ашгаламжа тухай квартал бүхэнэй тоосоонууд;

2) тус муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ үгтэһэн, зогсоогдоһон ба болуулагдаһан зүбшөөрэлнүүд тухай ба архиин зүйлөөр хангалта, янза, хэмжээн, худалдалга болон үлэгдэл тухай тоосоо тунхагалгын талаар нара бүрин тоосоонууд.

2. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэ тухай тоосоонуудай түхэл, болзор ба гурим Буряад Республикай Правительствоо баталдаг.

Статья 10. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын хойноһоо хиналта Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай бэлүүлгын гурим

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын хойноһоо хиналта Буряад Республикын Правительствоын нэрээр гүйсэдхэхэ засагай түлөөлэлгэтэ зургаан бэлүүлдэг.

2. Гүйсэдхэхэ засагай түлөөлэлгэтэ зургаан эрхэтэй гэбэл:

1) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ дүүргэхэ талаар шалгалтануудые үнгэргэхэ;

2) гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай бэлүүлгын хубида мүнгэн сангай тоосоонуудые, бусад хэрэгтэй саарһа данса ба мэдээ эрихэ;

3) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай гү, али нютагай өөһэдн

хүтэлбэрин зургаануудай тушаалта нюрунуудай гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын асуудалнуудаар хуулин эрилтэ хазгайруула зайлуулха талаар бэшэмэл заабари үгэхэ.

Статья 11. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын болуулгын эрхэ нүхэсэл ба гурим

1. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай бэлүүлгэ иимэ ушарнуудта болуулагдааг гэбэл:

1) Буряад Республикын тус гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые, үгы гэбэл, нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта тэдэниие дамжуулгын эрхэ мэдэлын болуулан федеральна хуулин хүсэндөө ороходо;

2) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай тус Хууляар дамжуулагдаһан гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлхэ эрхын болуулан Буряад Республикын хуулин хүсэндөө ороходо;

3) тус сангай жэлдэ республикын бюджет тухай хуулида гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа үгэхэ тухай дүримүүдэй үгы байхада.

2. Тус статьягай 1-дэхи хубин 2-дохи зүйлдэ тогтоогдоһон ушарта Буряад Республикын хуули абалгын үндэһэн байжа болодог гэбэл:

1) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин түлөөлэлгэтэ зургаанай дамжуулагдаһан гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ дүүргэлгээ арсалга тухай шийдхэбэри;

2) Россин Федерациин Конституцида, Буряад Республикын Конституцида, Россин Федерациин хуули ёһонуудта, Буряад Республикын хуули ёһонуудта, муниципальна байгууламжын уставта нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай ажал ябуулгын зохиогүй тухай сүүдэй шийдхэбэри;

3) нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта дамжуулагдаһан гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын хойноһоо хиналта хэдэг гүйсэдхэхэ засагай түлөөлэлгэтэ зургаанай дүүргээгүй байлга гү, али хангалтагүй дүүргэлтэ тухай тобшолол.

Статья 12. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгын түлөө нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай, тушаалта нюрунуудай харюусалга

1. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд, тушаалта нюрунууд тэдэндэ үгтэһэн гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ дүүргэлгын түлөө гүрэнэй урда харюусалгатай.

2. Гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ дүүргээгүй гү, али хангалтагүй дүүргэлтэй түлөө харюусалга федеральна хууляар ба Буряад Республикын хуули ёһонуудаар гуримшуулагдааг.

Статья 13. Тус Хуулин хүсэндөө оролго

1. Тус Хуули 2006 оной январин 1-һээ хүсэндөө орохо ба ээлжээтэ һангай жэлдэ республикын бюджет тухай тус гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа үгэлгын хараалагдаһан байгаа һань, жэл бүри ээлжээтэ һангай жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар хүсэндөө оруулагдааг.

2. Тус Хуулин хүсэндөө оролгын үдэрһөө хойшо хүсөө буураа гэжэ тоолохо:

1) "Буряад Республикадахи муниципальна байгууламжануудай нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта архиин зүйлэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгэ бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ олгохо тухай" Буряад Республикын 2000 оной декабриин 1-нэй 531-III дугаарай Хуули (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй сутлуулбари, 2000, № 15 (19); "Бурятия" газетэ, 2000, декабриин 8);

2) "Буряад Республикадахи муниципальна байгууламжануудай нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта архиин зүйлэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгэ, транспортын хэрэгсэлнүүдэй ба дугаарлагын зүйлэй найма, кинозал соо шагналгын-харалгын уран бүтээлнүүдые олоной үмэнэ харуулга, хүдөөлүүлгын талаар туһа хангамжын

зарим янза үзүүлгые бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ олгохо тухай" Буряад Республикын 2002 оной апрелиин 24-нэй 1014-III дугаарай Хуули (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй сутлуулбари, 2002, № 5 (37); "Бурятия" газетэ, 2002, апрелиин 30);

3) "Буряад Республикадахи муниципальна байгууламжануудай нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта архиин зүйлэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгэ бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ олгохо тухай" Буряад Республикын Хуулин 7-дохи статьяда хубилаалта оруулаха тухай" Буряад Республикын 2005 оной июлин 5-най 1233 – III дугаарай Хуули (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдэй сутлуулбари, 2005, № 6-7 (75-76); "Бурятия" газетэ, 2005, июлин 6).

**Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото
2005 оной декабриин 29

№ 1455-III

"Архиин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудай нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта олгохо тухай" Буряад Республикын Хуулин хабсаргалта

Архиин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлхэдэ республикын бюджетдээ нютагай бюджетүүдтэ тусхай мүнгэ туһаламжын юрэнхы хэмжээ тодорхойлгын тулада хэм тоололгын арга

1. Тус Арга архиин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлхэдэ нютагай бюджетүүдэй гаршын мүнгэнэй талаар хангахын тулада нютагай бюджетүүдтэ үгтэдэг тусхай мүнгэ туһаламжын юрэнхы хэмжээ тодорхойлохо зорилготой.

2. Архиин зүйлнүүдэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые бэлүүлхэ талаар гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлхэдэ нютагай бюджетүүдтэ үгтэхэ тусхай мүнгэ туһаламжын юрэнхы хэмжээн иимэ гуримаар тоологдодог:

$$Si = Ri \cdot (Zoti \cdot Ki + Mi, + Ai + Ci)$$

Si – i-н муниципальна байгууламжада мүнгэн туһаламжын юрэнхы хэмжээн;

Ri – архиин зүйлэй бутархай наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые бэлүүлдэг i-н муниципальна байгууламжын муниципальна алба хаагдай тоогой хэм. Тоогой хэм иимэ хэмжээндэ тогтоогдодог гэбэл: зоной тоогой 45 мянган хүн болотор – 1 хэсэг, 45-һаа 100 мянга хүрэтэр – 2 хэсэг, 100 мянгаһаа дээшэ – 6 хэсэг;

Zoti – Буряад Республикада муниципальна аймагуудай, хотын тойрогуудай нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай хүдэмэр-рилгшэдэй ажалай салинда нэмэн тоололготой хэм i-н муниципальна байгууламжада;

Ki – i-н муниципальна байгууламжада мүнгэнэй хэмдэ заһалгын үдхэгшэ;

Mi – i-н муниципальна байгууламжын нютагай өөһэдн хүтэлбэрин эд хэрэгсэлэй гаршын хэм;

Ai – i-н муниципальна байгууламжын нютагай өөһэдн хүтэлбэрин коммунальна туһа хангамжада гаргашалгын хэм;

Ci – i-н муниципальна байгууламжын нютагай өөһэдн хүтэлбэрин үндэһэн гаршануудта гаргашалгын хэм.

Ажалай салинда нэмэлтэ тоололготой, эд хэрэгсэлэй гаршад, коммунальна туһа хангамжа түлэгдэ ба үндэһэн гаршад хэмүүд "Буряад Республикын гүрэнэй доодо захын социальна ба мүнгэн сангай хэмүүдэй нэрэ тоолбори ба тоонууд тухай" Буряад Республикын Хууляар тодорхойлогдодог.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЗАХИРАМЖА

2006 оной июлин 28

№ 484-р

"Республикын 2006 оной бюджет тухай" 2005 оной декабриин 30-ай 1492-III дугаарай Буряад Республикын Хуулийн 17-дохи статья бэелүүлхын, "Элүүр" гэхэн үндээн түрүү проектын зорилгонууды бэелүүлхын тула:

1. Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ

туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүды хубаан түлэлгын дүрим баталха (нэгэдэхи хабсаргалта).

2. Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрствэдэ (В.В.Кожеников):

"Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэ-

рилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүдтэ хараалагдан, нютагай бюджетүүдтэ үгтэхэ субсидинууд" гэхэн 11 01 5200000 600 кодоор 26103,7 мянган түхэригэй хэмжээнэй гаргашанууды хоёрдохи хабсаргалтатай зохилдуулан хубааха.

3. Эмшэлэлгын эмхинүүдэй ахмад врачууд нара бүхэндэ, тоосооты нарын удаадахи нарын 10 болотор Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрствэдэ субсидинуудай ашагалга тухай тоосоо тушаажа байха.

**Буряад Республикын Президент,
Правительствын Түрүүлгшэ
А.В.ПОТАПОВ**

*Нэгэдэхи хабсаргалта
Буряад Республикын Правительствын
2006 оной июлин 28-ай 484-р дугаарай
захирамжаар баталагданхай*

Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүды хубаан түлэлгын ДҮРИМ

I. ЮРЭНХЫ ДҮРИМУУД

1. Тус Дүрим "Республикын 2006 оной бюджет тухай" 2005 оной декабриин 30-ай 1492-III дугаарай Буряад Республикын Хуулигай, "Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүдтэ хараалагдан субсидинууды 2006 ондо федеральна бюджетэдэ Россин Федерациин субъектнүүдэй бюджетүүдтэ шэглүүлэлгын дүрим тухай" Россин Федерациин Правительствын 2006 оной июниин 9-эй 356 дугаарай тогтоолтой, "Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүды 2006 ондо түлэлгын дүрим тухай" Россин Федерациин элүүры хамгаалгын болон социальна хүгжэлтын министр М.Ю.Зурабовай 2006 оной июниин 19-эй 194-МЗ дугаарай бэшэгтэй зохилдуулагдан, мүн элүүры хамгаалгын эхин шатын ашаг үр дээшлүүлэхэ болон шангадха эрхэ байдал болон үндээн нуури бүрилдүүлхын, тийхэдэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй арга шадал үр эхэтэйгээр ашаглахын болон медицинскэ туһаламжы шанар хайтай, үнэгүй болгохын тула бэлэдхэгдэнхэй.

II. СУБСИДИНУУДЫ ХУБААН ТАРААЛГЫН ДҮРИМ

2.1. Нютагай бюджетүүдтэ үгтэхэ субсидинуудай хэмжээн нарадаа нэгэ врачта 5000 түхэриг, нарадаа нэгэ фельдшер болон акушертэ 3500 түхэриг, нарадаа нэгэ медицинскэ сестрада 2500 түхэриг хараалан, тус захирамжын хоёрдохи хабсаргалтаар хараалагдан мүнгэнэй хэмжээндэ тогтоогдодог, тийхэдэ СССР-эй гүрэнэй засагай зургаануудай гү, али гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай шийдхэбэринүүдээр тогтоогдоон салинда нэмэгдэдэг аймагай коэффициентнүүдэй түлбэринүүд, нэгэдхэмэл социальна налогой, уялгата

пенсионно страхованиин болон үйлэдбэри дээрэ гэнтын аюулаа болон мэргэжэлтэ үбшэнүүдхэ уялгата социальна страхованиин талаар татабаринууд хэмжээндэнь оролсодог.

Тус мүнгэн түлбэринүүд зохистой хуулинуудаар болон бусад хуули ёноной актуудаар тогтоогдоон нэмэлтэ түлбэринүүды тоолон гаргахда, хараада абтадаггүй.

2.2. Субсидинууд республикын бюджетэй бүхыдөө хубааринуудтай зохилдуулагдан, нютагай бюджетүүдтэ шэглүүлэгдэдэг, тийхэлээрээ 2006 оной III кварталда тус захирамжын хоёрдохи хабсаргалтаар хараалагдан мүнгэнэй 50 процентны номологдодог, 2006 оной IV кварталда медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй мүнгэн түлбэринүүдтэ нютагай бюджетүүдэй гаргашалхан мүнгэнэй хубинь тэжэрюулэн бусаагдадаг.

Тоосоото хугасаада гаргашалаагагүй субсидинууд удаадахи номологдодо хараалагдадаг болон 2006 оной туршада удаадахи тоосоото хугасаада авансова түлбэри гэжэ тоологдодог.

2.3. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд тус субсидинууды 09 бүлгээр, 01 бүлгэлээр, 5200000 гэхэн гаргашануудай тусхай статьягаар, 624-дэхи гаргашын янзаар хубаадаг.

2.4. Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрство нара бүхэндэ, тоосооты нарын удаадахи нарын 15 болотор Россин Федерациин Элүүры хамгаалгын болон социальна хүгжэлтын министрствын тогтоонон гуримаар Элүүры хамгаалгын болон социальна хүгжэлтын талаар федеральна агентствэдэ субсидинууды ашаглахан тухай тоосоо тушаадаг.

2.5. Хоёрдохи хабсаргалтаар хараалагдан субсидинууды нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай дунда дахин хубаалгы бюджетэй мүнгэн зөөрин гол зонхилогшо (Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрство) эмшэлэлгын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй тус Дүримэй 3.1 пункттай зохилдуулан, тушаалан тоосоонуудай үндэһөөр бэлүүддэг.

III. МҮНГЭН ТҮЛБЭРИНҮҮДЫ БЭЛУУЛГЫН ДҮРИМ

3.1. Элүүры хамгаалгын эмхи зургаанууд фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүдтэ гаргашалагдан мүнгэн зөөри хэ тухай бүридхэдэ абадаг болон Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрствэдэ тоосоо тушаадаг.

3.2. Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта (саападаа – Хүдэлмэрилэгшэд) мүнгэн түлбэринүүд Хүдэлмэрилэгшэдэй болон муниципальна байгуулануудай эхин медикосанитарна болон түргэн медицинскэ туһаламжа үзүүдэг элүүры хамгаалгын эмхи зургаануудай хоорондо хүдэлмэрин хэлсээнхэ гадуур нэмэлтэ хэлсээнэй баталагдан байбаль түлэгдэдэг.

3.3. Хүдэлмэрин хэлсээнүүдтэ нэмэлтэ хэлсээнүүд хоёр экзепляраар бэлэдхэгдэдэг. Нэмэлтэ хэлсээнэй нэгэ экзепляр Хүдэлмэрилэгшэдтэ үгтэдэг, нүгөөдэнь Хүдэлмэреэр хангагшад хараалагддаг.

3.4. Нэмэлтэ хэлсээнээр хараалагдан салинда урмашуулгын шанарай нэмэлтэ түлбэрин тогтоогдоодо, нэмэлтэ хэлсэ баталха үедөө хүдэлмэрин хэлсээнэй талануудай тогтоонон ажалай эрхэ байдал болон салин түлбэрин хэмжээн муудаха ёногүй (салин түлбэрин, тусхай нэмэлтэнүүдэй болон бусад урмашуулгын түлбэринүүдэй хэмжээнэй доошологто гү, али тэдэнэй хэмжээнэй бага бололго).

3.5. Хүдэлмэрилэгшэдтэй нэмэлтэ хэлсээн 2006 оной июлиин 1-һээ 2006 оной декабриин 31 болотор хугасаагай болзорто баталагдадаг.

2006 оной июлиин 1-эй удаа нэмэлтэ хэлсэ баталхада, тэрэнэй хүсэндөө байха болзор Хүдэлмэрилэгшын ажалаа хэжэ эхилхэ үдэрһөө болон тэрэн соо заагдаха сагһаа эхилхэ, мүн 2006 оной декабриин 31-һээ урид түгэсэхэ.

3.6. Штатна тушаал эзэлжэ байхан Хүдэлмэрилэгшэдтэй гү-

рэнэй даабари бэелүүлгэтэй холбоотой медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгын шанар дээшлүүлэхэ талаар уялгануудаа дүүргэхэ тухай нэгэл нэмэлтэ хэлсээн баталагдадаг.

3.8. Нэмэлтэ хэлсэ баталхынгаа урда Хүдэлмэреэр хангагша Хүдэлмэрилэгшын медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгын шанар дээшлүүлэхэ талаар дүүргэхэ уялгануудтань хабаатай хуули ёноной актуудтай (тэрэ тоодо Россин Федерациин Элүүры хамгаалгын болон социальна хүгжэлтын министрствын, Буряад Республикын

Элүүры хамгаалгын министрствын хуули ёноной актуудтай) танилсулдаг.

3.9. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ түлэгдэхэ түлбэринүүдтэ таалажа үгтэн мүнгэн зөөри болзортонь болон зорилгоорнь ашагалгын түлөө харюусалга эмшэлэлгын эмхи зургаануудай ахмад врачуудта даалагдадаг.

3.10. Субсидинууды зорилгоорнь ашагалгын хойнохоо хиналта Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрствэдэ даалагдадаг.

*Буряад Республикын Правительствын
2006 оной июлиин 28-ай 484-р дугаарай
захирамжага
хоёрдохи хабсаргалта*

Фельдшерско-акушерскэ пунктуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түргэн медицинскэ туһаламжын врачуудта, фельдшернүүдтэ болон медицинскэ сестрануудта мүнгэн түлбэринүүдтэ субсидинууды нютагай бюджетүүдтэ хубаалга

№ № п/п	Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) нэрэмжэ	Мүнгэн түлбэридэ тоологдоон субсиди (мянган түх.)
1.	Баргажанай	920,85
2.	Баунтын	619,64
3.	Бэшүүрэй	981,09
4.	Зэдын	1132,03
5.	Яруунын	620,63
6.	Загарайн	1862,88
7.	Захаминай	1076,42
8.	Кабанскын	2164,76
9.	Хэжэнтын	635,52
10.	Хурамхаанай	365,76
11.	Хяагтын	1418,01
12.	Мухар-Шэбэрэй	1060,53
13.	Ахын	520,67
14.	Прибайкалийн	1191,61
15.	Северо-Байкальскын	404,48
16.	Сэлэнгын	667,3
17.	Түнхэнэй	826,18
18.	Тарбагатайн	552,11
19.	Хорин	794,41
20.	Ивалгын	917,54
21.	Муяын	301,21
22.	Улаан-Үдэ хото	7070,07
	Бүхыдөө	26103,7

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛ

2006 оной августын 4

№246

Буряад Республикын Правительствын дэргэдэ Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комисси байгуулха тухай

"Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай" 1992 оной июнийн 10-ай 221-ХП дугаарай Буряад Республикын Хуули бэелүүлхын тула, "Буряад Республикын Президентын, Буряад Республикын Правительствын, Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаануудай байгуулдаг зохицуулгын болон зүбшэлгын зургаанууд тухай" Буряад Республикын

Президентын 2005 оной январийн 19-эй 6 дугаарай Зарлигай пункттай зохицуулан, Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Буряад Республикын Правительствын дэргэдэ Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комисси байгуулха.
2. Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комисси тухай дүрим баталха (нэгдэхэ хабсаргалта).

3. Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комиссийн бүридэл баталха (хоёрдохи хабсаргалта).

4. Тус тогтоол тунхаглагдахан үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

Нэгдэхэ хабсаргалта
Буряад Республикын Правительствын 2006 оной августын 4-эй 246 дугаарай тогтоолоор баталагданхай

Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комисси тухай ДУРИМ

1. Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комисси (саашаадаа — Комисси) буряад хэлэ хамгаалгада болон хүгжөөлгэдэ хабаатай асуудалнуудыг хаража үзэдэг Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи зохицуулгын зургаан болоно.

2. Комиссийн бүридэлыг Буряад Республикын Правительство баталдаг.

3. Комисси ажал ябуулгадаа Россин Федерацийн Үндэһэн хуулиг болон Буряад Республикын Үндэһэн хуулиг, федеральна хуулинуудыг болон Буряад Республикын хуулинуудыг, Россин Федерацийн Президентын болон Буряад Республикын Президентын зарлигуудыг болон захирамжуудыг, Россин Федерацийн Правительствын болон Буряад Республикын Правительствын тогтоолнуудыг болон захирамжуудыг, тийхэдэ тус Дүрим баримталдаг.

4. Комиссийн гол зорилгонууд гэбэл:

- Буряад Республикын гүрэнэй хэлэн болохо буряад хэлыг дэмжэхэ, Буряад Республикын социально-политическэ болон соёлой талаар ажабайдалда буряад хэлэнэй хэрэглэгдэсыг үргэдэхэ, буряад хэлэ мэдэсын соёл дээшлүүлэхэ талаар Буряад Республикын министрствэнүүд болон албан зургаануудай, эрдэмэй болон хуралсалай эмхи зургаануудай, республикын нийтын нэгдэлнүүдэй ажал ябуулга зохицуулга;

- литературна буряад хэлэнэй гуримуудыг (нормонуудыг), тэрэнэй бэшэгэй дүрим болон алфавидыг болбосоруулгада, хуули ёһоной дансануудыг болон

географийн нэрэнүүдыг бэшэгэдэ хабаатай зууршалгануудыг болон дурадхалнуудыг бэлэдхэхэ талаар Буряад Республикын министрствэнүүд болон албан зургаануудай, эрдэмэй болон хуралсалай эмхи зургаануудай ажал ябуулга зохицуулга;

- буряад хэлэ заалгын ашаг үрэтэй аргуудыг хэрэглэхэ талаар зууршалгануудыг бэлэдхэхэ;

- Россин регионуудай болон хари гүрэнүүдэй хэлэнэй политикын талаар туйлаалтануудыг шэнжэлхэ, согсолхо болон нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэри зохицуулга;

- Буряад Республикаһаа гадуур, тэрэ тоодо хари гүрэнүүдэй эмхинүүдтэй харилсаа холбоотойгоор хүдэлмэрилгэ;

- Буряад Республикын Президентэ болон Буряад Республикын Правительствыг буряад хэлэ хамгаалгын болон хүгжөөлгын шийдхэгдээгүй асуудалнууд тухай мэдээсэлгэ.

5. Комисси даалгагдахан уялануудаа бэелүүлхын тула эрхэтэй гэбэл:

- тогтоогдоһон гуримаар гүрэнэй засагай зургаануудтай, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудтай, Буряад Республикадахи хуралсалай болон эрдэм ухаанай эмхи зургаануудтай буряад хэлэ хамгаалгын болон хүгжөөлгын асуудалнуудыг зүбшэн хэлсэхэ;

- буряад хэлэ хэрэглэгдэсын асуудалнуудыг зууршалгануудыг болон дурадхалнуудыг Буряад Республикын Правительствыг даа оруулха;

- Комиссийн бүрин этигэмжэдэ ородог асуудалнуудыг хуули ёһоной дансануудай түлэбүүдыг бэлэдхэхэ талаар

министрствэнүүд болон албан зургаануудай хүдэлмэри зохицуулга;

- Комиссийн бүрин этигэмжэдэ хабаатай асуудалнуудыг ажал ябуулгадань хэрэгтэй материалнуудыг Буряад Республикын гүрэнэй засагай зохистой зургаануудыг, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудыг, эрдэмэй болон хуралсалай эмхи зургаануудыг, нийтын эмхинүүдэй асуулга хэжэ абаха;

- буряад хэлэнэй хэрэглэгдэсын болон хүгжөөлгын асуудалнуудыг шийдхэхэ талаар дурадхалнуудыг бэлэдхэхын тула терминүүдыг, нютагай нэрэнүүдыг, бэшэгэй дүримүүдыг хаража үзэхэ подкомиссиныг бүридэлдөө байгуулха болон хэрэгтэй наань, эрдэмтэдхэ болон мэргэжэлтэдхэ бүридэһэн хүдэлмэрийн болон экспертнэ бүлэгүүдыг эмхидхэхэ;

- гүрэнэй засагай зургаануудай, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдыг, буряад хэлэнэй мэргэжэлтэдэ, мүн тийхэдэ нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдыг хүдэлмэридөө хабаадуулха.

6. Комиссийн түрүүлэгшэ толгойлодог, тэрэнэй үгыдэ — түрүүлэгшын орлогшо.

7. Комиссийн зүблөөнүүд хэрэгтэй сагтаа, зүгөөр кварталдаа нэгэнхэ үсөөн бэшээр үнгэргэгдэдэг. Комиссийн зүблөөндэ бүхы гэшүүдэйнь тоогой хахадһаа үсөөн бэшэ зоной хабаадал, зүблөөн бүрин эрхэтэйдэ тоологдодог.

8. Комиссийн гэшүүд зүблөөнүүдтэ сэхэ өөрөө хабаададаг.

9. Комиссийн шийдхэбэри олонхи дуугаар абтадаг болон протокол соо бэшэгдэжэ, Комиссийн түрүүлэгшээр

тунхаглагдадаг.

10. Комиссийн секретарь:

- Комиссийн зүблөө эмхидхэдэг болон зүблөөнэй болохо газар, үдэр, хэлсэгдэхэ асуудалнууд тухай мэдээсэлыг гурбан үдэрһөө урид гэшүүдтэнь дуулгадаг;

- Комиссийн хүдэлмэрийн түсэбүүдэй бэлэдхэлгэ хангадаг, зүблөөнүүдтэ хэлсэгдэхэ зүйлнүүдыг согсолон бэлэддэг;

- Комиссийн зүблөөнүүдэй протоколнуудыг бэшэдэг, абтаһан шийдхэбэринүүдэй бэелүүлгын ябаса хинадаг;

- хэрэгтэй наань, Комиссийн шийдхэбэринүүдыг Буряад Республикын гүрэнэй болон муниципальна засагай зургаануудта, эмхинүүдтэ эльгээдэг.

11. Комисси зүблөөн дээрэ абтаһан болон түрүүлэгшын баталһан хүдэлмэрийн түсэбтэй зохицуулан, ажал ябуулга бэелүүлдэг. Комиссийн гэшүүд хүдэлмэрийн түсэбэй, зүблөөнүүдтэ хэлсэгдэхэ асуудалнуудай талаар дурадхалнуудыг оруулдаг болон Комиссийн зүблөөнүүдэй материалнуудай, тэрэ тоодо шийдхэбэринүүдэйнь түлэбүүдэй бэлэдхэлгэдэ хабаададаг.

12. Комиссийн ажал ябуулгын эмхидхэлэй-техническэ хангалгыг Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Яһатан хоорондын харилсаануудай, нийтын, шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдтэй холбоонуудай болон мэдээсэлэй талаар комитет бэелүүлдэг.

13. Комиссийн усадхалга болон шэнээр эмхидхэлгэ Буряад Республикын Правительствын шийдхэбэрээр бэелүүлэгдэдэг.

Хоёрдохи хабсаргалта
Буряад Республикын Правительствын 2006 оной августын 4-эй 246 дугаарай тогтоолоор баталагданхай

Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи Буряад хэлэ хүгжөөлгын талаар комиссийн БҮРИДЭЛ

Егоров И.М. — Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо, Комиссийн түрүүлэгшэ

Намсараев С.Д. — Буряад Республикын хуралсалай болон эрдэм ухаанай министр, Комиссийн түрүүлэгшын орлогшо

Елаев А.А. — Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Яһатан хоорондын харилсаануудай, нийтын, шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдтэй холбоонуудай болон мэдээсэлэй талаар комитетдэй түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо, Комиссийн секретарь

Антонов В.И. — үндэһэн политикын болон шажан мүргэлэй бүлэгүүдэй асуудалнуудай талаар Буряад Республикын Президентын советник

Ботоева Ф.П. — Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо (зүбшэлгын ёһоор)

Прокопьев В.Б. — Буряад Республикын соёлой болон олондо мэдээсэлгын хэрэгсэлнүүдэй министр

Буддаев В.Р. — Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Яһатан хоорондын харилсаануудай, нийтын, шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдтэй холбоонуудай болон мэдээсэлэй талаар комитетдэй түрүүлэгшэ

Базаров Б.В. — Россин эрдэмүүдэй академийн Сибирийн таһагай Монгол шудлалай, буддологийн болон тибетологийн институтдай директор (зүбшэлгын ёһоор)

Цыренов Б.Д. — Россин эрдэмүүдэй академийн Сибирийн таһагай Монгол шудлалай, буддологийн болон тибетологийн институтдай хэлэ бэшэгэй таһагыг даагша (зүбшэлгын ёһоор)

Васильева Л.С. — Буряадай гүрэнэй университетдэй үндэһэтэнэй-гуманитарна

институдай директор (зүбшэлгын ёһоор)

Шагдаров Л.Д. — Россин эрдэмүүдэй академийн Сибирийн таһагай Монгол шудлалай, буддологийн болон тибетологийн институтдай түрүү эрдэмтэн (зүбшэлгын ёһоор)

Дырхеева Г.А. — Россин эрдэмүүдэй академийн Сибирийн таһагай Монгол шудлалай, буддологийн болон тибетологийн институтдай түрүү эрдэмтэн (зүбшэлгын ёһоор)

Базаржапова Г.Х. — Буряад Республикын Уран зохёолшодой холбоной түрүүлэгшэ, "Буряад үнэн" хэблэлэй байшангай генеральна директорэй орлогшо (зүбшэлгын ёһоор)

Сультимов Д.Н. — Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмын академическэ театрай директор (зүбшэлгын ёһоор)

Манжуев Г.Н. — Бүгдэ буряадуудай соёл хүгжөөлгын эблэлэй президент (зүбшэлгын ёһоор)

Урбаева М.В. — Буряадай гүрэнэй телерадиокомпанийн генеральна директорэй орлогшо (зүбшэлгын ёһоор)

Цэдашиева Р.Р. — "Бэлиг" хэблэлэй ахмад редактор (зүбшэлгын ёһоор)

Содномов С.Ц. — Буряадай гүрэнэй университетдэй хэлэнүүдтэ эхин шатын хургалгын кафедрэ даагша, методист (зүбшэлгын ёһоор)

Жалцанов Б.Б. — Республикын буряад 1-дэхэ лицей-интернадай директор (зүбшэлгын ёһоор)

Бальхаева И.Х. — Буряад Республикын Үндэһэтэнэй номой сангай директор (зүбшэлгын ёһоор)

Шулунова Л.В. — Буряадай гүрэнэй университетдэй Зүүн зүг шэнжэлгын түбэй директор (зүбшэлгын ёһоор).

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛ

2006 оной августын 7

№ 249

Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл (лицензи) үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды бээлүүлгын гурим тухай дүрим баталха тухай

Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды гуримшуулхын тула Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды бээлүүлгын гурим тухай дүрим баталха (хабсаргадана).

2. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент, Правительствоын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

Буряад Республикын Правительствоын
2006 оной августын 7-ой 249 дугаарай тогтоолоор баталагданхай

Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды бээлүүлгын гурим тухай ДҮРИМ

1. Тус Дүрим архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды үнгэргэлгын гурим тогтооно.

2. Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууды шалгалтын зорилго хадаа Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлгын, тийхэдэ тус ажал ябуулга бээлүүлхын тула номологдоһон мүнгэн зөөриие ашаглалгын хойноһоо хиналта хангалга болоно.

3. Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууд Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай хүтэлбэрилэгшын баталһан архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтануудай түсэбэй ёһоор бээлүүлэгдэдэг. Түсэблэгдэһэн шалгалтанууд жэлдээ нэгэнһээ олон бэшээр, харин хоёр жэлэй нэгэнһээ үсөөн бэшээр эмхидхэгдэхэ ёһотой. Түсэбһөө гадуур шалгалта үнгэргэгдэдэг гэбэл, түсэблэгдэһэн шалгалтын үедэ элирүүлэгдэһэн архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгын гурим эбдэлгые Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай усадханы баталгын тула, мүн тийхэдэ Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанда эрхэтэдһээ, юридическэ нюурнуудһаа, хубийн хэрэг эрхилэгшэдһээ, гүрэнэй засагай зургаануудһаа архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгын

тогтоогдоһон гурим эбдэһые гэршэлһэн дансануудай ороһон ушарта.

4. Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхэ талаарнь Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шалгалтанууды Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай түлөөлэгшэдэй комисси бээлүүлдэг.

5. Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн шалгалта Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай захиралтын үндэһөөр бээлүүлэгдэдэг. Зорилго, үнгэргэхэ болзор болон комиссийн бүридэл тодорхойлоһон шалгалта тухай саарһан шалгалтын эхилхэһээ арбан үдэрһөө урид нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанда эльгээдэг.

6. Шалгалтын үедэ архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдэ бээлүүлгэтэйнь холбоотой асуудалнууд комиссийн үзэмжэдэ табигдадаг, тэрэ тоодо:

а) архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгые гуримшуулдаг Россин Федерацийн болон Буряад Республикын хуулинууды сахилга;

б) архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл (лицензинүүдэй буулгабаринууды) үгэхэ, лицензинүүдэ шэнээр бэшэхэ, лицензинүүдэй хүсэндөө байха болзорые хунааха тухай мэдүүлгэнүүдэ бүридхэлдэ абалгын гурим;

в) архийн продукциин жэжэ наймаанда үгтэһэн, зогсоогдоһон, болжуулагдаһан лицензинүүдэй тоолбори;

г) архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгын тухай тоосоонууды Буряад Республикын Лицензионно пала-тада тушаалгын гурим;

д) лицензинүүдэй бланкнүүдэ бүридхэн тоололго;

е) архийн продукциин жэжэ наймаанда лицензинүүдэ зогсоолгын, шэнэлэлгын болон болжуулаалгын гурим;

ж) зүбшөөрэл абаһан зоной лицензионно эрилтэнүүдэ сахилгын хойноһоо хиналгын гурим;

з) лицензионно татабаринууды суглуулаалгын болон зохистой бюджетэ оруулаалгын гурим;

и) архийн продукциар хангагшад, хангалтын түхэл, хэмжээн, архийн продукциин худалдагдан болон үлэһэн хуби тухайнь декларацинууды тушаалгын гурим;

к) архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдэ бээлүүлхын тула үгтэһэн мүнгэн зөөри гаргашалгын гурим;

л) архийн продукциин шанарай хойноһоо хиналта бээлүүлгын гурим.

7. Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай түлөөлэгшэд шалгалта үнгэргэлгын зорилгонуудай ёһоор эрхэтэй гэбэл:

а) хэрэгтэй дансанууды, шалгалтын үедэ гараһан асуудалнуудад справкнүүдэ, тийхэдэ тушаалта нюурнуудай харюунууды асуужа абаха;

б) Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай тушаалта нюурнуудай зүбшөөрэл абаһан зоной лицензийн эрилтэнүүдэ зохистой байлгы шалгахадань хабаадаха.

8. Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд уялгатай гэбэл:

а) бүрин этигэмжэтэй нюурнуудай шалгалта үнгэргэхөөр таатай эрхэ байдал тогтоохо, архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдэ дүүргэһэн тухай хэрэгтэй мэдээсэлээр тэдэниие хангаха;

б) архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгын тогтоогдоһон гурим эбдэлгэнүүдэ усадхаха тухай захирамжа абабал, саг соогоо Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанда тус эбдэлгэнүүдэ усадхаһан тухайгаа мэдээсэл оруулха.

9. Шалгалтын дүнгүүдээр хоёр экземплярар акт бэшэгдэдэг, тийн комиссийн булта гэшүүд тус дансада гараа табидаг. Зүбшөөрэл үгэлгэ бээлүүлгын түлөө харюусалгатай нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай хүтэлбэрилэгшэ болон тушаалта нюур шалгалтын дүнгүүдтэй танилсуулагдаха ёһотой; акт соо танилсаһан тухай бэшэгдэхэ ёһотой. Шалгалтын түгсэхэтэй сасуу акт бэшэгдэдэг. Актын нэгэ экземпляр нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай хүтэлбэрилэгшэдэ гү, али тэрэниие орлоһон нюурта үгтэдэг.

10. Архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэлгын гурим эбдэлгэ элирүүлэгдэбэл, Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай хүтэлбэрилэгшэ нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанда тус эбдэлгэнүүдэ усадхаха тухай захирамжа эльгээдэг.

Хэрбээ нэгэнтэ бэшэ гурим эбдэһэн байбалнь (жэлэй туршада хоёр гү, али үшөө оло дахин), Эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй болон ажал ябуулгын тусхай янзануудта зүбшөөрэл үгэлгын талаар республиканска албанай хүтэлбэрилэгшэ Буряад Республикын Правительствоада архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдэ бээлүүлгын зогсоохо тухай зууршалга болон Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанһаа архийн продукциин жэжэ наймаанда зүбшөөрэл үгэхэ талаар гүрэнэй бүрин этигэмжэнүүдэнь болжуулаха хэрэгтэй байһан тухай тобшолол эльгээдэг.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛ

2006 оной августын 4

№ 245

"Улаан-Үдэ хото" муниципальна байгуулгын Советскэ районой дэбисхэр дээрэ захиргаанай комисси байгуулха тухай" Буряад Республикын Правительствоын 2005 оной сентябрийн 14-эй 296 дугаарай тогтоолдо хубилалтанууды оруулха тухай

Кадрова хубилаатануудай болоһон ушараар Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. "Улаан-Үдэ хото" муниципальна байгуулгын Советскэ районой дэбисхэр дээрэ захиргаанай комисси байгуулха тухай" Буряад Республикын Правительствоын 2005 оной сентябрийн 14-эй 296 дугаарай тогтоолой хабсаргалтада хубилаатанууды оруулха гэбэл:

1.1. "Улаан-Үдэ хото" муниципальна байгуулгын Советскэ районой дэбисхэр дээрэ захиргаанай комиссийн бүридэлһөө (саашадаа — Комисси) Бутт Татьяна Игоревна, Бельгаев Михаил Лазаревич, Пестонова Ирина Андреевна, Третьяков Алексей Георгиевич, Ганицева Ольга Александровна.

1.2. Комиссийн бүридэлдэ оруулха гэбэл:

- Базаров Виталий Цыдендамбаевиче — Советскэ районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай участково этигэмжэтэй таһагай начальник;

- Демкина Елена Николаевна — Хотын 1-дэхи поликлиникин эмхидхэлэй-методическа хүдэлмэрийн талаар ахамад врачай орлогшо;

- Ефремов Андрей Валерьевиче — Муниципальна зөөрийн

хойноһоо хиналтын талаар управлений начальнигай орлогшо; - Стайна Светлана Сергеевна — Буряад Республикын Арадай Хуралай ветерануудай эмхийн гэшүүн;

- Улаханова Татьяна Валерьевна — Советскэ районой захиргаанай эрхэтэдэй хандалгануудай талаар ахамад мэргэжэлтэн;

- Горюнова Таисия Васильевна — Улаан-Үдэ хотын

Советскэ районой Ветерануудай советдэй секретарь;

- Харламова Надежда Никифоровна — "Левобережное" ЖКСК-гай мастер.

2. Тус тогтоол баталагдаһан үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент, Правительствоын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ.

РОССИН ФЕДЕРАЦИЙН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУДАА БУУЛГАБАРИНУУД

Росси Федерацийн гүрэнэй шагналнуудаар шагнаха тухай

Ажалдаа амжалтанууды туйлаһанайнь болон олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө шагнаха гэбэл:
"ХҮДӨӨ АЖАХЫГААР ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ" МЕДАЛЯР
ЧОЙДОНОВ Андрей Валерьевиче
 - "Коммунизм" гэхэн хүдөө ажахын үйлдбэрийн кооперативай ахамад хонишон, Зэдын аймаг

Росси Федерацийн Президент В.ПУТИН

Москва, Кремль
 2006 оной июлин 25
 №758

Росси Федерацийн шагналнуудаар шагнаха тухай

Соёлой талаар габьяатай байһанайнь болон олон жэлдэ ашаг үрө ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэбэл:
"РОССИН ФЕДЕРАЦИЙН СОЁЛОЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"
ГЕРАСИМОВА Ольга Александровна
 - "Зүүн Сибирийн соёл болон искусствын гүрэнэй академи" гэхэн дээдэ мэргэжэлэй хуралсалай федеральна гүрэнэй эрдэм хуралсалай эмхи зургаанай кафедрые даагш

Росси Федерацийн Президент В.ПУТИН

Москва, Кремль
 2006 оной июлин 26
 №783

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУД
**ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД,
 ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД**

М.Б.Содномовае

Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Гэр байрын-коммунальна ажахын хүгжэлтэдэ горитой хубита оруулаһанайнь, олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Улаан-Үдэ хотын захиргаанай Хотын ажахын комитедэй "Содружество" гэхэн хизаарлагдамал харюусалгатай бүлгэмэй директор **СОДНОМОВА Марина Базаровнае** Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Президент **Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан
 2006 оной июлин 27
 №381

А.И.Митиндэ "Буряад Республикын хуули хамгаалгын зургаануудай габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай Эрхэтэдэй аюулгүйе хангаха талаар габьяатай байһанайнь, албата уялгаяа үнэн сэхээр бэелүүлһэнэйнь түлөө Росси Аюулгүйн федеральна албанай Буряад Республикадахи управлениин начальни **МИТИН Анатолий Ивановича** "Буряад Республикын хуули хамгаалгын зургаануудай габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан
 2006 оной июлин 28
 №383

"Водоканал" гэхэн муниципальна унитарна предприятиин хүдэлмэрилэгшэдые

Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Мэргэжэл ехэтэй байһанайнь, олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө "Водоканал" гэхэн муниципальна унитарна предприятиин хүдэлмэрилэгшэдые Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гэбэл:

БРЯНСКИЙ Константин Гавриловиче - хүдэлмэринүүды зонхилогшо
ВОРОБЬЕВА Сильва Васильевнае - ахамад бухгалтер

ЛИ Хон Ирье - үйлдбэрийн-техническэ таһагай начальник

Буряад Республикын Президент **Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан
 2006 оной августын 2
 №386

"Российские железные дороги" гэхэн нээмэл акционернэ бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэдэ

Буряад Республикын хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай

Мэргэжэл ехэтэй байһанайнь, амжалтанууды туйлаһанайнь, олон жэлдэ ашаг үрө ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө "Российские железные дороги" гэхэн нээмэл акционернэ бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэдэ **Буряад Республикын Хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо гэбэл:**

ПРОМЫШЛЕННОСТИН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ

ВЛАСОВ Григорий Константиновича - Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой түмэршэ дархан-штамповщик

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

ГОРДЕЙЧИК Виктор Владимировича - Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой цехэй начальни

ГРАХОВСКИЙ Валерий Викторовича - Зүүн Сибирийн түмэр харгын дохёо үгэлгын болон хэлхэе холбооной Улаан-Үдын зайн ахамад электромеханик

КРЫЛОВ Виктор Анатольевича - Улаан-Үдын вагон заһабарилгын депогой начальни

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА ЭНЕРГЕТИК"

МЯКОТИН Илья Васильевича - Зүүн Сибирийн түмэр харгын электрын элшэ хүсөөр хангалгын Улаан-Үдын зайн электрын элшэ хүсөөр хангалгын районной начальни

Улаан-Үдэ станци дээрэхи клиническэ больница

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА ВРАЧ"

МОСКАЛЕВА Ольга Ивановна - эхэнэрнүүдые элүүржүүлгын эмхи зургаание даагша

РИНЧИНОВ Ринчи Дабаевича

- хирургийн таһагые даагша

ОЧИРОВ Олег Дамбаевича

- анестезиолог-реаниматолог врач

Буряад Республикын Президент **Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан
 2006 оной августын 2
 №387

Барилгын халбариде туйлаһан амжалтануудайнь, олон жэлдэ үрө бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай

Барилгын халбариде туйлаһан амжалтануудайнь, олон жэлдэ үрө бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо:

"Буряад Республикын габьяата инженер"

АНДРЕЕВ Петр Васильевича - "СМП-398" гэхэн хизаарлагдамал харюусалгатай бүлгэмэй ахамад инженер

ЮНУСОВ Ибрагим Наримановича - "Татарский ключ" уурхайн управлени

нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй генеральна директор, "Загарайн аймаг" муниципальна байгуулга

"Буряад Республикын промышленностин габьяата хүдэлмэрилэгшэ"

ЗАВАДСКИЙ Валерий Дмитриевича - "Татарский ключ" уурхайн управлени

нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй Билютайн уурхайн горно мастер,

"Загарайн аймаг" муниципальна байгуулга

"Буряад Республикын хангалгын албанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ"

ЖЕСТКОВА Ольга Михайловна - "Водоканал" муниципальна унитарна предприятиин диспетчер

МАТВЕЕВА Вера Годоновна - "Водоканал" муниципальна унитарна предприятиин оператор

"Буряад Республикын габьяата барилгашан"

БАЛДАЕВ Сергей Дугаровича - Буряад Республикын Барилгын, архитектурын

болон гэр байрын-коммунальна ажахы министрэй нэгдэхэ орлогшо

БАХМУТ Сергей Александровича

"Мехстрой" нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй ахамад инженер

БУРАСОВ Андрей Ивановича - «9 дахи барилгын управлени» федеральна гүрэнэй унитарна предприятиин материально-техническэ хангалгын талаа

начальнигай орлогшо

ГОРБАЧЕВ Сергей Михайловича

"КАМСТРОМ" гэхэн барилга-хабаралгын управлениин хаамал түхэлэй акционернэ бүлгэмэй генеральна директор, "Кабанскын аймаг" муниципальна байгуулга

ГРЕЧИШКИН Василий Ивановича

"Регионстрой" гэхэн хаамал түхэлэй акционернэ бүлгэмэй автокранай машинист, Северобайкальск хото

ЗАДОРОВНИЙ Сергей Степановича

- "СД-98" гэхэн хизаарламал харюусалгатай бүлгэмэй генеральна директорнэ орлогшо

КИМ Дюн Сек - "Транссервис" нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй генеральна директор, Гусиноозерск хото

КОЛМАКОВ Илья Константиновича

- "Мехстрой" гэхэн нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй автомобилин кранай машинист

ПЕТУХ Валерий Павловича

"Регионстрой" хаамал түхэлэй акционернэ бүлгэмэй гүйсэдэхэ директор, Северобайкальск хото

ТАНХАЕВ Павел Трофимовича - «9 дахи барилгын управлени» федеральна гүрэнэй унитарна предприятиин ахамад инженер

"Буряад Республикын габьяата экономист"

МАКСИМОВА Тамара Ивановна

Буряад Республикын Барилгын, архитектурын болон гэр байрын-коммунальна ажахын дэргэдэхэ гүрэнэй алба зургаанһаа гадуур хиналтын управлени ахамад бухгалтер

Буряад Республикын Президент **Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан

2006 оной августын 2

№ 385

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорэй - ахамад редакторай уялганууды дүүргэгшэ **Т.В.САМБЯЛОВА**, Редактор **Г.Х.ДАШЕЕВА**.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, С.Г.ЕФИМОВ, И.Б.ДАГБАЕВ, В.Б.ПРОКОПЬЕВ, М.В.КАЛАШНИКОВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), А.А.АНГАРХАЕВ (генеральна директор - ахамад редактор), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редакторай орлогшо), Т.Б.ГЫРГЕНОВА (харюусалгата секретарь), В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.А.ДАМДИНОВА.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмны - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершинны» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутайдай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрийн, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалнууд шүүмжэлэгдээгүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлгые хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа автарайхтай адли бэшэ байжа магад.

